

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

Nr. 04/9357 din 27.11.2020

Ministerul Finanțelor
copie: Cancelaria de Stat

Cu referire adresa Cancelariei de Stat nr. 18-23-10589 din 24.11.2020 privind examinarea în regim de urgență a proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 940/MF/2020), comunicăm următoarele obiecții și propuneri preliminare.

I. De ordin conceptual:

La art. V (referitor la modificarea art. 3 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii):

Deși modificările urmăresc executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 21/2019, redacția propusă nu rezolvă problema în cauză, concluzie ce poate fi trasă din pct. 2 al dispozitivului Hotărârii prenotate, potrivit căruia „*poziția cu numărul patru (desemnată cu codul A1034) din compartimentul „Alte funcții de demnitate publică la nivel central” din Tabelul nr. 1 la Anexa nr. 3 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*” este constituțională **dacă această poziție** se va aplica la remunerarea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii aleși din rîndul profesorilor de drept titulari (non-judecători).

Respectiv, Curtea Constituțională nu s-a referit la faptul că există o lacună în legislație cu privire la remunerarea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii non-judecători, ci a verificat dacă diferența dintre remunerarea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii judecători și non-judecători este justificată, adică „[...] dacă tratamentul diferențiat stabilit este justificat în mod obiectiv și rezonabil.” (§ 27).

Prin urmare, modificările propuse nu pot fi acceptate în forma respectivă din următoarele considerente.

1. Una din garanțiile independenței instituționale a sistemului judiciar este asigurarea independenței funcționale și financiare a activității instanțelor judecătorești. Cu toate acestea, independența autorităților statuate de Constituție nu presupune o interdicție absolută în privința intervențiilor organului executiv și al celui legislativ în materia asigurării financiare a acestor organe. Guvernul este îndreptățit să reducă resursele financiare destinate acestor autorități, însă o astfel de măsură trebuie să fie proporțională și să aibă o fundamentare obiectivă (a se vedea bunăoară HCC nr. 27/2019, §62, 64 și 65). Astfel, statul are obligația de a stabili remunerația persoanei angajate astfel încât aceasta să compenseze efortul și responsabilitățile lui și să fie pe măsura statutului și funcțiilor pe care le exercită.

2. Din conținutul Legii nr. 947/1996 desprindem că nu există o fundamentare privind remunerarea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii (atât judecători cât și non-judecători). Cu toate acestea, legea menționează în respectiva

Digitally signed by: Foltea Radu
Date: 2020.11.27 16:09:47 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

lege privind remunerarea se regăsește la art. 3 alin. (6) și anume: „Membrii Consiliului Superior al Magistraturii, cu excepția membrilor de drept, nu pot exercita o altă activitate remunerată decât cea didactică și științifică.”. Însă, în Anexa 4 la Legea nr. 270/2018 se regăsește clasa și coeficientul salariului de bază aferent funcției de judecător, printre care și membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor. Respectiv, nu există o certitudine cu privire la remunerarea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii atât din rândul judecătorilor, cât și din rândul profesorilor titulari de drept.

3. Elementele constitutive ale actului normativ sunt reglementate de art. 41 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și sunt desfășurate în Capitolul IV, Secțiunea 1 din respectiva lege. Prin proiect se operează modificări la art. 3 din Legea nr. 947/1996, articol ce se regăsește în capitolul dispoziții generale. Modificările respective reglementează reguli de salarizare a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii non-judecători. Intervențiile date sunt contrare tehnicii legislative, întrucât acestea ar urma să se regăsească în alt capitol al legii, or art. 46 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 100/2017 prevede că, dispozițiile de conținut stabilesc reguli.

Pentru a depăși acestea, propunem ca art. V din proiect să fie formulat după cum urmează:

„**Art. V.** – Articolul 27 din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 15–17, art. 65), se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Condițiile și modul de salarizare a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și membrilor Consiliului Superior al Magistraturii aleși din rândurile judecătorilor sunt stabilite de legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

(4) Membrii Consiliului Superior al Magistraturii din rândul profesorilor de drept titulari beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Curții Supreme de Justiție.””.

Astfel, prin norma de la art. 27 alin. (3) condițiile și modul de salarizare a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și membrilor Consiliului Superior al Magistraturii aleși din rândurile judecătorilor se vor echivala cu cele ale președintelui Consiliului Superior al Procurorilor și membrilor Consiliului Superior al Procurorilor aleși din rândurile procurorilor (a se vedea art. 71 alin. (3) și art. 74 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură).

În partea ce ține de modificările propuse la art. 27 alin. (4), relevăm că acestea se echivalează cu legislația privind colegiile de specialitate din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii. Reglementări similare se regăsesc la art. 3 alin. (3) și art. 15 alin. (3) din Legea nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, precum și art. 13 alin. (3) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin aceste modificări se vor uniformiza reglementările privind remunerarea instituțiilor din domeniul justiției.

La art. VI (privind modificarea Codului fiscal):

1) Se va completa cu un punct privind substituirea la art. 69⁴ a textului „18%” cu textul „12%”. Menținerea disproportionalității cotei de impozitare stabilite pentru persoanele ce practică activități profesionale în domeniul justiției de 18%, în raport cu alte categorii de contribuabili (persoane fizice, întreprinzători individuali și medici de familie titulari ai practicii, care exercită activitate profesională independentă, persoane juridice ce achită 12% din venitul anual impozabil; gospodării țărănești (de fermier) – 7% din venitul impozabil; întreprinderi mici și mijlocii - 4% din obiectul impunerii) nu este justificată nici din punct de vedere economic, nici a egalității de tratament, dar nici a eficienței fiscale. În conformitate cu principiul echității fiscale, cota de 12% trebuie să fie introdusă cu păstrarea dreptului general de a deduce toate cheltuielile profesionale, conform art. 69³ al Codului fiscal, întrucât profesiile juridice au cheltuieli identice sau similare cu cheltuielile unor agenți economici din sfera de prestări servicii.

2) La pct. 25, completarea art.112 cu alin. (5), prin care se propune a stabili că subiectul cărui în cadrul reorganizării i-au fost transmise drepturi și obligații de către întreprinderea reorganizată, deținătoare a statutului de plătitor a TVA, în cazul practicării activității de întreprinzător, se consideră înregistrat în calitate de subiect al impunerii cu TVA, nu este în acord cu prevederile alin. (1), (2) și (4) din același articol, ce stabilesc obligația și, respectiv, dreptul agentului economic de a se înregistra în calitate de contribuabil al TVA. Acordarea din oficiu a statutului de contribuabil al TVA subiectului vizat în această modificare nu este argumentată. De altfel, autorii proiectului nu au luat în calcul faptul că subiectul dat poate să efectueze doar livrări scutite de TVA fără drept de deducere și livrări care nu constituie obiect impozabil în conformitate cu art.95 alin.(2).

3) La pct. 29, interzicerea persoanelor cu dizabilități care au importat mijloace de transport cu scutire de la plata accizelor de a transmite prin donație, moștenire a mijloacele de transport respective nu cadrează cu norma de la art. 124 alin. (14), potrivit căreia, după expirarea termenului de 5 ani de la data beneficiii de scutirea respectivă, beneficiarilor din rândul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor li se permite comercializarea mijloacelor de transport. În măsura în care legiuitorul a stabilit dreptul acestor persoane de a comercializa aceste mijloace de transport, este de neînțeles interzicerea dreptului de a lăsa prin moștenire acest mijloc de transport sau de a-l dona, spre exemplu, unei alte persoane cu dizabilități locomotorii. Mai mult, pentru a evita critica de neconstituționalitate a alineatului trei din art. 124 alin. (14), or prin această normă se îngreșează dreptul de proprietate al persoanelor ce au importat mijloace de transport cu scutire de drepturile de import, precum și ținând cont că în proiect se prevede eliminarea prohibițiilor la importul mijloacelor de transport, propunem reformularea alineatului dat, prin stabilirea că în cazul înstrăinării (accepțiunea termenului „înstrăinarea” fiind mai largă decât a termenului „comercializarea”, deoarece cuprinde și schimbul, donația) sau transmiterii în posesie și folosință a acestor mijloace de transport, drepturile de import se calculează și se achită de către beneficiar sau de către persoana terță, în funcție de [...]. Această propunere este valabilă și pentru art. 28 lit. z) din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal și art. 20 alin. (4¹) din Codul vamal.

4) La pct. 37, art. 197 alin. (3³) se va expune în redacție nouă, excluzându-se cuvintele „și doar în baza avizului pozitiv al Serviciului Fiscal de Stat” și alineatul „În cazul primirii refuzului privind ordinea de repartizare a sumelor, actele ulterioare în acest sens ale executorului judecătoresc sînt lovite de nulitate, executorul judecătoresc fiind obligat să se conformeze prescripțiilor privind modul de repartizare a sumelor indicate de către Serviciul Fiscal de Stat, ținând cont de prevederile legislației în vigoare.”, deoarece prevederile date contravin principiului separației puterilor în stat și principiilor procedurii de executare, or, organul fiscal, care reprezintă executivul, intervine cu avize obligatorii în derularea unei proceduri de executare, ea fiind o parte a activității procesual-judiciare.

5) La pct. 39, completarea art. 203 din Codul fiscal se va formula după cum urmează: „(4) Dacă bunurile sechestrate nu au fost comercializate în decursul a 3 luni din data aplicării sechestrului sau nu a fost achitată suma restanței, acestea, cu excepția motivelor întemeiate, sunt transmise, însoțite de documentul executoriu în baza căruia acestea sunt urmărite și actul de stabilire a valorii bunurilor, în termen de 15 zile lucrătoare, executorului judecătoresc competent teritorial, în condițiile art. 30 alin. (3) din Codul de executare, pentru urmărire conform Codului de executare.” Redacția propusă *supra* este necesară pentru: a) a nu aduce atingere reglementărilor legale referitoare la competență teritorială stabilite de Codul de executare; b) a nu admite situația de urmărire a bunului în lipsa unei proceduri de executare (motiv din care este nevoie de document executoriu); c) a nu irosi irațional banii publicii și efectua o evaluare repetată a bunului e nevoie de actul de evaluare de care dispune deja organul fiscal (art. 203 alin. (1) din Codul fiscal prevede clar că evaluarea trebuie să fie realizată); d) a evita interpretările abuzive ale normei, prin stabilirea că bunul va fi nu doar comercializat, ci urmărit – or, Codul de executare prevede mai multe modalități de urmărire, nu doar comercializarea.

6) La pct. 41 abrogarea art. 244 alin. (6) (*Împuternicirile avocatului se certifică prin mandat*) nu este argumentată, din care cauză se va exclude din proiect. Menționăm că norma dată este conformă cu art. 60 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, ce prevede că „Împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat.”

La art. XII (privind modificarea Legii privind sistemul public de asigurări sociale):

Majorarea quantumului contribuției fixe de asigurări sociale de la 10740 lei/an până la 24255 lei/an, chiar dacă este corelată cu extinderea prestațiilor de asigurări sociale de stat, este una excesivă și discriminatorie, or presupune o majorare a sarcinii fiscale de circa 230% timp de un an de zile. Atenționăm în context că liber profesioniștii din domeniul justiției sunt și angajatori, respectiv, au și sarcina achitării contribuțiilor la BASS pentru angajații biroului.

Sistemul de asigurare socială pentru plătitorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătitorii de contribuții fixe. Astfel, dacă sistemul existent de contribuții sociale în sumă fixă urmează a fi păstrat pentru alți contribuabili, atunci el trebuie să fie accesibil și profesiilor juridice. Dacă un întreprinzător individual sau titular de patentă va avea opțiunea de a se asigura social contra unei sume de 12136 lei/an, atunci și profesiile juridice ar trebui să aibă aceeași opțiune. Mai

mult, sistemul de asigurării sociale, propus de proiect pentru profesiile juridice, trebuie să fie **opțional**, disponibil nu doar pentru contribuabili din rândul profesiilor juridice, dar și celorlalte categorii de plătitori de contribuții sociale în sumă fixă (întreprinzători individuali, titulari de patentă).

Pentru restabilirea principiului solidarității și echității se impune instituirea a două categorii de plătitori:

contribuabilii, care vor continua să plătească suma de bază de 12136 lei/an și vor beneficia de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu $\frac{1}{2}$ din mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8422 lei în anul 2021; $\frac{1}{2} = 4211$ lei);

contribuabilii, care vor opta să plătească 24.255 lei/an și vor beneficia de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8422 lei în anul 2021).

Art. XX, XXII, XXVI se vor exclude din proiect. Potrivit pct. 6 sbp. 2) și 9) din *Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 698/2017* și adresei Guvernului nr. 1506-686 din 13 septembrie 2016, Ministerul Justiției este responsabil de elaborarea și promovarea politicii punitive a statului.

Prin urmare, reiterăm că modificarea Codului penal nr.985/2002, Codului de procedură penală nr. 122/2003, Codul contravențional nr. 218/2008 este apanajul Ministerului Justiției. Inițiatorul procedurii de elaborare a modificărilor la infracțiunile vamale a fost Ministerul Justiției. Astfel, **art. XX, XXII, XXVI** urmează a fi remise pentru promovare după competență.

La Art. XXIII redacția propusă pentru art. 7 alin. (3¹) al Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (*Venitul lunar asigurat pentru liber profesioniști ce practică activitate în sectorul justiției se determină prin împărțirea 1/12 taxa fixă a contribuției de asigurări sociale de stat stabilită pentru anul corespunzător la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite taxele fixe a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite începând cu 1 ianuarie 2021*) este neclară și lasă loc pentru interpretări subiective. Remarcăm că nici art. XXXIX alin. (5) nu oferă suficientă certitudine acestui aspect, fiind condiționat de „întunecarea condițiilor”, ceea ce va crea probleme la aplicarea acestor prevederi.

La art. XXXVI (*privind modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*):

1) la pct. 3, propunem ca art. 17 alin. (2) lit. b¹) să fie cu următorul cuprins: „b¹) prin derogare de la lit. b), pentru personalul din domeniul apărării naționale, justiției, securității statului și ordinii publice implicat în activități speciale de combatere a terorismului, protecția victimelor și martorilor –120% din salariile de bază a personalului cu drept de a beneficia de acest spor;”, iar la lit. c) după cuvintele „personal medical” să fie completat cu textul „, inclusiv care dețin funcții publice cu statut special”.

În argumentarea propunerii menționăm că conform Legii nr.85/2020 pentru

modificarea unor acte legislative, începând cu 03 ianuarie 2021, măsurile de protecție aplicate agresorilor prevăzute la art. 215 alin. (3) lit. a)–d) din Codul de procedură penală și art. 278⁷ alin. (2¹) din Codul de procedură civilă se aplică în mod obligatoriu cu monitorizare electronică.

De asemenea, Legea nr.85/2020 mai prevede că victima sau, după caz, membrii familiei acesteia pot purta un sistem electronic de supraveghere care permite verificarea respectării obligației de către agresor, exprimându-și în formă scrisă acordul în această privință.

Respectiv, ordonanța de protecție se comunică imediat subdiviziunii teritoriale a poliției și organului de probațiune din raza unității administrativ-teritoriale în care își are domiciliul agresorul, care asigură executarea eficientă, inclusiv protecția martorilor și victimelor violențelor în familie.

Astfel, se propune stabilirea unui spor cu caracter specific, Direcției monitorizare electronică din cadrul Inspectoratului Național de Probațiune și Direcției protecția martorilor din cadrul Inspectoratului General al Poliției, care vor asigura executarea eficientă a ordonanțelor de protecție, inclusiv prin protecția martorilor și victimelor violenței în familie.

2) la pct. 4, modificarea art. 19 alin. (1) lit. a) se va completa cu textul „regulamente interne”, deoarece nu toate autoritățile publice au contracte colective de muncă.

3) la pct. 10 (privind anexa nr. 4):

a) pct. 1 se va completa cu textul „și pentru personalul din sistemul organelor de probațiune, conform tabelului 3.”. Corelativ, la anexa nr. 3 tabelul nr. 2, compartimentul „Autorități administrative centrale și din subordine” codurile funcțiilor „A2147, A2174 și A2196” cu denumirea funcțiilor „Consilier de probațiune principal, consilier de probațiune superior și consilier de probațiune”, inclusiv clasa de salarizare și coeficientul de salarizare se vor exclude, iar anexa nr. 4 se va completa cu tabelul 3 cu următorul cuprins:

„Tabelul 3

Sistemul organelor de probațiune

Inspectoratul Național de Probațiune			
Codul funcției	Denumirea funcției	Clasa de salarizare	Coeficientul de salarizare
1	2	3	4
<i>1.1. Funcții de conducere</i>			
B ..	Director	110	9,77
B	Șef direcție	99	7,76
B	Șef secție	87	6,04
B	Șef secție în cadrul direcției	85	5,79
B	Șef serviciu	83	5,55
<i>1.2. Funcții de executie</i>			
B	Inspector principal	75	4,70
B	Inspector superior	70	4,23

B	Inspector	65	3,81
B	Specialist principal	70	4,23
B	Specialist superior	65	3,81
B	Specialist	61	3,51
Subdiviziunile deconcentrate în teritoriu din subordinea Inspectoratului Național de Probațiune			
<i>2.1. Funcții de conducere</i>			
B	Șef inspectorat/inspecție teritorială	97	7,44
B	Șef direcție generală	97	7,44
B	Șef direcție	95	7,14
B	Șef direcție în cadrul direcției generale	85	5,79
B	Șef secție	83	5,55
B	Șef secție în cadrul direcției	80	5,22
B	Șef serviciu	78	5,00
<i>2.2. Funcții de execuție</i>			
B	Inspector principal	70	4,23
B	Inspector superior	68	4,06
B	Inspector	61	3,51
B	Consilier de probațiune principal	70	4,23
B	Consilier de probațiune superior	68	4,06
B	Consilier de probațiune	61	3,51"

Întru argumentarea propunerii comunicăm că la elaborarea proiectului de lege privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, sistemul organelor de probațiune a fost inclus greșit la grupul ocupațional „Administrație publică (A)”, urmând a fi inclus la „Grupul ocupațional „Justiție (B)”.

Conform prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, sistemul organelor de probațiune este inclus la grupul ocupațional „Administrație publică”, însă în conformitate cu Recomandarea CM/Rec (2010) 1 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la Regulile de Probațiune ale Consiliului European, Recomandarea Nr. R (92) 16 privind normele europene cu privire la sancțiunile și măsurile comunitare, Recomandarea Nr. R (97) 12 privind personalul implicat în aplicarea sancțiunilor și măsurilor, Legii nr. 8/2008 cu privire la probațiune, Hotărârii Guvernului nr. 1015/2016 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului probațiunii pentru anii 2016-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia **sistemul de probațiune este parte a sistemului de justiție**, având misiunea de a participa eficient la înfăptuirea actului de justiție, prin acordarea suportului organelor judiciare în individualizarea pedepselor, supravegherea modului de executare a pedepselor neprivative de libertate, reintegrarea socială a persoanelor care au încălcat legea, în scopul reducerii recidivei și creșterii gradului de siguranță socială, considerând că agențiile de probațiune sunt unele dintre cele mai importante agenții de justiție și că activitatea lor are un impact asupra reducerii populației în penitenciare, exercitând controlul privind respectarea executării hotărârilor emise de către instanțele de judecată.

b) intervenim cu propunerea de a revizui Tabelul 2 al Anexei nr.4 în partea ce ține de personalul de specialitate din domeniul expertizei judiciare după cum urmează:

Tabelul 2

Personalul de specialitate din domeniul expertizei judiciare

Cod funcție	Denumire funcție	Clasa de salarizare	Coeficient de salarizare
<i>1.1. Funcții de conducere</i>			
B6001	Director	110	9.77
B6002	Sef laborator	95	7.14
B6003	Sef sectie	95	6.70
B6004	Sef serviciu	89	6.30
<i>1.2. Funcții de execuție</i>			
B6005	Expert judiciar de categoria superioară	89	6.30
B6006	Expert judiciar de categoria întâi (medic)	86	5.91
B6007	Expert judiciar de categoria a doua (medic)	83	5.55
B6008	Expert judiciar de categoria a treia (medic)	80	5.22
B6009	Expert judiciar de categoria superioară	89	6.30
B6010	Expert judiciar de categoria întâi	86	5.91
B6011	Expert judiciar de categoria a doua	83	5.55
B6012	Expert judiciar de categoria a treia	80	5.22

Sistemul de salarizare propus pentru experții judiciari și personalul cu funcții complexe din cadrul instituțiilor publice de expertiză judiciară nu satisface nici pe departe necesitățile dictate de către acest domeniu (în condițiile noi salariul rămâne neschimbat), fiind totodată în discordanță cu situația experților judiciari din statele vecine (ex. România, Ucraina, F.Rusă), cât și cu cea a altor actori din domeniul justiției.

În acest sens ținem să menționăm faptul că potrivit Legii nr. 270/2018, salariul experților judiciari în diferite domenii este egal sau semnificativ mai mic decât cel al specialiștilor în domeniile respective (ex. medici/experti judiciari medici; economiști/experti judiciari economiști; specialiști în construcții/ experți judiciari în construcții, etc), fapt ce va conduce inevitabil la migrarea în continuare a experților judiciari existenți, precum și la imposibilitatea atragerii specialiștilor calificați în vederea pregătirii acestora în calitate de experți judiciari.

Mai mult ca atât, experții judiciari, de regulă, se expun în rapoartele sale de expertiză asupra acțiunilor, lucrărilor executate de specialiștii în domeniile respective. Astfel, este evident faptul că toți experții judiciari urmează a fi remunerați în mod egal (indiferent dacă este medic sau din alt domeniu), cu excepțiile ce țin de gradul de calificare și vechime în muncă, iar quantumul salariului urmează să fie pe măsura rolului și responsabilităților lor, nivelul acestuia fiind suficient pentru a-i face imuni la orice presiune menită să le afecteze independența.

c) la modificarea propusă în proiect a Tabelului 2:

- se va indica corect codul funcției – B6018, cifrele „97” se vor substitui cifrele „104”, iar textul „7,44” se va substitui cu textul „8,62”;

- pct. 5 al notelor la tabel se va completa la final cu următoarea propoziție „Costul unei ore academice constituie salariul de bază raportat la norma didactică.” Propunerea de a substitui textul „7,44” cu „8,62” reiese din calculul salariului la momentul actual al formatorului care constituie 14000 lei. Modificarea propusă în proiect constituie un echivalent de aproximativ $7,44 * 1650$ (valoarea de referință 2020) = 12276, ce presupune o diminuare semnificativă a salariului formatorilor Institutului Național al Justiției, fapt care instituie o încălcare a dreptului dobândit anterior introducerii formatorilor în Anexa 4 la Legea 270/2018. Completarea punctului 5 al notei la tabel cu propoziția „Costul unei ore academice constituie salariul de bază raportat la norma didactică” este necesară din considerentul că în cadrul Institutului Național al Justiției sunt angajați formatori ocazionali care sunt remunerați pe unitate de timp. Angajarea acestora pe normă întreagă devine imposibilă datorită faptului că formatorii respectivi prestează un număr mai mic de ore fiind antrenați pe domenii înguste de predare.

4) Suplimentar, modificărilor din proiect, propunem revizuirea claselor de salarizare ale conducătorilor autorităților indicate în anexa nr. 6, care nu dețin funcții de demnitate publică, precum șefii inspectoratelor generale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Precizăm că ambele funcții presupun o responsabilitate enormă, având în subordine, în unele cazuri, un număr impunător de persoane. Spre exemplu, în cazul Administrației Naționale a Penitenciare, directorul poartă responsabilitate atât pentru personalul din subordine, cât și pentru persoanele private de libertate, în număr de aproximativ 10000 de persoane.

Menționăm că în cazul altor autorități din subordinea ministerelor (spre exemplu, Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Vamal), legiuitorul a stabilit o clasă de salarizare similară celorlalți conducători ai autorităților/organelor prevăzute în grupul ocupațional „Ordine publică și securitate a statului (D)”.

Astfel, propunem echivalarea claselor de salarizare ale șefilor inspectoratelor generale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor cu clasele de salarizare ale celorlalți conducători ai autorităților/organelor prevăzute în grupul ocupațional „Ordine publică și securitate a statului (D)”.

De asemenea, solicităm completarea notei la anexa nr. 6 cu punctul 3 cu următorul cuprins:

„3. Prin derogare de la prevederile art. 12 alin. (4), conducătorilor autorităților/organelor prevăzute în prezenta anexă li se stabilesc treptele de salarizare corespunzător vechimii în serviciu”.

Precizăm că în virtutea restricției prevăzute la art. 12 alin. (4) din Legea nr. 270/2018, diferența de salarizare între un conducător al direcției generale și conducătorul autorității bugetare este neesențială. Mai mult, conducătorul direcției generale are un nivel de salarizare mai mare în raport cu conducătorul adjunct al autorității, în condițiile în care primul se află în subordinea ultimului, iar

responsabilitatea și complexitatea muncii este incomparabilă.

Derogarea propusă are menirea să sporească interesul persoanelor cu experiență vastă în domeniu pentru a opta pentru o funcție cu responsabilitate mai mare, în detrimentul funcției cu responsabilitate mai inferioară, dar care în prezent este salarizată cu un salariu mai mare.

Accentuăm rolul, complexitatea și importanța organelor/autorităților din grupul ocupațional „Ordine publică și securitate a statului (D)”, care, inclusiv în această perioadă pandemică grea, nu și-au sistat activitatea nici pentru o zi, asigurând încontinuu ordinea și securitatea statului.

II. De tehnică legislativă:

Cuvântul „cifra” se va utiliza pentru individualizarea numerelor de la zero până la nouă, iar pentru celelalte numere se va folosi termenul „cifrele”.

Pentru uniformizarea normelor de modificare cuvintele „se introduce” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”.

1) *La art. I* utilizarea sintagmei „în conformitate cu legislația în vigoare” contravine principiului previzibilității normelor juridice, din care cauză se va substitui cu referința la actul normativ ce stabilește răspunderea pentru faptele respective.

Dispozițiile de modificare a pct. 5 și 5¹ se vor comasa, deoarece punctele respective sunt consecutive, iar cea de completare se va formula după cum urmează „se completează cu punctele 9, 10 și 11 cu următorul cuprins:”.

2) La art. VI:

La pct. 1, relevăm necesitatea revizuirii referinței la Legea nr.837/1996 cu privire la asociațiile obștești, precum și excluderii textului „art.5 din Legea nr.581/1999 cu privire la fundații” și din art. 15².

Pct. 9 se va completa cu o normă privind modificarea art. 52 alin. (1) lit. a) și b), ce fac trimitere la Legea nr. 837/1996 cu privire la asociațiile obștești și Legea nr.581/1999 cu privire la fundații, care au fost abrogate prin Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale.

La pct. 16 cuvintele „acestor venituri” sunt de la finalul art. 73 alin. (4). Prin urmare, în speță se va aplica regula de completare implicită la final, fără a individualiza după care cuvinte se va opera modificarea.

La pct. 28 nu este justificat din punct de vedere al tehnicii legislative de a formula o singură dispoziție de modificare a art. 117¹ alin. (11). Astfel, se va stabili că în propoziția a doua cuvintele „avizului de însoțire” se substituie cu textul „facturii fiscale/avizului de însoțire”, iar în propoziția a treia cuvintele „avizelor de însoțire” se ve substituie cu textul „facturilor fiscale/avizelor de însoțire”.

La pct. 31 se stabilește că anexa nr. 2 va avea următorul cuprins, ceea ce presupune expunerea în redacție nouă a acestei anexe. Astfel, noua redacție va cuprinde și denumirea anexe, precum și tabelele acesteia (se va exclude pct. 32, privind completarea anexe nr. 2 cu un tabel). Mai mult, pct. 30 și 31 se vor comasa, deoarece vizează expunerea în redacție nouă a unor anexe consecutive. Observația este valabilă și pentru pct. 53, privind modificarea art. 293 alin. (1) și (2), precum și art. XV referitor la modificarea art. 4 alin. (9) lit. a) și b) din Legea nr. 1056/2000.

La pct. 33, întrucât se propune abrogarea art. 129¹ alin. (2), din alin. (4) al acestui articol se va exclude textul „(2) și”.

La pct. 35, remarcăm că termenul „instituția financiară” se utilizează într-un șir de norme ale Codului fiscal (art. 167, 169, 171, 196 etc.). Prin urmare, dispoziția privind substituirea în tot textul Codului fiscal a cuvintelor „instituția financiară”, la orice formă gramaticală, cu cuvântul „banca” la forma gramaticală corespunzătoare, se va include în pct. 1 al art. VI.

La pct. 43, se va ține cont că modificările trebuie să respecte succesiunea articolelor, astfel modificarea art. 277 trebuie să preceadă modificarea art. 278. Obiecția se referă și la pct. 61 și 62, precum și art. XXI, aferent modificării denumirii capitolului VI din Legea privind finanțele publice locale

La pct. 56 dispoziția privind completarea art. 297 cu alineatul (1¹), nu este urmată de redacția acestui alineat. Noua redacție a alin. (7) va cuprinde și numerotarea acestuia (observație valabilă pentru cazurile de prezentare în redacție nouă a elementelor de structură ale articolelor), cuvintele „taxele locale specificate” se vor substitui cu cuvintele „taxa locală specificată”, iar cuvântul „acesora” se va substitui cu cuvântul „acesteia”, deoarece art. 289 alin. (2) lit. p) prevede o singură taxă locală - taxa pentru salubritate.

Cuvintele „La stabilirea cotelor” se utilizează doar în alin. (8), deci din dispoziția de modificare a acestui alineat se va exclude textul „și (9)”.

La pct. 57:

Se va dispune excluderea din art. 298 alin. (1) a textului „, n)”, iar la alin. (2) cuvântul „taxei” se va substitui cu cuvintele „taxelor locale”, deoarece se face referință la art. 289 alin. (2) lit. k) și p).

La pct. 58:

lipsește denumirea anexei la titlul VII al Codului fiscal;

lit. a) se va revizui, ținându-se cont că întreprinderile individuale au devenit întreprinzători individuali odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.220/2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali (a se vedea art. 39 alin. (3) din această lege). Astfel, termenul „întreprinderi individuale” este depășit.

Potrivit art. 49 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Exprimările cifrice, tabelele, planurile și altele asemenea, care sînt incluse în anexe, pot fi urmate de explicații suplimentare, care se notează cu indici numerici, în ordinea în care au fost enunțate în textul anexei.” Astfel, la lit. e) și f) notele explicative se vor însemna cu indici numerici, totodată, notele explicative ce urmează după anexă se vor include în dispozițiile de conținut al titlului VII, deoarece nu corespund normei citate.

La pct. 62 modificarea art. 356 se va formula într-un alineat cu referință la alin. (1), (3) și (5), dat fiind faptul că se propune aceeași modificare.

2) *La art. XV* (privind modificarea Legii cu privire la punerea în aplicare a titlului VI din Codul fiscal) modificările propuse la art. 4 alin. (7) lit. b) și alin. (9) lit. b) se vor corela, pentru a stabili aceeași dată limită pentru înmânarea avizelor de plată a impozitului funciar și a avizelor de plată a impozitului pe bunurile imobiliare subiecților impunerii-persoane fizice.

4) *La art. XXI* pct. 11 se va opta fie pentru modificarea art. 32 lit. b) al Legii privind finanțele publice locale, fie pentru completarea articolului dat cu lit. b¹); deoarece paralelismele de reglementare sunt inadmisibile.

5) *La art. XXXIV* art. 82 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova se va prezenta în redacție nouă (articolul va avea un singur alineat nenumărat).

Secretar de stat

Radu FOLTEA

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

nr. 04-7255 din 26.11.2020
la nr.18-23-10589 din 24.11.2020

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	30. NOV 2020	
CODUL	A-3977	

Digitally signed by Usatii Anatol
Date: 2020.11.30 10:13:47 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Finanțelor

copie: Cancelaria de Stat

Cu referire la **proiectul hotărârii cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative** (număr unic 940/MF/2020) comunicăm susținerea, de principiu, a obiectivelor orientate spre instituirea unor măsuri favorabile dezvoltării economice, consolidării veniturilor bugetare și susținerii mediului de afaceri.

Adițional, considerând eventualul impact social și economic al prevederilor normative prezentate, expunem următoarele propuneri și obiecții, orientate spre realizarea dezideratelor anterior enunțate.

I. La art.I (modificarea Legii nr.845/1992 cu privire la antreprenori și întreprinderi), propunem completarea pct.3 cu următoarea prevedere: „punctul 4 se abrogă”. Temei pentru această propunere este Hotărârea Curții Constituționale nr.2/2018, prin care au fost declarate neconstituționale textele „activității fără licență” și „amendă în mărimea venitului brut” din pct.4 al art.10 din Legea nr.845/1992.

Curtea Constituțională a reținut că reglementarea paralelă a răspunderii pentru practicarea ilegală a activității de întreprinzător fără licență, atât în Legea nr.845/1992 (art.10 pct.4), cât și în Codul contravențional (art.169 lit.1), art.197, art.248, art.263 alin.(4), art. 277¹ alin.(2) etc.) nu corespunde cerințelor de calitate a legii, lasă loc pentru decizii arbitrare, incertitudine și insecuritate juridică.

De asemenea, Curtea a constatat că art.10 pct.4 din Legea nr.845/1992 instituie amenda într-o formă absolut determinată, instanța de judecată fiind lipsită de posibilitatea individualizării sancțiunii, rolul său reducându-se la o simplă formalitate de validare a actului de constatare.

II. La art.VI (modificarea Codului fiscal nr.1163/1997):

1. **Pct.4** - la completarea art.31 cu alin.(6), relevăm necesitatea substituirii cuvintelor „Comaniilor de asigurări” cu cuvântul „Asigurătorilor”, în vederea corelării prevederilor în cauză cu normele Legii nr.407/2006 cu privire la asigurări.

2. **Pct.34** - abrogarea alin.(1) al art.34 ce acordă persoanei fizice rezidente, aflate în relații de căsătorie, dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 11280 lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală, necesită a fi reexaminată or, argumentul autorilor potrivit căruia măsura propusă va stimula

încadrarea tuturor persoanelor în câmpul muncii, este irelevant în actualele condiții de criză epidemiologică, consecințele căreia au afectat inclusiv regimul de muncă al persoanelor fizice, precum și nemijlocit veniturile salariale ale acestora.

În context, urmează a fi luat în considerație impactul social negativ ce va putea fi cauzat de excluderea respectivei facilități, în condiția în care impactul bugetar prognozat drept consecință a acestei propuneri, nu este semnificativ.

3. **Pct.17** - la art.90¹ alin.(3⁷) considerăm că, impozitarea dobânzilor de la depozitele bancare ale persoanelor fizice rezidente la cota propusă de 3% va genera anumite riscuri în partea ce ține de lichiditatea băncilor, în cazul retragerii masive, de către deponenți, a mijloacelor bănești deținute la moment în conturi. Actualmente, ratele dobânzilor medii la depozitele în valută constituie aproape 1% în valută și 4% în MDL, acestea fiind deja neatractive. Mai mult ca atât, măsura propusă va afecta păturile vulnerabile ale societății, precum pensionarii, pentru care veniturile obținute din dobânzile respective, deși neesențiale, totuși sunt importante.

4. **Pct. 20** (art.96 lit.b) - propunerea privind aplicarea unei cote reduse a TVA de 12% pentru importul/livrarea de îngrășăminte și pesticide, este salutară. Concomitent, considerăm că, propunerea privind majorarea cotei TVA pentru importul/livrarea producției agricole primare, ar putea eventual duce la majorarea prețurilor la produsele finite, în condițiile în care costurile producătorilor agricoli rămân aceleași ca efect al menținerii prețurilor la procurarea îngrășămintelor și pesticidelor, ceea ce ar provoca un impact negativ cu caracter social și economic.

5. **Pct.45** (art.282) anularea facilității ce vizează acordarea reducerii cu 15% a sumei impozitului pe bunurile imobiliare pentru contribuabilii care achită integral valoarea impozitului respectiv, până la 30 iunie a anului în curs, necesită a fi analizată suplimentar, din considerentul că, abrogarea unui astfel de stimulent comportă riscul de neachitare a impozitului vizat în termenul stabilit de cadrul normativ, ceea ce, în consecință, va afecta valoarea mijloacelor financiare colectate în bugetele locale.

6. Propunem revizuirea din punct de vedere conceptual a prevederilor **pct.46**, prin care se dispune completarea art.283 din Codul Fiscal cu alin.(2²), reieșind din faptul că, subiecții impunerii cu impozitul pe bunurile imobiliare vor fi obligați să suporte, pe lângă valoarea impozitului, și costul expertizei tehnice, ce va fi efectuată în scopul stabilirii gradului de executare a construcției (conform CP C.04.06-2013 „Regulament privind emiterea avizului tehnic, ce atestă gradul de executare a construcției și corespunderea lucrărilor de construcții cu documentația de proiect”, costul unei expertize tehnice, pentru o casă individuală, constituie aproximativ 4000 lei).

Mai mult, normele propuse de proiect nu dispun asupra unui mecanism privind periodicitatea de prezentare a avizului tehnic, eliberat în scopul stabilirii gradului de finalizare, considerând faptul că, plata impozitelor se face anual.

Remarcăm că, proiectul nu intervine cu o soluție juridică privind reglementarea situațiilor în cazul construcțiilor executate până la intrarea în vigoare a Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții și cele care nu cad sub incidența legii prenotate.

7. **Pct.58** (proiectul Anexei la Titlul VII din Codul fiscal), la lit.g) „Taxa pentru cazare”, la rubricile 3-5, propunem substituirea textului „7,5%” cu textul „5%”, deoarece taxa respectivă de până la 5% din veniturile din vânzări a serviciilor de cazare, a existat anterior și s-a dovedit a fi una rezonabilă,

acceptată de mediul de afaceri. În situația în care în primele 9 luni ale anului 2020 numărul persoanelor cazate în structurile de cazare s-a redus cu 78% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, stabilirea unei taxe de cazare mai mare de 5% va împovăra mult activitatea unităților de cazare, majoritatea dintre care se află în prag de faliment.

la lit.i):

- denumirea taxei urmează a fi ajustată la prevederile Codului transporturilor rutiere nr.150/2014, astfel propunem expunerea acesteia în următoarea redacție: „Taxă pentru prestarea serviciilor de transport rutier contra cost de persoane pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor)”;

- baza impozabilă urmează a fi divizată în dependență de tipul unității de transport și tipul serviciilor prestate. În acest sens, menționăm că în cazul prestării serviciilor rutiere în regim de taxi sunt utilizate doar autoturismele, iar serviciile de transport regulate sunt prestate cu autocare (*microbuze*);

- mărimea maximă a cotei propuse urmează a fi revizuită, în vederea diminuării acesteia. Menționăm că sectorul transporturilor a fost unul din cele mai afectate în perioada pandemiei (*conform Biroului Național de Statistică în ianuarie-septembrie 2020 cu transportul public au fost transportați 39,9 mil. pasageri, cu 48,1% mai puțin decât în perioada similară din anul 2019*), față de acesta fiind introduse un șir de condiții suplimentare și restricții privind numărul de călători transportați. În aceste condiții mărimea maximă a cotei propusă (*30 mii lei anual sau 2500 lei lunar*) va duce la reducerea numărului de unități de transport antrenate la prestarea acestor servicii, iar ca urmare se vor reduce numărul de contribuabili. Mai mult, reducerea capacităților sistemelor de transport, inclusiv, va afecta negativ și măsurile întreprinse de Guvern și administrațiile publice locale de combatere a pandemiei.

8. Conform Legii nr.131/2007 cu privire la siguranța traficului rutier și Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357/2009, „ciclomotor” este vehiculul cu două sau trei roți, care dezvoltă prin construcție o viteză maximă de 45 km/h (cu excepția celor care dezvoltă o viteză mai mică sau egală cu 25 km/h) și care este echipat cu un motor cu ardere internă sau electric. Capacitatea cilindrică a motorului cu ardere internă nu depășește 50 cm³, iar puterea motorului, atât a celui cu ardere internă, cât și a motorului electric, nu depășește 4 kW.

În acest context, considerăm judicios substituirea cuvintelor „Moped, Scuter, Motoretă”, expuse la pct.59-61, cu cuvintele „ciclomotor (moped, scuter, motoretă)”.

III. La art.IX (modificarea Legii nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal) - anularea scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor, în lipsa unei analize detaliate și justificative a impactului normei propuse, nu se susține. Concomitent, considerăm oportună instituirea unor măsuri ce ar stimula participarea și antrenarea persoanelor cu dezabilități în cadrul întreprinderilor sociale și a întreprinderilor sociale de inserție, ce desfășoară activitatea de antreprenariat social.

IV. La art.XVIII (modificarea Legii nr.761/2001 cu privire la serviciul diplomatic) - anularea facilităților aferente introducerii unui mijloc de transport fără achitarea drepturilor de import, pentru personalul misiunilor diplomatice și membrii familiilor acestora la reîntoarcerea acestora din misiune necesită a fi analizată suplimentar, prin prisma faptului că existența acesteia constituie un stimulent motivant acordat personalului diplomatic, în vederea realizării misiunii și sarcinilor acestora în afara teritoriului statului nostru. În context, considerăm că, impactul bugetar ce va fi obținut prin anularea respectivei facilități este inferior sarcinilor ce revin reprezentanților misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotare, inclusiv în raport cu sarcina promovării intereselor economice ale Republicii Moldova în alte state, realizată de către atașajii economici din cadrul misiunilor diplomatice.

V. La art.XX (modificarea Codului penal nr.985/2002)

1. **Pct.1** - cuprinsul art.134¹⁴ poartă caracter incert, ceea ce contravine principiilor activității de legiferare, consacrat de art.3 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Textul propus nu redă semnificația juridică a sintagmei „acțiune drastică”, ceea ce ulterior ar putea duce la interpretarea și calificarea eronată a componentelor de infracțiune vizate.

Totodată relatăm că, listele substanțelor chimice toxice și ale precursorilor sunt expuse sub formă de anexă la Legea nr.358/2004 cu privire la implementarea Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora.

2. **Pct.3 (art.248)** - considerăm că, determinarea valorii mărfurilor (bunurilor) ce constituie obiect al infracțiunii de contrabandă, în dependență de valoarea în vamă a acestora, va duce la instituirea unui mecanism complex și subiectiv. Determinarea valorii în vamă implică derularea procedurilor și respectarea metodelor reglementate de Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal. În acest context, aplicarea normelor propuse de proiect eventual ar permite determinarea unei mărimi subiective a valorii în vamă a mărfurilor de contrabandă, fie prin diminuarea acesteia, sau prin supraevaluare, considerând anumiți factori cu potențial risc coruptibil.

Mai mult, prin prisma art.2 al Legii nr.1380/1997, *valoarea în vamă a mărfii* reprezintă valoarea mărfii introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal, stabilită în scopul perceperii drepturilor de import or, esența infracțiunii de contrabandă nu rezidă în încasarea drepturilor de import, ci în sancționarea acțiunilor de eludare a normelor legale privind introducerea/scoaterea mărfurilor pe/de pe teritoriul Republicii Moldova.

Întru evitarea instituirii unor prevederi echivoce, propunem utilizarea actualului mecanism reglementat de art.248 al Codului penal, care determină valoarea bunurilor respective cu referință la un anumit număr de salarii medii lunare pe economie prognozate.

Mărimea salariului mediu lunar pe economie prognozat reprezintă o valoare prestabilită, prin intermediul unei hotărâri de Guvern, ceea ce conferă certitudine sporită în raport cu valoarea în vamă a mărfurilor vizate.

3. Sintagma „alte documente de trecere a frontierei” din art.248, alin.(1) este pasibilă de interpretare și aplicare echivocă și urmează a fi substituită cu lista certă a

documentelor în temeiul cărora va fi determinată latura obiectivă a componenței de infracțiune de contrabandă.

Obiecție valabilă și pentru sintagma „situație de serviciu” - alin.(7) lit.b).

4. Cu referire la art.248 alin.(3) – (6) - componențele de infracțiune propuse constituie concomitent componente de contravenție vamală cu răspundere materială, reglementate de art.231 subpct.1), 6) din Codul vamal nr.1149/2000. Astfel, în dependență de valoarea bunurilor respective, pot fi atestate situații când același subiect de drept este sancționat pentru una și aceeași faptă ilegală, atât potrivit normelor Codului penal, cât și conform art.232 din Codul vamal.

Or, astfel precum a statuat Curtea Constituțională în Hotărârea nr.24/2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 55 alin.(2) și alin.(8) din Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și pct.59 subpct.2) și 5) și pct.65 din Statutul disciplinar al polițistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.502/2013, „Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă a devenit un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept și este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat Republica Moldova.”

5. Pct.4 (art.248²) - dispoziția normei penale propuse condiționează calificarea acțiunilor drept ilegale, dacă se cunoaște că mărfurile (bunurile) au fost introduse prin contrabandă, ceea ce poartă caracter defectuos or, în măsura în care bunurile respective au fost introduse prin contrabandă, fapta infracțională se va califica potrivit articolului 248 din Codul penal (contrabanda). În consecință, normele propuse eventual pot crea confuzii în procesul de calificare a faptelor ilegale respective.

VI. La art.XXVI (modificarea Codului contravențional nr.218/2008)

1. La pct.1 (art.34) - propunerea de majorare a maximului amenzii aplicate persoanei fizice necesită a fi examinată conceptual, prin instituirea unor norme certe ce ar evita aplicarea subiectivă a sancțiunilor propuse și ar duce la respectarea principiului proporționalității sancțiunii aplicate prin raportare la fapta contravențională și la circumstanțele cazului.

Consecutiv prezentăm următoarele propuneri complementare:

1. Recomandăm examinarea posibilității privind acordarea dreptului la restituirea TVA din buget tuturor agenților economici, care pe parcursul a trei luni de zile consecutive au înregistrat valoarea TVA pe achiziții mai mare decât valoarea TVA pe vânzări astfel, ajustând normele naționale cu practica europeană.

Această propunere va avea impact benefic pentru stimularea activității economice și implicit, pentru acumularea veniturilor la buget. În context, atenționăm asupra inadmisibilității imobilizării resurselor financiare ale contribuabililor (prin nerestituirea sumelor TVA care potrivit normelor existente sunt în cont în perioade îndelungate, îndeosebi la agenții economici care sunt în proces de creare a activelor materiale pe termen lung, ori au un ciclu de producere de lungă durată) în condițiile unei creșteri robuste bazate pe consum.

2. Propunem majorarea limitei veniturilor din activități independente în comerțul cu amănuntul de la 600 000 lei la 1 200 000 lei, în scopul susținerii inițierii și dezvoltării afacerilor micilor comercianți, precum și motivării renunțării la comerțul ilegal.

3. Întru dezvoltarea antreprenoriatului social se propun următoarele măsuri:

1) introducerea scutirii de la plata impozitului pe imobile deținute de către întreprinderea socială de inserție;

2) scutirea de la plata impozitului pe venit dacă (i) scopul activităților întreprinderilor sociale este de a susține beneficiul public; (ii) respectivele activități economice au fost necesare pentru obiectivele de beneficiu public; (iii) respectivele activități nu generează probleme sub aspectul competiției distorsionate.

4. În scopul susținerii antreprenorilor care vor trece de la patenta de întreprinzător la activitatea independentă se propune:

- instituirea, pe parcursul anilor 2021-2022, a moratoriului la aplicarea amenzilor aferente încălcărilor fiscale, admise de antreprenorii, care în perioada menționată, vor migra de la patenta de întreprinzător în comerțul cu amănuntul la activitate independentă în comerțul cu amănuntul. Pe durata moratoriului, controalele fiscale pot fi efectuate doar în scop de asistență, instruire și/sau consultanță fiscală;

- prin derogare de la prevederile art.69¹² din Codul fiscal, se propune ca titularii de patentă care vor migra de la patenta de întreprinzător în comerțul cu amănuntul la activitatea independentă în comerțul cu amănuntul în anii 2021 - 2022, să fie scutiți de calcularea și achitarea impozitului pe venit pentru anii menționați.

5. Actualmente, legislația fiscală nu prevede norme ce ar permite deducerea cheltuielilor conexe donației produselor alimentare în scopurile achitării impozitului pe venit din activitate de întreprinzător. Prin urmare, propunem instituirea acestor norme, cu indicarea faptului că, deductibilitate sa fie prevăzută expres pentru cheltuielile de diminuare a risipei alimentare și/sau să nu fie aplicabilă regula generală de cheltuieli necesare (obligatorii) activității de întreprinzător.

6. În vederea promovării utilizării surselor de energie regenerabilă, în special, sporirea competitivității combustibililor din biomasă solidă față de combustibilii fosili (gaze naturale) propunem scutirea de TVA cu drept de deducere:

- a biocombustibilului solid destinat producerii energiei electrice, energiei termice și apei calde livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv la materia primă livrată în scopul producerii biocombustibilului solid, sub formă de produse din activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn;

- furnizarea energiei termice produsă din biocombustibil solid, destinată instituțiilor publice.

7. Propunem ajustarea Codului fiscal prin prisma corelării mecanismului de lucru dintre rezidenții parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT park” și autorități, precum și eliminarea interpretărilor în acest sens.

Astfel, recomandăm expunerea **art. 368, alin.(2)** în următoarea redacție:

„(2) Pentru determinarea faptului dacă rezidentul parcului pentru tehnologia informației desfășoară activitate principală, care generează 70% sau mai mult din veniturile din vânzări, se calculează raportul dintre suma venitului obținut din vânzarea serviciilor, lucrărilor permise în parc în conformitate cu art.8 din Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației și suma totală a venitului din vânzarea produselor (mărfurilor), prestarea serviciilor, executarea lucrărilor. În acest caz, ambii indicatori ce țin de mărimea venitului din vânzări se determină lunar, cu total cumulativ de la începutul anului calendaristic respectiv (dacă statutul de rezident al parcului a fost dobândit în anul calendaristic precedent) sau de la

aplicarea regimului special de impozitare (dacă statutul de rezident al parcului a fost dobândit în anul calendaristic curent)."

Propunem excluderea cuvintelor „venituri înregistrate în evidența contabilă” din art.368, alin.(2), întrucât aceasta creează confuzii, iar în cadrul controalelor fiscale efectuate de Serviciul Fiscal de Stat a fost constatată repetat interpretarea abuzivă în sensul considerării cotei de 70% ca fiind raportată la veniturile totale ale rezidentului, și nu la veniturile din vânzări ale acestuia (contul contabil 611).

Redacția propusă pentru ultima propoziție din alin.(2) are menirea de a specifica clar că ponderea de 70% este calculată strict în raport cu perioada de aplicare a regimului special de impozitare și, respectiv, indicatorii considerați pentru calculul acestei ponderi trebuie să se refere exclusiv la această perioadă.

Considerăm oportun expunerea **art.368, alin.(3)** cu următorul cuprins:

„(3) Nu se consideră încălcare a prevederilor alin.(2) neîndeplinirea indicatorului ce ține de activitatea principală pe parcursul a cel mult oricărui 2 luni calendaristice ale anului calendaristic în curs, cu condiția asigurării indicatorului de 70% calculat total pentru anul **calendaristic** respectiv, **(dacă statutul de rezident al parcului a fost dobândit în anul calendaristic precedent) sau pentru perioada de aplicare a regimului special de impozitare (dacă statutul de rezident al parcului a fost dobândit în anul calendaristic curent).**

Potrivit Legii nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației și prevederilor Titlului X din Codul fiscal (art.368 alin.(1), art.375 alin.(1)), regimul special de impozitare reglementat de Titlul X al Codului fiscal se aplică:

- rezidenților parcului IT care întrunesc cumulativ condițiile prevăzute de legislație
- începând cu luna următoare celei în care a fost obținut titlul de rezident al parcului IT.

Prin urmare, în perioada fiscală tranzitorie (luna în care a fost obținut statutul de rezident al parcului IT), rezidentul parcului IT aplică regimul standard de impozitare și nu cel special. Respectiv, această perioadă fiscală nu trebuie să fie considerată ca una din cele 2 luni în care subiectul impunerii poate să nu întrunească cumulativ ponderea de 70% din venituri generate de activitățile principale eligibile.

Cele 2 luni calendaristice în care se admite neatingerea acestei ponderi urmează a fi corelate cu perioada în care se aplică regimul special de impozitare.

Pentru **Art.369, alin.(2)** propunem următoarea redacție:

(2) Suma minimă a impozitului unic se calculează în funcție de numărul de **angajați care, pe parcursul perioadei fiscale, au lucrat sau s-au aflat în orice tip de concediu plătit sau altă situație în care, în regim standard de impozitare, ar fi realizat venit asigurat cel puțin o zi în baza unui contract individual de muncă încheiat cu rezidentul parcului pentru tehnologia informației și de cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul la care se referă perioada fiscală respectivă.**

Expunerea acestei reglementări în redacția propusă derivă din situațiile practice cu care s-au confruntat companiile rezidente ale parcului IT în perioada pandemică în privința raporturilor de muncă, și anume – utilizarea diferitor tipuri de concedii ale angajaților sau plasarea acestora în șomaj pe parcursul unor perioade ce depășesc o lună calendaristică.

Astfel, propunerea are menirea de a reglementa expres că suma minimă este datorată nu doar pentru angajații care au lucrat cel puțin 1 zi pe parcursul lunii, dar și cei care s-au aflat în concediu și/sau șomaj. În acest fel, acești angajați își vor menține venitul asigurat (ulterior considerat la stabilirea prestațiilor de asigurări sociale) în situațiile specificate, similar angajaților care sunt impozitați potrivit regimului standard de impozitare.

La Art.35¹ propunem următoarele modificări (completări):

„Art.35¹

- (1) Persoanele fizice care, pe parcursul perioadei fiscale, au obținut venituri impozitate conform art.88¹ sunt private de dreptul de a folosi scutirile conform art.33, 34 și 35.
- (2) Persoanele fizice care au obținut venituri impozitate conform cap. 1 titlul X sunt private de dreptul de a folosi scutirile conform art.33, 34 și 35 pentru perioada aplicării impozitului unic.
- (3) Scutirile neutilizate în cazurile prevăzute la alin. (1) și alin. (2) nu pot fi transmise către soție (soț).”

Potrivit art. 377 alin. (2) din Codul fiscal, scutirile și alte deduceri (conform art.33–36) referitoare la plățile salariale achitate de rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației pentru perioada aplicării impozitului unic.

Totodată, avem o normă contradictorie în art.35¹, care privează angajații rezidenților parcului IT de dreptul de a beneficia de scutirile prevăzute la 33, 34 și 35 pe parcursul întregului an calendaristic.

Respectiv, modificarea propusă are menirea de a ajusta prevederile art. 35¹ cu cele ale art.377, oferindu-le dreptul acestor angajați de a beneficia de scutirile pentru care sunt eligibili conform legii pe perioada în care nu li s-a aplicat regimul special de impozitare.

În afară de asigurarea unui tratament nediscriminatoriu la nivelul angajaților, această ajustare ar reduce și costurile companiilor de efectuare a recalculelor aferente.

Ministru

Anatol USATÎI

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA

SERVICIUL VAMAL

MD-2065, mun. Chișinău, str. N. Starostenco, 30,
tel./fax: (+373 22) 273061, e-mail: vama@customs.gov.md

Nr. 28/11-14914 din 25.11.2020
La nr. 09/1-13/322 din 24.11.2020

Ministerul Finanțelor

Prin prezenta, Serviciul Vamal a examinat proiectul Legii de modificare a unor acte normative (propunerile de măsuri ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2021) și consideră oportun introducerea următoarelor modificări și completări.

1. Art. VI, prin care se modifică Codul fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007).

1) la punctul 20 din proiect, prin care se modifică art.96 lit.b) textul „12% - la îngrășămintele și pesticidele importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 3101 00 000, 3102, 3103, 3104, 3105, 3808” se substituie cu textul „12% - la îngrășămintele și pesticidele importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 3101 00 000, 3102, 3103, 3104, 3105, 3808 (cu excepție subpoziția tarifară 380894)”, deoarece subpoziția tarifară este inclusă la art.96 lit.b) liniuța a treia cu 8 % TVA;

2) Art. VI se completează cu un punct cu următorul cuprins:

”La articolul 119 alineatul 1) litera g) va avea următorul cuprins:

”g) mijloace de transport specificate în anexa nr.2 la prezentul titlu”;

3) La punctul 30 Anexa nr.1 la Titlul IV se modifică după cum urmează:

la poziția tarifară 220600, în denumirea mărfii, cuvântul ”(hidromel)” se exclude;
la poziția tarifară 271019620- 271019680, denumirea mărfii ” Păcură cu un conținut de sulf” se substituie cu ” Păcură destinată altor utilizări”;

la poziția tarifară 290511000-290513000, denumirea mărfii ”Alcooli monohidroxilici (metanol, propanol, butan-1-ol)” se substituie cu ”Alcooli monohidroxilici (metanol, propan-1-ol, propan-2-ol, butan-1-ol)”;

la poziția tarifară 381700500, denumirea mărfii ” Achilbenzeni lineari” s
esubstituie cu ” Alchilbenzeni lineari”;

la poziția tarifară 381700800, denumirea mărfii ” Alți achilbenzeni” se substituie
cu ”Alchilbenzeni în amestec și alchil-naftaline în amestec, altele decât alchilbenzenii
lineari”.

4) la punctul 31 din proiect de completat finalul anexei nr.2 cu cotele accizei
suplimentare pentru autoturismele de lux (art.123 alin.(10)-din Codul fiscal).

Modificările sunt necesare pentru a aduce în concordanță prevederile proiectului
cu Nomenclatura combinată a mărfurilor (Legea nr.172/2014).

**2. Art. VII. – Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal (republicată în
Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007).**

Se completează cu următorul punct:

"Anexa nr. 2, Lista serviciilor vamale și cuantumul taxei pentru proceduri vamale, rubrica 22, cuantumul taxei "0,15 euro/km" se substituie cu cuantumul "0,60 euro/km"."

La moment, prețul pentru escortarea mijloacelor de transport de către echipele mobile ale Serviciului Vamal constituie 0.15 euro (3 lei) per kilometru, valoare care este considerabil inferioară cheltuielilor aferente.

Estimînd cheltuielile suportate (consumul de carburanți, uzura mijlocului de transport, cheltuieli de întreținere a mijlocului de transport, cheltuielile aferente asigurării echipajului cu mijloace tehnice necesare), prețul suportat de stat pentru realizarea escortei ar constitui cca. 12 lei per kilometru. Respectiv, escortarea mijlocului de transport auto către organul vamal de frontieră pentru a fi scos de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, impune cheltuieli suplimentare din bugetul de stat de cca. 9 lei per kilometru. Reieșind din aceste considerente, este oportun majorarea cuantumului prețului pentru escortarea mijloacelor de transport de către echipele mobile ale Serviciului Vamal.

3. Art. XVII - Codul Vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007).

1) Punctul 2 de expus în următoarea redacție

"2. La articolul 20:

alineatul (4) se abrogă;

la alineatul (4¹) textul:

"(4¹) Prin derogare de la prevederile alin. (4), se permite introducerea și plasarea sub regim vamal de import a mijloacelor de transport, indiferent de termenul lor de exploatare:

1) importate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor în temeiul prevederilor art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, clasificate la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de pînă la 2500 cm³ inclusiv);

2) importate cu titlu gratuit (donație), destinate pentru:

a) scopuri medicale, clasificate la pozițiile tarifare 8702 și 8703;

b) stingerea incendiilor, clasificate la poziția tarifară 870530000;

c) curățarea străzilor, împrăștiat materiale, colectarea deșeurilor, clasificate la poziția tarifară 8705."

se substituie cu textul:

"(4¹) Se permite introducerea și plasarea sub regim vamal de import a mijloacelor de transport, importate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor în temeiul prevederilor art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, clasificate la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de pînă la 2500 cm³ inclusiv)."

În al treilea abzaț al subpnc.2) după textul "comercializa", se introduce textul "dona, transmite prin moștenire sau orice altă formă de dare în posesie sau folosință.", iar textul ", iar în cazul mijloacelor de transport prohibite, se aplică cota accizului stabilită pentru vîrsta maximă admisibilă", se exclude.

alineatul (4²) se abrogă."

2) Punctul 3 se exclude.

3) Art. VII se completează cu puncte cu următorul cuprins:

a) La articolul 29 alineatul (7) va avea următorul cuprins:

"Titularul regimului vamal suspensiv nu este responsabil de încheierea acestui regim în cazul intervenției unui impediment în afara controlului său și dacă titularului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia, fapt confirmat de Ministerul Afacerilor Interne."

b) La articolul 35 alineatul 1 litera b) va avea următorul cuprins:

"b) sunt distruse, cu excepția cazului intervenției unui impediment în afara controlului persoanei și dacă persoanei nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia, fapt confirmat de Ministerul Afacerilor Interne."

c) La articolul 41:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

"(3) În cazul în care, în împrejurări excepționale termenul stabilit conform alin.(2) nu este suficient, aparatul central al Serviciului Vamal, în baza unei cereri justificate, poate prelungi termenul inițial de reintroducere a mărfurilor, dar nu mai mult de 10 ani cumulativ.";

la alineatul (4) textul "acțiunii unei forțe majore, confirmate în modul stabilit" se substituie cu textul "intervenției unui impediment în afara controlului său și dacă titularului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia, fapt confirmat de Ministerul Afacerilor Interne".

d) La articolul 47:

în denumirea articolului 47 cuvintele "forța majoră" se substituie cu sintagma "impedimentul în afara controlului persoanei";

la alineatul (1) textul "unei forțe majore" se substituie cu textul "unui impediment în afara controlului persoanei".

e) La Articolul 48 alineatul (2) cuvintele „cauză de forță majoră” se substituie cu cuvintele "cauza intervenției unui impediment în afara controlului persoanei".

f) La articolul 53 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

"(3) În cazul expirării termenului de valabilitate a mărfurilor antrepozitate și depozitarul nu asigură îndeplinirea obligațiilor față de organul vamal, antrepozitarul are dreptul de a plasa marfa în altă destinație vamală permisă de legislația în vigoare.";

La moment avem cazuri când în unele antrepozite vamale sunt plasate mărfuri a cărui termen de valabilitate a expirat, iar agentul economic care a plasat marfa nu mai există, astfel din acest considerent deținătorul antrepozitului vamal nu poate plasa marfa respectivă în altă destinație vamală. Propunerea respectivă vine și ca urmare a recomandării din raportul de audit a Curții de conturi.

g) La articolul 54:

alineatul (3) se completează cu textul "La sollicitarea justificată a deținătorului antrepozitului vamal, termenul inițial al autorizației de antrepozitare poate fi prelungit, dar nu mai mult de 5 ani cumulativ, conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal."

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

"(4) Autorizația de antrepozitare, refuzul acordării acesteia, prelungirea autorizației de antrepozitare sau refuzul acordării prelungirii acesteia se eliberează în termen de 30 de zile calendaristice de la data depunerii cererii."

alineatul (5) se completează cu textul:

"Temei pentru refuzul de eliberare sau prelungire a autorizației de antrepozitare

sunt:

1) nu au fost respectate condițiile înscrise în autorizație (termenul de păstrare, genul de marfă autorizat, etc.);

2) în antrepozitul precedent a fost admis păstrarea mărfurilor cu termenul de valabilitate expirat;

3) nu a fost ținută evidența mărfurilor și nu au fost prezentate cu regularitate dările de seamă”.

alineatul (6) se completează cu cuvintele ”, precum și nerespectarea condițiilor care au stat la baza eliberării autorizației”

La capitolul refuzul acordării sau prelungirii ”Autorizație de antrepozit vamal (administrarea și gestionarea antrepozitului)”, în scopul prevenirii unor ambiguități se propune de indicat expres cazurile în care Serviciul Vamal prezintă solicitantului în scris refuzul acordării sau prelungirii autorizației. Menționăm, că transparența în acest sens va disciplina deținătorii de Antrepozite nu doar la etapa când se solicită eliberarea sau prelungirea autorizației dar și pe toată perioada de deținere a acesteia. Menționăm asupra necesității stringente de introducere a modificărilor expuse supra, dat fiind faptul, că actualmente norma legală care ar permite retragerea autorizației ”Autorizație de antrepozit vamal (administrarea și gestionarea antrepozitului)” este una foarte ambiguă, fapt ce nu asigură o supraveghere eficientă a regimului vamal corespunzător, în cazul în care antrepozitarul și deținătorul antrepozitului nu respectă condițiile care au stat la baza autorizării. Concomitent, în cadrul controalelor pe perioada de antrepozitare sunt stabilite mai multe încălcări, precum păstrarea mărfurilor cu termen expirat, nerespectarea termenului de antrepozitare, plasarea mărfurilor care nu sunt indicate în autorizație, păstrarea în același antrepozit vamal a produselor necompatibile (produse alimentare cu detergenți sau produse de uz fitosanitar, etc.) încălcări care nu sunt admisibile. Această iregularitate a fost constatată și de către echipa de audit din cadrul Curții de Conturi, care a verificat activitatea Serviciului Vamal în perioada anului 2019.

h) La articolul 84 textul ”o forță majoră” se substituie cu textul ”intervenția unui impediment în afara controlului titularului”.

i) La articolul 125² alineatul (7) textul ”exercitarea dreptului de efectuare a operațiunilor vamale ale plătitorului” se substituie cu textul ”dreptul de plasare a mărfurilor și/sau mijloacelor de transport în destinații vamale de către plătitorul”.

Modificarea este necesară întru excluderea interpretărilor eronate, deoarece conform pct.22 al art.1 din Codul Vamal, operațiunile vamale sunt operațiuni efectuate de organul vamal și nu de plătitorul vamal. De asemenea, acest articol se aduce în concordanță cu art.129 alin.(6).

j) La articolul 128 alineatul (1) litera h) cuvintele ”o forță majoră” se substituie cu textul ”intervenția unui impediment în afara controlului persoanei și, dacă persoanei nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia, fapt confirmat de Ministerul Afacerilor Interne.”

k) La articolul 146:

în denumirea articolului 146 cuvintele ”forță majoră” se substituie cu sintagma ”impediment în afara controlului persoanei”;

la alineatul (1) cuvintele ”forță majoră” se substituie cu sintagma ”impediment în afara controlului persoanei”;

l) La articolul 184¹:

la alineatul (1) textul "Prin derogare de la prevederile art.20," se exclude;
litera d) va avea următorul cuprins:

„d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor sau pasagerilor; mijloacele de transport nu pot fi vândute, donate, transmise prin moștenire, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decât cu acordul organului vamal, numai după achitarea drepturilor de import”;

alineatul (4) se exclude.

Modificarea este necesară deoarece prevederea actuală contravine cu Convenția privind admiterea temporară, încheiată la Istanbul la data de 26 iunie 1990. La fel, norma respectivă generează pierderi la bugetul de stat prin utilizarea unui termen de 3 ani a mijloacelor de transport cu numere de înmatriculare străine de către cetățenii Republicii Moldova care au dublă cetățenie. Totodată, aceste mijloace de transport care sunt folosite pe teritoriul republicii o perioadă de 3 ani, de regulă, după expirarea acestui termen sunt transmise sau vândute la piese auto, astfel persoanele care le-au introdus neasigurând scoaterea acestora de pe teritoriul Republicii Moldova. Norma respectivă impune utilizarea irațională a resurselor organului vamal în vederea identificării și sancționării cetățenilor care au introdus aceste mijloace de transport și nu le-au scos din teritoriul țării în termen mai mare de 3 ani, un proces anevoios, deoarece majoritatea unităților de transport sunt introduse de nerezidenți.

m) La articolul 202² alineatul (15) litera a) textul "unei forțe majore, constatate în modul stabilit" se substituie cu textul "unui impediment în afara controlului persoanei și dacă persoanei nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia, fapt confirmat de Ministerul Afacerilor Interne."

n) La articolul 231:

la punctul 16 cuvintele "forță majoră" se substituie cu textul "impediment în afara controlului”;

la punctul 18 cuvintele "forțe majore" se substituie cu textul "intervenției unui impediment în afara controlului”;

o) La articolul 245 alineatul (1) prima propoziție se completează cu cuvintele ",conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal”.

Modificarea are drept scop perfecționarea cadrului normativ în domeniul estimării contravalorii mărfurilor și mijloacelor de transport ridicate de organele vamale. În temeiul acestor prevederi, Serviciul Vamal va elabora un set de norme metodologice, care vor prevedea procedura efectuării estimării mărfurilor, mijloacelor de transport sau altor bunuri.

p) La articolul 280 alineatul (2), textul ", dacă un alt mod de executare a deciziei nu este posibil" se exclude.

Modul de executare a deciziei organului vamal privind aplicarea de sancțiuni privind contravenția vamală este deja prevăzut în acest alineat, neexistând alte moduri de executare.

q) La articolul 305 alineatul (2) litera c) după cuvintele "cu titlu gratuit" se introduc cuvintele "fără achitarea drepturilor de import”.

4. Art. XVIII, prin care se modifică Legea nr.761/2001 cu privire la serviciul diplomatic (republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.216-220, art.645) de completat cu următorul punct:

”la articolul 21 alineatul (1) după cuvintele „bunuri procurate pentru uz personal” se introduce textul „(cu excepția mijlocului de transport)”.

Menționăm că, această completare este necesară, întru excluderea interpretărilor diferite a sintagmei ”bunuri procurate pentru uz personal în perioada aflării lor în misiune”, deoarece conform art.2 lit.e) din Legea nr.1569/2002 - ”bunuri – mărfuri, obiecte de uz personal și mijloace de transport.

5. Art. XIX. – Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.185-189 art.1416).

1) Punctul 1 de expus în următoarea redacție:

”1. La articolul 2:

litera g)

se exclud textele ”sau necesităților casnice”, ”echipament destinat uzului personal sau satisfacerii necesităților gospodărești”, ”bunuri destinate cerințelor familiare uzuale”;

se completează cu textul ”Nu sunt incluse în aceste obiecte motocicletele, vehiculele particulare cu motor și remorcile lor, rulotele de camping, bărcile de agrement și avioane particulare.”

litera r), textul ”instituția de stat competentă, conform modului stabilit de Guvern” se substituie cu textul ”Ministerul Educației, Culturii și Cercetării”.

Aceste modificări sunt necesare întru aducerea clarității și excluderii ambiguităților din lege.

2) Punctul 2 de expus în următoarea redacție:

”2. La articolul 5 litera d¹) textul ”în cadrul tranzacțiilor comerciale (B2C – de la business la consumator),” se exclude.”

Se propune uniformizarea tranzacțiilor, indiferent de la cine parvin trimiterile poștale internaționale. Divizarea trimiterile poștale internaționale procurate prin intermediul site-urilor specializate de cele remise de la persoane fizice către persoane fizice, este irațională și dificilă. Platformele de vânzare electronică a mărfurilor (Alibaba, AliExpress, Ebay, Joom, etc.) nu prezintă informație referitor la vânzător, pentru a determina statutul juridic al acestuia. De asemenea, noțiunea ”B2C de la business la consumator” nefiind definită în actele normative este tratată diferit.

3) Punctul 3 care se referă la articolul 10 se va completa cu următoarele:

- la alineatul (3) textele ”, prin derogare de la prevederile art.20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20 iulie 2000,” , ”(cu o greutate în sarcină maximă de maximum 5 t)”, se exclud;

În vederea asigurării procesului de verificare și uniformizării legislației, concomitent în scopul realizării conforme a controlului la introducerea mijloacelor de transport în declarație prin acțiune de la toată grupa tarifară 8704.

- la alineatul (3⁴), după cuvintele ”fapt confirmat prin documente justificative” se completează cu cuvintele ”sau declarația pe propria răspundere a persoanei”.

Această modificare va simplifica procedura de aplicare a normei, deoarece la moment cetățenii care au vândut la piese auto mijloacele de transport declarate prin

acțiune nu dețin careva documente justificative, astfel această normă de regulă este inaplicabilă.

- la alineatul (3⁵), textul "acțiunii unei forțe majore, confirmate în modul stabilit" se substituie cu textul "intervenției unui impediment în afara controlului persoanei și dacă persoanei nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia, fapt confirmat de Ministerul Afacerilor Interne".

- se completează cu alineatul (3⁶) cu următorul conținut:

"(3⁶) Se interzice folosirea mijlocului de transport declarat prin acțiune de alte persoane, decât cea care a declarat mijlocul de transport prin acțiune organului vamal, cu excepția soțului/soției și rudelor în linie ascendentă și descendentă directă a persoanei care a declarat prin acțiune mijlocul de transport."

6. Art.XX – Codul Penal al Republicii Moldova".

1) În punctul 3 și 4 pe tot parcursul textului art.248, 248¹, 248² cuvintele "valoare în vamă a" se substituie cu cuvântul "valoarea".

2) În punctele 3-5 pe tot parcursul textului sintagma "(bunurilor)" se exclude.

7. Art.XXVI – Codul Contravențional al Republicii Moldova

a) Punctele 3-4 vor avea următorul cuprins:

"3. La articolul 287 alineatul (10) va avea următorul cuprins:

„(10) Introducerea sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, obiectelor și altor valori, prin locuri stabilite pentru control vamal, în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune, dacă valoarea mărfurilor (bunurilor) constituie după cum urmează:

- pînă la 2000 unități convenționale, se sancționează cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale.

- de la 2000 unități convenționale pînă la 4000 unități convenționale, se sancționează cu amendă de la 500 la 900 de unități convenționale.

- de la 4000 unități convenționale pînă la 8000 unități convenționale, se sancționează cu amendă de la 900 la 1200 de unități convenționale."

4. Articolul 287 se completează cu alineatul (10¹) cu următorul cuprins:

„(10¹) Introducerea sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, obiectelor și altor valori, prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune, dacă valoarea mărfurilor (bunurilor) constituie după cum urmează:

- pînă la 1000 unități convenționale, se sancționează cu amendă de la 200 la 600 de unități convenționale.

- de la 1000 unități convenționale pînă la 2000 unități convenționale, se sancționează cu amendă de la 600 la 1200 de unități convenționale.

- de la 2000 unități convenționale pînă la 4000 unități convenționale, se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale."

b) Articolul 287 se completează cu alineatele (17) și (18) cu următorul cuprins:
”(17) Nerespectarea condițiilor de derulare a regimului vamal de admitere temporară a mijloacelor de transport declarate prin acțiune se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii mijlocului de transport din Republica Moldova.

(18) Folosirea mijloacelor de transport declarate prin acțiune de alte persoane decât cele care le-au declarat prin acțiune organului vamal, cu excepția soțului/soției și rudelor în linie ascendentă și descendentă directă a persoanei care a declarat prin acțiune mijlocul de transport persoanelor prevăzute de legislația vamală se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale.”

Odată cu introducerea modificărilor în art.184¹ Cod Vamal, precum și în art.10 alin.(3) din Legea nr.1569/2002, apare necesitatea sancționării persoanelor care nu respectă condițiile declarării prin acțiune a mijloacelor de transport.

c) La articolul 439⁷ alineatul (2) cuvântul ”supuse” se substituie cu cuvântul ”pasibile”.

Această modificare este necesară întru a asigura că confiscarea specială a bunurilor (a mijlocului de transport) se va dispune, numai în cazul în care se dovedește că acesta a servit efectiv la realizarea laturii obiective a uneia dintre modalitățile normative ale contravenției, precum și în cazul în care se dovedește că mijlocul de transport a fost fabricat, pregătit ori adaptat în scopul realizării laturii obiective a contravențiilor, în toate cazurile, verificându-se dacă măsura luată este una proporțională. Totodată, în cazul în care bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii contravenției, ele se confiscă în întregime, chiar dacă ar exista o disproporție vădită între valoarea bunurilor și natura sau gravitatea faptei săvârșite. În particular, dacă făptuitorului i s-ar lăsa acel mijloc de transport modificat sau adaptat în scopul săvârșirii faptelor, prevăzute la alin. (10) art. 287 din Codul contravențional, el poate persevera în comiterea ilicitelor de aceeași natură. În consecință, ar deveni iluzoriu imperativul de ocrotire efectivă a securității vamale a Republicii Moldova.

8. Art. XXXIII. – Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017 (Monitorul Oficial, 2018, nr.68-76, art.143) se completează cu:

1) Articolul 11 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Personalul Serviciului Vamal este constituit din funcționari publici cu statut special, personal de deservire tehnică și personal auxiliar”.

Expunerea în redacție nouă a alin. (1) din art. 11 este generată de faptul că în cadrul Serviciului Vamal nu se mai angajează pe bază de contract.

2) La articolul 24 alineatul (1) litera b) cuvintele ”, retragerea gradului special” se exclud.

Dat fiind faptul că retragerea gradului special nu este menționată ca sancțiune în prezenta Lege, este necesar de exclus din art. 24 alin. (1) lit. b) această prevedere.

3) La articolul 33:

alineatul (1) se completează la final cu textul ”ce include și perioada de evaluare a funcționarului vamal debutant, care se efectuează în ultimele 30 de zile”;

la alineatul (5) cuvintele "funcționarul public debutant" se substituie cu cuvintele "funcționar vamal debutant";

Modificarea art. 33 are drept scop:

a) evitarea situațiilor de contestare a rezultatelor evaluării, invocându-se faptul că evaluarea s-a realizat pînă la expirarea termenului de 6 luni;

b) aducerea în concordanță cu titlul articolului;

4) La articolul 52 litera d) se exclude.

Modificarea art.52 este necesară din motivul imposibilității aplicării retrogradării în funcție cu o treaptă pe un termen de 6 luni (ex. lipsa funcției vacante la moment);

5) Articolul 54 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

"(5) Contractele individuale de muncă care au fost încheiate pînă la intrarea în vigoare a Legii cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, se consideră prelungite pe durata nedeterminată."

Avînd în vedere că funcționarii vamali angajați în Serviciul Vamal în baza Legii 1150/2000, au încheiate contracte de muncă pe o perioadă determinată, se impune necesitatea de aducere în concordanță a rapoartelor de muncă conform prevederilor Legii 302/2017.

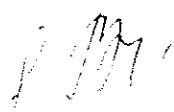
9. Proiectul se completează cu un articole cu următorul cuprins:

"Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008 (Monitorul Oficial, 2008, nr.230-232, art.840).

La articolul 54 alineatul (1) litera b¹), cifra "6" se substituie cu cifra "4".

Modificarea are drept scop racordarea la prevederile Codului muncii.

Director

Sergiu BURDUJA

UNIUNEA TRANSPORTATORILOR ȘI DRUMARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

ASOCIAȚIE PATRONALĂ

str. Vlad Tepes, nr.3, mun. Chisinau, MD-2028, Republica Moldova, tel/fax: (373) 0-22-73-53-63; tel: 24-46-03; 24-45-81;
www.utd.md; E-mail: utd_chisinau@mail.ru

Ministerul Finanțelor
CNPM

UTD prezintă avizul la proiectul politicii fiscale pentru anul 2021.

Art. VI

P.2 Considerăm că limitarea de 0.15% din mărimea fondului de salarizare pentru cotizațiile de membru al organizațiilor patronale și alte organizații reprezentative pentru dreptul de deducere, nu este corectă, din punct de vedere cantitativ și nici din punct de vedere de legătură cu fondul de salarizare. Acțiunile organizațiilor Reprezentative sunt îndreptate asupra îmbunătățirii activității economice al membrilor săi. De beneficiile date se folosesc toate întreprinderile din ramură și nu numai membrii. Întreprinderile membre apreciază aportul organizațiilor date și sumele de bani care le pot transfera sub formă de cotizații. Sumele date considerăm că au tot dreptul de a fi deductibile. Principiul dat este aplicat în UE.

Patronatele SĂRACE nu pot angaja colaboratori profesionali și au o eficiență mizeră, și aceasta se răsfrânge asupra economiei țării.

P.30. Anexa 1 la titlul IV

Considerăm că creșterea propusă a accizelor la benzină este prea majorată din cauza principiului de creștere procentuală. Considerăm că aplicarea la majorarea accizelor la Benzină și Motorină prin stabilirea unei cifre concrete (de pildă – 400lei în fiecare an) ar fi mai corect, luând în considerație, că accizele la Benzină se apropie deja aproape de Mărimea Accizelor minime stabilite în UE.

P.32. Anexa 2

Este necesar de implementat modelul propus de MEI.

In propunerile Ministerului de Finanțe lipsesc autovehiculele speciale poz. 8705. De aceste vehicule economia are mare necesitate. Aceste vehicule noi au un preț ce constituie sute de mii de euro. Se propune de luat ca bază modelul propus de MEI.

Referitor la pozițiile vehiculelor de transport călători poziția (8703) se propune pentru categoriile:

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	27. NOV. 2020	
CODUL	10458-A	

Vârsta :	0-7	7-10	11-12	13-15	peste 16ani
M ₂ accizul special:	0	9	13	40	60

Vârsta:	0-10	11-12	13-15	peste 16ani
M ₃ accizul special:	0	3	5	20

Propunerea Ministerului Finanțelor nu a luat în considerație că la vehiculele M₃ motoarele au volumul de 5000-15000cm cub. Contra 2500-3000 la M₂.

P.58. Anexa la Titlul VII

	2021	2022	2023
Se propune p.i taxa pentru prestarea serviciilor de transport călători pe teritoriul municipiilor, orașelor, satelor	30000 pe an	31500 pe an	33075 pe an

Taxele pentru anul 2020 municipiul Chișinău:

Rutierele	500-700 lei lunar	6000- 7500 anual
Taxi	300 lei lunar	3600 anual

Adresarea, către Ministerul Finanțelor a reprezentanților businessului de a stabili anumite plafoane pentru taxele locale, a parvenit din situația că organele locale în multe cazuri încercau să stabilească taxe exagerate. Cu părere de rău de boala dată sunt afectați și unii colaboratori al ministerului. Am dori să ne argumenteze, cei care au calculat aceste taxe.

Taxele date ar trebui să fie stabilite diferențiat nu unele și aceleași pentru Municipiu, oraș și sate.

Acum referitor la problemele care nu sunt reflectate în proiectul înaintat de minister.

- În proiectul dat nu se reflectă problemele referitor la implementarea strategiei de dezvoltare a infrastructurii transportului terestru. În strategia dată au fost planificați indicii pe ani 2017-2023 la accize, taxele rutiere, și alte surse de formare a fondului rutier. Cu părere de rău strategia dată a fost dată uitării numai la poziția repartizării surselor acumulate. Indicii planificați la acumulare, ministerul le îndeplinește conform strategiei. Însă situația cu reabilitarea rețelei rutiere, traficul rutier îngreunat, creșterea cheltuielilor la întreținerea și reparația vehiculelor impun conducătorii auto să pună întrebarea de ce Strategia a fost dată uitării și cine este vinovat.
- Pandemia Covid-19 începând cu luna martie 2020 a creat probleme transportatorilor prin diminuarea drastică a volumurilor de marfă și practic stoparea transporturilor de călători pe rute regulate internaționale și turistice, diminuarea cu 50% a transporturilor pe rute regulate naționale.

Au fost pregătite propuneri referitor la susținerea ramurii.

Cu părere de rău practic nimic nu sa făcut.

Comaniile de transport în timpul apropiat riscă să rămână fără conducători auto.

Înțelegând situația grea în economie ne adresăm cu două propuneri:

- a) Diminuarea costurilor la autorizațiile bilaterale și CEMT cu 50% pentru anul 2021.
- b) Restituirea lunară a accizelor, achitate de transportatorii internaționali de mărfuri și călători, transportatorii de călători pe rute regulate naționale în mărime de 15% din accizele achitate lunar în anul 2019.

Aceasta ar permite transportatorilor să evite falimentarea.

Cu respect

Președintele UTD

V.Florea

Către: Serghei PUȘCUȚA
Viceprim-ministru, Ministru al Finanțelor

Nr. 134 din 26 noiembrie 2020

Ref.: Avizul comunității AmCham Moldova la proiectul de politică fiscală și vamală 2021

Stimate Domnule Viceprim-ministru,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Comunitatea AmCham Moldova a examinat proiectul de politică fiscală și vamală 2021 și salută prezența în textul acesteia a unor norme importante specificate și în măsurile de politică fiscală și vamală prezentate anterior de Minister, dar și în propunerile comunității AmCham, prezentate pe marginea măsurilor menționate anterior.

Totodată, ținem să atragem atenția asupra unor momente importante care, în opinia noastră, necesită să fie ajustate într-o nouă redacție în textul propus al proiectului, fie să se regăsească în proiectul de politică fiscală și vamală 2021, pentru a asigura un mediu antreprenorial favorabil comunității de afaceri, în ansamblu, și anume:

La textul proiectului propus:

1. Limitarea circuitului de numerar

Salutăm efortul Ministerului Finanțelor de a contribui, prin modificările propuse, la diminuarea circulației numerarului în economie. Totuși, redacția propusă a normelor aferente măsurii date, specificate în proiect, necesită a fi clarificate. De exemplu, nu este clară referința la art.7 din art.10 pct.5¹⁾ a proiectului, or art.7 cuprinde norme ce nu îi sunt specifice competenței Serviciului Fiscal de Stat și asta trezește rezerve vizavi de modul în care aceste competențe introduse prin modificările propuse (să respecte regulile de comportament pe piață în condițiile concurenței libere, drepturile și interesele legitime ale consumatorilor să asigure calitatea cuvenită a mărfurilor fabricate (a lucrărilor și serviciilor prestate); să obțină licențe pentru genurile de activitate care se desfășoară în bază de licență; să încheie contracte (acorduri) de muncă cu cetățenii pe care îi angajează la lucru etc.) se vor plia pe competențele de verificare și monitorizare deja realizate de alte autorități (Consiliul Concurenței, Inspekția muncii, Agenția pentru protecția consumatorilor și supravegherea pieței etc). Astfel, se propunea excluderea referinței la art.7 din textul propus în proiect la art.10 pct.5¹⁾ din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

De asemenea, este nevoie de exclus din textul art.7¹⁾ referința la 1 iulie 2012, deoarece menținerea sintagmei date este deja caducă, dar creează confuzie în perceperea normei specificate în articolul dat.

Totodată, la art.10 al Legii vizate, este nevoie de a specifica expres termenul în care urmează a fi întocmit raportul de utilizare a numerarului. În redacția actuală, este specificarea expresă a termenului de 30 zile, iar în redacția propusă acesta lipsește. Astfel, în scopul excluderii înțelegerii neunivoce a normei de aplicare a sancțiunilor la nerespectarea termenelor de întocmire a unor astfel de rapoarte, este nevoie de specificarea termenului dat în textul legii.

De asemenea, ar fi binevenită asigurarea, la art.293 din Codul contravențional, a unei concordanțe cauză-efect în sancționarea încălcării normelor de circulație a numerarului, prin corelarea naturii încălcării vs valoarea sancțiunii.

2. Dividendele achitate persoanelor juridice rezidente

Considerăm această propunere drept una binevenită, care are drept scop eliminarea dublei impunerii economice a acelorași venituri. Totuși, avem 2 propuneri redacționale de concretizare:

(a) Potrivit proiectului de lege, se fac modificări la art. 90¹, prin care se elimină impozitul final reținut la sursa de plată. Dar a fost omisă mențiunea ca veniturile din dividende primite de o persoană juridică rezidentă de la o altă persoană juridică rezidentă sunt neimpozabile. De aceasta, se propune completarea art. 20 al Codului fiscal cu următoarea literă:

"z¹⁸) dividendele primite de persoanele juridice rezidente de la alte persoane juridice rezidente;"

(b) Dat fiind faptul că dividendele sunt distribuite, potrivit art.90¹) alin.(3¹) inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, considerăm mai oportună următoarea redacție a propunerii în cauză:

" la alineatul (3¹) liniuța întâi și a doua, după textul „ dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți” se introduce textul „achitate în folosul persoanelor fizice rezidente și nerezidente și/sau persoane juridice nerezidente.”

3. Restituirea TVA la investiții capitale

Este salutară introducerea reparației capitale în calitate de poziție pentru care se realizează restituirea TVA pe partea de investiții capitale. Totuși se cere definirea clară a noțiunii de "reparație capitală" pentru a exclude orice tratament neunivoc al acestuia. În calitate de alternativă, ar putea fi utilizate termene dedicate din legislația contabilă.

4. Declararea și achitarea TVA la importul serviciilor

Se propune următoarea redacție a art.109 alin.(2) pentru a asigura încorporarea prevederilor deja existente în textul proiectului, dar și a aduce clarificare a modului de declarare și achitare la importul serviciilor, inclusiv cu specificarea expresă a modului în care se consideră serviciile importate, în sensul aplicării TVA.

"(2) La serviciile importate, termenul obligației fiscale și data achitării T.V.A. se consideră nu mai târziu de termenul obligației de depunere a declarației privind T.V.A. pentru perioada fiscală în care a avut loc importul serviciilor sau achitarea acestora, în funcție de ce are loc mai înainte. În sensul prezentului alineat, serviciile se consideră a fi importate la data primirii de către beneficiar a actului de predare-primire/ învoicé/factura emise de către furnizor."

5. E-Factura

În anul 2020, Serviciul Fiscal de Stat a lansat o nouă versiune a e-Facturii care este una binevenită. Totodată au rămas o serie de neajunsuri fiscale din punct de vedere legislativ, care sunt duc implicit la neutilizarea facturilor fiscale electronice (e-Factura). Ca rezultat, ajustările propuse mai jos vin să elimine barierele de nivel legislativ

pentru utilizarea e-facturilor pe scară largă de către plătitori de TVA. Documentul electronic comparativ cu documentul pe hârtie întotdeauna conține data exactă a scrierii documentului, ce înseamnă că documentul electronic poate fi emis numai la data livrării ce și creează incomoditatea în utilizarea e-Facturii. Totodată Serviciul Fiscal de Stat poate monitoriza procesul de emitere a e-Facturii din prima secundă și până la anularea acesteia, după caz. Ca rezultat, poate fi revizuit termenul de emitere a e-Facturii pentru servicii, ceea ce ar aduce economii enorme la cheltuielile de transport legate cu prezentarea cumpărătorilor a facturilor fiscale pentru servicii. Totodată, reieșind că se propune posibilitatea eliberării e-Facturii în 10 zile calendaristice, se propune și modificarea alin. (12) al art. 102, prin care se dă cumpărătorului dreptul la deducerea sumei TVA cu data livrării, dar nu cu data eliberării e-Facturii. Spre exemplu, dacă e-Factura pentru serviciul livrat la data 29 februarie a fost emisă la data de 10 martie, cumpărătorul poate deduce suma TVA tot în luna februarie, februarie fiind și luna în care furnizorul declară aceeași sumă TVA, dar spre plată, asigurându-se corespondența între aceste sume. Astfel, se propune ajustarea textului din proiect, conform următoarelor:

a) La pct. 22, se propune o nouă redacție a alineatului (12) din art.102:

“În cazul în care factura fiscală pentru servicii, precum și pentru energie electrică, energie termică, gaz natural, servicii publice de telefonie fixă și mobilă, servicii comunale, produse petroliere este primită de către cumpărător (beneficiar) pînă la data de 10 inclusiv a lunii următoare celei în care a avut loc livrarea documentată prin factura fiscală respectivă, subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe serviciile, mărfurile menționate utilizate la efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător în luna în care a avut loc livrarea acestora.,”

b) La pct. 28 se propune un nou alineat (14) la art 117¹ cu următorul cuprins:

“(14) La efectuarea livrărilor de servicii, precum și pentru energie electrică, energie termică, gaz natural, servicii publice de telefonie fixă și mobilă, servicii comunale, produse petroliere furnizorii, în cazul utilizării facturii fiscale în forma electronică ori a e-facturii, eliberează factura fiscală în termen ce nu poate depăși 10 zile calendaristice din data livrării acestora.”

6. Factura fiscală solicitată de cumpărător

În redacția propusă a pct.27, care se referă la art.117 alin.(3) din Codul fiscal, se specifică despre necesitatea emiterii facturii fiscale în ziua livrării, când este solicitată de cumpărătorul – persoană fizică. Totuși, în practică, această activitate o să se dovedească a fi una sterilă, deoarece va fi, practic, imposibil de asigurat prezența continuă la locul fiecărei unități comerciale a persoanelor autorizate cu eliberarea facturilor, ceea ce ar putea duce la încălcarea normei date prin imposibilitatea de a o realiza. În opinia Comunității AmCham Moldova, ar fi binevenită limitarea termenului dat, dar într-un cadru de timp mai larg. Astfel, se propune următoarea modificare a textului proiectului legii:

“ 27. La articolul 117 alineatul (3) după cuvintele „cînd este solicitată de cumpărător” se introduc cuvintele „în termen de 20 de zile a lunii următoare lunii în care a avut loc livrarea.”

7. Declararea și achitarea impozitului pe bunuri imobiliare

Pornind de la propunerea ce se regăsește în textul proiectului ce ține de acel fapt că persoanele juridice, persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător sunt obligate să prezinte calculul impozitului pe bunurile imobiliare Serviciul Fiscal de Stat, anual, pînă la data de 25 ianuarie a anului următor anului fiscal de gestiune, considerăm binevenită aplicarea logicii generale de fixare a termenelor de achitare și raportare la aceeași dată.

Respectiv, se propune fixarea datei de 25 ianuarie a anului următor anului fiscal de gestiune pentru calcularea și achitarea impozitului pe bunuri imobiliare.

8. Taxe locale

Comunitatea AmCham Moldova salută propunerile ce țin de plafonarea taxelor locale, pentru asigurarea previzibilității pentru activitatea mediului de afaceri din perspectivă locală. Totuși, suntem nevoiți să constatăm că unele plafoane stabilite excedă cu mult practica de aplicare a taxelor locale existentă la zi, ceea ce duce la necesitatea propunerii unor valori mai realiste în ceea ce ține de impozitele și taxele locale.

În opinia noastră, formula propusă pentru taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii este una foarte simplistă și nu reflectă esența plină de factori externi specifici activității și practicii de aplicare a respectivei taxe. Respectiv, se propune plafonarea taxei date pentru entitățile ce comercializează produse accizabile (alcool, tutun, petrol). Pentru toate celelalte entități, propunem completarea textului CF cu o normă ce ar specifica că pentru alte entități, decât cele specificate la litera e) din Anexă, stabilirea taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii se face de autoritatea locală, ținând cont de suprafața entității, localizarea acesteia, tipul entității și domeniul de activitate practicat, precum și a altor criterii relevanți stabilirii unor taxe echitabile proporționale genurilor de activitate.

De asemenea, se propune completarea textului legii cu o normă specială ce ar presupune că se scutesc de taxa pentru dispozitivele publicitare agenții de reclamă care plasează publicitate socială privind combaterea COVID-19, ceea ce ar reprezenta un suport de la nivel central (de unde, cel mai des, și vin solicitările de campanii sociale), fiind un stimul fiscal adițional pentru susținerea companiilor de informare.

Astfel, la punctul 58, în Anexa la Titlul VII al Codului fiscal se propune modificarea lit. e) din tabel astfel încât, cota maximă a taxei locale va fi aplicabilă doar unităților comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, în conformitate cu Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM Rev. 2), și anume grupelor 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3, 47.30, după cum urmează:

Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Mărimea maximă a cotei			Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii
		2021	2022	2023	
1	2	3			4
e) Taxă pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, care corespund activităților	Numărul unitățile comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu	mun. Chișinău: - 25 000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 5 000 lei anual* Comune (sate):	mun. Chișinău: - 26 000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 6 000 lei anual* Comune (sate):	mun. Chișinău: - 27 000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 7 000 lei anual* Comune (sate):	Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar

<p>expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior la:</p> <p>(1) grupele CAEM 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3.</p>	<p>privire la comerțul interior¹</p>	<p>- 1 000 lei anual*</p> <p>* pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.</p>	<p>- 1 500 lei anual*</p> <p>* pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.</p>	<p>- 5 000 lei anual</p> <p>* pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.</p>	
<p>(2) grupa CAEM 47.30</p>	<p>Numărul unitățile comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior¹</p>	<p>mun. Chișinău:</p> <p>- 160 000 lei anual*</p> <p>Alte municipii și orașe:</p> <p>- 50 000 lei anual*</p> <p>Comune (sate):</p> <p>- 40 000 lei anual*</p> <p>* pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.</p>	<p>mun. Chișinău:</p> <p>- 168 000 lei anual*</p> <p>Alte municipii și orașe:</p> <p>- 52 500 lei anual*</p> <p>Comune (sate):</p> <p>- 42 000 lei anual*</p> <p>* pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.</p>	<p>mun. Chișinău:</p> <p>- 176 400 lei anual*</p> <p>Alte municipii și orașe:</p> <p>- 55 125 lei anual*</p> <p>Comune (sate):</p> <p>- 44 100 lei anual</p> <p>* pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.</p>	<p>Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar</p>
<p>q) Taxă pentru dispozitivele publicitare</p>	<p>Suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar</p>	<p>mun. Chișinău și mun. Bălți</p> <p>- 700 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p> <p>Alte municipii și orașe:</p> <p>- 500 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p> <p>Comune (sate)</p> <p>- 300 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p>	<p>mun. Chișinău și mun. Bălți</p> <p>- 760 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p> <p>Alte municipii și orașe:</p> <p>- 560 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p> <p>Comune (sate)</p> <p>- 360 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p>	<p>mun. Chișinău și mun. Bălți</p> <p>- 820 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p> <p>Alte municipii și orașe:</p> <p>- 620 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p> <p>Comune (sate)</p> <p>- 420 lei anual pentru fiecare metru pătrat</p>	<p>Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar</p>

9. Auditul situațiilor financiare

Salutăm extinderea termenului de prezentare a situațiilor financiare individuale, raportul conducerii și raportul auditorului cu 30 de zile, constituind 150 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune. Totodată, considerăm

extrem de importantă specificarea, în textul legii, a unui termen diferit pentru prezentarea rapoartelor financiare consolidate și anume 240 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune.

Atragem atenție că în discuțiile purtate cu Biroul Național de Statistică, aceștia au confirmat că informația ce se conține în situațiile financiare consolidate poartă un caracter informativ și nu implică date primare ce ar forma baza necesară pentru indicatorii macrofinanciari calculați de Biroul Național de Statistică. Pentru profesie, extinderea termenului dat este un imperativ pentru asigurarea calității realizării activităților prin planificarea eficientă a resurselor din cadrul companiei, iar pentru companiile – subiecți ai auditului situațiilor financiare consolidate reprezintă costuri mai mici (respectiv, deduse) pentru astfel de rapoarte ce pot fi realizate în termene mai realiste fără a solicita un supraefort din partea auditorilor.

Merită a fi menționat că termenele propuse se bazează pe experiența României – țară care și-a armonizat legislația la Directivele UE și cu care există o intensă colaborare economică a companiilor naționale și internaționale ce își desfășoară activitatea în Republica Moldova.

10. Taxa de lux – punerea în aplicare

Apreciem diminuarea cuantumului "taxei de lux" propusă în proiect. Totuși, considerăm că s-a produs o eroare tehnică în textul legii, ce a determinat punerea în aplicare a acesteia de la 1 ianuarie 2022.

Considerăm eminentă aplicarea acesteia începând cu 1 ianuarie 2021.

11. Sistemele individuale și/sau colective supuse regimului de responsabilitate extinsă a producătorului

Salutăm includerea „sistemelor individuale și/sau colective supuse regimului de responsabilitate extinsă a producătorului” în vederea subvenționării procesului de gestionare a deșeurilor de ambalaje.

Totodată, ar fi binevenită substituirea textului „întreprinderile care activează în domeniul gestionării deșeurilor” cu „persoane juridice ce dețin autorizație de mediu pentru activități de tratare a deșeurilor”.

Pe lângă aspectul ce ține de calitatea normei juridice, este important a menționa că companiile eligibile pentru subvenții urmează a deține autorizație de mediu de gestionare a deșeurilor, și nu doar listarea în Extrasul din Registrul de Stat privind activitatea economică desfășurată.

O altă intenție a normei propuse este de a oferi dreptul de acces a subvențiilor doar pentru companiile ce au ca obiect de activitate „tratarea deșeurilor”. Or, există riscul de beneficiere de subvenții a unor întreprinderi municipale de colectare a deșeurilor, dar care la moment nu cooperează cu sistemele colective. Astfel pentru a direcționa și sincroniza efortul de colectare și tratare a deșeurilor, este importantă existența unei sinergii și comunicări dintre sistemele colective și întreprinderile de colectare a deșeurilor. Totuși redacția propusă nu exceptează dreptul sistemelor colective de aplicare pentru subvenții pentru asigurarea cu echipament/utilaj necesar a întreprinderilor municipale cu care se semnează contracte de cooperare/parteneriat.

Totodată, concluzionăm că la momentul actual, reieșind din prevederile legale în vigoare, finanțarea activităților de gestionare a deșeurilor ce cad sub incidența responsabilității extinse a producătorului va avea loc în baza unui sistem dualist (i) atât organizarea unor sisteme individuale sau colective în vederea atingerii țintelor de

reciclare și valorificare; (2) cât și colectarea unor taxe în Fondul Ecologic Național, ceea ce considerăm o împovărare economică nefundamentată a agenților economici.

Reiterăm necesitatea dezvoltării unor politici ce ar asigura sinergia cu politicile de mediu, anume Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, sistem exclusiv bazat pe implicarea persoanelor juridice de drept privat.

12. Diminuarea plafonului neimpozabil pentru bunurile expediate prin coletele poștale în cadrul tranzacțiilor comerciale (B2C – de la business la consumator)

Se solicită analiza oportunității de intrare în vigoare a dispozițiilor de la art. V pct. 21, 29; art. VII pct. 1, prima dispoziție, art. XIX pct. 2, **începând cu 1 iulie 2021**.

Este justificată intenția Ministerului Finanțelor privind „*Revizuirea tratamentului fiscal al mărfurilor transportate prin intermediul trimerilor poștale internaționale*”, diminuând plafonul neimpozabil pentru bunurile expediate prin coletele poștale în cadrul tranzacțiilor comerciale (B2C – de la business la consumator). În același timp, ținând cont de volumul operațional anticipat aferent procesării declarațiilor vamale de import și respectiv achitarea drepturilor de import (mai ales în condițiile epidemiologice actuale) este imperativă optimizarea procesului de achitarea a drepturilor de import de către consumatori, fiind necesară o perioadă de timp pentru ajustarea capacităților operaționale

Amintim că prin scrisoarea nr. 107 din 24 septembrie, în esență propunând implementarea unui concept simplificat, atunci când posesorul mărfurilor nu are obiecții la quantumul obligațiilor vamale, iar inspectorul vamal nu are nevoie de alte date decât cele conținute în informația prealabilă cu privire la trimiterile poștale:

- a) Utilizând informația prealabilă cu privire la trimiterile poștale care se introduc în Republica Moldova¹, inspectorul vamal prin intermediul sistemului informațional “Asycuda World” (asigurându-se conexiunea cu M-Pay) întocmește nota de percepere a obligațiilor vamale de la persoane fizice (în continuare „Notă”), aceasta fiind înregistrată în sistemul de plăți guvernamentale MPAY.
- b) Numărul unic al Notei, prin intermediul operatorului poștal, este transmis către posesorul mărfii/reprezentantul legal;
- c) Posesorul mărfii achită drepturile de import prin intermediul Serviciului Guvernamental de Plăți Electronice (MPay), identificând Nota în baza codului unic transmis de operatorul poștal.
- d) Odată ce inspectorul vamal vizualizează că drepturile de import aferente unui colet poștal sunt achitate, acesta încheie operațiunea de import, mărfurile primind liber de vamă.

13. Codul vamal

Se sugerează analiza oportunității completării Codului Vamal cu dispoziții ce prevede bifurcarea sancțiunii materiale a contravențiilor vamale în cazul nerespectării de către titularul regimului vamal suspensiv (cu excepția regimului de tranzit) a termenelor, obligațiilor și condițiilor stabilite pentru derularea și încheierea acestui regim, în:

- a. care a rezultat în dispariția bunurilor plasate în regim;
- b. care nu a adus la dispariția bunurilor plasate în regim

¹ Ordinul Serviciului Vamal nr. 226/2019

În 2020 pe agenda Comitetului Consultativ pe lângă Serviciul Vamal au fost prezentate mai multe spețe în cadrul cărora agenții economici titulari ai regimului vamal suspensiv erau sancționați cu penalități ce variază între 40% - 100% din valoarea mărfurilor care au constituit obiectul contravenției sau cu confiscarea lor, în cazurile comiterii unor erori contabile, sau întârzieri la închiderea regimului vamal suspensiv:

În acest sens, vedeți propunerile de amendamente:

Articolul 29, Cod Vamal

alin. (3) în final se completează cu textul „sau în termen de cel mult 3 luni după expirarea acestuia.”

alin. (6) prima propoziție se completează în final cu următoarele cuvinte:

„(6), precum și nu solicită prelungirea termenului aprobat inițial. ”

Articolul 231, Cod Vamal

p. 5) se expune în următoarea redacție:

„5) nerespectarea de către titularul regimului vamal suspensiv (cu excepția regimului de tranzit) a termenelor, obligațiilor și condițiilor stabilite pentru derularea și încheierea acestui regim, care a rezultat în dispariția bunurilor plasate în regim;”

după p.5) se introduce un punct nou, avînd următorul conținut:

„5¹) nerespectarea de către titularul regimului vamal suspensiv (cu excepția regimului de tranzit) a termenelor, obligațiilor și condițiilor stabilite pentru derularea și încheierea acestui regim, care nu a adus la dispariția bunurilor plasate în regim;”

Articolul 232, Cod Vamal, alin. (1), lit. i) se expune în următoarea redacție:

„i) art.231 pct.5¹) și 23), sînt sancționate cu amendă de 3% din valoarea mărfurilor;”

Suplimentare:

1. Eșalonarea plăților și aplicarea amenzilor și majorărilor de întârziere

Criza pandemică a redus din capacitatea companiilor de a-și onora obligațiile fiscale, o anumită parte din ele fiind în pragul falimentului. Majoritatea țărilor din regiune, au prevăzut măsuri care se orientează la introducerea unor mecanisme de eșalonare a plăților fiscale (Austria, România, Slovenia, Georgia, Estonia, Republica Cehă etc) în scopul oferirii contribuabililor a unui grafic mai comod de achitări și evitând situația de insolabilitate.

Se propune perfecționarea mecanismului de eșalonare prevăzut în art.180 din Codul fiscal, în sensul neaplicării, în cazul încheierii contractelor de eșalonare pe parcursul anului 2022 și 2021, drept urmare a situației dificile create de efectele pandemiei mondiale, să nu fie aplicată nici majorarea de întârziere, nici amenda.

2. Reducerea valorii majorării de întârziere la impozite și taxe, contribuții sociale și prime medicale pe parcursul 2020-2021

Se propune aducerea valorii aprobate pentru majorare de întârziere la prime medicale sau contribuții sociale (0.1% per zi sau 36% pe an) la valoarea majorării de întârziere aplicate impozitelor și taxelor (0.0344% per zi sau 12,54% per an). Această diminuare ar putea contribui nu doar la menținerea nivelului de conformare fiscală, dar chiar și la creșterea acesteia, din contul creșterii încrederii contribuabililor în autoritățile publice inclusiv prin perceperea acestei măsuri drept una de suport al comunității de afaceri.

Este de menționat că în țările din regiune nu a fost identificată o aplicată diferențiată a majorării de întârziere în dependență de tipul plății la buget, ceea ce face o astfel de abordare în Republica Moldova drept una ce necesită o revizuire.

Mai mult, practica internațională arată o diminuare în jumătate, pe perioada combaterii efectelor economice a le pandemiei (2020-2021), cum, de exemplu, e cazul Estoniei. Aducem aminte că, în esența sa, majorarea de întârziere este o măsură de preîntâmpinare a non-achitării impozitelor și a altor plăți obligatorii, ci nu o sursă de venit la buget, pe care ar trebui să se bazeze încasările. Respectiv, diminuarea acesteia nu ar trebui să se contrapună, în linii mari, cu pierderile bugetare, ci ar trebui să servească drept un exemplu de credit de încredere acordat de stat companiilor atât în perioada post-COVID și nu numai.

3. Deducerea cesiunii creanțelor

Ținând cont de dificultățile întâmpinate în procesul de recuperare a creanțelor, operațiunile privind cesiunea creanțelor pot fi privite ca mijloc de mobilizare a creanțelor incerte aflat la îndemîna întreprinderilor. Astfel, la nivelul cedentului, o astfel de operațiune determină stingerea creanțelor, contribuie la îmbunătățirea fluxului de numerar prin recuperarea parțială a creanțelor prin prețul cesiunii, la eliminarea costurilor legate de posibilele activități de recuperare, executare silită a debitorilor.

În activitatea practică, entitățile se confruntă cu unele probleme privind cesiunea de creanță care nu sînt reglementate la nivel normativ. Mai exact, în situația în care cesionarul preia creanța, asumîndu-și riscul neîncasării acesteia, la un preț inferior valorii nominale a creanțelor de la cedent, apare necesitatea clarificării dacă la entitatea care cedează creanțele se permite deducerea cheltuielilor reflectate ca diferența dintre valoarea nominală a creanțelor și prețul achitat de către entitatea care preia creanțele.

La moment, din precauție, majoritatea întreprinderilor aplica prevederile art.31 alin. (1) din CF. Potrivit acestor prevederi, la calcularea impozitului pe venit sînt deductibile doar creanțele compromise care corespund condițiilor indicate în art. 5 alin. (32) din CF.

Printre cele mai importante plusvalori care oferă cesiunea este: (a) posibilitatea de a restabili chiar și parțial cashflow-ul și a-l repune în lucru pentru a obține profit; (b) eliminarea necesității calculării în continuare de provizioane relevante portofoliului restant; (c) optimizarea cheltuielilor de administrare a portofoliului restant (nu ai nevoie de personal care să se ocupe de rău-platnici); (d) evită riscuri de imagine (Furnizorul oferă servicii și trebuie să aibă imagine pozitivă dar nu cea de recuperator de datorii); (e) îmbunătățește indicatorii financiari.

Soluția pe care o propunem este oferirea dreptului întreprinderilor să deducă, în scop fiscal, la valoarea de 100% diferența dintre valoarea activului la data cesionării și prețul obținut din cesionarea activului, această diferență fiind considerată în calitate de cheltuieli ordinare și necesare activității de întreprinzător. Deci dacă întreprinderea a cesionat o creanță la prețul de 20%, atunci pierderile de 80% pot fi trecute de entitate la

cheltuieli ordinare și necesare activității de întreprinzător. Astfel, propunem completarea art. 31 din CF cu un nou punct (1¹):

” (1¹) În cazul cesionării activului expirat către un terț, entitatea este în drept să deducă în scop fiscal 100% din valoarea diferenței dintre valoarea activului cesionat la data cesionării (indiferent de vechimea creanței restante) și prețul obținut din cesionarea activului. Această diferență este considerată în calitate de cheltuială ordinară și necesară activității de întreprinzător.”

De asemenea, **propunerile anterior prezentate a Comunității AmCham Moldova se prezintă în Anexă, și anume:**

- Impozitarea cu 12% a veniturilor realizate de persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției;

Totodată, pe lângă uniformizarea cotei impozitului pe venit aplicat sectorului justiției, un element important și alarmant este valoarea contribuțiilor sociale de stat obligatorii pe care aceștia ar urma să o suporte începând cu 2021. Astfel, proiectul analizat propune ca profesiile juridice să achite contribuții de asigurări sociale aferente mărimii salariului mediu pe economie pentru a putea beneficia de toate tipurile de prestații de asigurări sociale prevăzute de sistemul public de asigurări sociale.

Această normă, deși nu este menționată expres în proiectul analizat, face ca povara de contribuții sociale ale exponenților profesiilor juridice să crească de la 10740 lei în anul 2020 până la 24255 lei în anul 2021. O asemenea majorare a sarcinii fiscale de circa 230% timp de un an de zile este cea mai mare majorare fiscală din întreg proiectul propus. Nici o altă sarcină fiscală nu a fost majorată pentru nici un contribuabil cu 230%.

Sistemul de asigurare socială pentru plătitorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătitorii de contribuții fixe. Dacă se reformează sistemul, atunci reforma trebuie să vizeze pe toți, dar nu numai profesiile juridice. Este inadmisibilă crearea unor sarcini contributive mai mari numai pentru anumite profesii sau activități. Dacă sistemul existent de contribuții sociale în sumă fixă urmează a fi păstrat pentru alți contribuabili, atunci acest sistem trebuie să fie accesibil și profesiilor juridice. Cu alte cuvinte, dacă un întreprinzător individual sau titular de patentă va avea opțiunea de a se asigura social contra unei sume de 12.136 lei/an, atunci și un avocat ar trebui să aibă aceeași opțiune.

Sistemul de asigurări sociale, propus de proiect pentru profesiile juridice, trebuie să fie opțional, disponibil nu doar pentru contribuabili din rândul profesiilor juridice, dar și celorlalte categorii de plătitori de contribuții sociale în sumă fixă (întreprinzători individuali, titulari de patentă, alții).

Pentru restabilirea principiului solidarității și echității se impune instituirea a două categorii de plăți:

- contribuabilii, care vor continua să plătească suma de bază de 12.136 lei/an, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu ½ din mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021; ½ = 4.211 lei);**
- contribuabilii, care vor opta să plătească 24.255 lei/an, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021).**

- Modul de recunoaștere a veniturilor și cheltuielilor în cazul trecerii la un nou IFRS;

- Unele aspecte ce țin de modul de calculare a profiturilor reprezentanței permanente;
- Unele aspecte de vizează certificatele de rezidență și alte documente ce confirmă rezidența;
- Stabilirea clară a momentului în care se ia la deducere factura fiscală în sensul aplicării TVA;
- Modul în care urmează a fi eliberată factura fiscală la efectuarea livrărilor în adresa unui nerezident;
- Norme ce țin de tichete de masă.

Suplimentar, ținem să atragem atenția că Comunitatea AmCham Moldova este una ce este mereu deschisă să participe în consultarea documentelor de politici propuse de Ministerul Finanțelor și să vină cu expertiza antreprenorială necesară fundamentării unor propuneri sau explicării, din punct de vedere practic, a imposibilității sau inoportunității unor propuneri propuse spre consultare. Totuși, este important ca procesul de consultare, pentru a fi rezultativ și eficient la maxim, să se desfășoare cel puțin în limitele temporare stabilite în legile de specialitate pentru a asigura timp suficient de examinare și înaintare de propuneri concludente și oportune.

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu, Policy Manager în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova (veronicasireteanu@amcham.md) pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă îndemnăm să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv
AmCham Moldova

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

AmCham Moldova este o asociație de business care reunește circa 140 de companii cu investiții americane, străine și locale, având drept misiune promovarea investițiilor în Republica Moldova prin colaborare cu autoritățile publice și liderii comunității de afaceri pentru dezvoltarea și facilitarea unui climat de business mai favorabil în Moldova. Comunitatea de afaceri AmCham Moldova realizează profituri ce reprezintă circa 20% din total profituri înregistrate în economia Republicii Moldova.

Denumirea legii, și numărul conținutul articolelor, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare	Expunere explicită a motivelor și argumentarea propunerilor de modificare	Intrarea în vigoare a propunerilor de modificare
Articolul 15	La lit.a), textul "medicii de familie titulari ai practicii, care exercită activitate profesională independentă" se substituie cu textul "persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății"	<p style="text-align: center;">Codul fiscal (L1163/1997)</p> <p>Argumentarea propusă se va referi, în mod special, la profesia de avocat, dat acestea pot fi ușor extrapolate și asupra altor profesii juridice. Astfel, normele de impozitare aplicate persoanelor juridice (biroul asociat de avocați este o persoană juridică conform legii) și persoanelor fizice (cabinetul avocatului se prezintă ca persoană fizică) inclusiv a celor ce practică activitate de întreprinzător, prevăd aplicarea unui impozit pe venit egal cu 12% aplicate asupra profitului net. Mai mult, un regim preferențial de 4% din venit operațional este aplicat și întreprinderilor mici și mijlocii, or, având în vedere statistica legată de veniturile înregistrate de avocați, aceștia ar putea fi egalați, în regimul de impunere, spre exemplu, agenților economici din businessul mic și mijlociu – subiecți ai SIMM20.</p> <p>O matematică simplă arată că argumentele ce au fost invocate la menținerea cotei de 18% pentru această categorie de contribuabili nu au fost relevante, sau cel puțin, deja nu mai sunt relevante, deoarece:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) existența unei cote unice aplicate veniturilor implică, în mod eminent, revizuirea și cotei aplicate asupra veniturilor avocaților; b) prin echivalarea avocaților cu activitățile impozitate diferit în Codul fiscal, în baza datelor statistice prezentate anterior, dar și a formei organizatorico-juridice, s-ar cere echivalarea regimului fiscal aplicat întreprinzătorilor individuali (în cazul cabinetelor avocaților) și a întreprinderilor mici și mijlocii (în cazul birourilor asociate de avocați). <p>În așa fel, matematic, cota de impunere aplicată întreprinzătorului individual este de doar 12% aplicate asupra profitului net (deoarece aceștia nu achită dividende, prezumându-se că acest fapt nu poate fi realizat prin definiție – de fapt, ca și în cazul cabinetului avocatului sau a avocatului</p>	01.01.2021

			<p>stagiari, care tot sunt persoane fizice), de fapt, ca și în cazul subiecților IVAO – de 12 %² (4% plus 6% dividende), ambele cote fiind net inferioare aplicării cotei de 18% aplicate asupra profitului net.</p> <p>Situația devine și mai alarmantă pornind de la faptul că același regim, specificat la Capitolul 10¹ din Codul fiscal este aplicat și persoanelor care desfășoară activitate profesională în domeniul sănătății, dar aceștia sunt listați aparte în art.15 din Codul fiscal, ceea ce, odată cu aplicarea prevederilor art. 11 din același Cod, duce la aplicarea anume a cotei date (12%) unui regim fiscal de activitate profesională similar, comparativ cu cota aplicată avocaților (18%) ceea ce, în opinia noastră, reprezintă o discriminare dublă.</p> <p>Merită a fi menționat că, pornind de la informația furnizată de avocați – membri ai AmCham, Ministerul Justiției s-a solidarizat cu propunerea dată, aceasta fiind inclusă în setul de propuneri înaintate de aceștia la avizarea politicii fiscale și vamale pentru 2021.</p> <p>Mai multe argumente au fost prezentate de AmCham și în scrisoarea nr.52 din 25 aprilie 2020.</p>	
Articolul 44	Alin.(9) se propune în următoarele redacție:	<p>Véniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS sau de la implementarea unui nou standard nu sunt recunoscute în scopuri fiscale.</p>	<p>La prima aplicare a unui nou IFRS pot fi efectuate ajustări în situațiile financiare, care ulterior generează reflectarea veniturilor și cheltuielilor ca urmare a tranziției.</p> <p>Ca exemplu aplicarea IFRS 9 in 2018 si IFRS 16 in 2019.</p>	01.01.2021
Articolul 48	Se propune un aliniat nou în următoarele redacție:	<p>Înregistrare pe parcursul</p>	<p>Redacția propusă este destinată aplicării uniforme a sumelor aferente compensării pierderilor anterioare atât pentru contribuabilul care le încasează, cât și acel care le achită.</p>	01.01.2021

² Rată efectivă aplicată asupra profitului net, cu corecțiile de rigoare aferente bazei de impunere diferite

	perioadei fiscale cheltuielile care anterior au fost raportate la veniturile impozabile, suma cheltuielilor va fi recunoscută în scopuri fiscale.		
Articolul 75	Opțiunea A: La. alin. 2 lit. a) cuvântul „decontate” de substituit cu cuvântul „suportate”, iar textul „salariul calculat al angajaților acestei reprezentanțe permanente” de substituit cu textul „cheltuielile cu plățile pentru munca efectuată și serviciile prestate (inclusiv salariile), onorariile, comisioanele, primele și alte retribuții similare, înregistrate de reprezentanța permanentă pe baza de documente justificative sau pe bază de alocare de către nerezident, indiferent de faptul, dacă s-au efectuat în Republica Moldova sau în altă parte, calculate angajaților/persoanelor care prestează servicii în baza contractului civil acestei reprezentante permanente, angajaților detașați de nerezident să desfășoare activitate pentru reprezentanța permanentă în	Opțiunea A: Este necesară eliminarea interpretărilor la aplicarea prevederilor art. 75, precum și armonizarea modului de calcul al profitului impozabil al reprezentanței permanente (RP) cu principiul contabilității de angajamente, așa cum este formulat la art. 44 din Codul fiscal. Clarificarea bazei de calcul a 10% cheltuieli administrative, pentru situațiile în care contractele de muncă nu au fost încheiate cu RP, ci direct cu nerezidentul, iar remunerarea muncii cuprinde mai mult decât salariul brut.	01.01.2021

	<p>Républca Moldova, precum și angajaților nerezidentului /prestatori de servicii.”</p> <p>Opțiunea B: De expus in următoarea redacție: Articolul 75. Reguli de impozitare a nerezidenților care desfășoară activitate în Republica Moldova printr-o reprezentanță permanentă (1). Venituri ale nerezidenților care desfășoară activitate printr-o reprezentanță permanentă, obținute în Republica Moldova, se consideră veniturile specificate la art.71 lit.a)-m), r), t) și u). (2) În cazul nerezidenților care au reprezentanță permanentă potrivit art.5 pct.15), aceasta se consideră, în scopuri fiscale, ca agent economic rezident, dar numai în raport cu venitul obținut în Republica Moldova în conformitate cu alin.(1) și cu cheltuielile legate nemijlocit de acest venit, confirmate documentar. (3) Evidența nerezidenților care au reprezentanță permanentă, în calitate de contribuabil, se efectuează în conformitate cu capitolul 4 din titlul V.</p>	<p>Opțiunea B: Așa cum este specificat la art.75, reprezentanța permanentă (RP) se consideră, în scopuri fiscale, ca agent economic rezident. În același timp, art.75 limitează deducerea cheltuielilor administrative a RP, ceea ce constituie o discriminare a acestora în scopuri de impozitare în raport cu ceilalți agenți economici din RM. Prin limitarea cheltuielilor administrative suportate de nerezident aferente activității RP în redacția actuală a Codului fiscal considerăm că se încălcă: - prevederile art.7 alin.2 al Convenției Model, care prevede că, în cazul în care o întreprindere a unui Stat Contractant desfășoară activitate de întreprinzător în celălalt Stat Contractant reprezentanță permanentă situată acolo, în fiecare Stat Contractant acestei reprezentanțe permanente i se vor atribui profiturile care le-ar fi putut realiza, dacă ar fi constituit o întreprindere distinctă și separată, desfășurând activități identice sau similare în condiții identice sau similare și acționând complet independent cu întreprinderea, a cărei reprezentanță permanentă este și - prevederile art.24 alin.3 al Convenției Model care prevede că, impozitarea unei reprezentanțe permanente, pe care o întreprindere a unui Stat Contractant o are în celălalt Stat Contractant, nu va fi stabilită în condiții mai puțin favorabile în acel celălalt Stat, decât impozitarea stabilită întreprinderilor aceluși celălalt Stat, care desfășoară aceleași activități. Totodată limitarea deducerii cheltuielilor neconfirmate documentar este deja specificată în Codul fiscal pentru agenții economici rezidenți și considerăm inechitabilă menținerea prevederii de nepermiere totală la deducere a cheltuielilor neconfirmate pentru RP. Cu titlu de clarificare cuvântul “nerezident” pentru limitarea deducerilor propunem sa fie substituit cu “sediu central al nerezidentului și sucursalele sale”, adaptat la tratatele internaționale.</p>
--	---	--

	<p>(4) Reprezentanța permanentă a nerezidentului, situată în Republica Moldova, nu are dreptul de a trece la deduceri sumele prezentate de către sediul central al nerezidentului și succursalele sale sub formă de:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) royalty, onorarii și alte plăți similare pentru utilizarea sau concesiunea proprietății sau a rezultatelor activității sale intelectuale; b) plăți pentru serviciile prestate de acesta; c) dobânzi și alte remunerații pentru împrumuturile acordate de către acesta. <p>(5) Prin derogare de la prevederile prezentului articol, munca conform contractului (acordului) de muncă sau altui contract (acord) cu caracter civil, exercitată de persoanele fizice nerezidente, nu conduce la formarea reprezentanței permanente a acestor persoane fizice</p>		
<p>Articolul 79³</p>	<p>Propunem de a fi expus alin.(2) în următoarea redacție: " Pentru aplicarea prevederilor tratatelor internaționale, persoana fizică sau juridică nerezidentă are obligația de a prezenta plătitorului de venit, până la data achitării venitului,</p>	<p>Recunoașterea copiilor documentelor fiscale a nerezidentului ca documente asimilate certificatului de rezidență în baza căruia pot fi aplicate prevederile tratatelor internaționale. În redacția actuală, doar certificatul de rezidență permite acest lucru, deși copiile documentelor sunt stipulate pentru prezentare (copia certificatului de rezidență sau a documentului ce atestă înregistrarea acesteia în țara sa de rezidență, sau a</p>	<p>Din momentul publicării</p>

	<p>certificatul de rezidență pe suport de hârtie în original sau copie și/sau în formă electronică, eliberat de autoritatea competentă din statul său de rezidență sau a statului de pe pagina web oficială a autorității din statul de rezidență ce atestă rezidența fiscală ori înregistrarea persoanei juridice, aceste documente în sensul prezentului aliniat, fiind asimilate certificatului de rezidență fiscală. Documentul ce atestă rezidența emis într-o limbă străină se prezintă plățitorului de venit cu traducere în limba de stat, cu excepția celui emis în limba engleză sau în limba rusă. Documentul ce atestă rezidența prezentat pe suport de hârtie în original sau copie sau cel electronic, emis pentru o perioadă fiscală este aplicabil și pe perioada primelor 60 de zile ale perioadei fiscale următoare. În cazul în care documentul ce atestă rezidența prezentat pe suport de hârtie în original sau copie sau cel electronic nu a fost prezentat pentru anul calendaristic respectiv, se vor aplica</p>	<p>extrasului de pe pagina web oficială a autorității din statul de rezidență ce atestă rezidența fiscală ori înregistrarea persoanei juridice).</p>	
--	---	--	--

	<p>prevederile legislației fiscale din Republica Moldova.</p> <p>Alin. (2¹) se propune să aibă următorul conținut:</p> <p>”În cazul în care, în decursul anului calendaristic, beneficiarul venitului prezintă plătitorului de venit după data achitării venitului obținut din sursele aflate în Republica Moldova certificat de rezidență fiscală, care confirmă statutul de rezident fiscal pe perioada de gestiune în care a fost efectuată plata venitului, indiferent de data emiterii acestui certificat de rezidență fiscală, acesta este în drept să depună către plătitorul venitului o cerere, în formă liberă, pentru restituirea impozitului pe venit achitat în plus. Restituirea, prin recalcularea impozitului reținut în plus din venitul obținut din sursele aflate în Republica Moldova, se efectuează de către plătitorul venitului la</p>	<p>La moment, în cazul în care documentul ce confirmă rezidența a fost prezentat după momentul achitării, Codul fiscal prevede că se aplică prevederile generale (calcularea amenzilor, penalităților etc.). Considerăm această abordare drept una ce ar necesita un studiu suplimentar vizavi de oportunitatea și necesitatea aplicării măsurilor date, având în vedere că dacă se confirmă ulterior rezidența, bugetul public național nu este prejudiciat și nu există impozit pe venit diminuat. Întrebarea are o valoare similară atât în cazul persoanelor fizice, cât și în cazul persoanelor juridice.</p> <p>În acest context, se propune redacția alăturată.</p>	01.01.2021
--	---	--	------------

	<p>cotele prevăzute de convenție (acord). În scopul restituirii prin recalcularea sumelor impozitului pe venit calculate și achitate la buget, potrivit cotelor prevăzute de prezentul cod, plătitorul venitului urmează să efectueze recalcul prin Darea de seamă fiscală curentă în care a fost primit Certificatul de rezidență fiscală și/sau Dările de seamă fiscale ulterioare în cadrul anului fiscal curent în limita obligațiilor fiscale calculate de către contribuabil până la efectuarea recalculului cu aplicarea impozitului pe venit la cotele prevăzute de convenție (acord)."</p>		
<p>Articolul 102</p>	<p>Se: propune modificarea alin.(12), după cum urmează: "În cazul în care factura fiscală pentru serviciile precum și pentru energie electrică, energie termică, gaz natural, servicii publice de telefonie fixă și mobilă, servicii comunale,</p>	<p>Factura fiscală (FF) conține 2 date pentru completare: data livrării și data eliberării. Considerăm necesar substituirea "datei primirii" cu "data eliberării", identificabilă, înscrisă expres în documentul primar. În prezent din motivul indicării în Ordinul SFS nr.317/2020 pct.42 a faptului că pentru facturile fiscale generate în SIA "e-Factura" prin "Ciclul lung" data primirii facturilor fiscale de către "Cumpărător" o constituie data aplicării de către acesta a semnăturii electronice, contribuabilii sunt sceptici privind posibilitatea deducerii TVA din procurări în cazul în care din motive independente de cumpărător, inclusiv tehnice, această FF, emisă într-o lună este semnată de cumpărător în luna următoare. Totodată, pct.36 din Ordin vine în contradicție cu pct.42 prevăzând că,</p>	<p>01.01.2021</p>

	<p>produse petroliere este eliberată de către furnizor până la data de 10 inclusiv a lunii următoare celei în care a avut loc livrarea documentată prin factura fiscală respectivă, subiectul impozabil cumpărător (beneficiar) are dreptul la deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe serviciile, mărfurile menționate utilizate la efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător în luna în care a avut loc livrarea acestora.”</p>	<p>facturile fiscale primite de către "Cumpărător" prin "Ciclul lung" vor apărea în compartimentul "Pentru acceptare", Ori în opinia noastră primirea și acceptarea FF prin aplicarea semnăturii, sunt lucruri diferite. Deducerea TVA la data aplicării semnăturii pentru FF emise prin "Ciclul lung" nu este echitabilă în raport cu FF emise prin "Ciclul scurt" pentru care data primirii acestora de către Cumpărător o constituie data recepționării acestora în compartimentul "Finisate" al Cumpărătorului, cât și în raport cu cele emise pe suport de hârtie, data primirii cărora nu este stipulată nicăieri și este practic neidentificabilă.</p>	
<p>Articolul 117¹</p>	<p>Se propune completarea alin.(1), după cum urmează: "Pentru livrările impozitate conform art.104 lit.a) și pentru livrările de servicii către rezidenții pentru care locul prestării serviciilor este Republica Moldova, eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie."</p>	<p>Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017 art.12 alin.3) prevede că pentru operațiunile, pentru care se întocmesc documente primare cu regim special, care au caracter internațional, drept documente primare pot servi documentele aplicate în practica internațională sau cele prevăzute de contract. În practică, factura fiscală tipizată emisă în adresa nerezidenților, nu este acceptată de aceștia, contribuabilul fiind nevoit să dubleze documentele, adițional la factura fiscală fiind emis Invoice, document recunoscut internațional.</p>	<p>Din data publicării</p>

Norme ce țin de tichete de masă:

<p>alin (19¹) va avea următorul cuprins:</p> <p>(19¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sunt în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, și - salariul mediu zilnic brut pentru 1 zi lucrătoare a angajatului pentru care se emite tichet de masă este egal ori mai mare decât 1/21 din jumătatea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru fiecare an. În sensul prezentului punct, salariul mediu zilnic brut se calculează pornind de la salariul lunar brut al angajatului raportat la numărul zi lucrătoare în luna respectivă.	<p>Această normă se propune pentru corelarea normei prevăzute în art. 24 alin (19) al Codului Fiscal pentru mese calde și ca rezultat limitează riscurile prevăzute la utilizarea tichetelor de masă pentru salarii achitate mici. Norma dată va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic.</p> <p>Studiul efectuat la comanda AMCHAM a confirmat fapt că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizare tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comercianți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale.</p> <p>Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul, că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumului corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.</p> <p>În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masa nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă a fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de Stat care a adus la combaterea fenomenului "piețelor centrale" cu utilizarea la scară largă deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.</p> <p>Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune. Pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din simplu motiv, lipsa de buget.</p>
<p>Articolul 7</p> <p>alineatul (2) va avea următorul cuprins: "(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de</p>	<p>Legea cu privire la tichetele de masă nr. 166/2017</p> <p>Această normă se propune pentru corelarea normei prevăzute în art. 24 alin (19) al Codului Fiscal pentru mese calde și ca rezultat limitează riscurile prevăzute la</p> <p>01.01.2021</p>

<p>masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu, cu excepția cazurilor în care :</p> <p>a) valoarea nominală depășește limita stabilită la art.4 alin.(1) ori;</p> <p>b) salariul mediu zilnic brut pentru zi lucrătoare a angajatului pentru care se emite tichet de masă este mai mic decât 1/21 din jumătatea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru fiecare an. În sensul prezentului punct, salariul mediu zilnic brut se calculează pornind de la salariul lunar brut al angajatului raportat la numărul zi lucrătoare în luna respectivă."</p>	<p>utilizarea tichetelor de masă pentru salarii mici. Norma dată va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic.</p> <p>Studiul efectuat la comanda AMCHAM a confirmat fapt că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizarea tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comerțianți – plătitori de TVA. Drept rezultat, ur̄ leu cheltuit prin utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozită salariale.</p> <p>Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul, că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.</p> <p>În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masa nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă a fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de Stat care a adus la combaterea fenomenului "piețelor centrale" cu utilizarea la scară largă deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.</p> <p>Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune. Pe când micii</p>
--	--

	angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din simplu motiv, lipsa de buget.	
Lege nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale		
Anexa nr.3	<p>pct. (39) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(39) cheltuielile suportate de către angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu-privire la tichetele de masă.”</p>	<p>01.01.2021</p> <p>Această normă se propune pentru excluderea impozitării cu contribuții sociale la utilizarea tichetelor de masă. Norma dată împreună cu limitarea la salariu minim va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic.</p> <p>Studiul efectuat la comanda AMCHAM a confirmat fapt că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizare tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comerțianți – plători de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale.</p> <p>Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul, că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.</p> <p>În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masa nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă a fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de Stat care a adus la combaterea fenomenului “piețelor centrale” cu utilizarea la scară largă deținătorilor de patente în comerț. În orase și centre raionale foarte des</p>

		<p>implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariații au început să viziteze rețelele de magazine.</p> <p>Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, îndubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune. Pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din simplu motiv, lipsa de buget.</p> <p>Mai mult, în contextul pandemiei, tichetele de masă au constituit un suport important pentru persoanele aflate în dificultate financiară în virtutea stagnării activității economice.</p>	
--	--	---	--

**Sinteza propunerilor pe marginea proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative
(afereant politicii fiscale pentru anul 2021)
Asociația Băncilor din Moldova**

Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor, care se propun spre modificare	Varianta propusa	Expunere explicită a motivelor și argumentarea propunerilor de modificare
Art. VI. – Codul fiscal nr.1163/1997(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007)		
<p>art.5 alin. (29) Subdiviziune – unitate structurală a întreprinderii, instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia.</p>	<p><i>Se propune următoarea definiție a noțiunii Subdiviziune</i> – unitate structurală a întreprinderii, instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia, cu excepția dispozitivelor electronice (de tip terminal de plată în numerar, terminal cash-in, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil).</p>	<p>La moment exista multe dispozitive electronice instalate în afara subdiviziunilor entității, care sunt mobile și nu prezintă un obiect imobil și în care nu se exercită atribuțiile entității.</p>
<p>art.19 lit.(a) Plățile acordate salariatului de către angajator pentru recuperarea cheltuielilor personale, precum și plățile în favoarea lucrătorului, efectuate altor persoane, cu excepția plăților în bugetul asigurărilor sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de stat, a plăților menționate la art.24 alin.(20), precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, conform modului stabilit de Guvern;</p>	<p>după textul "la art.24 alin.(20)" se propune introducerea textului " , plăților în favoarea angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern"</p>	<p>Oricare cheltuieli ale angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern nu reprezintă plăți salariale, remunerații, sau alte recompense din care se calculează și se rețin impozit pe venit, contribuții obligatorii de asigurări sociale și prime individuale de asigurări medicale.</p>
<p>art.20 alin. (u¹) dobânzile de la valorile mobiliare de stat – se abroga de la 01.01.2021 (în baza prevederilor Legii nr. 60 din 23.04.2020)</p>	<p>Se propune menținerea în vigoare a prevederilor alin(u¹) cu referire la dobânzile de la valorile mobiliare de stat</p>	<p>Abrogarea aliniatului dat va diminua semnificativ atractivitatea investițiilor în valorile mobiliare de stat.</p>
<p>art. 20 z¹⁷) venitul aferent provizioanelor neutilizate care nu</p>	<p>venitul aferent recuperării cheltuielilor/provizioanelor care nu au fost</p>	<p>Recuperarea datoriei compromise sau altor cheltuieli nedeductibile la</p>

<p>au fost deduse în scopuri fiscale la momentul formării acestora.</p>	<p>deduse în scopuri fiscale la momentul formării acestora.</p>	<p>fel nu trebuie sa fie supuse impozitării în scopuri fiscale (pentru aplicarea uniforma cu art.48 din Cod fiscal)</p>
<p>art.24 alin.(15¹) Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.</p>	<p>Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă și/sau în alte acte normative interne . Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.</p>	<p>În afara de contractul de muncă unele plăți, remunerații compensatorii pentru angajați conform pot fi aprobate de către întreprinderi în regulamente interne, De asemenea, unele companii nu au contract colectiv de muncă. Regimul de impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aproba acestea</p>
<p>art.24 Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>Se propune completarea art. 24 cu următoarea prevedere: „Se permite deducerea cheltuielilor de protocol în limita de 2% din venitul brut. În cadrul cheltuielilor de protocol se includ și cheltuielile înregistrate cu taxa pe valoarea adăugată aferent cadourilor/suvenirelor oferite de contribuabil.”</p>	<p>Actualmente, cheltuielile de protocol nu se recunosc în scopuri fiscale, dar direct contribuie la creșterea beneficiilor companiilor și în final la dezvoltarea întregii economii naționale. Prin urmare, aceasta va contribui esențial la susținerea mediului de afaceri în RM.</p>
<p>art.26¹ alin.(4) Din punct de vedere fiscal, în cazul leasingului financiar, locatarul este tratat ca proprietar al mijloacelor fixe primite în leasing, iar în cazul leasingului operațional, calitatea de proprietar o are locatorul. Calcularea și deducerea amortizării mijloacelor fixe care fac obiectul unui contract de leasing se efectuează de către locatar în cazul leasingului financiar și de către locator în cazul leasingului operational.</p>	<p>Din punct de vedere fiscal, în cazul leasingului financiar, locatarul este tratat ca proprietar al mijloacelor fixe primite în leasing, iar în cazul leasingului operațional, calitatea de proprietar o are locatorul. Calcularea și deducerea amortizării mijloacelor fixe care fac obiectul unui contract de leasing se efectuează de către locatar în cazul leasingului financiar și de către locator în cazul leasingului operațional, cu excepția entităților care aplică metodele de evidența bazate pe IFRS.</p>	<p>Pentru entitățile care țin evidența conform IFRS, odată cu aplicarea IFRS 16 din 01.01.2019, Locatarii sunt obligați să recunoască activele și pasivele aferente tuturor contractelor de leasing care depășesc 12 luni, exceptând cazul în care activul are o valoare mică și să recunoască în mod separat în contul de profit și pierdere amortizarea activului care decurge din contractele de leasing, respectiv dobânda aferentă datoriiilor care decurg din contractele de leasing.</p>

<p>art.33 alin.(1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 25200 lei pe an.</p>	<p>Se propune următoarea redacție: Se propune excluderea plafonului de 360000 lei și următoarea redacția alin. (1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală de 25200 lei pe an.</p>	<p>Incalcarea drepturilor omului.</p>
<p>art.36 alin.(2) Pot fi deduse, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice, a organizațiilor necomerciale, precum și în favoarea caselor de copii de tip familial.</p>	<p>De unificat noțiunile: - donație în scopuri filantropice și sponsorizare - donație de binefacere</p>	<p>Conform Legii cu privire la filantropie și sponsorizare 1420/31.10.2002: se utilizează noțiunea „Activitatea filantropică și de sponsorizare” Conform Codul Civil al RM se utilizează noțiunea „Donație” Conform Codul Fiscal al RM se utilizează noțiunea „donații făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare” Conform. Legea cu privire la publicitate 1227/27.06.1997: „obiective filantropice și de importanță socială” Noțiunile diferite creează interpretările distorsionate.</p>
<p>art.44 alin.(9) Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS nu sînt recunoscute în scopuri fiscale.</p>	<p>Se propune următoarea redacție: Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS sau de la implementarea unui nou standard nu sînt recunoscute în scopuri fiscale.</p>	<p>La prima aplicare a unui nou IFRS pot fi efectuate ajustări în situațiile financiare, care ulterior generează reflectarea veniturilor și cheltuielilor ca urmare a tranziției.</p>
<p>art.48 În cazul în care contribuabilului i se restituie pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile, pierderile sau datoriile compromise deduse anterior, suma restituită se ia în calcul și se include în venitul brut al contribuabilului pe anul în care ea a fost încasată.</p>	<p><i>Se propune a fi completat cu un alineat nou:</i> În cazul în care contribuabilul înregistrează pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile care anterior au fost raportate la veniturile impozabile, suma cheltuielilor va fi recunoscută în scopuri fiscale .</p>	<p>Redacția propusă este destinată aplicării uniforme a sumelor aferente compensării pierderilor anterioare atât pentru contribuabilul care le încasează, cât și acel care le achită.</p>
<p>art. 79³ alin.(2) Pentru aplicarea prevederilor tratatelor internaționale, nerezidentul persoana fizică , are obligația de a prezenta plătitorului de venit, pînă la data achitării venitului, un certificat de rezidență</p>	<p>Pentru aplicarea prevederilor tratatelor internaționale, nerezidentul - persoana fizică prezinta plătitorului de venit, document de identitate emis de țara sa de rezidență.</p>	<p>Prima redacție a Ordinului Ministerului Finanțelor prevedea pentru persoanele fizice prezentarea numai documentului de identitate emis de țara sa de rezidență.</p>

<p>eliberat de autoritatea competentă din statul său de rezidență.</p>		
<p>art. 79³ alin.(2¹) În cazul în care, în decursul anului calendaristic, beneficiarul venitului prezintă certificatul de rezidență după data achitării venitului obținut din sursele aflate în Republica Moldova, acesta este în drept să depună către plătitorul venitului o cerere, în formă liberă, pentru restituirea impozitului pe venit achitat în plus. Restituirea, prin recalcularea impozitului reținut în plus din venitul obținut din sursele aflate în Republica Moldova, se efectuează de către plătitorul venitului la cotele prevăzute de convenție (acord). În scopul restituirii prin recalcularea sumelor impozitului pe venit calculate și achitate la buget, potrivit cotelor prevăzute de prezentul cod, <u>plătitorul venitului urmează să prezinte la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază se deserveste contribuabilul o dare de seamă corectată, cu stabilirea impozitului pe venit la cotele prevăzute de convenție (acord).</u></p>	<p>Se propune următoarea redacție a alineatului: „(2¹) În cazul în care, în decursul anului calendaristic, beneficiarul venitului prezintă certificatul de rezidență după data achitării venitului obținut din sursele aflate în Republica Moldova, acesta este în drept să depună către plătitorul venitului o cerere, în formă liberă, pentru restituirea impozitului pe venit achitat în plus. Restituirea, prin recalcularea impozitului reținut în plus din venitul obținut din sursele aflate în Republica Moldova, se efectuează de către plătitorul venitului la cotele prevăzute de convenție (acord). În scopul restituirii prin recalcularea sumelor impozitului pe venit calculate și achitate la buget, potrivit cotelor prevăzute de prezentul cod, plătitorul venitului urmează să efectueze recalculele respective în Darea de seama depusa la Serviciului Fiscal de Stat în luna restituirii impozitului pe venit achitat în plus.”</p>	<p>Luand în considerare faptul, ca Articolul 121. alin (1) din Codul fiscal stabileste, ca prin perioadă fiscală privind impozitul pe venit se înțelege anul calendaristic, si totodata existand necesitatea simplificarii prezentarii darilor de seama corectate, in cazurile prezentarii certificatului de rezidenta fiscala dupa data achitarii venitului, consideram oportuna efectuarea recalculului prin darea de seama curenta in luna efectuării restituirii impozitului pe venit achitat in plus de catre nerezident.</p>
<p>art .90¹ alin.(3¹) liniuța întâi și a doua, după textul „ dividende, ” se introduce textul „achitate în folosul persoanelor fizice rezidente și nerezidente și/sau persoane juridice nerezidente.”</p>	<p>liniuța întâi și a doua, după textul „ dividende, ” se introduce textul „achitate în folosul persoanelor fizice rezidente”</p>	<p>Reținerea și achitarea impozitelor din dividende în folosul persoanelor fizice nerezidente și persoanelor juridice nerezidente sunt reglementate în art.91.</p>
<p>art .90¹ alin.(3⁷) „(3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut precum și emitenții de valori mobiliare corporative rețin un impozit în mărime de 3% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.”;</p>	<p>Prevederile acestui alineat nou, urmează a fi corelate cu prevederile art. 89, care stabilește cota de 12% valabilă pentru persoanele fizice rezidente și nerezidente:</p> <p>„Articolul 89. Reținerea impozitului din dobânzi Fiecare plătitor, menționat la art.90, de dobânzi în folosul persoanelor fizice, cu excepția celor efectuate în folosul întreprinzătorilor individuali și al gospodăriilor țărănești (de fermier), este obligat să rețină din fiecare dobândă și să</p>	

	achite ca parte a impozitului o sumă egală cu 12% din plată ".	
art. 103 alin.(12) lit.(b) operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, de la lichidarea bunurilor întreprinderilor care au dat faliment, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;	Se propune următoarea redacție: operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, în afara mărfurilor ale întreprinderilor declarate în proces de insolvență , din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, ~~de la lichidarea bunurilor întreprinderilor care au dat faliment~~ , din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;	Propunerea presupune modificarea articolului dat în mod uniform conform introducerii art.94 lit.(e).
Articolul 282. Termenele achitării impozitului (2) Contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs până la 30 iunie a anului respectiv beneficiază de dreptul la o reducere cu 15% a sumei impozitului ce urmează a fi achitat.	Se propune menținerea în continuare a prevederilor art. 282, alin. (2)	Considerăm oportună păstrarea opțiunii de a utiliza reducerea în mărime de 15% din suma impozitului pe bunurile imobiliare pentru acei contribuabili care transferă suma impozitului până la 30 iunie a anului viitor anului de raportare. Urmează a fi luate în considerare circumstanțele dificile ale anului curent și posibil ale anului 2021, provocate de pandemia COVID-19.
Legea nr. 1164 privind punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal,		
Art. 24 alin. (7) Nu se impozitează, până la 1 ianuarie 2021 , dobânzile persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor înregistrate într-o formă de organizare juridică a	Art. 24 alin. (7) Se propune substituirea sintagmei „până la 1 ianuarie 2021” cu sintagma „până la 1 ianuarie 2022”	Implementarea acestei prevederi va conduce la descurajarea economisirii banilor și la retragerea considerabilă a mijloacelor depozitate de populație, fapt care va crea deficiențe majore în procesul de

<p>activității de întreprinzător, de la depozitele bancare; valorile mobiliare corporative sub formă de obligațiuni și valorile mobiliare, care sînt instrumente ale pieței monetare, cum ar fi certificatele bancare de depozit și cambiile bancare; depunerile membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut ale cetățenilor amplasate pe teritoriul Republicii Moldova.</p>		<p>creditare a economiei naționale. De asemenea această măsură nu va produce efectele scontate și nu va contribui la o creștere economică, la o stabilitate financiară și la o majorarea a veniturilor în bugetul public național.</p> <p>Impozitarea dobânzilor la depozitele persoanelor fizice va cauza retragerea masivă a depozitelor persoanelor fizice de la băncile licențiate și ca urmare diminuarea lichidităților băncilor, ceea ce va produce un impact negativ major asupra proceselor de creditare a economiei țării. Dar, în primul rînd, reducerea lichidităților va conduce în consecință la diminuarea participațiilor băncilor licențiate pe piața HVS și, respectiv, la majorarea ratelor dobânzilor la HVS, care vor deveni mai scumpe pentru buget în mărime comparativă cu veniturile obținute din impozitarea depozitelor persoanelor fizice.</p> <p>Asociația Băncilor din Moldova și-a expus în repetate rînduri poziția și argumentele corespunzătoare în mai multe adresări către Ministerul Finanțelor: Nr. 02-07/297 din 15.10.2020; Nr. 02-05/302 din 19.10.2020;</p>
<p>Ordinul privind aprobarea formularului-tip (Forma IALS18) 149/05.09.2018</p>		
	<p>Introducerea impozitării dobânzilor obținute de persoanele fizice rezidente de la depozite bancare ar provoacă modificări majore în cadrul Forma IALS18, Pentru aceasta se propune modificarea instrucțiunii IALS 18 sa fie divizat pe compartimente.</p>	<p>Aceste tipuri de venituri se achita în mod diferit, la IBAN-uri diferite, importarea informației se efectuează pe portaluri diferite. Totodată pentru a asigura confidențialitate acestor informații este necesar de a limita accesul utilizatorilor interni cit și celor externi.</p>
<p>Hotărârea Guvernului RM cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit 693/11.07.2018.</p>		
<p>Pct. 34. Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru transportul organizat al angajaților/zilierilor în limita maximă a plafonului mediu de 35 de</p>	<p>Se propune majorarea plafonului mediu per angajat/zilier pentru fiecare zi efectiv lucrată pentru care se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru transportul organizat al angajaților/zilierilor</p>	<p>În condițiile de coronacriză și extindere constantă a numărului cazurilor de îmbolnăviri, transportarea angajaților în condiții sigure este, la rînd cu altele, o</p>

<p>lei (fără TVA) per angajat/zilier pentru fiecare zi efectiv lucrată. ....”</p>		<p>măsură importantă de evitare a îmbolnăvirii în masă a angajaților și respectiv clienților băncilor, dar și de asigurare a continuității activității.</p>
<p>Pct. 35. În cazul depășirii plafonului stabilit, suma depășirii se va considera drept recompense și facilități acordate de către angajator angajaților. În acest caz angajatorul va fi responsabil de determinarea și alocarea depășirii plafonului, precum și de declararea și achitarea impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente depășirii, în conformitate cu legislația în vigoare. În cazul zilierilor, la depășirea plafonului stabilit, responsabil de determinarea și alocarea depășirii plafonului, precum și de reținerea impozitului pe venit va fi beneficiarul de lucrări.</p>	<p>Se propune modificarea pct. 35 în sensul că suma depășirii cheltuielilor pentru transportul organizat al angajaților să nu fie considerată drept facilitate acordată de către angajator angajaților.</p>	<p>A se vedea argumentele de mai sus</p>
<p>Pct. 64 Drept bază pentru acordarea donațiilor filantropice sau a sponsorizărilor o constituie contractul de donație și cererea în formă scrisă din partea beneficiarilor care doresc să primească astfel de ajutor și care, în cadrul Codului, au acest drept.</p>	<p>De exclus cererea în formă scrisă din partea beneficiarilor pentru acordarea donațiilor filantropice</p>	<p>Beneficiari de donații filantropice pot fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - persoanele care doresc să primească astfel de ajutor și care, în cadrul Codului, au acest drept, - dar pot fi și persoanele care nu doresc să primească astfel de ajutor, dar au nevoie și care, în cadrul Codului, au acest drept
<p>Hotărârea Guvernului RM delegarea salariaților pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din RM 10/05.01.2012</p>		
<p>pct. 2 deplasarea în interes de serviciu a salariaților încadrați în statele lor de personal</p>	<p>cheltuielile entităților din Republica Moldova pentru deplasarea în interes de serviciu a salariaților încadrați în statele lor de personal dar și a Membrilor consiliului.</p>	<p>Propunerea presupune completarea pct.2 „Prezentul regulament reglementează cheltuielile entităților din Republica Moldova pentru deplasarea în interes de serviciu a salariaților încadrați în statele lor de personal, a membrilor consiliului...”, deoarece aceștia exercită funcții de conducere și deplasări în interes de serviciu pentru negocieri de business.</p>

Добрый день, уважаемые коллеги!

Ввиду крайне ограниченного срока для подачи замечаний, и того, что срок выпал на горячий период сдачи отчетов, наше сообщество **Contabil News** не успело детально проанализировать представленный к обсуждению проект налоговой политики 2021.

Считаем, что сжатые сроки позволяют только формально проводить так называемые общественные слушания. Просим изменить сложившуюся неблагоприятную для общества систему. К изменениям НК и других законов следует приступать в январе-феврале, чтобы успеть к концу года провести качественный анализ предложений. Просим вас изменить указанную систему, а также обсудить с нами как минимум указанный закон 845/1992.

Представляем лишь одно замечание, которое мы успели проанализировать:

Номер	Фрагмент	Пояснение	Предложение
Art. I. – Legea nr.845/1992	«9. Încasarea plăților în numerar care depășesc plafonul de 100 000 de lei pentru fiecare tranzacție se sancționează conform prevederilor legislației în vigoare; 10. Fraționarea sumei de încasat în mai multe tranșe, pentru a evita plafonul de încasare de 100 000 de lei se sancționează	Опять сталкиваемся с тем, что не определено понятие транзакции в том числе и в Законе и предпринимательстве и предприятиях. Это договор или платеж в рамках договора? Что значит деление 100 000? Что под этим понимать? Как можно штрафовать предприятие за то, что оно принимает выручку наличными, выручку, которая в дальнейшем служит для выплаты зарплаты, налогов, расчетов с поставщиками? Мы рады каждому клиенту, который хоть как то, чем угодно, любой формой, погашает	Нужно организовать встречу с нашим сообществом, чтобы обсудить все острые вопросы, связанные с POS-терминалами.

	conform prevederilor legislației în vigoare;»	долги в кризисную ситуацию и сейчас практически выживаем. А считать суммы, инкассированные по POS - терминалу наличкой вообще верх наглости. Этим денег предприятие реально не видит и распорядиться ими не может, да и еще платит комиссион банку за зачисление на счет... Зачем вообще тогда кассовые аппараты, чеки, книги кассира-операциониста, контрольные ленты, разрешения на торговлю, если то, что сейчас примут несет за собой медленную смерть оптового предпринимательства и бизнеса в целом. Нельзя лишать предприятий права свободно распоряжаться своим капиталом, быстро и эффективно управлять финансовыми потоками, только затем, чтобы пролобировать банковский сектор.	
--	---	---	--

С уважением:

Елена Яворская – аудитор

Татьяна Тунгускова - бухгалтер

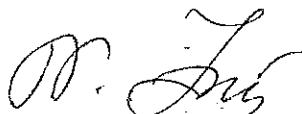
Nr. 089 din 26.11.2020

Dlui Serghei PUȘCUȚA
Ministru al finanțelor
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
str. Constantin Tănase 7, mun. Chișinău, MD-2005

AVIZ

**cu privire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(politica fiscală și vamală pentru anul 2021)**

AO Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova (AO ACAP RM) a examinat Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2021) și Vă prezintă Sinteza propunerilor membrilor (Anexa – 2 file).

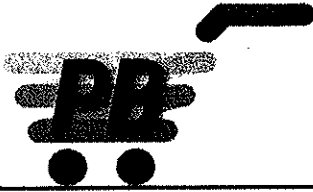
Dr. Natalia ZLATINA
Director executiv ACAP

SINTEZA

propunerilor membrilor ACAP RM la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

<i>Denumirea legii, care se propune spre modificare sau completare</i>	<i>Propunerile de modificare și completare</i>	<i>Propunerile de modificare și completare a membrilor ACAP</i>
<p>1</p> <p>Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994)</p>	<p>2</p> <p>Articolul 6, după textul „să deschidă conturi la bancă în scopul efectuării tuturor genurilor de operațiuni de decontare, creditare, încasare etc.”, se completează cu textul:</p> <p>„să efectueze în raport cu contribuabilul care practică activitate de întreprinzător plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 lei lunar”;</p>	<p>3</p> <p>Nu este clar dacă prevederea se aplică achitațiilor prin intermediul cardului corporativ de plată. Propunem ca prevederea să fie modificată prin concretizarea corespunzătoare.</p>
<p>Codul fiscal nr.1163/1997(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007)</p>	<p>La articolul 26¹: alineatul (11), după textul „din suma calculată a locațiunii, arendei” se completează cu textul „,leasingului operațional”;</p> <p>La articolul 36 alineatul (6) cuvântul „asigurate” se exclude.</p>	<p>Este necesară o normă tranzitorie cu referire la aplicabilitatea normei propuse pentru perioadele anterioare, eventual, prin includerea unui text corespunzător în Nota informativa la proiectul de lege.</p>
	<p>La articolul 55 alineatul (2) se abrogă</p>	<p>Este necesară o normă tranzitorie cu referire la aplicabilitatea normei propuse pentru perioadele anterioare, eventual, prin includerea unui text corespunzător în Nota informativa la proiectul de lege</p>
	<p>Articolul 90¹: la alineatul (3¹) liniuța întâi și a doua, după</p>	<p>Aplicabilitatea art.55 este compromisă prin mai multe aspecte, inclusiv prin acțiunea pct. 37 din HG 704/2019. Propunem de prevăzut posibilitatea de aplicare benevolă a prevederilor acestui articol în întregime în coroborare cu modificarea corespunzătoare a pct. 37 din HG 704/201.</p>
		<p>O asemenea redacție fără modificarea corespunzătoare a alin. (4) din art.90¹ sau art.20 din CF va genera</p>

<p>impozitarea în modul general stabilit a venitului din dividende la beneficiarul acestui venit-agent economic, ceea ce contravine principiului de echitate fiscală și ideilor expuse în proiectul Notei informative la politica fiscală discutată. Propunem introducerea concomitentă a completării textului Codului fiscal cu prevederea privind neimpozitarea venitului din dividende la beneficiarul acestora-agent economic.</p>	<p>textul „ dividende, ” se introduce textul „achitate în folosul persoanelor fizice rezidente și nerezidente și/sau persoane juridice nerezidente.”</p>	
<p>Nu este clar care anume mod. Este necesară o precizare în textul propus sau trimitere la faptul că modul de demonstrare sau confirmare a situațiilor de calamități naturale se stabilește de Guvern</p>	<p>La articolul 102: se introduce alineatul (8¹) cu următorul cuprins: (8¹) Suma TVA, achitată sau care urmează a fi achitată, pe mărfurile procurate care, în procesul activității de întreținător, au fost distruse ca urmare a calamităților naturale se deduce în condițiile în care aceste situații sunt demonstrate sau confirmate în mod corespunzător.</p>	
<p>Lipsește textul propus</p>	<p>La articolul 297: se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p>	

**ASOCIAȚIA PATRONALĂ A SUBIECȚILOR COMERȚULUI
INTERIOR "ProBiz"**

MD-2001, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 65, of. 714, mun. Chișinău, Republica Moldova,
email: probizap@gmail.com, tel/fax: +373 22 27 69 79

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
Dlul Dorel Noroc, Secretar de Stat

Din partea **Asociației Patronale a Subiecților**
Comerțului Interior "ProBiz",

Nr.15/20
din 26 noiembrie 2020

**Propuneri de modificare și completare a Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative la Politica
fiscală și vamală 2021**

Stimată autoritate,

Asociația Patronală a Subiecților Comerțului Interior "ProBiz", având ca scop de activitate promovarea comerțului interior modern și organizat, reprezentând interesele celor mai mari *retaileri naționali* din Republica Moldova, care activează sub mărcile «Linella», «Nr.1», «Fidisco», «Green Hills» («Velmart») și «Fourchette», se adresează către Dumneavoastră cu prezenta propunere argumentată pentru a contribui în mod legal și transparent la procesul de elaborare a politicilor fiscale și vamale, care vor avea impact asupra mediului de afaceri și a climatului investițional în perioada nemijlocit următoare.

Mai cu seamă, Asociația Patronală "ProBiz" este cointerată în a-și aduce aportul în crearea unei politici fiscale, în condițiile căreia retailul modern/ organizat să fie asigurat prin:

a) Previzibilitatea activității de întreprinzător – întreprinzătorii, pentru planificarea bugetelor sale, vor cunoaște din timp și vor fi consultați referitor la mărirea taxelor locale.

b) principiul transparenței decizionale – autoritățile administrației publice locale, în mod prioritar, vor informa și vor asigura accesul liber la proiectele ce vizează mărirea preconizată a taxelor locale;

Proiectul de modificare a Deciziei cu privire la aprobarea și punere în aplicare a taxelor pentru anul 2020, a fost publicat pe site-ul Primăriei mun. Chișinău pe data de 16 mai 2020. Iar, de facto, acest proiect a fost pus în discuție și votat la ședința Consiliului Municipal din data de 21 mai 2020. Pe parcursul ședinței au fost propuse un șir de amendamente de majorare a unor taxe locale (inclusiv majorarea taxei cu 20% pentru unitățile de comerț cu suprafața comercială mai mare de 200,1 m²), fapt ce contravine principiului enunțat de Codul fiscal.

c) principiul echității (proporționalității) în raporturile dintre unitatea administrativ-teritorială și întreprinzător – autoritățile administrației publice locale, la stabilirea mărimii taxelor locale, se vor încredința că este asigurată **proporționalitatea** (echitabilitatea) între interesele colectivității locale și ale întreprinzătorilor, inclusiv nu vor întreprinde acțiuni în exces sub pretextul atingerii scopurilor societății/colectivității locale;

d) principiul securității juridice - Principiul securității juridice se referă la faptul că cetățenii trebuie apărați tocmai împotriva pericolului (insecurității) pe care dreptul îl poate crea sau riscă să îl creeze. Acest principiu nu implică numai neretroactivitatea legii fiscale, ci și unele aspecte cu o sferă de cuprindere mult mai largă precum: accesul contribuabililor la legislația aplicabilă și **previzibilitatea/predictibilitatea legislației fiscale**, obligația organelor fiscale de a-și defini exigențele și de a-și respecta angajamentele luate, dreptul cetățenilor la o interpretare unitară a legislației fiscale.

Constatăm cu regret, că deja există o practică vicioasă, când administrațiile publice locale au adoptat în mod ne transparent decizii de majorare a taxelor locale, care au avut impact negativ asupra mediului de afaceri. De exemplu, măsurile impuse prin Decizia 6/9 a Consiliul Municipal Chișinău în Mai 2020 au afectat circa 400 magazine care s-au închis, iar alte 60 de unități comerciale au exclus anumite categorii de mărfuri din

portofoliul de produse vândute, conducând respectiv și la diminuarea colectărilor la bugetul municipal și de stat. Mai mult decât atât, majorarea considerabilă a taxelor locale la astfel de categorii de produse, cum sunt produsele din tutun, a generat apariția vânzărilor ilegale de sub tejghea într-un număr în creștere de magazine din totalul unitățile comerciale din Chișinău. Soarta acestei decizii la moment se determină în instanța de judecată, dar indiferent de soluția adusă de instanța judecătorească deja constată, impactul negativ al acestei decizii grăbite și disproporționate, care nu a adus mediului de afaceri nimic altceva, decât neîncredere și impredictibilitate în sensul politicii fiscale la nivel local.

Un alt exemplu negativ este municipiul Orhei, care a stabilit taxe majorate excesiv pentru comercializarea produsele din tutun în anul 2018. Astfel, pentru comercializarea produselor din tutun taxa locală de baza stabilită pentru unitățile comerciale și/sau prestări servicii urma să fie majorată cu 500%. Într-un final, decizia nr. 13/1 din 08.12.2017 a Consiliului Municipal Orhei prin care a fost dispusă majorarea a fost contestată în instanță, iar prin Hotărârea din 6 iunie 2019 s-a dispus anularea Deciziei în partea ce ține de majorarea taxei locale pentru comercializarea produselor din tutun.

Argumentele APL-urilor la adoptarea acestor decizii uneori sunt chiar bizare, or la baza lor nu stau analize de cifre reale, care sunt la dispoziția funcționarilor publici.

La fel, nu se ia în considerație situația complicată în mediul de afaceri, când circumstanțele din acest an au adus un declin considerabil.

În acest sens Patronatul ProBiz a venit cu argumente concrete imediat după adoptarea Deciziei 6/9 a CMC din 21.05.2020, menționând cifra de vânzări ale membrilor Patronatului, aducând date din rețelele noastre, contra-argumentând declarațiile nejustificate ale consilierilor municipali din CMC.

Membrii	Volumul mediu vânzări perioada Martie 2020 în raport cu Martie 2019	Volum mediu vânzări perioada Aprilie 2020 în raport cu Aprilie 2019
Fourchette-M, Nr. 1, Linella, Fidesco Velmart/Green Hills	Creștere pe rețele de la 4,24% la 12,5%	Scădere pe rețele de la (-0,46%) la (-10,13%)

Așadar, în perioada Martie 2020 unele din rețele noastre au arătat creștere a volumului vânzărilor cu 4-12% raportat perioadei Martie 2019. Totodată, majorarea neînsemnată a volumului vânzărilor nu a demonstrat majorare de profitabilitate, deoarece consumatorii preferau să procure produse de strictă necesitate, preponderent atribuite categoriilor de produse sociale, la care adaosul comercial este limitat prin norme legale. Mai mult, au crescut costurile pentru măsurile "Anti-Covid", întreprinse de rețele începând cu perioada stării de urgență, fiind redusă din această cauză profitabilitatea.

Deopotrivă, în perioada Aprilie 2020 volumul vânzărilor a demonstrat o **descreștere** raportată perioadei Aprilie 2019, aceasta constituind la unele rețele până la circa **(-10%)**.

Aceste date statistice, furnizate de AP "ProBiz" demonstrează lipsa informării din partea demnitarilor din cadrul CMC atunci când au bulversat cu declarații populiste, aceasta fiind admisă, a dus în lanț la nerespectarea **principiilor de stabilire a cotelor taxelor locale**, prevăzute în **alin.(8) art. 297 al Codului Fiscal** după cum urmează:

- a) **previzibilitatea activității de întreprinzător** – întreprinzătorii, pentru planificarea cheltuielilor, vor cunoaște din timp și vor fi consultați referitor la mărimea taxelor locale;
- b) **principiul transparenței decizionale** – autoritățile administrației publice locale, în mod prioritar, vor informa și vor asigura accesul liber la proiectele ce vizează mărimea preconizată a taxelor locale;
- c) **principiul echității (proporționalității)** în raporturile dintre unitatea administrativ-teritorială și întreprinzător – autoritățile administrației publice locale, la stabilirea mărimii taxelor locale, se vor încredința că este asigurată **proporționalitatea (echitabilitatea)** între interesele colectivității locale și ale întreprinzătorilor, inclusiv nu vor întreprinde acțiuni în exces sub pretextul atingerii scopurilor societății/colectivității locale;
- d) **principiul securității juridice** - Principiul securității juridice se referă la faptul că cetățenii trebuie apărați tocmai împotriva pericolului (insecurității) pe care dreptul îl poate crea sau riscă să îl creeze. Acest principiu nu implică numai neretroactivitatea legii fiscale, ci și unele aspecte cu o sferă de cuprindere mult mai largă precum: accesul contribuabililor la legislația aplicabilă și **previzibilitatea/predictibilitatea legislației fiscale**, obligația organelor fiscale de a-și defini exigențele și de a-și respecta angajamentele luate, dreptul cetățenilor la o interpretare unitară a legislației fiscale.

Constatăm cu regret și o practică **discriminatorie**, admisă de APL-uri (Deciia CMC 6/9/21.05.2020), atunci când față de anumite categorii de comercianți (magazine cu suprafața mai mare de 200 m.p.) și s-a aplicat o taxă locală cu 20% ai mare în comorație cu alți agenți economici.

Patronatul "ProBiz" consideră, că este evidentă necesitatea de a asigura **previzibilitatea legislației fiscale**, precum și obligația organelor abilitate de a-și defini exigențele și de a-și respecta angajamentele, asigurând dreptul persoanelor la o interpretare unitară a legislației fiscale (la caz).

În acest sens venim cu **Propuneri de modificare și completare a Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative la Politica fiscală și vamală 2021**

La punctul 58, în Anexa la Titlul VII al Codului fiscal se propun următoarele modificări și completări: Completarea tabelului cu o nouă literă „e¹)” pentru indicarea exactă a clasei unităților comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM Rev. 2), și anume grupele 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3:

Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Mărimea maximă a taxei			Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii
		2021	2022	2023	
e ¹) Taxă pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior la grupele CAEM 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3	Numărul unitățile comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior	mun. Chișinău: - 25 000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 5 000 lei anual* Comune (sate): - 1 000 lei anual* * pentru fiecare unitate comercială și/sau de prestări servicii.	mun. Chișinău: - 30000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 5 000 lei anual* Comune (sate): - 1 000 lei anual* * pentru fiecare unitate comercială și/sau de prestări servicii.	mun. Chișinău: - 35000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 5 000 lei anual* Comune (sate): - 1 000 lei anual* * pentru fiecare unitate comercială și/sau de prestări servicii.	Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar

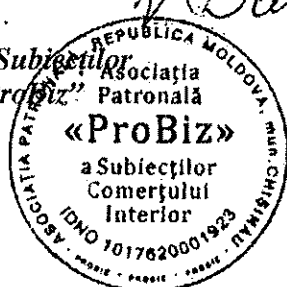
Rămânem în continuare deschiși pentru a ne aduce contribuția și expertiza necesară pentru prosperitatea mediului de afaceri și a poporului țării noastre!

Cu deosebită considerație,

Victor Durllesteanu

Președinte al

Asociației Patronale a Subiecților
Comerțului Interior "ProBiz"

**ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ
A COMPANIILOR DIN
DOMENIUL TIC**

Str. Studentilor, 9/11
mun. Chișinău,
Republica Moldova

Tel: +373 22 887000
Fax: +373 22 887001
office@ict.md

Nr. de înregistrare:
MD 0056763
IDNO: 1006600034927

BC Moldindconbank SA
fil. Centru, Chișinău
MOLDMD2X309
Cont: 222440923

Ministerul Finanțelor al RM
str. Constantin Tănase 7, mun. Chișinău
MD-2005, Republica Moldova
cancelaria@mf.gov.md

Data: 27.11.2020
Nr. 222

Stimate Doamnule Ministru,

Prin prezenta, Asociația Națională a Companiilor din sectorul TIC Vă exprimă salutul și apreciază deschiderea și inițiativele lansate, menite să îmbunătățească climatul de afaceri din Republica Moldova.

Astfel, în contextul lansării procesului de consultare publică a proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2021, Comitetul Fiscal ATIC a examinat măsurile propuse și discutate adițional în cadrul ședinței de prezentare a acestora cu comunitatea TIC.

În ultimii ani, sectorul IT se confruntă cu exodul continuu a specialiștilor înalt calificați din domeniu deaceea salutăm și susținem extinderea termenului pentru stimulentele fiscale destinate profesioniștilor din domeniu. Doar menținerea acestora ne va permite dezvoltarea continuă a acestui sector, în timp ce salariații rămân a fi remunerați pe măsură, simula contribuind la atragerea investitorilor străini și menținerea celor existenți. Stabilitatea fiscală asigurată prin extinderea stuentelor reprezintă totodată un suport, în contextul pandemiei, pentru angajatorii și salariați vizați.

Acestea fiind spuse, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC) prezintă în anexa propunerile adiționale la politica fiscală și vamală pentru anul 2021.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă îndemnăm să ne contactați pentru orice informații adiționale.

**Cu deosebit respect,
Marina Bzovii
Director Executiv,
Asociația Națională Companiilor din Domeniul TIC**

Digitally signed by Bzovii Marina
Date: 2020.11.27 23:03:46 EET
Reason: MoldSign.Signature
Location: Moldova

Propunerile ATIC privind la măsurile politice fiscale-vamale pe anul 2021

Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare	Expunere explicită a motivelor și argumentarea propunerilor de modificare
<p>Excluderea impozitării la sursa de plată a dividendelor (La pct. 17 din proiect, prin care se modifică art. 90¹ Cod fiscal, salutăm inițiativa Ministerului Finanțelor de a exclude impozitarea dublă a veniturilor persoanei juridice rezidente care achită dividende altei persoane juridice rezidente, prin aplicarea impozitului de 6% și 15% de către plătitorul dividendelor.)</p>	<p>Se propune excluderea impozitării la sursa de plată a dividendelor achitate persoanei juridice de către filiala acesteia prin introducerea modificărilor și în art. 20 din Codul Fiscal.</p>	<p>Totuși, atragem atenția că potrivit alin. (4) al acestui articol, reținerea impozitului de 6% și 15% de către plătitorul dividendelor se considera reținere finală a impozitului, iar beneficiarul dividendelor era scutit de la includerea lor în venitul brut și declararea lor. Prin urmare, odată cu excluderea obligației privind reținerea impozitului de 6% și 15% din dividendele achitate persoanelor juridice rezidente, alin. (4) al art. 90/1 Cod fiscal, de asemenea, nu se mai aplică acestor dividende și astfel persoana juridică care primește dividendele devine obligată să le includă în venitul brut și să achite impozit pe venit de 12%. Astfel, situația persoanelor juridice rezidente care primesc dividende s-ar înrăutăți în raport cu alți beneficiari ai dividendelor. De aceea, pentru a atinge obiectivul menționat mai sus de a exclude impozitarea dublă a veniturilor persoanei juridice rezidente care achită dividende altei persoane juridice rezidente, este necesar, suplimentar, de a completa art. 20 Cod fiscal cu o literă nouă, prin care să nu fie incluse în venitul brut dividendele primite de persoanele juridice rezidente, achitate de persoanele specificate la art.90.</p>
<p>Lichidarea agentului economic</p>		
<p>Art. 57 din Codul Fiscal</p>	<p>Se propune excluderea la art. 12 alin. (3) Cod fiscal în definiția noțiunii de dividend a sintagmei „conform art.57 alin.(2)”. Se propune de a completa art. 20 Cod Fiscal cu o literă nouă, prin care să</p>	<p>La pct. 13 din proiect, salutăm inițiativa Ministerului Finanțelor de a abroga art. 57 Cod fiscal. În acest sens, la art. 12 alin. (3) Cod fiscal în definiția noțiunii de dividend se propune excluderea sintagmei „conform art.57 alin.(2)”. Totodată, observăm că Codul fiscal nu prevede cum vor fi tratați beneficiarii plăților la lichidare în cazurile lichidării complete a agentului economic. Astfel, ținând cont de prevederile art. 56 Cod fiscal, se propune de a completa art. 20 Cod fiscal cu o literă nouă, prin care să nu fie incluse în venitul brut plățile la lichidare.</p>

	nu fie incluse în venitul brut plățite la lichidare.	
<p>Anularea taxei de lux</p> <p>Salutăm micșorarea taxei de lux cu cel puțin un procent totuși, considerăm imperativă reducerea acesteia începând cu anul 2021, conform discuțiilor și propunerilor anterioare, fie printr-o ajustare graduală a taxei de lux, în formula expusă mai jos.</p>		
<p>LEGE Nr. 827 din 18.02.2000 fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației</p> <p>Art.4. - (1) Mijloacele Fondului republican și ale fondurilor locale se formează din următoarele surse:</p> <p>c) taxa pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă – în mărime de 2,5 la sută din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii;</p>	<p>Intrarea în vigoare a art. XVI din 01.01.2021 sau micșorarea graduală a taxei pentru serviciile de telefonie mobilă: din 01.01.2021 - 2%; din 01.01.2022 – 1,5%</p> <p>Art. XVI. – Articolul 4 din Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000 (Monitorul Oficial, 2000, nr. 65-67 art. 460), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>a) la alineatul (1) litera c), cifra „2,5%” se substituie cu cifra „1,5%”;</p> <p>b) la alineatul (4) textul „lit. a)-c)” se substituie cu textul „lit. a)-d)”.</p> <p>Proiectul prevede micșorarea contribuției prestatorilor de serviciilor de telefonie mobilă de 2,5 % la 1,5% din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii (din 01.01.2022).</p>	<p>Mijloacele Fondului de susținere a populației se utilizează pentru finanțarea:</p> <p>1) programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma războiului din Afganistan și familiile acestora, de pe urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independentei Republicii Moldova și familiile acestora; - ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl; - ajutor material anual pentru participanții la cel de-al Doilea Război Mondial și pentru pentru soții supraviețuitori sau ai persoanelor cu dizabilități; - ajutor material anual pentru victimele reabilitate ale represiunilor politice din ani 1917–1990; - compensarea parțială a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsușite ale cetățenilor Republicii Moldova; <p>2) pachetului minim de servicii sociale conform condițiilor stabilite de Guvern;</p> <p>3) cantinelor de ajutor social.</p>
		<p>Anual, în Fondul de susținere a populației, din mijloacele menționate supra se acumulează peste 86 mil. Lei (2018), dintre care operatorii, care prestează servicii de telefonie mobilă, transferă circa 78 mil. lei. (pentru anul 2018), adică peste 64% din mijloacele Fondului reprezintă contribuția operatorilor de servicii de telefonie mobilă.</p> <p>Această sumă este aplicată operatorilor de comunicații mobile este discriminatorie, precum și limitează investițiile în dezvoltarea rețelilor de comunicații electronice bazate pe cele mai avansate tehnologii, considerate un factor crucial pentru dezvoltarea economiei în general și realizarea progresului social:</p> <p>a) stabilește o povară fiscală semnificativ mai mare asupra acestor operatori în raport agenții economici din alte sectoare ale economiei, în situația în care serviciile de comunicații mobile demult nu mai sunt servicii „de lux”, care sunt accesibile unui număr restrâns al populației;</p> <p>b) obligă operatorii de comunicații mobile să achite o taxă bazată pe venitul brut; și</p>

	<p>c) stabilește condiții discriminatorii de concurență între prestatorii de servicii de comunicații bazate pe tehnologii mobile în raport cu prestatorii de servicii de comunicații bazate pe tehnologii fixe.</p> <p>În anul 2000, când a fost adoptată Legea Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației, serviciile de telefonie mobilă reprezentau un lux, iar suprataxarea acestor servicii reprezenta o metodă de redistribuire a câștigurilor de la persoanele înstărite către pături sociale vulnerabile. Acum când serviciile de telefonie mobilă au devenit un serviciu universal (rata de penetrare a serviciilor de comunicații mobile depășind 123%), acest raționament nu mai este valabil.</p> <p>Operatorii de telefonie mobilă din Republica Moldova deja contribuie semnificativ la bugetul național. Pe lângă impozitele și taxele generale (impozitul pe venit, taxa pe valoarea adăugată, taxele vamale la importul de echipamente de comunicații, taxele locale, contribuțiile de asigurări sociale și medicale, etc.), aceștia achită alte plăți și taxe (pentru eliberarea licențelor de utilizare a resurselor de spectru radio, pentru operarea, administrarea și întreținerea bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor, taxa de reglementare și monitorizare, plata anuală pentru resurse de numerotare în mărime, plățile anuale pentru asigurarea compatibilității electromagnetice, plata pentru calculul, coordonarea, notificarea și avizarea frecvențelor).</p> <p>Suprataxarea serviciilor de telefonie mobilă poate să reprezinte (în cel mai bun caz) o soluție pe termen scurt, dar care va cauza probleme pe termen lung. În schimb, prin trecerea la un sistem fiscal în care sectorul telefoniei mobile este tratat în mod egal cu alte produse și servicii, guvernele pot stimula cererea pentru servicii de comunicații mobile și promova investițiile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii de comunicații mobile în bandă largă, ceea ce ar lărgi incluziunea informațională și ar stimula creșterea economică. Prin creșterea penetrării serviciilor și promovarea creșterii economice, ar crește și baza de taxare, ceea ce ar permite statului să obțină, într-un mod mai eficient, veniturile dorite și să asigure stabilitatea fiscală.</p> <p>Dacă în anul 2015, venitul operatorilor din servicii de telefonie mobilă constituia circa 3,53 mld. lei, respectiv cu un aport de circa 88 mil. lei în Fondul de susținere a populației, în legătură cu scăderea vizărilor pe acest segment, în anul 2018, aportul a fost de 78 mil. lei și este în continuă scădere, în acest sens, Guvernul va fi nevoit să identifice variante alternative pentru finanțarea Fondului de susținere a populației.</p>
	<p>Art. 244 Codul Penal al Republicii Moldova nr.985/2002</p>
<p>La articolul 244, alineatul (1), textul „50 de salarii medii lunare</p>	<p>Propunem să fie exclusă</p>
	<p><i>Considerăm această inițiativă nejudicioasă, inoportună și solicităm Ministerului să renunțe la ea, venind cu următoarea argumentare:</i></p>

<p>pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea Guvernului în vigoare la momentul săvârșirii faptei.” se substituie cu textul „depășește 8000 unități convenționale la momentul săvârșirii faptei.”, textul „până la 2 ani și 6 luni” se substituie cu textul „până la 3 ani”;</p> <p>la alineatul (2) litera b) textul „până la 5 ani” se substituie cu textul „la 4 la 10 ani”.</p>	<p>modificarea respectivă</p>	<p>În iulie 2018, la propunerea unui grup de deputați în Parlament, Codul Penal și Codul de Procedură Penală a Republicii Moldova, dar și alte acte subsecvente, au suferit un șir de modificări conceptuale (Legea nr. 179 din 26.07.2018 (în vigoare 17.08.2018) Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 309-320 art. 498 din 17.08.2018, scopul/argumentarea rezultă cert din nota informativă la acel proiect, din care redăm mai jos următoarele:</p> <p>- Codul Penal actual se caracterizează printr-un accent de reprimare penală excesivă în comparație cu legislația penală europeană. Utilizarea activă și pe scară largă a reprimării penale în cazul infracțiunilor menționate, poate atrage după sine consecințe negative pe termen lung.</p> <p>- Consiliul Europei în preambulul Regulilor Penitenciare Europene reiterează că privarea de libertate a persoanei trebuie să fie o soluție <i>ultimo ratio</i>. Într-o altă recomandare adresată statelor membre, Consiliul Europei stabilește că: „<i>privarea de libertate trebuie considerată o sancțiune sau măsură extremă și, de aceea, trebuie impusă numai când, din cauza gravității infracțiunii, orice altă sancțiune sau măsură ar fi evident inadecvată.</i>”. Elaborarea prezentului proiect de lege se impune prin necesitatea creării unui mecanism de liberare de pedeapsă penală datorită reparării benevole a prejudiciului și perceperii în bugetul statului a avantajelor patrimoniale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 91 din proiectul de lege (Art. IV).</p> <p>- Inovațiile indicate mai sus constituie măsuri de politică penală determinată de specificul infracțiunilor economice și de necesitatea recuperării cu celeritate a prejudiciului cauzat. Prin modificările propuse se instituie un nou temei de liberare de pedeapsă penală – liberarea de pedeapsă în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și reparării prejudiciului, adică liberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală a pedepsei penale. Condițiile care trebuie să le întrunească persoanele pentru a fi liberate de răspundere sunt detaliate descrise în noul articol 91. Astfel, noul temei presupune că persoana este liberată de pedeapsă penală în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute inclusiv la art. 244, dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) <i>anterior persoana nu a fost liberată de pedeapsă penală pentru comiterea aceleiași fapte;</i></p> <p>b) <i>persoana a înlăturat încălcările și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune;</i></p> <p>c) <i>a achitat la bugetul de stat o sumă egală cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică, decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător din Partea specială.</i></p> <p>Trebuie să accentuăm că politica penală din ultimii ani este îndreptată spre umanizarea legislației penale, prin micșorarea limitelor pedepsei cu închisoarea, instituirea unor noi mecanisme alternative de pedeapsă, iar în cazul anumitor infracțiuni, de liberare de</p>
---	-------------------------------	---

pedeapsă penală.

Necesitatea liberării de pedeapsa penală este determinată de anumite circumstanțe obiective. Setul de măsuri introduse prin Legea nr. 230 din 23 septembrie 2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative (*privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător*) prezintă un prim pas întru susținerea mediului de afaceri, protejarea relațiilor sociale cu privire la economia națională și îmbunătățirea climatului investițional. Gradul de umanizare a politicii penale a unei țări este măsurat prin numărul de deținuți pe cap de locuitor. Acest indicator depășește de două ori media din Uniunea Europeană. La începutul anului 2016 Republica Moldova avea 227 deținuți la 100.000 de locuitori. Această rată este influențată de trei factori: numărul de intrări în penitenciar, durata privațiunii de libertate și dinamica infracționalității. Prin urmare, principala cauză a suprapopulării închisorilor este durata privării de libertate.

Necesitatea obiectivă a utilității incontestabile a unui sistem de sancțiuni penale neprivative de libertate, alternative la pedeapsa închisorii, a condus la excluderea din sancțiunile unor categorii de infracțiuni a pedepsei cu închisoarea, fapt ce va conduce la umanizarea politicii penale a statului, iar persoanele care au comis infracțiunile respective din Partea Specială vor risca sancțiuni punitive. Evidențiem faptul că reducerea pedepselor private de libertate, iar în unele cazuri renunțarea la această sancțiune s-a operat reieșind din caracterul și gradul de pericol social al faptelor.

Urmare a dezbaterilor publice, analizei practicii de aplicare a art. 244 *Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor*, se propune reformularea componentei respective prin:

- a) creșterea costului evaziunii fiscale de la 1500 u.c. la 6000 u.c, astfel încât să fie sporit gradul prejudiciabil al faptei și să justifice includerea acesteia în Codul Penal;
- b) stabilirea unui cadru temporal exact pe parcursul căruia a avut loc acțiunea de evaziune: 1 an;
- c) pentru faptele de la alin. (1) s-a eliminat sancțiunea închisorii și a fost majorată sancțiunea amenzii;
- d) pentru faptele de la alin. (2) s-a arătat expres costul evaziunii fiscale ce constituie proporții deosebit de mari – 12000 u.c.; a fost diminuată sancțiunea închisorii (de la 6 la 4 ani) și majorată sancțiunea amenzii.

Reiterarea propunerilor adiționale ATIC

Excluderea taxei de portabilitate

LEGE Nr. 827 din 18.02.2000
 fondului republican și a
 fondurilor locale de susținere
 socială a populației

Art.4. - (1) Mijloacele
 Fondului republican și ale
 fondurilor locale se formează
 din următoarele surse:

a) taxa de portabilitate – în
 mărime de 50 la sută din
 plata lunară de operare,
 administrare și întreținere a
 bazei de date centralizate
 pentru implementarea și
 realizarea portabilității
 numerelor;

Excluderea lit. a, art. 4
 "a) taxa de portabilitate –
 în mărime de 50 la sută
 din plata lunară de
 operare, administrare și
 întreținere a bazei de date
 centralizate pentru
 implementarea și
 realizarea portabilității
 numerelor."

Prin stabilirea unei noi taxe de portabilitate, povara fiscală asupra sectorului de comunicații electronice va crește și mai mult. Plata de operare, administrare și întreținere a BDC este achitată administratorului acestei baze de date de către operatorii de servicii de telefonie mobilă și fixă. Mărima acestei taxe constituie 0.0308 EUR pe lună pe număr de telefon alocat operatorului prin licență de către ANRCETI. Operatorii dețin în total circa 8 milioane de numere, ceea ce îi face să achite administratorului BDC anual circa 3 milioane EUR.

Această plată este bazată pe cost și în cazul introducerii unui impozit nou pe această plată, administratorul BDC va putea cere majorarea proporțională a cuantumului acestei plăți. Astfel, operatorii de servicii de telefonie vor fi nevoiți să achite suplimentar circa 1,5 milion EUR. Prin urmare, această taxă nouă va fi achitată tot de operatorii de comunicații electronice.

În ultimul an, operatorii de telefonie au făcut numeroase demersuri către autoritățile publice pentru reducerea acestei plăți. La baza acestei plăți stă practic un singur cost, care este redevența achitată de administratorul BDC fondatorului său pentru pretinsa licență de utilizare a programului BDC. Această redevență este percepută neîntemeiat, deoarece potrivit reglementărilor în vigoare BDC, inclusiv programul soft, este proprietatea ANRCETI. Prin comparație, același fondator percepe pentru aceleași servicii în Maroc o plată de 10 ori mai mică decât cea percepută în Moldova.

Astfel, conform pct. 103 din Regulamentul privind portabilitatea numerelor, aprobat prin Hotărârea CA al ANRCETI nr. 34 din 01.12.2011, costurile de organizare, operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate vor fi suportate de administratorul BDC, care, după lansarea portabilității numerelor, le va recupera de la furnizori. Mai departe, pct. 104 din Regulament stabilește că toți furnizorii sunt obligați să achite administratorului BDC plăți lunare pentru serviciile de portabilitate a numerelor, calculate în baza costurilor evitabile de organizare, administrare, operare și întreținere a bazei de date centralizate.

Potrivit pct. 47 alin. (7) lit. f) al Caietului de sarcini pentru concursul de selectare a administratorului bazei de date centralizate pentru implementarea portabilității numerelor în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea CA al ANRCETI nr. 15 din 05.06.2012, „f) în perioada de valabilitate a Acordului, prețul ofertei poate fi schimbat, justificat, cu acordul Agenției, ca urmare a modificării taxelor obligatorii stabilite de către Republica Moldova”.

		<p>Conform pct. 8.12 al Acordului general-tip de organizare, operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea CA al ANRCETI nr. 16 din 09.04.2013, "în cazul în care în baza rapoartelor de audit anuale, începând cu anul fiscal 2014, se constată că plățile lunare de implementare, operare, administrare și întreținere a NPCDB sunt excesive sau sub cost în raport cu costurile de implementare, administrare, operare și întreținere a NPCDB, ANRCETI, în termen de 3 luni după prezentarea raportului de audit, va decide vizând revizuirea plăților respective pentru aducerea acestora în conformitate cu costurile respective".</p> <p>Prin urmare, taxa de portabilitate modificată recent, oferă dreptul administratorului BDC să solicite majorarea proporțională a plății achitate de operatori pentru operarea, administrarea și întreținerea BDC, iar dacă ANRCETI va refuza, acesta ar putea acționa ANRCETI în instanță.</p>
Amendarea Regulamentului cu privire la delegarea salariilor entităților din Republica Moldova		
<p>HG nr. 10/2012 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea salariilor entităților din Republica Moldova</p> <p>pct."2. Prezentul Regulament reglementează cheltuielile entităților din Republica Moldova pentru deplasarea în interes de serviciu a salariaților încadrați în statele lor de personal sau a persoanelor care practică activități de voluntariat în conformitate cu Legea voluntariatului nr.121 din 18 iulie 2010, pe teritoriul republicii și peste hotărele ei.</p>	<p>Propunem excluderea diferențierii pe categorii a diurnelor și cazării și unificarea acestora.</p> <p>Propunem de a adăuga la punctul 2, persoanele care îndeplinesc lucrări și servicii în conformitate cu contractul încheiat (contracte civile).</p> <p>Propunem excluderea</p>	<p>Regulamentul prevede diferențierea pe categorii a diurnelor și cazării. Suportarea cheltuielilor majorate pot fi stabilite prin Dispozitii, Hotărâri sau Regulamente interne. Cheltuieli majorate pentru personalul din Categoria II ce vizează în special funcționari publici, dar și asociațiile patronale și sindicate le considerăm discriminatorii în raport cu cele în scop de business.</p> <p>Uneori, compania apelează la serviciile prestate de specialiști externi pentru o perioadă determinată de timp, în baza contractelor civile. În cazul în care compania decide de a delega persoane angajate în baza contractelor civile, aceasta nu poate să achite/suporte cheltuieli de deplasare pentru aceste persoane. Din acest motiv, cheltuielile de delegare se includ în plata de prestare a serviciilor și se impozitează respectiv cu toate taxele salariale, ceea ce majorează esențial costul serviciilor și distorsionează esența. Menționăm că, delegarea acestor angajați ar putea fi vitală pentru activitatea companiei.</p> <p>În conformitate cu prevederile pct.13 al Regulamentului, salariatului delegat în interes de serviciu i se păstrează locul de muncă și salariul lunar pentru timpul deplasării, inclusiv pentru timpul aflării în drum, conform prevederilor articolului 175 din Codul muncii al Republicii Moldova. Punctul 13 a fost modificat în baza HG nr.740/2017, dar în Codul muncii, art.175 nu a fost modificat, astfel este o neconcordanță între Regulament și Cod. Totodată, în HG nr.426/2004 privind aprobarea Modulului de calculare a salariului</p>

<p>Pct. 13. Salariatului delegat în interes de serviciu i se păstrează locul de muncă (funcția) și salariul lunar pentru timpul deplasării, inclusiv pentru timpul așteptării în drum, conform prevederilor articolului 175 din Codul muncii al Republicii Moldova."</p>	<p>sintagmei "lunar" din pct.13 al Regulamentului. Totodată, propunem ajustarea actelor normative aferente menținerii salariului în perioada deplasărilor, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. art.175 al Codului muncii prin excluderea sintagmei: "mediu"; 2. pct.2 al Regulamentului privind Modul de calculare a salariului mediu, prin excluderea aplicării salariului mediu în cazul deplasărilor angajaților. 	<p>mediu la pct.2 este prevăzut plata salariului mediu pe durata deplasării în interes de serviciu. Astfel propunem aducerea în concordanță toate actele enumerate mai sus.</p>
<p>Pct "16. Salariatului delegat i se achită și cheltuielile pentru călătoria în transportul public (cu excepția taximetrelor) pînă la gară, aerogară, debarcader și retur, în cazul în care ele nu sînt amplasate în raza localității unde a fost delegat, sau cu taximetrul în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public, conform actelor de călătorie</p>	<p>Propunem excluderea din pct.16 al Regulamentului a prevederii privind compensarea cheltuielilor cu taximetrul în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public.</p>	<p>în conformitate cu pct. 16 al Regulamentului, în cazul deplasărilor în străinătate, compensarea cheltuielilor cu taximetrul se efectuează doar în cazul în care ora sosirii sau plecării delegatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public. La deplasarea în străinătate persoanele nu dispun de informații privind orarul de timp al transportului public din localitatea respectivă. Considerăm că limitarea compensării cheltuielilor de transport cu taximetrul la delegarea angajaților în străinătate creează o povară suplimentară în evidența contabilă și fiscală, fără a duce la un impact fiscal semnificativ pentru Bugetul Public Național.</p>
<p>Pentru claritate propunem de a introduce această propoziție, deoarece nu este clar dacă se consideră avans plata efectuată în perioada delegării prin transfer la cardul</p>		

prezentate, iar la delegarea în străinătate, salariatului i se achită cheltuielile pentru deplasarea tur-retur pe distanța dintre aeroport, gară sau debarcader și locul de cazare cu transportul public sau cu taximetrul, în cazul în care ora sosirii sau plecării detașatului nu corespunde cu orarul de timp al transportului public din țara respectivă."

Pct " 37. La delegarea salariatului în hotarele Republicii Moldova, acestuia i se plătește un avans în moneda națională, iar în cazul delegării peste hotarele republicii – în valută străină conform anexei nr. 2 la prezentul Regulament."

Pct "39. Decontul de avans se întocmește de către salariații delegați în acea monedă în care a fost eliberat avansul. Totodată, în decontul de avans se indică cheltuielile de deplasare, efectuate în moneda țării de destinație, conform documentelor primare și cu recalcularea în acea monedă în care a fost eliberat avansul. Recalcularea se efectuează potrivit cursului valutar din documentele prezentate de salariatul

bancar.

Pentru claritate propunem de a stipula expres la ce curs se va recalcula cheltuielile ce depășesc suma avansului primit.

De completat cu propoziția **"în sensul prezentului Regulament, avans se consideră plata efectuată prealabil perioadei de delegare, inclusiv în ziua delegării."**

Propunem de a adăuga următoarea propoziție: **"în cazul în care cheltuielile de deplasare depășesc suma avansului primit anterior, recalcularea acestora se efectuează potrivit cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data eliberării avansului."**

delegat, eliberate de entitățile care efectuează operațiunile de schimb valutar (la sumele valutei străine menționate în ele), extrasele de coșturi de card, cecurilor de numerar, iar în cazul lipsei acestora – potrivit cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data eliberării avansului. "		
Reducerea numerarului în economie		
Plățile efectuate între agenți economici în numerar 100 000 lei lunar/10 000 per tranzacție	<p>Salutăm eforturile depuse de Ministerul Finanțelor în reducerea numerarului în economie. Totodată în temeiul noilor reglementări propuse pentru 2021, în special ne referim la plafonul de 100 000 lunar pentru agenți economici, vrem să ne asigurăm că se va ține cont de specificul agenților economici mari, unde gestionarea și administrarea unor astfel de plafoane ar putea genera costuri nejustificate. Astfel dacă se dorește și impunerea unui plafon lunar, propunem diferențierea acestuia în funcție de scara entității sau de cifra de afaceri (sumă fixă diferențiată sau procentual în baza cifrei de afaceri), fie menținerea doar a plafonului per tranzacție. Sistemele de evidență în acest sens ar fi anevoioase și costisitoare, neatingând scopul propus.</p> <p>Vrem să reiterăm și susținerea noastră față de alte inițiative și măsuri în acest sens, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efectuarea unei analize privind constrângerile și costurile pentru persoanele fizice în efectuarea plăților electronice și transferurilor P2P. - Elaborarea unor măsuri de stimulare fiscală a comerțului electronic și estimarea impactului bugetar al acestora. - Susținerea dezvoltării soluțiilor FinTech și a sistemelor alternative de plăți electronice. - Elaborarea măsurilor pentru reducerea comisionanelor percepute de instituțiile bancare 	
Excluderea impozitării duble		
Art. 90, alin.5 Cod Fiscal	Se propune excluderea impozitării duble a proprietății distribuite în cazul lichidării agentului economic (întreprinderii-	Art. 56 Cod fiscal prevede că „dacă agentul economic efectuează plăți în natură acționarilor (asociaților) săi conform cotei de participație a acestora (dividende, plăți în cazul lichidării, sau sub altă formă), atunci se ține cont de creșterea sau pierderea de capital ca și cum această proprietate a fost vândută acționarului (asociațului) de

fiice).

către agentul economic la prețul ei de piață”.

Totodată, art. 57 alin. (2) Cod fiscal stabilește că „în cazul lichidării agentului economic, beneficiarii proprietății distribuite sunt tratați ca și cum ei și-au schimbat cotele de participație în capitalul agentului economic lichidat pe o sumă egală cu valoarea de piață a proprietății obținute”.

Art. 57 alin. (3) Cod fiscal, abrogat prin Legea nr.122 din 16.08.2019, în vigoare 01.01.2020, stabilea că „la lichidarea filialei (întreprinderii-fiiică), întreprinderea de bază nu ia în considerare creșterea sau pierderile de capital de pe urma vânzării proprietății filialei (întreprinderii-fiiică) lichidate”. Asemenea prevedere se conține în Basic World Tax Code, din care a fost preluat art. 57 la elaborarea Codului fiscal în anul 1997.

Merită de menționat că art. 57 alin. (4) Cod fiscal, care definește noțiunea de întreprindere-fiiică, făcea referință greșit la art. 55 alin. (2) atunci când se referă la definiția noțiunii de „control”: „o întreprindere se consideră întreprindere-fiiică dacă întreprinderea de bază exercită controlul asupra ei pe parcursul întregii perioade de lichidare, în condițiile art.55 alin.(2)”.

Art. 55 alin. (2) Cod fiscal stabilește că „pentru persoana care a contribuit cu active, baza valorică a titlului de proprietate (acțiuni, certificat de participație, alt document ce confirmă participarea în capitalul agentului economic) este egală cu baza valorică ajustată a activelor transmise ca contribuție”.

Definiția noțiunii de control este dată la art. 58 alin. (2¹):

„(2¹) În sensul prezentului capitol, prin control se înțelege deținerea în capitalul agentului economic a unei cote de participație, în care se includ:

a) cel puțin 80% din drepturile de vot decisiv ale tuturor formelor de participare cu drept de vot decisiv; b) cel puțin 80% din numărul total de acțiuni în cazul oricărei alte forme de participare”.

<p>Restituire TVA.</p>	<p>Articolul 32, alin. 2; lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 93 din 01.02.2013</p>	<p>Se propune de modificat art. 32, alin. 2, lit. a) în vederea acceptării diferitor forme de confirmări.</p>	<p>Companiile din domeniul IT creează conținut și le comercializează prin intermediul Google Play, Apple, etc. Aplicațiile respective, precum și alte servicii aferente/adicionale sunt cumpărate de pe platformele respective de către consumatorii (persoane fizice). Prin urmare, platformele respective transferă periodic acești bani în baza unui raport financiar lunar, care reprezintă un document electronic ce se generează în contul utilizatorului pe site-ul Apple, Google Play, etc și în care sunt redată numărul total de descărcări și sumele cumulate ca urmare a procurărilor din partea consumatorilor. Tot în acest cont de utilizator companiile acceptă niște termeni și condiții prin apăsarea butonului AGREE. Acești termeni și condiții se cumulează într-un document – Agreement – ce poate fi descărcat din contul utilizatorului. Acest document nu conține datele de identificare (inclusiv semnătura) a Apple fie a Google Play sau datele de identificare companiei rezidente a RM, dar reprezintă un acord/contract electronic încheiat între părți conform regulilor generale civile.</p> <p>Prin urmare, companiile din RM nu pot să beneficieze de procedura de restituire a taxei pe valoarea adăugată conform art. 101 (5) din Codul Fiscal deoarece Serviciul Fiscal de Stat nu acceptă contractul și raportul financiar menționat mai sus conform art.32, pct.2) din Regulamentul privind restituirea taxei pe valoarea adăugată din cauza lipsei semnăturii olografe sau electronice pe aceste 2 documente. Considerăm imperativă operarea unor astfel de modificări pentru a permite agenților economici din RM să comercializeze produsele proprii pe platformele internaționale, unde puterea lor de negociere și respectiv semnare a unor contracte, în forma solicitată de Serviciul Fiscal de Stat este imposibilă.</p>
<p>Surse de venit neimpozabile</p>	<p>Codul Fiscal, Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>	<p>Se propune excluderea impozitării venitului obținut în urmă vânzării cotelor de participație între agenții economici care fac parte din același grup (restructurare internă), adică către un agent economic asupra căruia vânzătorul deține controlul, sau către un agent economic care deține controlul asupra</p>	<p>Vânzările cotelor de participație între agenții economici nu generează careva creștere de capital (profit) pentru beneficiarul final (compania-mamă).</p>

	vânzătorului, sau între agenți economici asupra cărora deține controlul una și aceeași persoană sau persoane.	
Menținerea scutirilor și deducerilor pentru salariații rezidenților Moldova IT Park		
<p>Articolul 377. Norme speciale privind impozitul pe venit din salariu</p> <p>(2) Pentru perioada aplicării impozitului unic nu pot fi acordate, conform art.33-36, scutiri și alte deduceri referitoare la plățile salariale achitate de rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației. Scutirile neutilizate în acest caz nu pot fi transmise către soție (soț).</p>	<p>Se propune ca scutirile și alte deducerile referitoare la plățile salariale achitate de rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației să nu fie acordate doar pentru lunile aplicării impozitului unic. Pentru lunile în care persoana nu a fost angajată a parcului pentru tehnologia informației, scutirile și deducerile să fie menținute.</p>	<p>Modificarea acestei norme ar duce la o echitate socială și la o eventuală legalizare a relațiilor de muncă. În multe cazuri persoanele (freelancerii) care urmează a fi angajate pe o perioadă de o lună-două (pentru un anumit proiect), refuză să se angajeze, deoarece chiar și în cazul în care aceștia ar lucra cel puțin o zi în parc, aceștia ar pierde scutirea personală pentru un an întreg.</p> <p>P.S. Conform art. 77 din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal al României persoanele fizice prevăzute la art. 59 alin. (1) lit. a) și alin. (2) au dreptul la <u>deducerea din venitul net lunar din salarii a unei sume sub formă de deducere personală, acordată pentru fiecare lună a perioadei impozabile numai pentru veniturile din salarii la locul unde se află funcția de bază.</u></p>
Termeni de prescripție		
<p>Cod Fiscal. Articolul 264. Termenul de prescripție pentru obligațiilor fiscale</p> <p>(1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2), obligațiile fiscale pot fi determinate de către contribuabil și Serviciul Fiscal de Stat sau alte organe cu atribuții de administrare fiscală în următoarele termene:</p> <p>a) impozitele, taxele,</p>	<p>Se propune modificarea termenului de prescripție din p. (1) art. 264 prin aducerea termenului de prescripție pentru obligațiilor fiscale în concordanță cu prevederile Codului Civil al Republicii Moldova, și anume cu Articolul 391, termenul general de prescripție extinctivă, care este de 3 ani.</p>	<p>Considerăm, că această coordonare va permite agenților economici să reducă semnificativ resursele necesare pentru oferirea explicațiilor în cadrul controalelor fiscale, precum și va crea o previzibilitate mai mare privind desfășurarea afacerilor. De asemenea, va permite angajaților Serviciului Fiscal de Stat să se concentreze asupra înțelegerii modelului de afaceri a agentului economic verificat și determinarea practicilor care pot servi ca baza pentru constatarea încălcărilor sistemice ale legislației fiscale, dar nu și a celor mecanice. Argumentarea: în prezent, punctul (2) din Articolul 264 permite efectuarea unui control fiscal pentru perioadele anterioare care depășesc termenele de prescripție. Aceasta reduce semnificativ previzibilitatea destăurării activității de afaceri și descurajează investitorii străini. Mai mult, în cazul unui asemenea control, agentul economic se poate găsi în imposibilitate de a oferi explicații sau documente din cauza modificării administratorului, contabilului-șef care pot să nu cunoască deciziile manageriale sau contabile din perioade trecute.</p>

<p>majorările de întârziere – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale respective sau pentru plata impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității), în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;</p> <p>b) sancțiunile fiscale aferente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale privind impozitul și taxa menționată sau pentru plata impozitului și taxei în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;</p> <p>c) sancțiunile fiscale neafectate unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani din data săvârșirii încălcării fiscale.</p> <p>(2) Termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce indică în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale</p>	<p>Se propune completarea pct. (2), art. 264 după cum urmează: „Prevederile prezentului punct se aplică doar în cazul în care în cadrul unui control fiscal pentru perioada prevăzută în punctul (1) al prezentului articol, sunt determinate încălcările legislației fiscale, care întrunesc condiții definiției de evaziune fiscală conform prevederilor Codului Penal al Republicii Moldova – în acest caz se vor aplica termenele de prescripție prevăzute în Codul Penal al Republicii Moldova.”</p>	<p>Modificarea propusă reduce aplicarea normei prezente doar la situații de evaziune fiscală, păstrând instrumentul pentru cazuri speciale, dar scutind agenți economici de bună credință de controale pentru perioade ce depășesc termenul de prescripție.</p>
--	---	---

<p>ori nu a fost prezentată</p>	<p>Articolul 266. Termenul de prescripție pentru compensarea ori restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite</p> <p>(1) Cererea de compensare ori de restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite poate fi depusă de contribuabil în termen de 6 ani din data efectuării și/sau apariției lor. Cererea depusă după expirarea termenului de 6 ani este nevalabilă. În acest caz, nu se va efectua nici o compensare ori restituire, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2). Depunerea cererii suspendă curgerea termenului indicat.</p>	<p>Se propune reducerea termenului de prescripție de la 6 ani la 4 ani.</p>	<p>Aceasta va reduce volumul lucrului în cadrul controalelor legate de restituirea impozitelor și taxelor, creșterea eficienței și reducerea duratei acestora.</p>
<p>Garanția de bună execuție</p>			
<p>Legea 131 din 03.07.2015</p>	<p>Articolul 68., alin. 8</p>	<p>Se propune de modificat alin. 8, art. 68 din Legea 131 din 03.07.2015 prin acordarea autorităților contractante a dreptului de a returna parțial garanția de bună execuție pe măsura ce bunurile, lucrările și serviciile au fost parțial executate.</p>	<p>Prin urmare, articolul 68 prevede necesitatea depunerii garanției pentru ofertă și garanției de bună execuție a contractului. Alin. 8 stipulează:“(8) La achiziția de bunuri, lucrări și servicii, autoritatea contractantă va cere ca ofertantul să prezinte, la încheierea contractului, garanția de bună execuție a acestuia. Garanția de bună execuție se returnează de către autoritatea contractantă la momentul executării integrale a contractului de achiziții publice.”</p> <p>Astfel, situația actuală crează ca urmare a efectelor pandemiei a adus din nou în vizorul agenților economici care au încheiate contracte cu autorități contractante costul menținerii garanției (în special bancare). În cazul în care un agent economic execută în termen contractul încheiat cu autoritatea contractantă, față de el nu au fost înaintat nici o somație cu privire la</p>

		calitate sau vizavi de bună executare, la solicitarea agentului economic, autoritatea contractantă trebuie să dețină dreptul de a reduce suma garanției de bună execuție în volumul serviciilor care au fost deja prestate.
--	--	---

Propuneri de modificare și completare a Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative la Politica fiscală și vamală 2021

La punctul 58, în Anexa la Titlul VII al Codului fiscal se propun următoarele modificări și completări:

1. Modificarea lit. e) din tabel astfel încât, cota maximă a taxei locale va fi aplicabilă tuturor grupelor unităților comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM Rev. 2), cu excepția grupelor 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3.
2. Completarea tabelului cu o nouă literă „e¹)” pentru indicarea exactă a clasei unităților comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM Rev. 2), și anume grupele 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3, după cum urmează:

Denumirea taxei	Baza impozabilă a obiectului impunerii	Mărimea maximă a cotei			Termenele de plată a taxei și de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către subiecții impunerii
		2021	2022	2023	
e) Taxă pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior cu excepția grupelor CAEM 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3	Numărul unitățile comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior ¹	mun. Chișinău și mun. Bălți (inclusiv satele, comunele și orașele din municipiile respective): - 200 000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 150 000 lei anual* Comune (sate): - 50 000 lei anual* * pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.	mun. Chișinău și mun. Bălți (inclusiv satele, comunele și orașele din municipiile respective): - 21000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 157 500 lei anual* Comune (sate): - 52 500 lei anual* * pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.	mun. Chișinău și mun. Bălți (inclusiv satele, comunele și orașele din municipiile respective): - 220 500 lei anual* Alte municipii și orașe: - 165 375 lei anual* Comune (sate): - 55 125 lei anual* * pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.	Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar
e ¹) Taxă pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii, care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior la grupele	Numărul unitățile comerciale și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior ¹	mun. Chișinău: - 25 000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 5 000 lei anual* Comune (sate): - 1 000 lei anual* * pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.	mun. Chișinău: - 30000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 5 000 lei anual* Comune (sate): - 1 000 lei anual* * pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.	mun. Chișinău: - 40000 lei anual* Alte municipii și orașe: - 5 000 lei anual* Comune (sate): - 1 000 lei anual* * pentru fiecare unitatea comercială și/sau de prestări servicii.	Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar

CAEM 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3					
--	--	--	--	--	--

ARGUMENTARE:

În vederea stabilirii unei plafonării echitabile a taxei pentru unități comerciale și/sau prestări servicii venim cu propunerea ca pentru unitățile ce practică activitățile indicate în grupele CAEM 47.1, 47.2, 47.8, 56.1, 56.2, 56.3 să se stabilească o cotă maximă distinctă a taxei locale, astfel încât să fie evitate abuzuri din partea autorităților administrațiilor publice locale, iar plafonul să fie aplicabil doar produselor supuse accizelor.

Este important să menționăm din start prevederile Codului Fiscal al Republicii Moldova cu referire la stabilirea taxelor locale și anume. **Administrațiile publice locale nu sunt în drept *de jure* să stabilească taxe pentru comercializarea produselor din tutun, or Codul Fiscal prevede expres lista taxelor locale ce pot fi stabilite.** Administrațiile publice locale sunt în drept să stabilească cote taxei locale pentru unitățile comerciale și/sau prestări servicii. Astfel, *de facto*, administrațiile publice locale stabilesc o cota de baza a taxei unității comerciale și/sau prestări servicii, iar pentru comercializarea produselor din tutun și/sau producției alcoolice această taxă de bază este majorată.

Amintim și faptul că în acest moment, produsele din tutun reprezintă cel mai taxat și mai reglementat produs din Republica Moldova. În anul curent, peste 65% din prețul unui pachet de țigarete îl reprezintă taxele, acciza și TVA. Impunerea unei taxe locale majorate la proporții astronomice reprezintă o taxare dublă, care reprezintă *de facto* o nouă acciză specifică percepută la nivel local. Astfel, în cazul impunerii unei taxe locale per unitate comercială care comercializează produse din tutun și produse conexe conform proiectului de plafonare la nivelul de 200 000 lei pe an, ar rezulta o nouă Taxă specifică suplimentară în 2021 de circa 220 lei pentru 1000 de țigarete.

Considerăm imperativă necesitatea de îmbunătățire a cadrului de reglementare din municipiul Chișinău pe principii clare care să asigure un climat investițional favorabil pentru investitorii locali și străini. Prin urmare, mărimea maximă a taxelor locale propuse a fost determinată reieșind din analiza cotelor actuale adoptate de autoritățile locale per unitățile comerciale din municipiul Chișinău (20 000 lei pentru anul 2020, o creștere de 3 ori mai mare decât în 2019), Bălți (nu are taxă aparte pentru țigarete în conformitate cu Codul Fiscal), centre raionale (de exemplu Drochia 4 800 lei, Sângerei 3 600 lei, Fălești – nu are taxă aparte pentru țigarete în conformitate cu Codul Fiscal) și localități rurale (marea majoritate nu au taxă aparte pentru țigarete în conformitate cu Codul Fiscal), astfel încât să corespundă prevederilor Codul Fiscal, inclusiv principiului echitabilității (proporționalității) și să asigure previzibilitate în activitatea mediului de afaceri.

Codul fiscal stabilește cadrul normativ ce ține de tipul taxelor locale, modul de calculare, precum și scutițiile/facilitățile de care se conduce administrațiile publice locale în adoptarea deciziilor de determinare a cotelor taxelor locale anuale. În conformitate cu art. 297 autoritatea deliberativă (n.r. consiliul local) a administrației publice locale poate aplica toate sau numai o parte din taxele locale, în funcție de posibilitățile și necesitățile unității administrativ-teritoriale. **Autoritatea deliberativă a administrației publice locale nu are dreptul să aplice alte taxe locale decât cele prevăzute de prezentul titlu.**

Codul fiscal la art. 297, alin. 8 enumeră principiile de care vor ține cont autoritățile administrației publice la stabilirea cotelor taxelor locale, și anume:

- previzibilitatea activității de întreprinzător* – întreprinzătorii, pentru planificarea cheltuielilor, vor cunoaște din timp și vor fi consultați referitor la mărimea taxelor locale;
- principiul transparenței decizionale* – autoritățile administrației publice locale, în mod prioritar, vor informa și vor asigura accesul liber la proiectele ce vizează mărimea preconizată a taxelor locale;
- principiul echitabilității (proporționalității) în raporturile dintre unitatea administrativ-teritorială și întreprinzător – autoritățile administrației publice locale, la stabilirea mărimii taxelor locale, se vor încredința că este asigurată proporționalitatea (echitabilitatea) între interesele colectivității locale și ale întreprinzătorilor, inclusiv nu vor întreprinde acțiuni în exces sub pretextul atingerii scopurilor societății/colectivității locale.**

În consecință, în ultimii ani autoritățile publice locale din anumite localități au stabilit taxe majorate în exces pentru unitățile comerciale care comercializează în special produsele accizabile, combustibili, produse alcoolice și produse din tutun și produse conexe. Aceste decizii reprezintă taxe punitive și discriminatorii vizând de cele mai multe ori produsele, care sunt taxate deja la nivel central prin accize.

De exemplu, în anul 2020 Consiliul Municipal Chișinău a aprobat Decizia nr. 6/9 din 21.05.2020 despre operarea de modificări la decizia nr. 6/1 din 26.12.2019 cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a taxelor locale pentru anul 2020. Astfel, prin intermediul Deciziei nr. 6/9 a fost majorat arbitrar și semnificativ cuantumul mai multor taxe locale pentru anul 2020, printre care:

1. Taxa pentru unitățile comerciale indicate în pct. 1-12 din Anexa nr. 3 la decizia 6/1, a fost majorată de la 20 000 lei până la 50 000 lei, pentru fiecare aparat de casă la care se comercializează produse din tutun și produse conexe – pentru unitățile de comerț cu amănuntul cu suprafața comercială mai mare de 20.1 m.p.;
2. Taxa pentru unitățile comerciale în care se comercializează producție alcoolică a fost majorată de la 30% până la 50% pentru unitățile de comerț cu amănuntul;
3. De asemenea, a fost introdusă o taxă în cuantum de 20%, pentru următoarele unități comerciale: magazine, supermagazine, hipermagazine, depozite, farmacii, pavilioane, hale, expoziții cu vânzări, cu suprafața comercială mai mare de 200.1 m.p.

Atragem atenția asupra faptului că decizia de majorare la 50 000 lei pentru fiecare aparat de casă la care se comercializează produse din tutun și produse conexe, a intervenit doar după cinci luni de la prima majorare aprobată prin Decizia nr. 6/1 din 26.12.2019, când taxa respectivă a crescut de la 5 000 lei în anul 2019. Aplicarea taxei locale de 50 000 impusă în Chișinău în 2020 în raport cu media de pachete vândute în decursul unui an de unitățile comerciale rezultă într-o Taxă Specifică suplimentară doar în Chișinău de cel puțin 65 lei pentru 1000 bucăți.

Menționăm și faptul că Cancelaria de Stat a înaintat cererea privind abrogarea Deciziei 6/9 în instanța de contencios administrativ la judecătoria Chișinău. Astfel, pe data de 26.08.2020 Judecătoria Râșcani a emis o Încheiere de suspendare a Deciziei CMC nr.6/9 până la emiterea unei hotărâri definitive în acest sens.

Măsurile impuse de Consiliul Municipal Chișinău în anul 2020 au afectat circa 400 magazine care s-au închis, iar alte 60 de unități comerciale au exeluat această categorie din portofoliul de produse vândute, conducând respectiv și la diminuarea colectărilor la bugetul municipal și de stat. De asemenea, se observă apariția vânzărilor ilegale de sub tejghea într-un număr în creștere de magazine de cel puțin 10% din totalul unităților comerciale din Chișinău.

Un alt exemplu negativ este municipiul Orhei care a stabilit taxe majorate excesiv pentru comercializarea produselor din tutun în anul 2018. Astfel, pentru comercializarea produselor din tutun taxa locală de baza stabilită pentru unitățile comerciale și/sau prestări servicii urma să fie majorată cu 500%. Într-un final, decizia nr. 13/1 din 08.12.2017 a Consiliului Municipal Orhei prin care a fost dispusă majorarea a fost contestată în instanță, iar prin Hotărârea din 6 iunie 2019 s-a dispus anularea Deciziei în partea ce ține de majorarea taxei locale pentru comercializarea produselor din tutun.

Nr.219
din: 24.11.2020

Ministerul Finanțelor Republicii Moldova
Direcția Politici Fiscale și Vamale
Dnei Corina ALEXA
Șef Direcție

Prin prezenta, în contextul anunțării audierilor public la Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, intervenim către Dumneavoastră cu rugămintea de contribui la ajustarea art. 290 pct. p) și art. 291 pct. p) din Titlul VII al Codului Fiscal al Republicii Moldova aprobat prin Legea nr. 1163-XIII din 24.04.1997 în scopul optimizării și eficientizării procesului de percepere fiscală la nivel local.

Propunerea de modificare vizează substituirea subiectului și obiectului impunerii pentru taxa de salubritate după cum urmează:

Art. 290 pct. p) taxa de salubritate – persoanele fizice înregistrate în calitate de proprietar al bunului imobil cu destinație locativă (casă de locuit, apartament);

Art. 291 pct. 1. p) taxa de salubritate – bunul imobil cu destinație locativă (casă de locuit, apartament);

Art. 291 pct. 3) Condițiile specifice de scutire și de plată a taxei pentru salubritate pot fi aprobate prin decizia Consiliului local ale autorităților publice locale de nivelul I.

Argumentarea necesității modificărilor Codului Fiscal propuse:

1. Subiectul și obiectul impunerii fiscale pentru taxa de salubritate în vigoare nu permit perceperea taxei de la toți rezidenții din localitate.
Ex. – O persoană fizică este proprietar a două locuințe în orașul X și satul Y, dacă aceasta are viza de reședință în oraș dar a decis să locuiască în sat, primăria satului nu va putea percepe taxa de salubritate în condițiile prevederilor legale actuale. Perceperea taxei va fi imposibilă și în cazul în care locuința respectivă este populată în baza unui contract de locațiune – contractul de locațiune nu obligă cetățeanul să-și modifice viza de domiciliu.
2. Costurile autorităților locale privind recuperarea silită a plăților aferente taxei de salubritate de la rău-plătitori vor fi diminuate considerabil.
Ex. – În cazul unei gospodării cu o familie din 4 persoane care au atins majoratul care se împotrivesc să achite taxa – administrația publică locală este nevoită să deruleze patru procese de recuperare silită individuale. Dacă taxa ar fi aplicată doar proprietarului, costurile în acest sens pentru APL ar diminua cu 75%.
3. Precizia aplicării taxei – modificările aprobate vor permite calcularea taxei proporțional cotei de proprietate dispuse în cazul în care un bun imobil are înregistrați mai mulți proprietari.

Ex. – Soțul și soția dispun a câte 50% din proprietatea unui bun imobil, respectiv taxa de salubritate va fi achitată de aceștia conform cotei deținute în proprietate.

4. În cazul persoanelor în etate care au capacitate de plată redusă și au încheiat contracte de donație în adresa rudelor apropiate care în foarte multe cazuri nu locuiesc în aceeași locuință, presiunea fiscală ar putea fi transferată prin modificările legislative propuse, pe beneficiarii donației, fapt care în condițiile actuale este imposibil.

Ex. – Contractul de donație sau de întreținere pe viață nu permite astăzi urmărirea achitării taxelor și impozitelor aferente donatorului de către donatar.

5. Acordarea posibilității stabilirii unor reguli specifice de către APL de nivelul I prin decizia Consiliului local va asigura încasarea neîntreruptă a taxei în situații speciale.

Ex. – în situația decesului proprietarului locuinței, rudele care locuiesc în continuare în același bun imobil nu pot fi obligate să înregistreze imediat proprietatea după altă persoană, respectiv pentru perceperea taxei sunt necesare prevederi specifice, care pot fi stabilite prin regulamente de aplicare și percepere a taxei, aprobate prin decizia Consiliului local al APL de nivelul I.

Modalitatea de aplicare a Taxei de salubritate la moment creează impedimente în procesul de colectare a acesteia și oferă contribuabililor premise legale de eschivare a plății respective în calitate de deținători de mai multe gospodării casnice și apartamente.

În acest context, solicităm ajustarea cadrului legal vizat în vederea oferirii unei flexibilități de adaptare a Autorităților publice deliberative de nivelul I la condițiile specifice UAT administrate.

Mizăm pe seriozitatea abordării acestei solicitări.

Cu stimă,

Digitally signed by Gafeli Alexei
Date: 2020.11.24 10:22:55 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Primarul comunei Coșnița

Alexei GAFELI

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

MD-2005, mun. Chișinău
str. Constantin Tănase 7

nr. 08/1-115 din 27.11.2020

la nr. - din - 2020

Stimate domnul Ministru,

Prin prezenta Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, urmare a examinării măsurilor de politică fiscală și vamală pentru anul 2021 propuse spre consultare prin proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative intervine cu următoarele propuneri și comentarii:

A. I. Art. I – modificări la Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

1. Se introduc norme ce reglementează conduita vânzătorilor și cumpărătorilor agenți economici în materie de recepționare/achitare a plăților în numerar.

Astfel, pe de o parte cumpărătorul are dreptul să achite tranzacții care nu depășesc plafonul de 10 000 per tranzacție, iar pe de altă parte agentul economic vânzător este în drept să primească 100 000 lei per tranzacție (normă care nu va putea fi niciodată aplicată, având în vedere că cumpărătorul mai mult de 10 000 lei nu va avea dreptul să achite).

Deci, suntem în prezența unei neconcordanțe. Reieșind din nota informativă prezentată, putem deduce că limita de 100 000 lei la încasarea plăților pentru tranzacțiile efectuate se referă la încasările primite de la persoane fizice, dar acest lucru nu rezultă din textul modificărilor propuse.

Totodată în temeiul noilor reglementări propuse pentru 2021, în special ne referim la plafonul de 100 000 lunar pentru agenți economici, vrem să ne asigurăm că se va ține cont de specificul agenților economici mari, unde gestionarea și administrarea unor astfel de plafoane ar putea genera costuri nejustificate. Astfel dacă se dorește și impunerea unui plafon lunar, propunem diferențierea acestuia în funcție de scara entității sau de cifra de afaceri (sumă fixă diferențiată sau procentual în baza cifrei de afaceri), fie menținerea doar a plafonului per tranzacție. Sistemele de evidență în acest sens ar fi anevoioase și costisitoare, neatingând scopul propus.

Vrem să reiterăm și susținerea noastră față de alte inițiative și măsuri în acest sens, cum ar fi:

- Efectuarea unei analize privind constrângerile și costurile pentru persoanele fizice în efectuarea plăților electronice și transferurilor P2P.
- Elaborarea unor măsuri de stimulare fiscală a comerțului electronic și estimarea impactului bugetar al acestora.
- Susținerea dezvoltării soluțiilor FinTech și a sistemelor alternative de plăți electronice.
- Elaborarea măsurilor pentru reducerea comisioanelor percepute de instituțiile bancare

2. Începând cu 1 iulie 2012, agenții economici (cu excepția asociațiilor de economii și împrumut și organizațiilor de creditare nebancaară) al căror volum de vânzări din comerțul cu ridicata și/sau cu amănuntul și/sau din prestarea de servicii a depășit 2 milioane de lei pe parcursul anului calendaristic precedent sînt obligați, în termen de pînă la 1 iulie a anului imediat următor, să instaleze terminale POS și să asigure posibilitatea de achitare a plăților prin intermediul acestora în subdiviziunile (cu excepția rețelelor de comerț ambulant) în care, în aceeași perioadă, "PE PARCURSUL ANULUI CALENDARISTIC PRECEDENT, VENITURI ???", volumul de vânzări a depășit suma de 500000 de lei. Fraza "PE PARCURSUL ANULUI CALENDARISTIC PRECEDENT, VENITURI ???", volumul de vânzări, obținută după modificare nu are continuitate logică. Veniturile și volumul de vânzări sunt noțiuni diferite.
3. Coroborarea modificărilor propuse la această lege cu proiectul lansat de MEI urmare a deciziei Curții Constituționale nr. 2 și 5 din 2018.

B. II. Codul fiscal

1. Nu susținem anularea scutirii suplimentare pentru soț/soție. ??? Considerăm că această măsură nu va avea ca efect stimularea încadrării în cîmpul muncii. Oamenii se încadrează în cîmpul muncii nu pentru a beneficia de scutire. Scutirea este o facilitate ce urmează angajării și nicidecum o cauza determinantă pentru angajare. Mai ales în contextul pandemiei, considerăm această măsură nejustificată.
2. Pct. 56, modificarea art. 297. Se menționează despre completarea art. 297 cu alin.(11), Cod fiscal, dar însăși completarea lipsește.
3. Anexa la titlul VII (taxele locale). Plafonarea taxelor locale, prin prisma principiului previzibilității fiscale poate fi privită evident doar pozitiv și salutar. Dar, menționăm că procesul legislativ trebuie să țină cont și de celelalte principii de reglementare, astfel încît să fie un echilibru în aplicarea acestora. În context, considerăm că principiul analizei impactului de reglementare cît și principiul echitabilității (proporționalității) în raporturile dintre stat și întreprinzător nu a fost aplicat la elaborarea normei respective de plafonare. Existența unui plafon, va genera inevitabil tendința de stabilire a taxelor locale la cota maximă a plafonului. Și așa cum spre exemplu, taxa pentru unitățile comerciale în mun. Chișinău este stabilită la plafonul de 200 000 lei anual, iar la moment cea mai mare taxă este de 80 000 (cu excepția cazinourilor, sălilor de joc), este suficient spațiu pentru majorarea taxei, prea suficient, ca să se încadreze totodată în limitele legale. Aici se cere a fi menționat faptul, că 80 000 este pentru magazinele auto cu spațiu pentru expunerea automobilelor, astfel de magazine sunt puține în raport cu alte unități comerciale la care taxa este cu mult sub 80 000 lei. Așadar, considerăm că plafonarea urmează să se încadreze în taxele existente la moment cu un procent oarecare de majorare (5- 10%), un procent neexagerat. Mai ales că cuantumul respectiv se va revizui anual, deci nu este necesar de a stabili un plafon "cu rezervă".
4. Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile. Se propune excluderea impozitării venitului obținut în urmă vânzării cotelor de participație între agenții economici care fac parte din același grup (restructurare internă), adică către un agent economic asupra căruia vânzătorul deține controlul, sau către un agent economic care deține controlul asupra vânzătorului, sau între agenți economici asupra cărora deține controlul una și aceeași persoană sau persoane. În același timp, venim cu o propunere redacțională. Potrivit proiectului de lege, se fac modificări la art. 90¹, prin care se elimina impozitul final reținut la sursa de plată. Constatăm că a fost omisă mențiunea că veniturile din dividende primite de o persoană juridică rezidentă de la o altă persoană juridică rezidentă sunt neimpozabile.

- De aceasta, recomandăm completarea art. 20 al Codului fiscal cu următoarea litera: z18) dividendele primite de persoanele juridice rezidente de la alte persoane juridice rezidente;
5. La articolul 24 alineatul (15) va avea următorul cuprins: „(15) Se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.”; Propunem excluderea ultimei propoziții. La baza acestei propuneri este cercetarea făcută de Organizația Internațională a Muncii care a arătat că numai Republica Moldova și Macedonia mai păstrează plafon la plata cotizațiilor de membru organizațiilor mediului de afaceri. Mai mult ca atât întreprinderile consideră aceste plăți ca „Ordinare și necesare”.
  6. la alineatul (19²) art. 24 CF - după textul „Fără a aduce atingere prevederilor din prezentul articol,” se introduce textul „cu excepția alin.(1),”.
Vor apărea interpretări – care plăți de stimulare se deduc și care nu, deoarece trimiterea la art. 24 (1) I CF ar însemna ca aceste plăți să fie neapărat legata de activitatea de întreprinzător. Astfel se va reveni la formula anterioară, când erau incertitudini
  7. Normelor cuprinse în art. 51¹ și 283 ale Codului Fiscal al Republicii Moldova observăm că politica fiscală a statului contravine în esență principiilor fundamentale ale politicii statului în domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală, or, prestatorii privați de servicii medicale sunt limitați în drepturi față de cei publicii, fiind puși și într-o situație anti-concurențială. La acest capitol, nu poate fi trecută cu vederea instituirea obligației (prin excluderea art. 51¹ al Codului fiscal) prestatorilor privați de servicii medicale de a achita impozitul pe venit din activitățile desfășurate în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală. Această obligație nu este impusă și prestatorilor publici, or, prin modificările operate (Legea nr.288 din 15.12.2017, în vigoare 01.01.2018) la art. 51 al Codului fiscal, prestatorii publici de servicii medicale în calitate de instituții publice rămân în continuare scutiți de la achitarea impozitului pe venit. La capitolul inegalitate dintre prestatorii de servicii medicale publici și cei privați (cu excepția medicinei de familie) se atribuie și art. 283 (1) lit. m) care contravine prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) al Legii Nr. 1585 din 27.02.1998. Prin urmare, impunerea achitării impozitului pe venit de prestatorii privați de servicii medicale se atribuie la capitolul incompatibilității legislației fiscale cu cea din sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, nu numai prin prisma principiului egalității dar și prin prisma principiului autonomiei. Solicităm Reintroducerea art. 511 fiind numit „Prestatorii de servicii medicale”, cu următorul conținut „Prestatorii de servicii medicale care acordă asistență medicală în cadrul sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală se scutesc de impozitul pe venit realizat din această activitate” și în art. 283 alin. (1) lit. m) de exclus cuvântul „publice”.
  8. Articolul 57 se abrogă. Nu este corect de exclude prevederile art. 57. În special sunt importate prevederile alin. (2), care clar stabilesc cum urmează a fi tratate operațiunile legate de primirea proprietarii din partea acționarilor (asociațiilor) în cazul lichidării companiei prin primirea diferitor plăți de lichidare.
Lipsa acestor norme va crea incertitudini la impozitare, și în special legate de determinarea rezultatului primit de proprietari prin determinarea în special a creșterii/pierderii de capital de la lichidarea /stingerea cotelor/acțiunilor
  9. Capitolul 12 REGIMUL FISCAL PENTRU DIVIDENDE Art. 80. Se propune excluderea impozitării la sursa de plată a dividendelor achitate persoanei juridice de către filiala acesteia.

10. Art. 90, alin.5 Cod Fiscal. Se propune excluderea impozitării duble a proprietății distribuite în cazul lichidării agentului economic (întreprinderii-fiice).
11. Cu privire la impunerea dividendelor – modificarea categoriei persoanelor in art. 90¹. Consideram incorecta abordare prin care se va realiza aceasta măsură. În special în condițiile, în care art. 20 din Codul fiscal nu prevede, ca dividendele primite de agenții economici rezidenți sunt venituri neimpozabile, excluderea acestor categorii de contribuabili din art. 90¹ al CF va duce la necesitatea impozitării dividendelor din partea agenților economici rezidenți cu cota standard de 12%. Aceasta este legat de faptul, ca dacă careva surse de venit nu sunt indicate la art. 20, ca venituri neimpozabile, atunci acestea se considera ca alte venituri specificate la art. 18. Respectiv, se propune ajustarea respectiva a art. 20 din CF cu aceasta sursa de venit.
12. La articolul 102: contrar principiului previzibilității este utilizată sintagma incertă „în modul stabilit”. Ar fi bine ca Codul fiscal sa facă trimitere la un mecanism clar – fie să stabilească prin anume act care este mecanismul sau modul. În afara de aceasta se propune ca aceste confirmări sa fie ușor de obținut – poate chiar cu implicarea serviciului metrologic, dar nu a altor entități.
13. Articolul 377. Norme speciale privind impozitul pe venit din salariu. Se propune ca scutiile și alte deducerile referitoare la plățile salariale achitate de rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației să nu fie acordate doar pentru lunile aplicării impozitului unic. Pentru lunile în care persoana nu a fost angajată a parcului pentru tehnologia informației, scutiile și deducerile să fie menținute.
14. Articolul 264. Termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale. Se propune modificarea termenului de prescripție din p. (1) art. 264 prin aducerea termenului de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale în concordanță cu prevederile Codului Civil al Republicii Moldova, și anume cu Articolul 391, termenul general de prescripție extinctivă, care este de 3 ani.
15. Articolul 266. Termenul de prescripție pentru compensarea ori restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite. Se propune reducere termenului de prescripție de la 6 ani la 4 ani.
16. Impozitul pentru bunurile imobiliare pentru persoanele juridice. Propunem ca obligația privind plata impozitului pentru bunurile imobiliare pentru persoanele juridice sa fie stabilită similar cu alte taxe - o data cu prezentarea Declarației fiscale. În condițiile propunerilor din proiect, reiese că vor fi 3 termeni de care entitatea va trebui să țină cont, ceea ce va majora volumul de lucru salariaților implicați.
17. Anexa nr 1 la Codul fiscal, Poziția tarifara 240319
Din anul 2019 legislația Republicii Moldova face diferențierea pentru poziția tarifară 240319 „Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete” de alt tutun pentru fumat (categoria 2403 Tutun pentru fumat, alte tutunuri și înlocuitori de tutun, prelucrate; tutunuri „Omogenizate” sau „Reconstituite”; extracte și esențe de tutun) în termeni de clasificare a accizelor, și a aprobat o creștere a ratei de peste 700%.
De asemenea, în prezent, materia primă necesară producerii țigaretelor la comandă, sunt introduse pe teritoriul Republicii Moldova în regim de perfecționare activă, este supusă impozitării cu accize și TVA, cu restituirea acestora în modul stabilit de legislație. Astfel, producătorul autohton mobilizează semnificativ resursele financiare pentru achitarea accizelor și TVA pentru o perioada de timp, cu recuperarea acestora numai după exportul produselor finite, fapt care face aceasta activitate neeficientă din cauza costurilor

financiare înalte și necesității menținerii unui preț redus și competitiv pentru serviciile de producere.

Se propune modificarea Codului fiscal după cum urmează:

- Art. 124(6) - excludere
- Art. 103 prin excluderea frazei „exceptând mărfurile supuse accizelor”

Propunerile și argumentarea detaliată și la acest capitol, Vă rog să le găsiți în adresarea FIA nr. 89 din 16.10.2020.

18.

C. LEGE Nr. 827 din 18.02.2000 fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației.

1. Excluderea lit. a, art. 4, "a) taxa de portabilitate – în mărime de 50 la sută din plata lunară de operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor;”
2. Reducerea cu 0,5 pp a taxei pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă până la anularea acestei începând cu anul 2021;

D. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287

În conformitate cu art. 33 alin. (3) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2019 (în vigoare din 01.01.2019), entitatea are obligația să prezinte și Biroului Național de Statistică, situațiile financiare individuale, raportul conducerii și raportul auditorului, după caz, în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune. Propunem prezentarea situațiilor financiare și raportul conducerii în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune, iar prezentarea raportului auditului, în termen de 180 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune, prin modificarea art. 33 alin. (3) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2019.

E. Art. XX. – Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează. Pedepsele stabilite în acest articol sunt disproporționate, mai mult ca atât potrivit pct. 6 sbp. 2) și 9) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, Ministerul Justiției este responsabil de elaborarea și promovarea politicii punitive a statului. Prin urmare, modificările Codului penal, Codului de procedură penală și Codului contravențional se vor exclude din proiect și se vor remite Ministerului Justiției pentru promovare.

F. La fel înaintăm subiectele nesoluționate, despre care s-a discutat în cadrul ședinței comune a CNPM cu reprezentării Ministerului de Finanțelor o dată cu discutarea propunerilor aferente politicii bugetar fiscale

1. Dividendele sub forma de acțiuni.

Întrebarea data este foarte actuală și importantă, deoarece operațiunea dată reprezintă nu altceva decât reinvestirea profitului obținut în activitatea de întreprinzător. Adică, profitul, care ar putea fi retras de acționari se îndreaptă la majorarea capitalului social și rămâne tot în companie. Cu regret această operațiune la moment se considera imposibilă pentru acționari/membri, ceea ce nu este corect atât din perspectiva actuală a crizei, dar și cel mai important – din perspectiva practicii internaționale! Întrebarea dată de nenumărate ori a fost abordată de specialiștii recunoscuți din domeniul contabil din țară. Respectiv este un subiect care ar urma să se regăsească nu doar în timpul apropiat, ci chiar pentru anul 2021!!

2. Ce ține de evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scop fiscal.

Înțelegem ca până la finele a. 2020 nu va fi aprobat un nou catalog ce tine de Mijloacele fixe, după cum se aștepta. In aceste condiții este foarte necesar sa prelungit termenul de aplicarea a metodei "vechi" de calculare a amortizării, adică cea care s-a aplicat până in a. 2019 inclusiv. Evident cu acordarea dreptului agentului economic sa aleagă între metoda veche si cea noua.

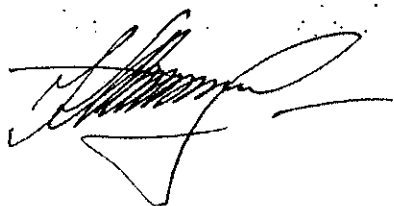
3. Modalitatea de recunoaștere a cheltuielilor in baza așa numitelor "documente întârziate"

In special urmează a fi precizate situațiile, in care cheltuielile real sunt suportate intr-o perioada fiscală, însă documente confirmative sunt emise si primite in alta perioada fiscală. Spre exemplu serviciul este acordat in luna decembrie 2020, însă factura este emisa de furnizor in luna februarie a. 2021. Si tot in februarie 2021 se transmite către compărător. In ce an se va permite deducerea – in a. 2020 sau 2021?

4. Ce tine de deducerea datoriilor compromise.

La mai multe categorii de entități se permite (instituții financiare, microfinanțare, acum – asigurări) deducerea unor datorii compromise. Totuși careva norme mai facilitare nu sunt prevăzute si pentru companiilor obișnuite. Este o abordare foarte diferențiată!

Ar fi posibil de stabilit de asemenea un plafon de deductibilitate. In plus criteriu de datorii „compromise” ar trebui sa tina de termenul de prescriptive, nu si de prezentarea unor documente confirmative.

Vladislav CAMINSCHI

Director executiv

CAMERA NOTARIALĂ

adresa: MD-2012, mun. Chișinău, str. București 90, of.16

www.cnm.md, camera.notariala@cnm.md, (022) 000 701, (022) 000 702

Nr.181 din 26 noiembrie 2020

Ministerului Finanțelor

Ministerului Justiției

Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe

OPINIA CAMEREI NOTARIALE

privind proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2021

În contextul examinării proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2021, Camera Notarială formulează următoarea opinie:

În primul rând, menționăm că Camera Notarială susține poziția expusă anterior în cadrul procesului de consultare a documentului de politică fiscală și vamală pentru anul 2021 inițiat de Ministerul Finanțelor și demarat intens în luna octombrie curent, inclusiv din cadrul ședinței de consultare cu reprezentanții organelor de administrare a profesiilor liberale din sectorul justiției și argumentele din avizul expediat la 15.10.2020.

Remarcăm că în esență, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative conține propuneri de modificare a sistemului de asigurare socială a liber profesioniștilor, fără a conține careva propuneri privind regimul de impunere fiscală și sistemul de asigurare medicală.

Referitor la propunerile de modificare a reglementărilor privind sistemul de asigurare socială a liber profesioniștilor, considerăm că este binevenită extinderea cercului de prestații sociale de care vor beneficia liber profesioniștii, însă cu rezerva că proiectul propus nu conține nici o referință la mărimea contribuției anuale de asigurare socială, menționându-se doar că cuantumul acesteia va fi stabilit prin Legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat. Rezerva este motivată de faptul că documentul privind măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2021, consultat în octombrie curent, prevedea contribuția de asigurare socială în

quantum fix, însă în mărime de 24 255 lei, propunere față de care, în mod unanim, toți reprezentanții profesiilor liberale s-au pronunțat categoric împotriva, pe motiv că acesta va fi prea împovărătoare, pentru unele profesii chiar catastrofală.

Considerăm că sistemul de asigurare socială pentru plătitorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătitorii de contribuții fixe. Dacă se reformează sistemul, atunci reforma trebuie să vizeze pe toți, dar nu numai profesiile juridice. Este inadmisibilă crearea unor sarcini contributive mai mari numai pentru anumite profesii sau activități.

Dacă sistemul existent de contribuții sociale în sumă fixă urmează a fi păstrat pentru alți contribuabili, atunci acest sistem trebuie să fie accesibil și profesiilor juridice. Cu alte cuvinte, dacă un întreprinzător individual sau titular de patentă va avea opțiunea de a se asigura social contra unei sume de 12.136 lei/an, atunci și un avocat ar trebui să aibă aceeași opțiune.

Sistemul de asigurări sociale, propus de proiect pentru profesiile juridice, trebuie să fie opțional, disponibil nu doar pentru contribuabili din rândul profesiilor juridice, dar și celorlalte categorii de plătitori de contribuții sociale în sumă fixă (întreprinzători individuali, titulari de patentă, alții).

Pentru restabilirea principiului solidarității și echității se impune instituirea a două categorii de plăți:

- contribuabilii, care vor continua să plătească suma de bază de 12.136 lei/an, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu $\frac{1}{2}$ din mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021; $\frac{1}{2} = 4.211$ lei);

- contribuabilii, care vor opta să plătească 24.255 lei/an, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021).

Cu alte cuvinte, în cazul asigurărilor sociale, se propune păstrarea modului de plată a contribuțiilor de asigurări sociale în sumă fixă pentru liber profesioniștii din domeniul justiției, cu extinderea prestațiilor de asigurări sociale după cum urmează:

- contribuție fixă minimă (obligatorie) – 12 236 lei / an – cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul lunar asigurat egal cu $\frac{1}{2}$ din salariul mediu pe economie prognozat pentru anul respectiv;

- contribuție fixă calificată (opțională) – 24 255 lei / an – cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul lunar asigurat din mărimea salariului mediu pe economie în anul respectiv.

Incident sistemului de impunere fiscală a liber profesioniștilor, constatăm că în proiectul de lege nu se conțin propunerile înaintate anterior de Ministerul Finanțelor și conținute în Documentul privind măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2021 privind reducerea cotei impozitului pe venit de la 18% la 12%. Ca urmare, reiterăm poziția anterioară a Camerei Notarială și considerăm absolut necesară restabilirea echității fiscale și față de liberii profesioniști prin stabilirea cotei impozitului pe venit în mărime de 12% similar contribuabililor persoanelor

fizice, însă cu menținerea posibilității de deduceri integrale a cheltuielilor profesionale. Repetat menționăm că în cazul notarilor cheltuielile suportate în legătură cu desfășurarea activității profesionale sunt obligatorii și determinate de lege (art.39 a Legii privind organizarea activității notarilor), analiza desfășurată a cheltuielilor profesionale a notarului fiind expedită anterior.

În consecință, considerăm că în proiectul de lege analizat, trebuie să se regăsească și propunerea de reducere a cotei impozitului pe venit pentru liberii profesioniști din sectorul justiției de la 18% la 12% cu deducerea integrală a cheltuielilor profesionale.

Totodată menționăm că Camera Notarială susține argumentele expuse de organele profesionale ale liberilor profesioniști din sectorul justiției.

/din numele Consiliului Camerei Notariale/

LAZU Aurelia

Digitally signed by Lazu Aurelia
Date: 2020.11.26 14:59:02 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 151
tel: (373 22) 22 15 52; fax: (373 22) 23 44 25
e-mail: camera@chamber.md; president@chamber.md
http://www.chamber.md

MD-2004, Chisinau, 151 Ștefan cel Mare Avenue
phone: (373 22) 22 15 52; fax: (373 22) 23 44 25
e-mail: camera@chamber.md; president@chamber.md
http://www.chamber.md

Ministerul Finanțelor

Nr. 558-17/64 din 27.11.2020

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI a RM), vă asigură de înalta sa considerație și urmare examinării de comun cu membrii săi a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, aferent politicii fiscale și vamale pentru anul 2021, comunică următoarele.

Măsurile de politică fiscală și vamală propuse pentru anul 2021, reflectă doar parțial propunerile mediului de afaceri ce țin de susținerea activității antreprenoriale. Totodată, propunerile CCI a RM în mare parte nu se regăsesc în cadrul prevederilor înaintate spre examinare.

În acest context, în lipsa tabelului de sinteză a obiecțiilor și propunerilor înaintate și a argumentării respingerii acestora, reiterăm propunerile consolidate ale membrilor CCI a RM pentru politica fiscală și vamală pentru anul 2021, transmise anterior (scrisoarea CCI a RM nr. 497-04/17 din 15.10.2020).

Digitally signed by Harea Serghei
Date: 2020.11.27 14:33:43 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Președinte

Sergiu HAREA

REPUBLICA MOLDOVA
COMISIA NAȚIONALĂ a PIETEI FINANCIARE

Nr. 10-3222 din 22.11 2019

La nr. 09/1-06/288 din 19 noiembrie 2019

Ministerul Finanțelor
Dlui Serghei PUȘCUȚA,
Viceprim-ministru,
Ministru al Finanțelor

Re: politici fiscale

Stimate Doamne Viceprim-ministru,

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	27. NOV. 2020	
CODUL	A-3871	

Prin prezenta, Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) în virtutea competențelor conferite de legea cadru (nr.192/1998) a examinat proiectul Legii cu privire la modificarea unor acte legislative (Codul Fiscal, Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal, ș.a.) și comunică următoarele.

I. CNPF susține extinderea termenului (până la 1 ianuarie 2021) prevăzut de art. 24 alin. (7) din Legea nr.1164/1997. Totodată, pentru oferirea unei predictibilități de durată regimului fiscal aplicabil dobânzilor aferente valorilor mobiliare corporative sub formă de obligațiuni și depunerilor membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut, ne pronunțăm pentru calificarea acestora ca surse de venit neimpozabile.

În același context, pentru a crea premisele de rigoare în vederea atragerii investițiilor și diversificării instrumentelor financiare, se relevă necesitatea lărgirii spectrului de facilități fiscale în raport cu domeniul non-bancar.

Astfel, se propune completarea art. 20 din Codul Fiscal cu literele u²) – u⁴) cu următorul cuprins:

„ u²) dobânzile aferente obligațiunilor emise de societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată și autoritățile publice locale;

u³) veniturile persoanelor juridice în limita sumei dividendelor obținute din investițiile în capitalul social al unei alte persoane juridice, constituită ca societate pe acțiuni;

u⁴) dobânzile aferente depunerilor membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut;”.

Argumentare:

I. Scutirea de impozit pe venit la ”dobânzile aferente obligațiunilor emise de societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată și autoritățile publice locale” (completarea art.20 din Codul fiscal cu lit. u²)) are drept scop uniformizarea regimului fiscal și, astfel, asigurarea condițiilor, cel puțin, echivalente de impozitare pentru toate instrumentele financiare, similar abordării aplicate valorilor mobiliare de stat (art.20,

lit.u¹), Cod fiscal). Astfel, oportunitățile date vor susține diversificarea investițiilor și atragerea capitalului pe piața de capital.

De reținut, că amendarea respectivă nu va avea impact asupra defalcărilor la bugetul public național, or în prezent pe piața de capital nu sunt emise obligațiuni corporative sau obligațiuni ale autorităților publice locale (obligațiuni municipale).

2. Cu referire la neimpozitarea dividendelor, obținute de persoana juridică, ca rezultat al investiției în acțiuni (*lit. u³*), menționăm că amendamentul respectiv are drept scop eliminarea multiplei impozitări a dividendelor, ceea ce nu favorizează emitenții de a anunța și achita dividende, respectiv, fiind un impediment în dezvoltarea pieței acțiunilor.

Notă: potrivit normelor aplicate în prezent, tripla impozitare a dividendelor derivă din următoarele aspecte. Astfel, dividendele sunt achitate din venitul deja impozitat al persoanei juridice, apoi, când sunt declarate drept venit al beneficiarului, acestea sunt impozitate pentru a doua oară (6% pentru dividende persoanei fizice vs. 12% pentru venitul persoanei juridice). Mai mult, apare un dezechilibru în cazul în care beneficiarul dividendelor (acționarul) este și el o persoană juridică, or, în cazul extragerii venitului, acționarii, persoane juridice, vor achita impozite pentru a treia oară din aceleași surse de venit.

Cu referință la presiunea fiscal-bugetară adițională respectivului amendament, conform calculelor efectuate (se anexează), se conturează un impact maximal evaluat la 16,8 mil. lei., deși trebuie de menționat că, în lipsa datelor precise privind defalcările la bugetul de stat, în partea dividendelor achitate doar de către persoanele juridice rezidente (*subiecți ai scutirii propuse*), cât și celor ce vizează în exclusivitate dividendele achitate doar de societățile pe acțiuni (fără SRL), aceste calcule sunt supraestimate. Respectiv, putem constata că impactul direct al acestui amendament asupra bugetului de stat, efectiv ar fi nesemnificativ, însă beneficiile indirecte ar putea fi cuantificabile prin avantajarea acționarilor de a lua decizii privind plata dividendelor, în condițiile în care se va asigura un cadru legal fiscal echilibrat.

3. Reieșind din statutul necomercial și activitatea nonprofit desfășurată de asociațiile de economii și împrumut, se propune de instituit pe bază permanentă norme privind scutirea de impozit pe venit la "*dobânzile aferente depunerilor membrilor pe conturile de economii personale în asociațiile de economii și împrumut*" (*completarea art.20 din Codul fiscal cu lit. u⁴*). Asemenea scutiri au fost aplicate și până în prezent, dar acestea poartă un caracter provizoriu (pană la 1 ianuarie 2020), respectiv, impactul fiind "zero" în raport cu acest amendament.

A se menționa că, în sensul facilitării emiterii obligațiunilor municipale și corporative, CNPF a elaborat un proiect de lege, care a fost discutat la ședința grupului de lucru din 08.11.2019 în cadrul Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului, cu participarea reprezentanților Ministerului Finanțelor, Băncii Naționale și a reprezentanților Congresului autorităților locale din Moldova, care s-au expus aferent susținerii proiectului de lege, în partea ce ține de facilitățile fiscale.

II. Facilitarea asigurărilor facultative: de viață/sănătate/accidente prin instrumentariul fiscal

Optăm pentru expunerea art. 24 alin. (20), în următoarea redacție:

"(20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv."

Argumentare:

Impozitarea angajatului se produce la momentul eliberării poliței de asigurare facultativă de asistență medicală a angajatului, iar beneficiul, de facto, poate fi utilizat, de exemplu, în cazul angajaților care demisionează în timpul apropiat, pentru care polița se dezactivează la data eliberării din serviciu, iar beneficiul nu a fost realizat în totalitate. În acest caz, recalcularea impozitului reținut nu poate fi efectuată, deoarece angajatorul nu cunoaște dacă beneficiul a fost sau nu a fost utilizat și în ce cuantum este.

CNPF susține completarea art. 36 din Codul fiscal cu alin.(9), având următorul cuprins:
„(9) Se permite deducerea anuală în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de referință a primelor de asigurare plătite în baza contractului de asigurare de viață, de sănătate, de accidente de către persoana fizică sau în favoarea acesteia de către angajatorul său”.

Argumentare:

În contextul crizei demografice, stimularea economisirilor private pe termen lung devine una din principalele opțiuni pentru sustenabilitatea asigurărilor sociale. Mai mult, primele colectate de către asiguratorii care practică asigurări de viață/sănătate/accidente, de regulă, sunt investite, motivând astfel activitatea economică.

Relevante, în acest sens, sunt practicile internaționale, în mod constant fiind utilizate facilități fiscale aferente redistribuirii de către persoanele fizice a propriilor mijloace în asigurări de viață. Spre exemplu, deductibilități acordă: Cehia - asigurărilor de viață în limita a 1000 € anual; Bulgaria - asigurărilor de viață în limita a 10% din venitul personal anual; Estonia - pentru toate primele plătite pentru asigurări de viață, încheiate pentru minim 10 ani.

În cazul RM se propune ca deducerea primelor de asigurări de viață/sănătate achitate de persoanele fizice să constituie un salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de referință. Spre exemplu, pentru 2019 cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat constituie 6975 lei.

III. Pentru facilitarea edificării și dezvoltării durabile a fondurilor nestatale de pensii, se propune modificarea art. 67 alin. (1) din Codul fiscal, astfel, cifra “15%” fiind substituită cu cifra “25%”, iar art. 68, respectiv, a se expune potrivit următoarei redacții:

“(1) Veniturile fondurilor nestatale de pensii și plățile efectuate din aceste fonduri sub formă de pensie suplimentară de anuități nu sunt supuse impozitării.

(2) Orice plăți, cu excepția celor de la alin.(1) al prezentului articol, efectuate din fondurile nestatale de pensii, se includ în venitul brut al membrului (beneficiarului).”

Argumentare:

Potrivit Codului fiscal, pentru persoana fizică suma dedusă totală din venitul impozabil nu trebuie să depășească 15% din venitul brut câștigat. Deductibilitatea este redusă, comparativ cu jurisdicțiile europene (nelimitat pentru persoane fizice - cazul Ungariei, cu o piață a pensiilor facultative foarte bine dezvoltată), încât mulți dintre angajatori consideră că salariații nu vor fi interesați de o sumă atât de ne semnificativă, pentru a fi dedusă din venitul impozabil.

Totodată, susținem relevanța completării anexei nr.3 ”Tipuri de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii” la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale cu subpct. 41, acesta fiind formulat în felul următor:

„41) contribuțiile depuse sau transferate fondurilor nestatale de pensii, în limita prevăzută de art.67 al Codului fiscal”.

De asemenea, se consideră absolut justificată completarea art.3 din Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, la noțiunea de "alte recompense" cu trimitere la art.67 din Codul fiscal, astfel, de la valoarea mijloacelor bănești depuse sau transferate sub formă de contribuții la fondurile nestatale de pensii, în limita prevăzută de art.67 nu se vor calcula prime de asigurare obligatorie de asistență medicală.

IV. O modificare a Codului Fiscal (*subalin. 12, art. 103 alin.(1)*), care ar susține dezvoltarea birourilor istoriilor de credit, reprezintă scutirea de T.V.A. a serviciilor prestate de aceste entități:

"h) serviciile informaționale prestate de către birourile istoriilor de credit în conformitate cu Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit."

Argumentare:

În conformitate cu Legea nr. 122/2008, biroul de credit activează pentru sporirea gradului de protecție a creditorilor și debitorilor pe contul diminuării generale a riscurilor de credit, în scopul sporirii eficienței activității instituțiilor financiare și a altor societăți care acordă credite. Respectiv, serviciile acestor entități sunt destinate exclusiv pentru deservirea sectorului financiar bancar și nebanca și pot fi folosite doar cu scopul estimării riscurilor aferente acordării unui credit subiectului istoriei de credit și/sau gestiunii unui cont existent de credit. În momentul de față, birourile de credit prestează servicii informaționale privind formarea, prelucrarea și păstrarea istoriilor de credit, precum și de prezentare a rapoartelor de credit către toate băncile din RM care sunt obligate, în conformitate cu legislația în vigoare, să transmită către biroul istoriilor de credit informația ce constituie parte a istoriilor de credit și să consulte istoria de credit a subiectului - atât la acordarea creditului, cât și pe parcursul executării contractului de credit.

În contextul celor prenotate, având în vedere că serviciile financiare care țin de acordarea sau transmiterea creditelor, inclusiv gestionarea creditelor, sunt calificate drept servicii financiare scutite de TVA (*temei: art. 103 alin.(1) subalin. 12) lit. (a) din Codul Fiscal*), se solicită modificări adiționale în sensul includerii serviciilor informaționale prestate de către birourile istoriilor de credit, potrivit Legii nr. 122/2008, în lista livrărilor scutite de TVA.

Domnule Viceprim-ministru,

În susținerea opțiunilor enunțate, CNPF solicită respectuos să dispuneți examinarea de fond a modificărilor înaintate, având în vedere că politicile fiscale sunt factori multiplicatori de impulsioneare a dezvoltării sectoriale, iar propunerile consemnate vor genera beneficii nu doar pieței financiare non-bancare, dar și economiei naționale per ansamblu.

Cu respect,

Valeriu CHIȚAN,
PREȘEDINTE

26.11.2020 Nr. 03-02/476

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Prin prezenta, cu referire la proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2021), vă comunicăm următoarele.

1. La art. VI din proiectul legii cu privire la modificarea și completarea unor acte normative referitor la Codul fiscal nr. 1163/1997

1.1. La pct. 2 referitor la articolul 24 din Codul fiscal, propunem completarea articolului cu un punct nou 25, cu următorul conținut: „25) Se permite deducerea plăților în favoarea lucrătorului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la distanță, în modul stabilit de Guvern.”.

Scopul propunerii date este de a scuti de plata impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la distanță (energie electrică, internet, rechizite de birou, uzura echipamentelor angajaților, altor cheltuieli suportate în scopul desfășurării muncii la distanță), precum și a permite deducerea acestora.

1.2. La pct. 5 referitor la modificarea art. 33 din Codul fiscal, propunem majorarea scutirii personale și scutirii personale majorate cu 10%, reieșind din rata inflației pentru anii 2019-2020, și stabilirea acestora în mărime de 26400 de lei și 33000 de lei respectiv, avîndu-se în vedere că pentru anul curent scutirile nu au fost majorate.

1.3. La pct. 6 referitor la modificarea art. 34 din Codul fiscal, nu susținem propunerea de excludere a scutirii acordate pentru soț/soție, pornind de la faptul că de această scutire se folosesc mai cu seamă în situații cînd soțul/soția, din diferite motive, nu se pot angaja în cîmpul muncii (dizabilitate, aflarea în concediu pentru îngrijirea copilului ș. a.), prin urmare argumentul precum că excluderea acesteia va stimula angajarea în cîmpul muncii este neconcludentă.

1.4. La pct. 7 referitor la art. 35 din Codul fiscal, propunem stabilirea scutirii pentru persoanele întreținute în sumă de 19 000 de lei anual pentru fiecare persoană întreținută, dat fiind faptul că în categoria respectivă, în marea majoritate, se află copii, pentru întreținerea cărora sînt necesare mult mai multe surse

financiare decît pentru un matur. Conform datelor Biroului Național de Statistică, în anul 2019, minimul de existență pentru copii a constituit în medie 1927,0 lei lunar.

1.5. La pct. 8 referitor la art. 36 din Codul fiscal, propunem completarea articolului 36 „Alte deduceri” cu două alineate noi, cu următorul conținut:

„(6¹) Se permite deducerea, în cuantumurile și condițiile stabilite de legislație, a sumelor pentru medicamente, investigații medicale, intervenții chirurgicale, neacoperite de fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală, inclusiv a cheltuielilor suportate de persoana fizică pentru realizarea tratamentului în cazul îmbolnăvirii cu Covid-19, în condiții de ambulatoriu”;

„(6²) Se permite deducerea sumelor, în cuantum de pînă la 1% din salariu și alte plăți aferente acestuia, achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de cotizații de membru de sindicat

(6³) Se permite deducerea cheltuielilor pentru studiile în sistemul de învățămînt, în scopul încheierii nivelului necesar de studii, prevăzut pentru funcția ocupată.”

Prima propunere are ca scop acordarea persoanelor fizice posibilitatea de a deduce cheltuielile pentru medicamente, investigații medicale, intervenții chirurgicale, neacoperite de fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală, inclusiv cu privire la testarea pentru identificarea noului tip de coronavirus, contra cost, cît și pentru realizarea tratamentului în cazul îmbolnăvirii cu Covid-19 în condiții de ambulatoriu. Totodată, persoanele depistate pozitiv cu virusul Covid-19 și aflate în tratament la domiciliu, sînt nevoite să-și procure din banii proprii medicamentele prescrise de medic pentru tratament, dat fiind faptul că tratamentul în condiții de domiciliu nu este acoperit de Programul unic.

Propunerea de la alin. (6²) vine să asigure egalitatea de drepturi în cadrul parteneriatului social. Astfel, organizațiilor patronale, conform art. 24, alin. (15) din Codul fiscal li se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de întreprinzător. Mai mult decît atît, în cazurile cînd din contul cotizațiilor sindicale colectate se acordă ajutoare materiale (care depășesc un salariu mediu prognozat), de asemenea se calculează impozitul pe venit, aplicînd, astfel o dublă impozitare.

1.6. La pct. 17 referitor la art. 90¹ din Codul fiscal, propunem expunerea alin. (3⁷) în următoarea redacție: „(3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut precum și emitenții de valori mobiliare corporative rețin un impozit în mărime de 3% din dobînzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, care depășesc 26400 de lei anual.”

Această măsură are menirea de a exclude impozitarea dobînzilor de la depunerile bănești relativ modeste ale populației (în mărime ce nu depășește scutirea personală), mai ales a persoanelor vîrstnice care au efectuat depuneri

bănești pe tot parcursul vieții pentru a-și asigura un venit suplimentar după ieșirea la pensie.

1.7. La pct. 20 referitor la art. 96 din Codul fiscal,

Nu susținem propunerea autorului proiectului de la litera b), liniuța a cincea, de majorare a TVA de la „8% la 12% la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova. Or, propunerea dată va avea un efect devastator pentru consumatorii țării, care vor fi acei care vor achita din mijloacele proprii costul acestei măsuri. Este inadmisibil implementarea unor măsuri care pe sînt în detrimentul populației țării a cărei putere de cumpărare a fost afectată de criză provocată de pandemia Covid-19. Or, conform, datelor Biroului Național de Statistică, pentru trimestrul II al anului 2020, 24,4% din totalul populației ocupate au declarat că le-a fost afectată situația la locul de muncă din cauza COVID-19, iar numărul persoanelor care au avut un loc de muncă, dar care nu au lucrat deloc în trimestrul II 2020, a crescut de 8 ori, comparativ cu perioada similară din anul 2019. Totodată, în perioada dată s-a constatat cea mai mică creștere a salariului real din ultimii ani – de doar 2,9%, iar în multe ramuri de activitate salariul mediu a scăzut.

Suplimentar, în vederea protejării și susținerii producătorilor autohtoni, afectați atât de efectele pandemiei Covid-19, precum și de calamitățile naturale, propunem micșorarea taxei pe valoarea adăugată la produse alimentare; articolelor din tricotaj; zahărul din sfecla de zahăr; produse cosmetice și produselor de mașini agricole.

1.8. La pct. 21 referitor la articolul 101 din Codul fiscal

În condițiile socio-economice actuale, considerăm inoportună și prematură reducerea plafonului de 200 la 100 de euro pentru care nu se achită taxe de import și accize pentru mărfurile care nu au caracter comercial, în cadrul tranzacțiilor comerciale (B2C – de la business la consumator), prin intermediul trimiterilor poștale internaționale. Astfel, povara achitării taxelor și accizelor de către persoanele care achiziționează mărfuri prin intermediul platformelor internaționale va fi prea mare în condițiile socio-economice actuale, or populația pledează pentru aceste achiziții din motivul prețurilor mai joase, comparativ cu cele de pe piața internă.

1.9 La pct. 29 referitor la articolul 124 din Codul fiscal

Nu susținem propunerea. *A se vedea argumentele de la pct. 1.8.*

1.10. La pct. 31 și 32 referitor la anexa nr. 2 la Titlul IV din Codul fiscal

Nu susținem excluderea prohibițiilor referitoare la introducerea autoturismelor de o anumită vîrstă, dat fiind faptul că această propunere ar conduce la importul autoturismelor vechi și în stare deplorabilă, avînd un impact nefast prin poluarea excesivă a mediului înconjurător și siguranței în trafic. Concomitent, propunem ca măsură de protecție a mediului înconjurător acordarea subvențiilor pentru importul mașinilor cu motor electric și reducerea accizului la importul autoturismelor hibride și a celor cu capacitatea cilindrică mică.

1.11. La pct. 45 referitor la art. 282 din Codul fiscal, nu susținem abrogarea alin. (2) care prevede dreptul la o reducere cu 15% a sumei impozitului pe bunurile imobiliare pentru contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs, pînă la 30 iunie a anului respectiv. Considerăm că la momentul actual, această măsură motivează contribuabilii la achitarea în termen a impozitului și astfel stimulează încasarea mai rapidă a impozitului pe bunurile imobiliare contribuind la suplimentarea bugetelor locale pentru asigurarea acoperirii la timp a cheltuielilor aferente bugetelor locale. Totodată, în situația socio-economică precară în care se află populația țării, excluderea reducerii la achitarea impozitului pe bunurile imobiliare este inoportună.

Concomitent, propunem menținerea termenelor prevăzute la alin. (1) și (4) al art. 282.

1.12. La pct. 47 referitor la art. 286 din Codul fiscal, propunem menținerea redacției actuale. *A se vedea argumentele de la pct. 1.11.*

1.13. Suplimentar, la art. 19 lit. a) din Codul fiscal, propunem completarea în final cu textul „precum și plățile în favoarea lucrătorului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la distanță, în modul stabilit de Guvern.”, în continuare după text.

A se vedea argumentele aduse la articolul 24 din Codul fiscal.

1.14. Suplimentar, la art.20 din Codul fiscal, propunem completarea cu literele g), z¹⁸), cu următorul conținut:

”g) indemnizația de eliberare achitată în conformitate cu prevederile art.186 din Codul muncii”

„z¹⁸) ajutorul material, în expresie bănească sau naturală, acordat pe parcursul anului de către angajator angajatului sau fostului angajat la locul de muncă de bază în alte cazuri decît în cele specificate la lit. r) al art. 20 din Codul fiscal, a cărui mărime nu depășește un salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern”

Or, indemnizațiile de concediere nu constituie venituri salariale, acestea sînt garanții oferite salariatului și sînt doar o despăgubire pentru un prejudiciu, pentru o pagubă suferită ca urmare a pierderii sursei de existență/întreținere în cazul încetării contractului de muncă.

2. La art. VII referitor la Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal

Nu susținem modificarea propusă la litera h¹) a art. 28 din Legea nr. 1380/1997. *A se vedea argumentele la pct. 21 al Art. VI din proiect (articolul 101 din Codul fiscal).*

3. La art. IX referitor la abrogarea art. 4 alineatul (18) din Legea nr. 1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal

Propunem păstrarea scutirii de TVA a materiei prime, materialelor, articolelor de completare și accesoriilor necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților

surzilor și societăților invalizilor. Considerăm măsura dată eficientă în vederea promovării și stimulării achiziționării de către populație a produselor fabricate datorită unui preț mai avantajos urmare a scutirilor acordate acestor agenți economici.

4. La Art. XII referitor la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale

Propunem acordarea dreptului de a beneficia de toate prestațiile de asigurări sociale, nu doar de pensie și ajutor de deces, pentru plătitorii de contribuție individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) asigurând respectarea principiului egalității al sistemului de asigurări sociale de stat, care asigură tuturor participanților la sistemul public - contribuabili și beneficiari - un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege. În această ordine de idei, este necesar de a completa legislația în domeniul asigurărilor sociale de stat, astfel încât aceștia să poată beneficia de toate prestațiile corelativ contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală achitate, precum proiectul propune pentru liberi profesioniștii care practică activitate în sectorul justiției.

Suplimentar, propunem completarea anexei nr. 3 „Tipuri de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii” cu un punct nou în următoarea redacție:

„41) plățile în favoarea lucrătorului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la distanță, în modul stabilit de Guvern.”

A se vedea argumentarea la art. 19 lit. a) din Codul fiscal.

5. La Art. XIII din proiect, referitor la articolul 14 din Legea nr. 756/1999 asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale

Propunem completarea cu două alineate noi, cu următorul cuprins:

„(2²) Cuantumul indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătite din mijloacele proprii ale plătitorilor care achită contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) se stabilește în proporție de 100% din salariul mediu lunar prognozat pe economie pentru anul respectiv, determinat în modul stabilit de Guvern.”

„(3²). Indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se plătește pentru 20 de zile calendaristice, calculate de la data pierderii temporare a capacității de muncă, de către plătitorii de contribuție individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) la care s-a produs accidentul de muncă sau s-a constatat îmbolnăvirea profesională, din mijloacele proprii, iar din a 21-a zi calendaristică – de către Casa Națională de Asigurări Sociale, din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.”

Propunem acordarea dreptului de a beneficia de toate prestațiile de asigurări sociale pentru plătitorii care achită contribuția individuală de asigurări sociale de

stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) asigurând respectarea principiului egalității al sistemului de asigurări sociale de stat, care asigură tuturor participanților la sistemul public - contribuabili și beneficiari - un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

6. La art. XV din proiect referitor la Legea nr.1056/2000 cu privire la punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal

6.1. La pct. 1 referitor la alin. (7) și alin. (9) litera b) al art.4, alin (7) din Legea nr.1056/2000, nu susținem propunerea de modificare a termenelor. A se vedea *argumentele la pct.45 al art. VI din proiect (art. 282 din Codul fiscal)*.

7. La art. XVI referitor la Articolul 4 din Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000

Nu susținem propunerea de a micșora, începând cu 1 ianuarie 2022, de la 2,5% la 1,5%, taxa pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă, calculată din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii, care constituie o sursă de venit importantă a Fondului de susținere a populației.

Menționăm că sursele Fondului sînt utilizate exclusiv pentru finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, finanțarea serviciilor sociale incluse în pachetul minim de servicii sociale în condițiile stabilite de Guvern, precum și pentru finanțarea cantinelor de ajutor social. Astfel, reducerea veniturilor fondului va avea un impact nefast asupra populației din categoria social-vulnerabilă care beneficia de servicii și prestații finanțate de acesta.

8. La Art. XIX din proiect referitor la Legea nr.1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice

8.1 La pct.2 referitor la art.5 din Legea 1569/2002

Nu susținem propunerea de modificare a literei d¹). *A se vedea argumentele la pct. 21 al Art. VI din proiect (articolul 101 din Codul fiscal)*.

8.2 La pct. 3 referitor la art. 10 din Legea 1569/2002, nu susținem abrogarea alineatelor (8) și (10). *A se vedea argumentele la pct. 31 și 32 ale art. VI din proiect (anexa nr. 2 la Titlul IV din Codul fiscal)*.

9. Art. XXIII din proiect referitor la Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale

9.1. La pct. 2 referitor la art. 6 din Legea nr. 289/2004, propunem completarea cu un alineat nou, cu următorul cuprins: „(8³) Plătitorii de contribuție individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) au dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform uneia din opțiunile prevăzute la art. 18 alin. (1), dacă confirmă stagiul de cotizare specificat la alin. (1) sau (2) din prezentul articol.”

Suplimentar, propunem expunerea **alin.(3) al art. 13 din Legea 289/2002** în următoarea redacție: „(3) Cuantumul lunar al indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătită din mijloacele angajatorului se stabilește în proporție de cel puțin 75% din salariul mediu al angajatului, determinat în modul stabilit de Guvern, indiferent de stagiul de cotizare.”

Această propunere are drept scop acordarea indemnizației de incapacitate temporară de muncă din mijloacele angajatorului pentru salariații, care conform prevederilor Legii nr. 289/2004 nu întrunesc condițiile privind stagiul de cotizare necesar. Conform redacției actuale, cuantumul lunar al indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătite din mijloacele angajatorului se stabilește în proporție de 75% din salariul mediu al angajatului, determinat în modul stabilit de Hotărârea Guvernului nr. 426/2004, nefiind expres stabilite unele condiții pentru a beneficia de prestația respectivă achitată din mijloacele agentului economic.

Cu toate acestea, în practică, la stabilirea și plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătite din mijloacele angajatorului, nefondat, se impun aceleași condiții (stagiul total de cotizare de cel puțin 3 ani sau cel puțin 9 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei producerii riscului asigurat) ca și pentru prestațiile achitate din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.

Mai mult decât atât, plata indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, acordată de către angajator este plătită din fondul de salarizare a unității, dar nu din bugetul asigurărilor sociale și, respectiv, nu trebuie să existe restricții sau condiții la utilizarea resurselor financiare ale angajatorului.

În scopul excluderii inechității sociale evidente (acordarea tuturor salariaților plata de 75 la sută din salariul mediu, indiferent de stagiul de cotizare), se propune ca angajatorul să stabilească mărimea indemnizației respective pentru 5 zile, de cel puțin 75% din salariul mediu.

9.2. La pct. 3 referitor la art. 7 din Legea nr. 289/2004, propunem completarea cu două alineate noi, cu următorul cuprins:

„(3²) Venitul lunar asigurat pentru plătitorul de contribuție individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) se determină prin împărțirea 1/12 taxa fixă a contribuției de asigurări sociale de stat stabilită pentru anul corespunzător la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite taxele fixe a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite, începând cu 1 ianuarie 2021.”

(6²) În cazul în care plătitorul de contribuție individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat nu a realizat venit asigurat din motiv de beneficiere de indemnizație de maternitate și/sau de indemnizație pentru creșterea copilului, cuantumul indemnizației de maternitate și al indemnizației lunare pentru creșterea copilului se stabilește din baza de calcul în

al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul perioadei luate în calcul.

A se vedea argumentele la Art. XII referitor la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

9.3. La pct. 5 referitor la articolul 13 din Legea nr. 289/2004, propunem completarea cu un alineat nou (5), cu următorul cuprins:

„(5) Cuantumul lunar al indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă plătită din mijloacele plătitorului de contribuție individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) se stabilește în proporție de 75% din salariul mediu lunar prognozat pe economie pentru anul respectiv, determinat în modul stabilit de Guvern.”

A se vedea argumentele la Art. XII referitor la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

9.4. La pct. 6 referitor la articolul 18 din Legea nr. 289/2004, propunem completarea cu un alineat nou, cu următorul cuprins:

„(1³) Plătitorii de contribuție individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) au dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform opțiunilor prevăzute la alin. (1) din prezentul articol, din ziua următoare datei expirării concediului de maternitate, fără condiția aflării în concediu pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani.”

A se vedea argumentele la Art. XII referitor la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

10. La art. XXXVI referitor la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar

10.1 La pct. 2 referitor la articolul 17 din Legea nr. 270/2018

Constatăm că amendamentul propus la art.17 alineatul (2), litera c) – privind stabilirea sporurilor cu caracter specific în mărime de 60% vizează exclusiv personalul medical din autoritățile/instituțiile/structurile medicale și din instituțiile de asistență socială.

Or, această modificare va accentua într-o măsură mai mare inechitatea creată prin majorarea salarială implementată doar pentru personalul medical de la 01 septembrie curent, personalul nemedical (din instituțiile bugetare) fiind privat, în mod repetat, de dreptul de a beneficia de salarii majorate.

Menționăm că pe subiectul dat, sindicatele și-a exprimat îngrijorarea și argumentele prin demersul nr.03-01/227 din 13.10.2020, care a fost expediat inclusiv în adresa Ministerului Finanțelor.

În contextul celor expuse, menționăm că susținem amendamentul respectiv cu condiția stabilirii sporului cu caracter specific pentru toți angajații din instituțiile medicale, în baza obiectivului principal de asigurare a unității și solidarității angajaților din ramura ocrotirii sănătății.

Suplimentar, propunem la alin. (3) al art.17 completarea după cuvintele „veniturilor fiscale și vamale” cu sintagma „, de administrare a sistemului public de asigurări sociale”.

10.2. La pct. 6 referitor la art. 21¹ din Legea nr. 270/2018, propunem la alineatele (2) și (4) substituirea cifrei „50” cu cifra „100”.

10.3. Suplimentar, propunem la alineatul (1) al art. 21 din Legea nr.270/2018 excluderea textului „,dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară”.

Considerăm oportun și corect excluderea normei de limitare a premiilor unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, cu atât mai mult că acestea se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv.

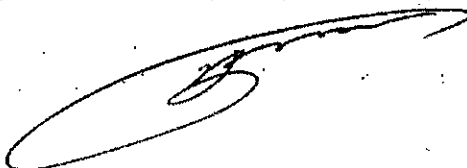
10.4. Suplimentar, propunem la tabelul nr. 1 din anexa nr. 7 al Legii 270/2018, punctul 1.2. din compartimentul funcțiile didactice din învățământul general și profesional tehnic, modificarea claselor de salarizare, după cum urmează:

<i>1.2. Funcții de execuție</i>			
E4018	Profesor în învățământul general și în învățământul profesional tehnic	60	3,43
E4019	Învățător în învățământul general și în învățământul profesional tehnic	58	3,29
E4020	Educator educație timpurie	56	3,16
E4021	Metodist în învățământul general și în învățământul profesional tehnic	56	3,16
E4022	Educator	56	3,16
E4023	Maistru-instructor	54	3,03
E4024	Pedagog social	56	3,16
E4025	Acompaniator	56	3,16

10.5. Suplimentar, intervenim cu solicitarea de a veni cu norme concrete privind stabilirea sporului cu caracter specific pentru personalul medical și non medical din instituțiile medico-sanitare publice, care nu este salarizat conform anexei nr. 9 „Grupul ocupațional Asistență socială și de sănătate” la Legea nr.270/2018 (de ex. Centrul de Medicină Legală).

11. Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014 și Legea achizițiilor publice nr.131 din 03.07.2015, propunem completarea cu prevederea privind acordarea, ca excepție, a plăților anticipate (avans) pentru contractele care au ca obiect servicii de organizare a tratamentului balneosanatorial al asigurărilor și a odihnei și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival întru asigurarea organizării conforme a odihnei/tratamentului categoriilor de populație menționate. Cu regret, norma juridică actuală interzice încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor de organizare a tratamentului balneosanatorial și odihna de vară a copiilor în sezonul estival, ceea ce pune în pericol activitatea acestor instituții din lipsa surselor financiare respective. Este imposibilă organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților fără efectuarea plăților anticipate (avans) către entitățile care activează sezonier (în perioada de vară), precum și stațiunile balneoclimaterice, care nu efectuează alte genuri de activitate și nu dispun de capital de rezervă pentru a organiza tratamentul balneosanatorial și odihna de vară a copiilor și adolescenților din familiile defavorizate, familiile cu mulți copii.

Președinte

Oleg BUDZA

Ex.: Polina Fisticanu
polina.fisticanu@cnsm.md

Recomandările Asociației Businessului European (EBA) ce țin de Proiectul de Lege privind Politică fiscală și Vamală pentru anul 2021

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
1	Plafonarea taxelor locale și revizuirea bazei impozabile a unor taxe	<p>1. Propunem plafonarea taxei pentru dispozițiile de publicitate locale în 3 categorii în dependența de localitate, ceea ce evident formează un număr de vizualizări a informației plasate pe panouri.</p> <p>Astfel, propunem segregarea plafonului maxim al acestei taxe în funcție de localități specifice, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mun. Chișinău și mun. Bălți - 700 lei anual pentru fiecare metru pătrat • Alte municipii și orașe - 500 lei anual pentru fiecare metru pătrat • Comune (sate) - 300 lei anual pentru fiecare metru pătrat <p>Creșterea gradului anuală a taxei ar putea fi prevăzută la nivel de 5% în fiecare an, similar altor cote de taxe stabilite în suma absolută, așa cum este propus în proiectul de PFV 2021.</p> <p>Suplimentar se solicită introducerea scutirii de taxă pentru dispozițiile publicitare pentru agenții de reclamă care plasează publicitate socială privind combaterea cu COVID-19, ceea ce ar prezenta un stimulente fiscal adițional pentru susținerea companiilor de informare.</p> <p>2. Referitor la taxa pe unități comerciale: Solicităm stabilirea cotelor pentru unitățile comerciale în funcție de categorii de activități de comerț, ținând cont de mai multe criterii sum ar fi suprafața, tipul unității de comerț, locația.</p> <p>Abordarea similară a fost aplicată și până la excluderea plăfoanelor în 2011.</p>	
2	Art.VI, pct.17 se introduce alineatul (37) cu următorul cuprins: „(37) Băncile, asociațiile de economii și împrumut precum și emitenții de valori mobiliare corporative rețin un	Menținerea scutirii de impozitare în privința veniturilor din dobânzi ale persoanelor fizice	Considerăm că introducerea impozitării dobânzilor obținute de persoanele fizice rezidente de la depozite bancare nu ar fi un oportună în condițiile actuale.

No	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
	<p>impozit în mărime de 3% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.”;</p>		<p>Unul din obiectivele principale ale Guvernului reprezintă promovarea și susținerea digitalizării a economiei naționale prin trecerea de la numerar la decontări prin virament, astfel reducând volumul numerarului în economie. Unul din instrumentele care permit atingerea acestui obiectiv este atragerea numerarului disponibil la persoanele fizice în sistemul bancar prin constituirea depozitelor. Având în vedere că la momentul actual ratele dobânzilor pentru depozite oferite de băncile comerciale nu sunt mari, impozitarea unor asemenea venituri ar descuraja populația în constituirea depozitelor și chiar ar putea rezulta în retrageri masive a depozitelor din bănci, ceea ce va duce implicit la creșterea volumului numerarului în economie. În aceasta ordine de idei, considerăm esențială estimarea impactului atât economic cât și social al măsurii propuse.</p> <p>Mai mult, introducerea mecanismului de impozitare finală ar putea crea o serie de dificultăți în implementare, având în vedere specificul produsului bancar în cauză. De exemplu, contractele de depozit conțin deseori clauzele privind recalculul dobânzilor în cazul rezilierii contractului înainte de termen; or, impozitarea finală fiind efectuată la momentul plății inițiale a dobânzilor.</p>
3		<p>Se propune excluderea abrogării literei (u¹) art.20 din Codul Fiscal dobânzile de la valorile mobiliare de stat</p>	<p>Abrogarea aliniatului dat va diminua semnificativ atractivitatea investițiilor în valorile mobiliare de stat.</p>
4	<p>Modificarea regimului fiscal al profesiiilor juridice</p>	<p>Propunem ca la articolul 69⁴ al Codului Fiscal, cifra „18%” să se substituie cu cifra „12%”.</p>	<p>Mentineră disproporționalității cotelor de impozitare stabilite pentru persoanele ce practică activități profesionale în domeniul justiției, în raport cu alte categorii de contribuabili, nu este justificată nici din punct de vedere economic, nici a egalității de tratament, dar nici a eficienței fiscale.</p> <p>Atât timp cât un întreprinzător individual continuă să plătească 12% din venituri după deducerea tuturor cheltuielilor, atunci și un avocat, notar sau executor judecătoresc trebuie să beneficieze de același drept fiscal.</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
5	<p>Modificarea regimului social al profesilor juridice, Art. XII, XIII, XXIII</p>	<p>Sistemul de asigurării sociale, propus de proiect pentru profesiile juridice, trebuie să fie opțional, disponibil nu doar pentru contribuabilii din rândul profesilor juridice, dar și celorlalte categorii de plători de contribuții sociale în sumă fixă (întreprinzători individuali, titulari de patentă, alții).</p> <p>Pentru restabilirea principiului solidarității și echității se impune instituirea a două categorii de plăți:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. contribuabilii, care vor continua să plătească suma de bază de 12.136 lei/an, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu ½ din mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021; ½ = 4.211 lei); 2. contribuabilii, care vor opta să plătească 24.255 lei/an, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021). <p>Cu alte cuvinte, în cazul asigurărilor sociale, se propune păstrarea modului de plată a contribuțiilor de asigurări sociale în sumă fixă pentru liber profesioniștii din domeniul justiției, cu extinderea prestațiilor de asigurări sociale după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> -contribuție fixă minimă (obligatorie) – 12 236 lei / an – cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul lunar asigurat egal cu 1/2 din salariul mediu pe economie prognozat pentru anul respectiv; -contribuție fixă calificată (opțională) – 24 255 lei / an – cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul lunar asigurat din mărimea salariului mediu pe economie în anul respectiv. <p>Referitor la asigurarea socială și medicală a profesilor juridice cu venituri scăzute</p> <p>Pentru asemenea contribuabilii (din toate domeniile, inclusiv pentru profesiile juridice) trebuie să existe un sistem unic de reduceri:</p>	<p>Cota de 12% trebuie să fie introdusă cu păstrarea dreptului general de a deduce toate cheltuielile profesionale, conform articolul 69³ al Codului Fiscal.</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
6	Art.XVI, Articolul 4 din Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000	<p>-50% de la contribuția fixă de asigurare socială de bază; -50% de la prima fixă de asigurare medicală; -Plata sumelor reduce să se facă lunar, dar nu până la 31 martie a anului curent. -Asigurarea medicală să fie activă de la 1 ianuarie, dar nu de la momentul plății.</p> <p>Propunem modificarea termenului de intrare în vigoare a art. XVI, fiind aplicabil din 01.01.2021 sau micșorarea graduala a taxei pentru serviciile de telefonie mobila: din 01.01.2021 - 2%; din 01.01.2022 - 1.5%.</p>	<p>Considerăm că păstrarea taxei de 2,5% până la 01.01.2022 reprezintă o măsură nejustificată și discriminatorie, care majorează semnificativ povara fiscală și așa excesivă exclusiv asupra sectorului de comunicații electronice, sectorul strategic pentru economia națională.</p>
7		<p>Includerea prevederilor exprase în Codul Fiscal privind deductibilitatea cheltuielilor suportate de contribuabilii în vederea prevenirii, eradicării și combaterii COVID-19 și neimpozitarea la nivel de angajați a cheltuielilor / plăților necesare efectuate de către contribuabilii în acest sens</p>	<p>Considerăm necesară introducerea expresă în legislația fiscală a prevederilor care permit deducerea integrală pentru scopuri impozitului pe venit a cheltuielilor suportate de contribuabilii în vederea prevenirii, eradicării și combaterii COVID-19. Ne referim în special și la cheltuieli adiționale suportate de contribuabilii pentru asigurarea condițiilor corespunzătoare de lucru pentru angajații săi în contextul restricțiilor impuse de Deciziile Comisiei pentru Situații Excepționale și de Hotărârile Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, cum ar fi: testele COVID-19, transportul cu taxi până la și de la locul de muncă, ș.a.</p> <p>Suntem de părere ca acest tip de cheltuieli este necesar pentru asigurarea continuității business-ului în condițiile de pandemie și, mai mult decât atât, nici într-un caz nu reprezintă un beneficiu acordat angajatului, ci doar o cheltuială necesară asumată de angajator pentru a nu crea perturbarea afacerilor. Pentru evitarea oricăror interpretări în privința tratamentului fiscal aplicat unor astfel de cheltuieli, rugăm respectuos includerea normelor în legislația fiscală privind (i) deducerea integrală a cheltuielilor respective și (ii) neimpozitarea acestora la nivel de angajați.</p>
8		<p>Introducerea standardelor europene privind normele de poluare și siguranța vehiculelor (Euro5, Euro6, Euro7)</p>	<p>Luând în considerație situația ecologică și așa foarte precară din țara noastră recomandăm prin armonizarea legislației Republica Moldova la legislația Uniunii Europene (urmare a Acordului de Asocieri din 2014) să se introducă limitarea importului autovehiculelor ce corespund normele ecologice de</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
9		Introducerea impozitării cu TVA atât a importului de autovehicule, cât și a comercializării lor	<p>poluare cel puțin EUR 5 începând cu 01 ianuarie 2021. Astfel, acceptarea importului autovehiculelor mai vechi de 7 ani, bineînțeles ar fi posibilă cu aplicarea unor accize considerabil sporite (față de autovehiculele cu vîrsta sub 7 ani) calculate din capacitatea cilindrică a motorului.</p> <p>Totodată, propunem să fie limitată posibilitatea primei înmatriculări în Republica Moldova (adică după import) a autovehiculelor ce nu corespund normele ecologice de poluare cel puțin EUR 5 începând cu 01 ianuarie 2021.</p> <p>Suplimentar pentru îmbunătățirea situației ecologice ar fi necesară o etapizare clară a introducerii normelor ecologice EUR 6 și mai sus.</p> <p>Pentru îmbunătățirea situației economice și atragerea în câmpul real al economiei a fluxurilor bănești nedecarate anterior, considerăm oportun introducerea impozitării cu TVA atât a importului de autovehicule cât și a comercializării lor. Bineînțeles acest lucru poate fi luat în calcul și acceptat doar odată cu anularea accizelor existente actual (pe capacitatea cilindrică și acciza pentru lux). În așa fel chiar și la o mașină cu preț de import 15.000 EUR și motor de 1.500cc benzină (cel puțin EUR 5) statul nu ar primi acciza pentru capacitatea cilindrică de aproximativ 750 EUR, dar ar încasa 3.000 TVA. Astfel, această prevedere ar stimula și pe cumpărătorul final, care ar putea să-și treacă în cont această sumă în cazul activității economice la întreprindere. De altfel acest lucru ar stimula și dezvoltarea leasingului operațional, care la moment nu poate funcționa economic rezonabil pentru că autovehiculele nu se impozitează TVA, iar leasingul operațional fiind serviciul de locațiune se impozitează cu TVA, ceea ce concomitent ridică niște costuri foarte neraționale.</p>
10	Regimul fiscal aplicabil dividendelor (art.VI pct.17)	<p>Propunem:</p> <ul style="list-style-type: none"> •completarea art.20 al CF cu norme exprese prin care venitul din dividende obținut de persoanele juridice rezidente de la alte companii - rezidente ale Republicii Moldova sa fie considerat sursa de venit neimpozabil. 	<p>Salutam intenția MF de eliminare a dublei impuneri pentru dividende. Totuși, dat fiind faptul ca nu au fost operate în paralel modificările si la art.20 CF prin care venitul din dividende obținut de persoanele juridice sa nu fie inclus în componența veniturilor impozabile, povara fiscală va fi una mai mare decăt existat în prezent (în prezent 12%, iar conform</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
11	Reguli de impozitare a veniturilor salariale în cazul nerezidenților (art.VI pct.16)	<p>• revizuirea normelor propuse pentru , art. 90¹, alin. 31 pentru a nu creea confuzii privind norma de aplicat în raport cu venituri din dividende obținute de nerezident.</p> <p>Recomandăm revizuirea redacției propuse.</p>	<p>redacției propuse - 12% impozit pe profit datorat de compania juridică beneficiar al dividendelor și 6% impozit pe venit la sursa de plată la distribuirea profitului net în folosul persoanei fizice rezidente/persoanelor nerezidente).</p> <p>Totodată, atragem atenția ca cotele de impozitare în raport cu venitul din dividende în redacția aplicabilă la moment sunt prevăzute de două articole distincte (art. 91 aplicabil veniturilor din dividende obținute de persoane nerezidente și art. 90¹ , alin. 31 aplicabil pentru veniturile din dividende obținute de persoane rezidente).</p> <p>Potrivit documentului transmis de MF, redacția art.73 alin. (4) se propune a fi amendat prin includerea unor norme exprese care să asigure deducere primelor de asistență medicală în scopul calculării impozitului pe venit.</p> <p>Totuși, dorim să atragem atenția că regulile prevăzute de acest articol ar trebui privite nu izolat, ci într-un context mai amplu și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dreptul contribuabilului nerezident de a deduce primele de asigurare medicală și contribuțiile de asigurări sociale (în cazul în care nu s-a optat/nu a fost eligibilă facilitatea prevăzută de art.20 din Legea nr. 81-XV din 18.03.2004) deriva din mai multe articole existente și până la operarea modificărilor propuse (ex. art.91 alin.(2) lit.b), art.88 alin.(1), art.36 ale CF). • normele de impozitare ale veniturilor nerezidenților urmează să țină cont de principiul nediscriminării fiscale consfințit atât de Constituția Republicii Moldova, Codul Fiscal, dar și Convențiile internațional încheiate de Republica Moldova cu alte state. • modificările intenționate a fi operate în art.73 alin.(4) al Codului fiscal ar trebui să fie analizate prin prisma (i) asigurării unor reguli aliniate cu celelalte articole din CF care permit dreptul la deducere a contribuțiilor medicale și sociale, dar și (ii) includerii mecanismelor noi de percepere a contribuțiilor medicale și sociale începând cu 1 ianuarie 2021.
12	Reguli privind deducerea reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale (art. XXXVIII)	<p>Având în vedere ca redacția existentă pe parcursul anului 2020 a articolelor menționate mai sus condiționează dreptul de deducere în</p>	<p>Potrivit proiectului transmis pentru analiză, înțelegem ca în scopul aplicării prevederilor art.24 alin(13), articolului 102 alineat (8) și articolului 123 alineat (2) din CF, până la aprobarea</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
13		<p>limita aprobată de Ministerele sus-menționate, propunem aplicarea art. XXXVIII începând cu 01.01.2020.</p> <p>Propunem majorarea plafonului pentru deducerea cheltuielilor suportate de către agentul economic pentru transportul angajaților la și de la locul de muncă la limita de 50 lei per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată de către angajatul transportat.</p>	<p>limitelor cantitative de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și de către Ministerul Economiei și Infrastructurii se vor accepta plafoanele valorice aprobate anual de către conducătorii întreprinderilor. Redacția propusă de MF se propune să fie pusă în aplicare începând cu 1 Ianuarie 2021.</p> <p>Actual, plafonul cheltuielilor deductibile, suportate de către agentul economic pentru transportul angajaților la și de la locul de muncă este de 35 lei per angajat pentru fiecare zi efectiv lucrată de către angajatul transportat.</p> <p>Cheltuielile de transport zilnice per angajat, suportate efectiv de către agentul economic oscilează în jurul cifrei de 50 lei per angajat per zi efectiv lucrată.</p> <p>Marimea acestor cheltuieli sunt determinate de următorii factori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - distanța mai mare de 60 km de la care este necesar de transportat angajații la locul de muncă; - gradul de umplere a unităților de transport este de aprox 80%, dar achitarea se face pentru 100%; - starea nesatisfăcătoare a drumurilor care determina un pret mai ridicat al costurilor de transport cu aprox 20%.
14	Ajustarea noțiunilor de reprezentanță ca urmare a modificărilor propuse în punctul anterior (art.73, 83 ș.a.)		<p>În contextul propunerii de ajustare a noțiunii de reprezentanță permanentă conform punctului anterior se propune ajustarea noțiunilor utilizate în normele care fac referință la reprezentanță întru aplicarea corectă a prevederilor fiscale.</p> <p>Considerăm că formula actuală prin specificarea dreptului la efectuarea tranzacțiilor în numerar de până la 100 000 lei este una eronată din punct de vedere juridic creând disensiune în aplicarea normelor. Astfel, se propune introducerea obligației de încasare a mijloacelor financiare în formă electronică pentru tranzacțiile mai mari de 100 000 lei.</p>
15	Pct. 1 Art.1 „Articolul 6, după textul „să deschidă conturi la bancă în scopul efectuării tuturor genurilor de operațiuni de decontare, creditare, încasare etc.” se completează cu textul: „să efectueze în raport cu contribuabilul care practic activitate de întreprinzător plăți în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 lei lunar”;	Se propune introducerea obligației de încasare a mijloacelor financiare în formă electronică prin amendarea art.7 din Legea 845/1992.	

№	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
16	<p>„să încaseze plăți în numerar în limita a 100.000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate”.</p> <p>Pct.10 Art.1 „Fracționarea sumei de încasat în mai multe tranșe, pentru a evita plafonul de încasare de 100.000 de lei se sancționează conform prevederilor legislației în vigoare”</p>	<p>Se propune clarificarea și stabilirea unor criterii clare pentru noțiunea de „fracționare a sumei încasate în mai multe tranșe”</p>	<p>Considerăm necesar stabilirea unor criterii clare întru determinarea încalcării prevederilor respective. În lipsa acestora norma dată va fi interpretată abuziv de către organele constatatoare cu drept de verificare.</p>
17	<p>Pct.11 Art.1 „Plafonul-limită prevăzut de pct. 9 și pct. 10 nu se aplică pentru depunerea de numerar în conturile deschise la instituțiile de credit sau la instituțiile care prestează servicii de plată și care sunt autorizate de Banca Națională a Republicii Moldova, inclusiv în automatele de încasări în numerar”</p>	<p>Se propune modificarea referințelor actuale (pct. 9 și pct.10) către articolul care reglementează nemijlocit limita plafonului.</p>	<p>Considerăm că referința pentru indicarea plafonului trebuie să servească norma de bază care va fi reglementată prin art.7.</p>
18		<p>Modificarea art.19 lit.(a) din Codul Fiscal: după textul „la art.24 alin.(20)” se propune introducerea textului „, plăților în favoarea angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern”.</p>	<p>Oricare cheltuieli ale angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern nu reprezintă plăți salariale, remunerații, sau alte recompense din care se calculează și se rețin impozit pe venit, contribuții obligatorii de asigurări sociale și prime individuale de asigurări medicale.</p>
19		<p>Codul fiscal art. 20 z¹⁷⁾, se propune ca Recuperarea datorilor compromise sau altor cheltuieli nedeductibile la fel nu trebuie să fie supuse impozitării în scopuri fiscale.</p>	<p>Pentru aplicarea uniforma cu art.48 din Cod fiscal.</p>
20		<p>De adăugat un alineat nou în art.48 din Codul Fiscal în cazul în care contribuabilul înregistrează pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile care anterior au fost raportate la veniturile impozabile, suma cheltuielilor va fi recunoscută în scopuri fiscale.</p>	<p>Redacția propusă este destinată aplicării uniforme a sumelor aferente compensării pierderilor anterioare atât pentru contribuabilul care le încasează, cât și acel care le achită.</p>
21		<p>Se propune următoarea redacție a art.24 alin.(15¹⁾ din Codul Fiscal: Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabilii în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicalelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă și/sau în alte acte normative interne. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuție a muncii.</p>	<p>În afara de contractul de muncă unele plăți, remunerații compensatorii pentru angajați conform pot fi aprobate de către întreprinderi în regulamente interne. De asemenea, unele companii nu au contract colectiv de muncă. Regimul de impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aproba aceste.</p>
22		<p>Se propune completarea art. 24 din Codul Fiscal cu următoarea prevedere: „Se permite deducerea cheltuielilor de protocol în limita de 2% din venitul brut. În cadrul cheltuielilor de protocol se includ și cheltuielile</p>	<p>Actualmente, cheltuielile de protocol nu se recunosc în scopuri fiscale, dar direct contribuie la creșterea beneficiilor companiilor și în final la dezvoltarea întregii economii naționale. Prin urmare, aceasta va contribui esențial la susținerea mediului de afaceri în RM.</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
23	<p>Concretizari aferente tratamentului fiscal al cheltuielilor pentru cazare/alimentare/transport suportate de catre companiile locale in folosul angajatilor companiilor afiliate din alte tari detasati temporar la companiile locale.</p>	<p>înregistrate cu taxa pe valoarea adăugată aferent cadourilor/suvenirelor oferite de contribuabili.”</p> <p>Propunem ca cheltuielile respective sa fie permise in totalitate spre deducere in scopuri fiscale, fara a fi aplicate limitele stabilite de Guvern prin art. 24. p.3 al CF.</p>	<p>În vederea asigurării unui proces de lucru eficient și conform standardelor companiilor internaționale, deseori este necesară deplasarea în interes de serviciu a specialiștilor (suporteri externi) de la o companie la alta, localizate în țări diferite. Din aceste considerente, între companiile din Republica Moldova și companiile afiliate din alte țări sunt semnate contracte privind acordarea suportului tehnic, care definesc obligativitatea companiilor locale de a prelua (suporta) cheltuielile pentru cazarea, alimentarea și transportul în țara noastră a suporterilor externi, delegați să susțină activitatea de producere a companiilor locale</p> <p>Cheltuielile date sînt achitate de regula direct prestatorilor de servicii localizati in Republica Moldova.</p> <p>In acelasi context, luind in considerare ca achitariile facute de companiile locale pentru acoperirea cheltuielilor sus mentionate sînt facute exclusiv in baza contractelor de suport tehnic cu companiile afiliate, consideram necesar de a expune expres ca platile date, efectuate direct prestatorilor locali de servicii, trebuie interpretate ca fiind efectuate in favoarea persoanelor juridice nerezidente (companiilor afiliate) și NU a persoanelor fizice nerezidente (persoanelor delegate).</p> <p>Propunerea noastră este ca momentele enunțate mai sus să fie clar definite în varianta actualizată a Codului Fiscal și actelor normative în vigoare.</p>
24		<p>Codul fiscal art.26¹ alin.(4)</p> <p>Din punct de vedere fiscal, în cazul leasingului financiar, locatarul este tratat ca proprietar al mijloacelor fixe permise în leasing, iar în cazul leasingului operațional, calitatea de proprietar o are locatarul. Calcularea și deducerea amortizării mijloacelor fixe care fac obiectul unui contract de leasing se efectuează de către locatar în cazul leasingului financiar și de către locatar în cazul leasingului operațional, cu excepția entităților care aplică metodele de evidență bazate pe IFRS.</p>	<p>Pentru entitățile care țin evidența conform IFRS, odată cu aplicarea IFRS 16 din 01.01.2019, Locatarii sunt obligați să recunoască activele și pasivele aferente tuturor contractelor de leasing care depășesc 12 luni, exceptând cazul în care activul are o valoare mică și să recunoască în mod separat în contul de profit și pierdere amortizarea activului care decurge din contractele de leasing, respectiv dobânda aferentă datorțiilor care decurg din contractele de leasing.</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
25		Se propune unificarea noțiunilor: - donație în scopuri filantropice și sponsorizare - donație de binefacere	Conform Legii cu privire la filantropie și sponsorizare 1420/31.10.2002: se utilizează noțiunea „Activitatea filantropică și de sponsorizare” Conform Codul Civil al RM se utilizează noțiunea „Donație” Conform Codul Fiscal al RM se utilizează noțiunea „donații făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare” Conform Legea cu privire la publicitate 1227/27.06.1997: „obiective filantropice și de importanță socială” Noțiunile diferite creează interpretările distorsionate. La prima aplicare a unui nou IFRS pot fi efectuate ajustări în situațiile financiare, care ulterior generează reflectarea veniturilor și cheltuielilor ca urmare a tranziției.
26		Revizuirea art.44 alin.(9) din Codul Fiscal, astfel încât va fi posibil să se verifice și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS sau de la implementarea unui nou standard să fie recunoscute în scopuri fiscale.	Propunerea presupune modificarea articolului dat în mod uniform conform introducerii art.94 lit.(e).
27		Se propune următoarea redacție a art.103 alin.(12) lit.(b) Codul Fiscal: operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, securile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, în afara mărfurilor ale întreprinderilor declarate în proces de insolvență, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă.	
28	Pct.48 Art. VI „Articolul 288: se completează cu punctul 11), cu următorul cuprins: „11) Cota maximă a taxei locale – cotă ad valorem în procente din baza impozabilă a obiectului impunerii ori sumă absolută, stabilită conform prezentului titlu.”	Atragem atenția asupra erorii privind numerotarea pct.11 din art.288 în formula legislativă care se propune.	
29	Completarea Art. VI cu ajustări ce țin de noțiunea de reprezentanță	Articolul 5, pct.15 se modifică, după cum urmează: 15) <i>Reprezentanță permanentă sau bază fixă</i> – loc fix de afaceri prin care nerezidentul desfășoară, integral sau parțial, activitate de întreprinzător în Republica Moldova, fie direct, fie printr-un agent cu statut dependent, inclusiv:	Se propune alinierea noțiunii actuale de reprezentanță permanentă reglementată de Codul fiscal cu cea existentă în Modelul Convenției pentru evitarea dublei impuneri al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. Propunerea dată vine în contextul necesității aplicării unei

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
		<p>a) un loc de conducere, o filială, o reprezentanță, o sucursală, o secție, un oficiu, o fabrică, o uzină, un magazin, un atelier, precum și o mină, o sondă petrolieră sau de gaze, o carieră sau orice alt loc de extracție a resurselor naturale sau de cultivare a culturilor agricole;</p> <p>b) un șantier de construcție, un proiect de construcție, asamblare sau montaj ori activități de supraveghere tehnică, deservire și exploatare a utilajului legate de acestea, numai dacă asemenea șantier, proiect sau activități continuă pentru o perioadă mai mare de 6 luni;</p> <p>c) comercializarea mărfurilor din depozite amplasate pe teritoriul Republicii Moldova și care aparțin nerezidentului sau sînt arendate de acesta;</p> <p>d) prestarea altor servicii, desfășurarea altor activități, în decursul unei perioade mai mari de 3 luni, cu excepția celor tratate ca reprezentanță, potrivit pct.20), precum și a muncii conform contractului (acordului) de muncă și activități profesionale independente, dacă prezentul cod nu prevede altfel;</p> <p>e) desfășurarea în Republica Moldova a oricărei activități, care corespunde uneia din condițiile prevăzute la lit.a)-d), de către un agent cu statut dependent sau menținerea de către acest agent în Republica Moldova a unui stoc de produse sau mărfuri din care livrează produse sau mărfuri în numele nerezidentului.</p> <p>În înțelesul prezentului cod, reprezentanța permanentă a unei persoane fizice nerezidente se consideră a fi baza fixă.</p> <p>Prin excepție de la prevederile lit. a)-e), reprezentanța permanentă nu presupune desfășurarea de către nerezident în Republica Moldova a genurilor de activitate cu caracter pregătitor, auxiliar sau de alt caracter, în lipsa criteriilor de reprezentanță permanentă enumerate mai sus. La genurile de activitate cu caracter pregătitor, auxiliar sau alt caracter, în particular, se atribuie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea de instalații, exclusiv, în scopul depozitării sau expunerii produselor sau mărfurilor ce aparțin nerezidentului; - menținerea unui stoc de produse sau mărfuri ce aparțin nerezidentului, exclusiv în scopul depozitării sau expunerii; - menținerea unui stoc de produse sau mărfuri ce aparțin nerezidentului, exclusiv în scopul prelucrării de către o altă persoană; - menținerea unui loc fix de afaceri, exclusiv în scopul achiziționării mărfurilor de către nerezident; 	<p>noțiuni clare și uniforme a conceptului de reprezentanță permanentă.</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
30		<p>- menținerea unui loc fix de afaceri, exclusiv în scopul colectării și/sau distribuirii de informații, marketingului, publicității sau cercetării pieței mărfurilor (serviciilor), realizate de către nerezident, dacă asemenea activitate nu reprezintă o activitate de bază (obișnuită) a nerezidentului;</p> <p>- menținerea unui loc fix de afaceri în scopul semnării de către o persoană din numele nerezidentului a contractelor, dacă semnarea contractelor se efectuează în conformitate cu instrucțiunile detaliate în scris ale nerezidentului;</p> <p>- desfășurarea activității prevăzute la lit.b), care nu depășește 6 luni. Pct.20) se exclude.</p> <p>Modificarea art.5 alin. (29) din Codul Fiscal: Subdiviziune – unitate structurală a întreprinderii; instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia, cu excepția dispozitivelor electronice (de tip terminal de plată în numerar, terminal cash-in, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil).</p>	<p>La moment exista multe dispozitive electronice instalate în afara subdiviziunilor entității, care sunt mobile și nu prezintă un obiect imobil și în care nu se exercită atribuțiile entității.</p>
31		<p>Acceptarea facturilor fiscale trimise pe email drept document justificativ în locul facturii trimise fizic semnate/stampilate (dupa caz).</p>	<p>Propunem adaugarea în Codul Fiscal a prevederii potrivit careia sa fie considerate facturi documentele care intrunesc elementele obligatorii stabilite in legislatie, inclusiv facturile trimise prin e-mail in cazul in care beneficiarul a agreat contractul ca este de acord sa primeasca facturile in format electronic prin email. Aceasta modificare va eficientiza procedura de inregistrare a facturilor fiscale, va reduce costurile aferente serviciilor de curierat pentru furnizori, va rezolva problema facturilor pierdute si primite cu intarziere de catre cumparator.</p> <p>Propunem excluderea din ordinul 118/28.08.2017 a clauzei cu privire la necesitatea aplicarii semnaturii si stampilei (dupa caz) cumparatorului pe factura fiscală in cazul comercializării marfurilor cu eliberarea avizului de insotire a marfii. Receptia cantitativa a marfii este confirmata prin semnarea avizului de insotire iar pretul marfii este agreat de ambele parti la momentul semnării contractului de vanzare-cumparare. In cazul utilizării avizului - necesitatea aplicării semnaturii cumparatorului pe factura fiscală reprezintă o pierdere a eficienței atât pentru cumparator (care trebuie sa</p>
32		<p>Excluderea necesității aplicării semnaturii pe factura fiscală.</p>	

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
33		<p>Modificarea procedurii de corectare a erorilor din facturile fiscale.</p>	<p>urmareasca daca toate facturile au fost returnate semnate de catre cumparator) cat si pentru vanzator (care trebuie sa duca o evidenta a facturilor desemnate furnizorilor si sa suporte costuri aditionale de curierat pentru returnarea acestora).</p> <p>In prezent procedura de corectie a facturilor fiscale in care sunt constatate diferente de pret sau de cantitate este foarte anevoiata si complexa. In cazul in care se depisteaza o eroare in factura fiscală se permit urmatoarele solutii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • efectuarea corectiei direct pe factura fiscală initială cu aplicarea semnăturii confirmative din partea furnizorului. <p>Aceasta solutie este complexă pentru agentii economici care au multe facturi de la furnizori din toată țara și presupune neînregistrarea facturii fiscale până la momentul efectuării corectiei de către furnizor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • anularea facturii eronate și emiterea unei facturi fiscale corecte. In acest caz furnizorii emit facturile fiscale corectate cu întârziere. <p>In ambele cazuri înregistrarea facturii fiscale de achiziție se face cu întârziere și în cazul comercializării ulterioare a marfii pot apărea situații în care agentul economic vinde marfa pentru care încă nu a fost primită factura fiscală corectă de achiziție. Pentru soluționarea acestor probleme propunem să fie permisă o altă soluție prin care cumparatorul să fie în drept să accepte și să înregistreze factura fiscală inițială emisă de către furnizor cu condiția ca furnizorul să emita o factura fiscală adițională de corectie cu data livrării - data livrării efective a marfurilor. Acesta factura fiscală adițională urmează să fie emisă numai pentru diferența de pret sau cantitate constatată. In cazul în care furnizorul a facturat în factura fiscală inițială o valoare mai mare - cumparatorul va avea dreptul de a deduce suma TVA în valoarea livrării efective (valoarea mai mică). In cazul în care furnizorul a emis o factura inițială cu suma mai mică decât valoarea efectivă a livrării - beneficiarul va putea trece în cont numai valoarea facturii inițiale, iar suma adițională TVA va putea fi dedusă numai în baza facturii fiscale de corectie. In acest caz nu va exista riscul ca cumparatorul să-și deducă suma TVA mai mare decât cele aferente livrării efective, beneficiarul nu va amina momentul de calcul și plata</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
34		Emiterea facturilor fiscale pentru avansuri.	<p>TVA aferent livrării efective. Adicional, beneficiarul care comercializează ulterior marfa - va evita situația în care va comercializa marfa pentru care nu a receptionat facturi fiscale de achiziție corectă.</p> <p>În prezent agenții economici care încasează avansuri sunt obligați să calculeze și achite TVA la momentul încasării, iar agenții economici care achită în avans au dreptul să treacă în cont TVA numai la momentul recepționării facturii fiscale. În condițiile în care plata în avans este o practică foarte răspândită în RM, acest tratament fiscal este unul neechitabil pentru toți agenții economici și în neconcordanță cu practicile internaționale. Propunem adăugarea în Codul Fiscal a clauzei în baza căreia să se emita facturi fiscale și pentru toate avansurile, nu numai pentru situațiile descrise la punctul 117.1 (9). În baza acestei facturi, beneficiarul va avea dreptul să treacă în cont TVA aferent avansului.</p>
35		Permiterea spre deducere a cheltuielilor aferente deșeurilor pentru companiile din retail.	<p>Propunem specificarea în legislația fiscală a dreptului companiilor din retail de a deduce în scopuri fiscale cheltuielile aferente pierderilor din deșeuri. În prezent persista interpretarea că deșeurile pot rezulta numai din procese tehnologice și există numai la companiile de producere. Respectiv numai aceste companii pot avea deșeuri, pot stabili norme anuale aprobate de către administratori și pot deduce cheltuielile aferente acestor pierderi. Companiile din retail de asemenea suportă pierderi care sunt aferente activității de întreprinzător și care nu pot fi controlate, cum ar fi marfurile cu termen expirat care nu pot fi comercializate 100% și pentru care există obligația legală de a le distruge sau reziduurile de produse alimentare care nu pot fi comercializate cum ar fi bucăți de salam, cascaval, carne etc care raman în urma vânzării la kg și care nu mai pot fi comercializate 100%.</p> <p>În prezent acest formular include informație detaliată cu privire la fiecare articol importat în fiecare declarație vamală pentru care se aplică taxa de mediu. Agenții economici din retail care au importuri zilnice trebuie să declare fiecare articol taxabil cu taxa eco și care se importă de citeva ori pe luna. În final volumul informației declarate este foarte mare și este dificil de prelucrat și încarcat electronic pe platforma online de depunere a declarațiilor fiscale. Propunem simplificare</p>
36		Modificarea formularului dării de seama privind taxa pentru marfurile care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului (POLMED17).	

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
37		<p>Revizuirea cerintelor privind deductibilitatea cheltuielilor de reprezentanta.</p>	<p>formularului prin indicarea sumelor totale a taxei calculate in marime absoluta pentru fiecare tip de ambalaj (plastic, aluminiu si compozit) si suma totala a taxei eco in marime procentuala pentru fiecare cod nomenclator tarifar din anexa 8 la legea 1540/1998. Detaliile calculului pot fi oferite inspectorilor fiscali in cadrulul controlului fiscal sau vizitei fiscale.</p> <p>Intrucit cheltuielile de reprezentanta sunt permise spre deducere in scopuri fiscale in marime limitata din venitul brut, propunem modificarea art.24 CF si a prevederilor hotararii nr 693 din 11.07.2018 prin simplificarea procedurii de documentare a cheltuielilor de reprezentanta si propunem oferirea posibilitatii pentru agentii economici sa stabileasca pe cont propriu documentele necesare, continutul acestora pentru justificarea cheltuielilor de reprezentanta in dependenta de necesitatile interne de informatii. In situatia in care compania are multe cheltuieli de acest fel, documentarea lor pentru deducerea in scopuri fiscale solicita mult timp si efort. Pentru fiecare reprezentanta este necesara intocmirea unui ordin in care sa fie specificata componenta delegatilor, scopul, programul, termenul precum si intocmirea unui raport cu privire la rezultatele vizitei si cheltuielile efectuate</p>
38		<p>Revizuirea modului de documentare a cheltuielilor de combustibil.</p>	<p>Solicitam anulara formularului tipizat „Foai de parcurs” aprobat prin ordinul nr 24/36 din 25.03.98 si completarea art 24 CF cu clauza care sa permita deducerea cheltuielilor aferente carburantilor in baza documentelor interne (acte de casare) cu format stabilit de catre fiecare agent economic in baza necesitatilor interne de informatii. Pentru justificarea si deducerea in scopuri fiscale a cheltuielilor aferente carburantilor utilizati este obligatorie perfectarea foii de parcurs pentru fiecare autoturism in parte. Instructiunea de completare a foii de parcurs prevede ca este obligatorie completarea cimpurilor precum punct de plecare, punct de destinatie pentru fiecare cursa in parte, ora exacta a plecarii din punctul initial si ora sosirii in punctul final al rutei. In cazul in care agentul economic are mai multe masini, respectarea acestor cerinte solicita resurse suplimentare</p>
39		<p>Prelungirea valabilitatii certificatului de rezidenta fiscala.</p>	<p>Propunem modificarea prevederilor art. 79 3 a CF cu includerea clauzei potrivit careia certificatul de rezidenta</p>

Nr	Prevederile din proiect, care se propun spre modificare	Propunerile de modificare și completare din partea membrilor EBA	Argumentarea propunerilor înaintate
			prezentat în cursul anului să fie valabil și în primele 60 zile calendaristice ale anului următor, cu excepția situației în care se schimbă condițiile de rezidență. În prezent, pentru aplicarea prevederilor convenției de evitare a dublei impuneri, nerезidentul are obligația de a prezenta platitorului de venit, până la data achitării venitului un certificat de rezidență fiscală eliberat de autoritatea competentă din statul său de rezidență
40		<p>Ordinul privind aprobarea formularului-tip (Forma IALS18) 149/05.09.2018</p> <p>Introducerea impozitării dobânzilor obținute de persoanele fizice rezidente de la depozite bancare ar provoacă modificări majore în cadrul Formei IALS18,</p> <p>Pentru aceasta se propune modificarea instrucțiunii IALS 18 să fie divizat pe compartimente.</p>	<p>Aceste tipuri de venituri se achită în mod diferit, la IBAN-uri diferite, importarea informației se efectuează pe portaluri diferite.</p> <p>Totodată pentru a asigura confidențialitatea acestor informații este necesar de a limita accesul utilizatorilor interni cit și celor externi.</p>
		<p>Hotărârea Guvernului RM cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit</p> <p>693/11.07.2018.</p>	
41		<p>De exclus din pct.64 cererea în formă scrisă din partea beneficiarilor pentru acordarea donațiilor filantropice</p>	<p>Beneficiari de donații filantropice pot fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - persoanele care doresc să primească astfel de ajutor și care, în cadrul Codului, au acest drept, - dar pot fi și persoanele care nu doresc să primească astfel de ajutor, dar au nevoie și care, în cadrul Codului, au acest drept
		<p>Hotărârea Guvernului RM delegarea salariaților pentru aprobarea Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din RM 10/05.01.2012</p>	
42		<p>Propunerea presupune completarea pct.2 „Prezentul regulament reglementează cheltuielile entităților din Republica Moldova pentru deplasarea în interes de serviciu a salariaților încadrați în statele lor de personal, a membrilor consiliului...”</p>	<p>Motivul principal fiind că aceștia exercită funcții de conducere și deplasări în interes de serviciu pentru negocieri de business.</p>

Nr. 106
Din 26 noiembrie, 2020

Domnului Sergiu PUȘCUȚA,
Viceprim-ministru,
Ministru al Finanțelor

Ref: Scrisoarea de poziție privind proiectul Politicii fiscale și vamale pentru anul 2021

Stimate Domnule PUȘCUȚA,

Asociația Investitorilor Străini (FIA) Vă salută respectuos și apreciază deschiderea și inițiativele lansate, menite să îmbunătățească climatul de afaceri din Republica Moldova.

În rezultatul analizei proiectului de Lege privind Politica fiscală și vamală, elaborat de Ministerul Finanțelor, membrii FIA, suplimentar la Scrisoarea de poziție nr. 89 din 16 octombrie curent, țin să-și reitereze poziția și solicită atenția Dumneavoastră asupra unor subiecte, după cum urmează:

Dividendele achitate persoanelor juridice rezidente

Conform proiectului de modificare a Codului Fiscal, se propune eliminarea impozitării dividendelor distribuite persoanelor juridice, fiind considerată o propunere binevenită, care are drept scop eliminarea dublei impunerii economice a acelorași venituri (o dată la nivelul companiei fiice care înregistrează profituri, a doua oară la nivelul asociatului persoană juridică care primește dividende).

În același timp, venim cu o propunere redacțională. Potrivit proiectului de lege, se fac modificări la art. 90¹, prin care se elimină impozitul final reținut la sursa de plată. Constatăm că a fost omisă mențiunea că veniturile din dividende primite de o persoană juridică rezidentă de la o altă persoană juridică rezidentă sunt neimpozabile. Din acest motiv, recomandăm completarea art. 20 al Codului Fiscal cu următoarea literă: z18) dividendele primite de persoanele juridice rezidente de la alte persoane juridice rezidente;

Plafonarea taxelor locale

Apreciem inițiativa Ministerului de a plafona taxele locale, care are drept scop asigurarea previzibilității și predictibilității activității de întreprinzător.

Autonomia locală este unul dintre principiile de bază ale administrației publice locale, fiind garantată atât de legislația națională, cât și de cea internațională. Totuși, aceasta nu restricționează stabilirea prin lege a unor limite maxime pentru cotele taxelor locale. Atât Constituția Republicii Moldova, cât și Carta Europeană a Autonomiei Locale, prevăd stabilirea cotelor taxelor locale de către autoritățile APL în limitele legii.

În același timp, considerăm necesară micșorarea plafonanelor pentru unele taxe locale, acestea pe alocuri fiind exagerate. În opinia noastră, la stabilirea taxelor locale urmează a se lua în considerare o metodologie sau un

șir criterii clar definite, care vor proteja atât autoritățile publice locale, cât și agenții economici și vor permite determinarea cu maximă obiectivitate a taxelor locale. De asemenea, susținem inițiativa de a plafona taxele locale pentru 3 ani, cu indexarea acestora anual în baza indicilor inflației, stabilite de organele competente, alte temeieri de majorare fiind excluse.

Toate aspectele menționate mai sus, alături de criza economică actuală provocată de pandemia COVID-19, impun condiții drastice de activitate agenților economici. În aceste împrejurări, orice taxă stabilită arbitrar și fără rațiune economică și juridică, va destabiliza situația economică și va duce la imposibilitatea achitării în general a taxelor, sau, și mai grav, sistarea activității agenților economici. Astfel, comunitatea de afaceri semnatară solicită instituirea unui echilibru între interesul public (perceperea taxelor) și cel privat (desfășurarea activităților aducătoare de profit) în condiții ajustate cât mai bine la situația actuală pentru a acorda ambilor parteneri posibilitatea continuării realizării sarcinilor stabilite.

Taxa pentru cazare

Modificarea conceptului "taxa pentru cazare", prevăzută de Codul Fiscal în Anexa la Titlul VII „Taxe locale”, percepută sub forma unui procent concret din venitul din vânzări ale serviciilor de cazare prestate de structurile cu funcții de cazare **pe conceptul de "taxă de oraș" ("city tax")**, precum este în practica orașelor europene, care presupune achitarea acestei taxe de către turiști, prin intermediul oricărui prestator de servicii de cazare, nu doar cele de tip hotelier. Exemplu: Turiștii care apelează la platformele Booking, Airbnb și care se cazează în apartamente private, ar trebui de asemenea să achite această taxă, care la moment nu este percepută de prestatorii respectivi (persoane fizice) și prin urmare, nu contribuie la bugetul local.

Asistență medicală în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală

Acordarea asistenței medicale în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală, este o activitate care cuprinde în sine un set de elemente distincte în ceea ce ține de organizarea acesteia.

Aici merită a fi scoase în lumină tarifele unice pentru serviciile medicale incluse în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, proceduri identice în ceea ce ține de acceptarea, acordarea și raportarea actelor medicale efectuate, indiferent de tipul și forma de organizare a prestatorului de servicii medicale.

Cu toate acestea, prestatorii privați de servicii medicale se confruntă cu anumite provocări, inclusiv de domeniul politicii fiscale a statului.

Aceste provocări sunt rezultatul lacunelor existente în legislația în vigoare, care aduc atingere principiului egalității prestatorilor de servicii medicale și principiului autonomiei în cadrul sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Principiul egalității conform art. 5 alin. (1) lit. b) al Legii Nr. 1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală prevede că participanților la sistemul de asigurare obligatorie de asistență medicală (plătitori de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, **prestatori de servicii medicale și beneficiari de asistență medicală**) li se asigură un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

În această ordine de idei, merită de menționat că prin prisma legislației în vigoare în cadrul sistemului moldovenesc de sănătate prestatorii privați de servicii medicale nu vin să completeze sau să asigure serviciile

medicale neacoperite de prestatorii publici de servicii medicale, dar activează pe principiu de egalitate cu aceștia.

Raportând aceste prevederi la conținutul normelor cuprinse în art. 51¹ și 283 ale Codului Fiscal al Republicii Moldova observăm că politica fiscală a statului contravine în esență principiilor fundamentale ale politicii statului în domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală, or, prestatorii privați de servicii medicale sunt limitați în drepturi față de cei publici, fiind puși și într-o situație anti-concurențială.

La acest capitol, nu poate fi trecută cu vederea instituirea obligației (prin excluderea art. 51¹ al Codului Fiscal) prestatorilor privați de servicii medicale de a achita impozitul pe venit din activitățile desfășurate în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală.

Această obligație nu este impusă și prestatorilor publici, or, prin modificările operate (Legea nr.288 din 15.12.2017, în vigoare 01.01.2018) la art. 51 al Codului Fiscal, prestatorii publici de servicii medicale în calitate de instituții publice rămân în continuare scutiți de la achitarea impozitului pe venit.

La capitolul inegalitate dintre prestatorii de servicii medicale publici și cei privați (cu excepția medicinei de familie) se atribuie și art. 283 (1) lit. m) care contravine prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) al Legii Nr. 1585 din 27.02.1998.

Prin urmare, impunerea achitării impozitului pe venit de prestatorii privați de servicii medicale se atribuie la capitolul incompatibilității legislației fiscale cu cea din sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, nu numai prin prisma principiului egalității, dar și prin prisma principiului autonomiei.

În acest sens, art. 5 alin. (1) lit. g) al Legii Nr. 1585 din 27.02.1998 (principiul autonomiei) prevede expres că sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală se administrează de sine stătător, în baza legii, iar prestatorii de servicii medicale care acordă asistență medicală în sistemul respectiv activează pe principii de autofinanțare și nonprofit.

Cuvântul „*nonprofit*” consolidează ideea precum că prestatorii de servicii medicale în cadrul sistemului asigurării obligatorii de servicii medicale nu urmează să achite impozitul pe venit, or, *a priori* această activitatea prin prisma legii nu este aducătoare de venit.

În spiritul celor expuse, considerăm că propunerile înaintate vor contribui la eliminarea lacunelor existente prin armonizarea legislației fiscale și celei din domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală.

Reintroducerea art. 51¹ fiind numit „*Prestatorii de servicii medicale*”, cu următorul conținut „*Prestatorii de servicii medicale care acordă asistență medicală în cadrul sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală se scutesc de impozitul pe venit realizat din această activitate*” și în art. 283 alin. (1) lit. m) de exclus cuvântul „*publice*”.

Impozitul pentru bunurile imobiliare pentru persoanele juridice

Propunem ca obligația privind plata impozitului pentru bunurile imobiliare pentru persoanele juridice să fie stabilită similar cu alte taxe - **o dată cu prezentarea Declarației fiscale**. În condițiile propunerilor din proiect, reiese că vor fi 3 termeni de care entitatea va trebui să țină cont, ceea ce va majora volumul de lucru al salariaților implicați.

Anexa nr. 1 la Codul Fiscal, Poziția tarifară 240319

Din anul 2019 legislația Republicii Moldova face diferențierea pentru poziția tarifară 240319 „Tutun tăiat fin destinat rulării în țigarete” de alt tutun pentru fumat (categoria 2403 Tutun pentru fumat, alte tutunuri și înlocuitori de tutun, prelucrate; tutunuri „Omogenizate” sau „Reconstituite”; extracte și esențe de tutun) în termeni de clasificare a accizelor, și a aprobat o creștere a ratei de peste 700%.

De asemenea, în prezent, materia primă necesară producerii țigaretelor la comandă, sunt introduse pe teritoriul Republicii Moldova în regim de perfecționare activă, este supusă impozitării cu accize și TVA, cu restituirea acestora în modul stabilit de legislație. Astfel, producătorul autohton mobilizează semnificativ resursele financiare pentru achitarea accizelor și TVA pentru o perioadă de timp, cu recuperarea acestora numai după exportul produselor finite, fapt care face această activitate neeficientă din cauza costurilor financiare înalte și necesității menținerii unui preț redus și competitiv pentru serviciile de producere.

Se propune modificarea Codului Fiscal după cum urmează:

- Art. 124(6) - excludere
- Art. 103 prin excluderea frazei „exceptând mărfurile supuse accizelor”

Propunerile și argumentarea detaliată și la acest capitol, Vă rog să le găsiți în adresarea FIA nr. 89 din 16.10.2020.

Legea privind controlul tutunului

În proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2021), art. XXV pentru modificarea art.2 al Legii nr.278/2007 privind controlul tutunului, în conformitate cu:

- Directiva 2014/40/ UE a Parlamentului European și a Consiliului din 03.04.2014, art.2 care prevede : „țigară de foi” înseamnă un trabuc de dimensiuni mici și este definită în detaliu la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2007/74/CE a Consiliului;
- Directiva 2007/74/CE art.8 alineatul (1) prevede: Cigarillos (țigările de foi) sunt trabucuri cu o greutate maximă de 3 grame fiecare ,
- Hotărârea Guvernului nr.1065 din 19.09.2016 pentru aprobarea regulamentelor sanitare privind produsele din tutun și produsele conexe, anexa 2 pct.2, noțiuni, care prevede: țigară de foi –trabuc de dimensiuni mici;

sintagma „Tigarete de foi (cigarillos)” trebuie substituită cu sintagma „Tigară de foi (cigarillos)”

Totodată, pentru evitarea unor interpretări eronate, în art.2 a legii nr.278-XVI din 14.12.2007 privind controlul tutunului, din noțiunea „trabucuri sau țigări de foi” se propune excluderea sintagmei „sau țigări de foi”.

Intrarea în vigoare a art. XVI din proiect - 01.01.2022 – taxa ”de lux”

Art. XVI. – Articolul 4 din Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000 (Monitorul Oficial, 2000, nr. 65-67 art. 460), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

- a) la alineatul (1) litera c), cifra „2,5%” se substituie cu cifra „1,5%”;
- b) la alineatul (4) textul „lit. a)-c)” se substituie cu textul „lit. a)-d)”.

Proiectul prevede micșorarea contribuției prestatorilor de servicii de telefonie mobilă de 2,5 % la 1,5% din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii din 01.01.2022, la care solicităm intrarea în vigoare începând cu 1 ianuarie 2021.

Legea contabilității și raportării financiare

În conformitate cu art. 33 alin. (3) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2019 (în vigoare din 01.01.2019), entitatea are obligația să prezinte și Biroului Național de Statistică, situațiile financiare individuale, raportul conducerii și **raportul auditorului**, după caz, în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune. Propunem prezentarea situațiilor financiare și raportul conducerii în termen de 120 de zile de la ultima zi a perioadei de gestiune, iar prezentarea **raportului auditului**, în termen de **180 de zile** de la ultima zi a perioadei de gestiune, prin modificarea art. 33 alin. (3) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2019.

Art. 244 Codul Penal al Republicii Moldova nr.985/2002

La articolul 244, alineatul (1), textul „50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea Guvernului în vigoare la momentul săvârșirii faptei,” se substituie cu textul „depășește 8000 unități convenționale la momentul săvârșirii faptei,” textul „până la 2 ani și 6 luni” se substituie cu textul „până la 3 ani”;

la alineatul (2) litera b) textul „până la 5 ani” se substituie cu textul „la 4 la 10 ani”.

Considerăm această inițiativă nejudicioasă, inoportună și solicităm Ministerului să renunțe la ea, venind cu următoarea argumentare:

În iulie 2018, la propunerea unui grup de deputați în Parlament, Codul Penal și Codul de Procedură Penală a Republicii Moldova, dar și alte acte subsecvente, au suferit un șir de modificări conceptuale (Legea nr. 179 din 26.07.2018 (în vigoare 17.08.2018) Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 309-320 art. 498 din 17.08.2018, scopul/argumentarea rezultă cert din nota informativă la acel proiect, din care redăm mai jos următoarele:

- Codul Penal actual se caracterizează printr-un accent de represiune penală excesivă în comparație cu legislația penală europeană. Utilizarea activă și pe scară largă a represiunii penale în cazul infracțiunilor menționate, poate atrage după sine consecințe negative pe termen lung.

- Consiliul Europei în preambulul Regulilor Penitenciare Europene reiterează că privarea de libertate a persoanei trebuie să fie o soluție *ultimo ratio*. Într-o altă recomandare adresată statelor membre¹, Consiliul Europei stabilește că: „*privarea de libertate trebuie considerată o sancțiune sau măsură extremă și, de aceea, trebuie impusă numai când, din cauza gravității infracțiunii, orice altă sancțiune sau măsură ar fi evident inadecvată.*”. Elaborarea prezentului proiect de lege se impune prin necesitatea creării unui mecanism de liberare de pedeapsă penală datorită reparării benevole a prejudiciului și percepției în bugetul statului a avantajelor patrimoniale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 91¹ din proiectul de lege (Art. IV).

- Inovațiile indicate mai sus constituie măsuri de politică penală determinată de specificul infracțiunilor economice și de necesitatea recuperării cu celeritate a prejudiciului cauzat.

Prin modificările propuse se instituie un nou temei de liberare de pedeapsa penală – **liberarea de pedeapsă în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și reparării prejudiciului**, adică liberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală a pedepsei penale. Condițiile care trebuie să le întrunească persoanele pentru a fi liberate de răspundere sunt detaliat descrise în noul articol 91¹. Astfel, noul temei presupune că persoana este liberată de pedeapsă penală în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute inclusiv la art.244, dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

- a) anterior persoana nu a fost liberată de pedeapsă penală pentru comiterea aceleiași fapte;
- b) persoana a înlăturat încălcările și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune;
- c) a achitat la bugetul de stat o sumă egală cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică, decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător din Partea specială.

Trebuie să accentuăm că politica penală din ultimii ani este îndreptată spre umanizarea legislației penale, prin micșorarea limitelor pedepsei cu închisoarea, instituirea unor noi mecanisme alternative de pedeapsă, iar în cazul anumitor infracțiuni, de liberare de pedeapsă penală.

Necesitatea liberării de pedeapsa penală este determinată de anumite circumstanțe obiective. Setul de măsuri introduse prin Legea nr. 230 din 23 septembrie 2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative (privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător) reprezintă un prim pas întru susținerea mediului de afaceri, protejarea relațiilor sociale cu privire la economia națională și îmbunătățirea climatului investițional.

Gradul de umanizare a politicii penale a unei țări este măsurat prin numărul de deținuți pe cap de locuitor. Acest indicator depășește de două ori media din Uniunea Europeană. La începutul anului 2016 Republica Moldova avea 227 deținuți la 100 000 de locuitori. Această rată este influențată de trei factori: numărul de intrări în penitenciar, durata privațiunii de libertate și dinamica infracționalității. Prin urmare, principala cauză a suprapopulării închisorilor este durata privării de libertate.

Necesitatea obiectivă a utilității incontestabile a unui sistem de sancțiuni penale neprivative de libertate, alternative la pedeapsa închisorii, a condus la excluderea din sancțiunile unor categorii de infracțiuni a pedepsei cu închisoarea, fapt ce va conduce la umanizarea politicii penale a statului, iar persoanele care au comis infracțiunile respective din Partea Specială vor risca sancțiuni punitive. Evidențiem faptul că reducerea pedepselor privative de libertate, iar în unele cazuri renunțarea la această sancțiune s-a operat reieșind din caracterul și gradul de pericol social al faptelor.

Urmare a dezbaterilor publice, analizei practicii de aplicare a art. 244 **Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor**, se propune reformularea componentei respective prin:

- a) creșterea costului evaziunii fiscale de la 1500 u.c. la 6000 u.c, astfel încât să fie sporit gradul prejudiciabil al faptei și să justifice includerea acesteia în Codul Penal;
- b) stabilirea unui cadru temporal exact pe parcursul căruia a avut loc acțiunea de evaziune: 1 an;
- c) pentru faptele de la alin. (1) s-a eliminat sancțiunea închisorii și a fost majorată sancțiunea amenzii;

- d) pentru faptele de la alin. (2) s-a arătat expres costul evaziunii fiscale ce constituie proporții deosebit de mari – 12000 u.c.; a fost diminuată sancțiunea închisorii (de la 6 la 4 ani) și majorată sancțiunea amenzii.

Modificările la Codul de Procedură Penală

În ceea ce ține de modificările la Codul de Procedură Penală trebuie menționat că acestea urmăresc scopul asigurării conexiunii dintre organele de urmărire penală și organele de control, inclusiv interacțiunea acestora în procedurile de investigare a încălcărilor admise de către agenți economici, precum și diminuarea caracterului intruziv al acțiunilor organelor de urmărire penală în procesul de colectare a probelor.

Astfel, articolul 93 la alin. (2) a fost completat cu o nouă prevedere potrivit căreia **procesul-verbal de control, întocmit în cadrul procedurii de control de stat al activității de întreprinzător sau un alt act de control cu caracter de decizional, întocmit conform legislației speciale în vigoare are valoare de probă în cadrul procesului penal. Precizăm că procesele verbale de control sunt înscrisuri în care sunt consemnate date și elemente de fapt constatate direct de organul de control în cursul desfășurării controlului, respectiv acestea pot fi considerate mijloace materiale de probă, fapt ce ar conduce la o mai bună și eficientă examinare a cauzei penale.**

Amendamentul la art. 176 vine să schimbe una dintre condițiile pentru aplicarea arestării preventive și măsurilor alternative la arestare. Astfel, acestea vor putea fi aplicate în cazul în care persoana va fi învinuită, inculpată de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea pe un termen mai mare de 3 ani. Aceste intervenții sunt dictate de:

- situația la zi în acest domeniu – în prima jumătate a anul 2017: 91,60% din demersurile de aplicare a arestării preventive au fost admise, iar 98% din recursuri împotriva arestărilor aplicate au fost respinse;
- natura faptelor infracționale sancționate cu pedeapsa cu închisoarea de până la 3 ani, în general, sunt fapte non-violente; același caracter îl comportă și infracțiunile economice.

Totodată, art. 185 se completează cu alineatul (3¹) potrivit căruia arestarea preventivă nu se aplică iar persoana față de care s-a aplicat arestul preventiv se eliberează din arest, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, în cazul depunerii cauțiunii stabilite de instanța de judecată, la cererea învinuitului, inculpatului, în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute inclusiv la art. 244 din Codul penal.

Articolului 276¹ urmărește ca în cazul infracțiunilor din domeniul de activitate ale anumitor organe de control de stat asupra activității de întreprinzător sau a altor organe de control de stat, urmărirea penală să poate începe doar după obținerea opiniei specializate a organului competent de control. Reglementările vizează doar anumite infracțiuni, inclusiv art.244.

Aici încheiem citarea notei informative.

Din cele expuse supra, concluzionăm că propunerile de modificare a art.244 Cod Penal, înaintate actualmente, au scopuri contrare conceptului implementat în anul 2018 în legislația penală prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, și anume:

- de a diminua, mai cu seamă în viitorii ani, plafonul de la care parvine sancțiunea penală (saliile medii pe economie prognozate se aprobă în fiecare an, iar unitatea convențională prevăzută în legislația penală se modifică mult mai rar);
- de a majora termenul de pedeapsă prin închisoare.

Încă un impact negativ care poate fi generat ca urmare a majorării semnificative a termenului de închisoare constă în următoarele:

Printre argumentele reformei conceptuale a responsabilității pentru crime economice, argument care nu se conține expres în nota informativă citată supra, a fost și termenul limită (de prescripție) în interiorul căruia organele de drept au posibilitatea de a interveni în verificarea activității de întreprinzător. În special, a fost considerat exagerat termenul de prescripție de 15 ani pentru componenta infracțională "evaziunea fiscală", perioada care putea fi verificată și investigată de organele competente în cazul unor bănuieli în acest domeniu. Astfel, pedeapsa pentru componenta cea mai gravă a infracțiunii respective a fost limitată la 5 ani, pentru a o încadra într-un termen de prescripție de 5 ani, or Codul Penal nu oferă o altă opțiune de termen de prescripție decât 5 ori 15 ani. Prin urmare, propunerea de amendament la Codul Penal prin care se mărește limita maximă a pedepsei în cadrul evaziunii fiscale pentru întreprinderi de la 5 la 10 ani, încadrează componenta într-un termen de prescripție de 15 ani. Aici trebuie avut în vedere că conform noilor norme a Codului de Procedură Penală, o anchetă penală în baza art.244 CP poate fi deschisă DOAR DACĂ anticipat organul de urmărire penală a obținut avizul organului de control de stat (Legea 131/2012). Iar termenul de prescripție pentru efectuarea unor controale de stat, chiar și în domeniul fiscal, este cu mult sub 15 ani. Respectiv decade temeiul legal pentru asemenea controale, și în consecință devine caducă însăși modificarea art.244 Cod Penal prin care se stabilește termen de închisoare mai mare de 5 ani.

În speranța că veți da curs acestor inițiative, Vă mulțumim anticipat!

**Cu deosebit respect,
Ana Groza,
Director executiv**

Anexe:

- tabel comparativ,
- nota informativă la Legea nr. 179 din 26.07.2018.

bir. 301, Str. Timiș 19,
MD-2009, Chișinău, Republica Moldova

+373 22 24 03 72
+373 22 24 43 17

office@fia.md

www.fia.md

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului

Proiectul de lege a fost elaborat cu scopul îmbunătățirii climatului investițional prin introducerea noilor abordări ce vor duce la dezvoltarea și atragerea investițiilor străine. În acest sens, sînt propuse ajustări la Codul fiscal, Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional și la o serie de alte acte legislative în domeniu.

Consiliul Europei în preambulul Regulilor Penitenciare Europene reiterează că privarea de libertate a persoanei trebuie să fie o soluție *ultimo ratio*. Într-o altă recomandare adresată statelor membre¹, Consiliul Europei stabilește că: „*privarea de libertate trebuie considerată o sancțiune sau măsură extremă și, de aceea, trebuie impusă numai când, din cauza gravității infracțiunii, orice altă sancțiune sau măsură ar fi evident inadecvată.*”

Totodată, elaborarea prezentului proiect de lege se impune prin necesitatea creării unui mecanism de liberare de pedeapsă penală datorită reparării benevole a prejudiciului și perceperii în bugetul statului a avantajelor patrimoniale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 91¹ din proiectul de lege (Art. IV).

Codul penal actual se caracterizează printr-un accent de represiune penală excesivă în comparație cu legislația penală europeană. Utilizarea activă și pe scară largă a represiuni penale în cazul infracțiunilor menționate, poate atrage după sine consecințe negative pe termen lung.

Inovațiile indicate mai sus constituie măsuri de politică penală determinată de specificul infracțiunilor economice și de necesitatea recuperării cu celeritate a prejudiciului cauzat.

Proiectul de lege asigură interconexiunea dintre două sisteme care se intersectează cu mediul de afaceri și, în anumite situații, exercită presiuni nejustificate asupra acestora. În prezent aceste sisteme dezvoltă activități paralele și nu tot timpul reușesc să se sincronizeze, ba dimpotrivă, se pare că au loc proceduri paralele, care implică costuri financiare și de timp atât pentru autoritățile publice, cât și pentru mediul de business.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor novatorii ale proiectului

Prin proiectul de lege se intervine la o serie de acte legislative. Totuși, modificările de bază, de la care pornesc modificările în lanț în alte acte legislative se conțin în: Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional și Legea 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Art. I. Modificările la Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24 aprilie 1997

Proiectul instituie procedura reparatorie prin care persoanei controlate la care au fost identificate încălcări ale legislației fiscale, i se acordă dreptul de a repara prejudicial produs. Abia după expirarea termenelor stabilite pentru repararea prejudiciului și executarea prescripției, organul fiscal va sesiza organul de urmărire penală despre identificarea indicilor de infracțiune.

Executarea acestor două condiții – repararea prejudiciului și înlăturarea încălcării – vor constitui temeiuri ce vor fi luate în calcul de procuror la pornirea sau nu a urmăririi penale.

Art. II. Modificări la Legea nr. 192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare

Potrivit proiectului, în cazul constatării indicilor unei infracțiuni în cadrul exercitării atribuțiilor și drepturilor sale, Comisia Națională emite o decizie în care indică încălcările constatate, prescrie modul înlăturării acestor încălcări, și dacă există și poate fi evaluat, indică prejudiciul cauzat și sesizează organul de urmărire penală.

*Art. III. Modificările la Legea nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999 privind
Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova*

Proiectul concretizează atribuțiile Serviciului de Informații și Securitate, limitându-le doar la securitatea națională, creînd garanții legale de limitare a intervențiilor nejustificate ale instituției în activitatea agenților economici.

Totodată, întrucât, SIS-ul nu deține experți judiciari în Registrul de stat al experților judiciari, iar specialiștii pe care îi au în state nu sînt atestați, acestei instituției i se exclus dreptul de a efectua expertize judiciare, rămînînd să realizeze doar constatări tehnico-științifice.

Art. IV. Modificările la Codul penal

Prin modificările propuse se instituie un nou temei de liberare de pedeapsa penală – **liberarea de pedeapsă în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și reparării prejudiciului**, adică liberarea persoanei care a săvîrșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală a pedepsei penale. Condițiile care trebuie să le întrunească persoanele pentru a fi liberate de răspundere sînt detaliate descrise în noul articol 91¹.

Astfel, noul temei presupune că persoana este liberată de pedeapsă penală în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute la art. 241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258, 262, dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

- a) anterior persoana nu a fost liberată de pedeapsă penală pentru comiterea aceleiași fapte;
- b) persoana a înlăturat încălcările și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune;
- c) a achitat la bugetul de stat o sumă egală cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică, decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător din Partea specială.

Complementar se prevede expres că liberarea de pedeapsă penală nu se va aplica dacă fapta a fost săvârșită cu aplicarea constrîngerii psihice sau fizice, s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau organizație criminală.

Selectarea componentelor de infracțiune menționate supra a fost efectuată prin respectarea a trei criterii cumulative:

- a. Doar infracțiunile care aduc atingere relațiilor sociale cu privire la practicarea legală a activității de întreprinzător și organizarea în condiție de legalitate a afacerilor, relațiilor sociale.
- b. Doar infracțiunile ce nu presupun aplicarea constrîngerii psihice, fizice, sau nu s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvârșite de un grup criminal organizat sau organizație criminală.
- c. Componente de infracțiune materiale.

Trebuie să accentuăm că politica penală din ultimii ani este îndreptată spre umanizarea legislației penale, prin micșorarea limitelor pedepsei cu închisoarea, instituirea unor noi mecanisme alternative de pedeapsă, iar în cazul anumitor infracțiuni, de liberare de pedeapsă penală.

Necesitatea liberării de pedeapsa penală este determinată de anumite circumstanțe obiective. Setul de măsuri introduse prin Legea nr. 230 din 23 septembrie 2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative (privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător) reprezintă un prim pas întru susținerea mediului de afaceri, protejarea relațiilor sociale cu privire la

economia națională și îmbunătățirea climatului investițional.

Gradul de umanizare a politicii penale a unei țări este măsurat prin numărul de deținuți pe cap de locuitor. Acest indicator depășește de două ori media din țările Consiliului Europei. La începutul anului 2016 Republica Moldova avea 227 deținuți la 100 000 de locuitori. Această rată este influențată de trei factori: numărul de intrări în penitenciar, durata privațiunii de libertate și dinamica infracționalității. Prin urmare, principala cauză a suprapopulării închisorilor este durata privării de libertate.

Necesitatea obiectivă a utilității incontestabile a unui sistem de sancțiuni penale neprivative de libertate, alternative la pedeapsa închisorii, a condus la excluderea din sancțiunile unor categorii de infracțiuni a pedepsei cu închisoarea, fapt ce va conduce la umanizarea politicii penale a statului, iar persoanele care au comis infracțiunile respective din partea special vor risca sancțiuni punitive. Evidențiem faptul că reducerea pedepselor privative de libertate, iar în unele cazuri renunțarea la această sancțiune s-a operat reieșind din caracterul și gradul de pericol social al faptelor.

Articolul 240¹ prevede survenirea răspunderii penale pentru *Comercializarea motorinei importate pentru consum propriu sau utilizarea acesteia contrar destinației*.

Analiza componentei respective de infracțiune, a caracterului prejudiciabil și a gradului de pericol social nu justifică nici de o manieră calificarea faptelor respective ca infracțiune. Prin urmare, se propune abrogarea articolului respectiv.

Articolul 241 conține componenta de infracțiune „Practicarea ilegală a activității de întreprinzător”, care este foarte vagă. Pentru a asigura coerența reglementărilor, claritatea și previzibilitatea lor, se propune abrogarea art. 125 și transferarea descifrării lui la articolul 241, care instituie răspunderea penală pentru această faptă. În plus, prezența noțiunii de la art. 125 ar fi justificată, dacă aceasta ar fi utilizată și cu referire la alte componente de infracțiuni, însă, aceasta este valabilă doar pentru art. 241. În aceste condiții, este rațional ca art. 125 să fie abrogat.

La articolul 242² *Pariurile aranjate* se propune eliminarea sancțiunii privative de libertate la alin.(1), iar la alin.(2) sintagma ”sau cu închisoare de la 2 la 6 ani” se substituie cu sintagma ”sau cu închisoare până la 3 ani”.

Urmare a dezbaterilor publice, analizei practicii de aplicare a art. 244 *Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor*, se propune reformularea componentei respective prin:

- a) creșterea costului evaziunii fiscale de la 1500 u.c. la 6000 u.c, astfel încât să fie sporit gradul prejudiciabil al faptei și să justifice includerea acesteia în Codul penal;
- b) stabilirea unui cadru temporal exact pe parcursul căruia a avut loc acțiunea de evaziune: 1 an;
- c) pentru faptele de la alin. (1) s-a eliminat sancțiunea închisorii și a fost majorată sancțiunea amenzii;

pentru faptele de la alin. (2) s-a arătat expres costul evaziunii fiscale ce constituie proporții deosebit de mari – 12000 u.c.; a fost diminuată sancțiunea închisorii (de la 6 la 4 ani) și majorată sancțiunea amenzii.

La articolul 244¹. *Evaziunea fiscală a persoanelor fizice* s-a propus eliminarea sancțiunii privative de libertate pentru alin. (1) și diminuarea pedepsei închisorii pentru alin. (2).

Pentru infracțiunea de contrabandă, care este prevăzută la art. 248 se propune sporirea valorii bunurilor trecute peste frontiera vamală eludându-se controlul vamal (de la 20 la 100 salarii medii pe economie și respectiv de la 40 la 200 salarii medii pe economie), eliminarea sancțiunii privative de libertate și sporirea sancțiunii amenzii.

Conform Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014 (Monitorul Oficial nr.297-309/851 din 10 octombrie 2014), în vederea

realizării acțiunilor ce țin de implementarea art. 335 alin. (1) din Acordul de Asociere RM – UE s-a prevăzut acțiunea privind revizuirea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu noua Lege a concurenței, precum și abrogarea sau modificarea actelor normative care contravin Legii concurenței.

Art. 246 este propus în redacție nouă în vederea asigurării compatibilității acestuia cu standardele și practica internațională în materie. Reieșind din prevederile art. 84 din Legea concurenței, clemența este recompensa acordată de Consiliul Concurenței pentru cooperarea întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sînt sau au fost parte a unui acord anticoncurențial. Astfel, întreprinderile și asociațiile de întreprinderi pot obține scutire de la amendă sau reducerea cuantumului acestuia dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea concurenței. În funcție de condițiile care sînt întrunite de întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi vizate, poate fi acordată imunitate de tip A sau de tip B.

De asemenea la articolul 246 din Codul penal a fost introdus un alineat nou în vederea exceptării aplicării prevederilor articolului menționat față de agenții economici care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele realizării politicii de clemență, conform prevederilor art. 84-92 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012.

Similar propunerilor pentru articolul 248 CP, pentru articolul 249 *Eschivarea de la achitarea plăților vamale*, se propune sporirea drepturilor de import (de la 20 la 100 salarii medii pe economie și respectiv de la 40 la 200 salarii medii pe economie). Totodată se ajustează terminologia utilizată în Codul penal cu cea din Codul vamal, prin substituirea "plăților vamale" cu "drepturile de import".

La Articolul 250¹. *Fabricarea ilegală a semnelor de marcă de stat, punerea în circulație și utilizarea acestora* se propune diminuarea sancțiunii privative de libertate și sporirea sancțiunii cu amenda.

Pentru a responsabiliza autoritățile și angajații acestora care acționează în domeniul eliberării actelor permissive și efectuării controalelor, este oportună completarea Codului penal și anume art. 328 cu o componentă specială în care să prevadă răspunderea penală a subiecților din acest domeniu. Notăm faptul că în Codul contravențional (art. 313³) există o normă similară, totuși aceasta nu este suficient de disuasivă. Din considerentul creșterii gradului de responsabilizare, prevenire și limitare a excesului de putere în aceste două domenii, precum și pentru a exclude din sistemul public a persoanelor care au comis astfel de încălcări, optăm pentru includerea acestei noi componente de infracțiune.

*Art. V. Modificările la Legea nr. 1104 din 6 iunie 2002 cu privire la
Centrul Național Anticorupție*

Proiectul propune completarea criteriilor de atestare a colaboratorilor CNA, drept urmare atestarea se va efectua inclusiv în baza următorului criteriului: „impactul acțiunilor sale, în timpul exercitării atribuțiilor, asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora”.

Includerea acestui criteriu de evaluare a activității colaboratorilor CNA vine să responsabilizeze acești subiecți în activitatea pe care o desfășoară, manifestând atenție față de drepturile și libertăților persoanelor, cât și față de activitatea agenților economici cu care interacționează în exercitarea atribuțiilor lor.

Art. VI. Modificările la Codul de procedură penală

În ceea ce ține de modificările la Codul de procedură penală trebuie menționat că acestea urmăresc scopul asigurării conexiunii dintre organele de urmărire penală și organele de control, inclusiv interacțiunea acestora în procedurile de investigare a încălcărilor admise de către agenți

economici, precum și diminuarea caracterului intruziv al acțiunilor organelor de urmărire penală în procesul de colectare a probelor.

Astfel, articolul 93 la alin. (2) a fost completat cu o nouă prevedere potrivit căreia procesul-verbal de control, întocmit în cadrul procedurii de control de stat al activității de întreprinzător sau un alt act de control cu caracter de decizional, întocmit conform legislației speciale în vigoare are valoare de probă în cadrul procesului penal. Precizăm că procesele verbale de control sînt înscrisuri în care sînt consemnate date și elemente de fapt constatate direct de organul de control în cursul desfășurării controlului, respectiv acestea pot fi considerate mijloace materiale de proba, fapt ce ar conduce la o mai bună și eficientă examinare a cauzei penal.

Modificările la art. 128 urmăresc reglementarea foarte strictă, exactă a modului de efectuare a perchezițiilor și ridicărilor de obiecte și documente, stabilind astfel unele garanții care să evite abuzurile organului de urmărire penală și, în consecință, stoparea activității economice a persoanei. Astfel, acestea stabilesc expres că *este interzisă efectuarea perchezițiilor cu depășirea spațiilor, în alte locuri, în temeiul altor acte sau urmărind alte scopuri, decît cele indicate în încheierea judecătorului de instrucție privind autorizarea percheziției sau în ordonanța procurorului*. Totodată sînt prevăzute un șir de condiții stricte care trebuie respectate în cadrul acestei măsuri procesuale.

Amendamentul la art. 176 vine să schimbe una dintre condițiile pentru aplicarea arestării preventive și măsurilor alternative la arestare. Astfel, acestea vor putea fi aplicate în cazul în care persoana va fi învinuită, inculpată de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea pe un termen mai mare de 3 ani. Aceste intervenții sunt dictate de:

- situația la zi în acest domeniu – în prima jumătate a anul 2017: 91,60% din demersurile de aplicare a arestării preventive au fost admise, iar 98% din recursuri împotriva arestărilor aplicate au fost respinse;

- natura faptelor infracționale sancționate cu pedeapsa cu închisoarea de până la 3 ani, în general, sînt fapte non-violente; același caracter îl comportă și infracțiunile economice.

Totodată, art. 185 se completează cu alineatul (3¹) potrivit căruia arestarea preventivă nu se aplică iar persoana față de care s-a aplicat arestul preventiv se eliberează din arest, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, în cazul depunerii cauțiunii stabilite de instanța de judecată, la cererea învinuitului, inculpatului, în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute la art. 183, 185¹- 185³, 223, 224, 225, 226, 227-242², 244-245⁹, 245¹¹-246², 248-255, 257-261¹ și 362 din Codul penal;”.

Articolului 276¹ urmărește ca în cazul infracțiunilor din domeniul de activitate ale anumitor organe de control de stat asupra activității de întreprinzător sau a altor organe de control de stat, urmărirea penală să poate începe doar după obținerea opiniei specializate a organului competent de control.

Reglementările vizează doar anumite infracțiuni și anume: art. 223, 224 alin. (1), 227 alin. (1), 228 lit. a) și b), 241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258, 262, 263.

Articolul 321 alin.(2) pct.2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, prevede posibilitatea judecării cauzei în lipsa inculpatului aflat în arest, în prezența cumulativă a două condiții: refuzului inculpatului și confirmarea acestui refuz de apărătorul său. În practică, adeseori inculpații aflați în stare de arest refuză să fie aduși în instanță, iar refuzul lor nu este confirmat de către apărători. Situația se agravează în cazurile penale cu mai mulți inculpați care, de obicei, sunt învinuiți de infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave, când fiecare inculpat recurge repetat la astfel de tertipuri. Acest fapt duce la amânarea judecării cauzei, tergiversându-se, în așa fel, procesul penal.

Din art. 5 paragr. 1 lit. c) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, se desprinde ideea

că arestarea preventivă are un scop precis – aducerea în fața autorității judiciare competente. Or, procesul penal, în ansamblu, trebuie să se desfășoare cu celeritate, iar termenul rezonabil al procesului penal reprezintă un element al dreptului la un proces echitabil, conform art. 6 paragr.1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Conform Directivei Uniunii Europene 2016/343 din 09.03.2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăției și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurii penale, în art. 8 alin. 2 prevede că statele membre pot să prevadă că un proces care poate duce la o hotărâre privind vinovăția sau nevinovăția persoanei suspectate sau acuzate poate avea loc în absența persoanei în cauză, cu condiția ca: persoana suspectată sau acuzată să fi fost informată în timp util cu privire la proces și la consecințele neprezentării; sau persoana suspectată sau acuzată care a fost informată cu privire la proces să fie reprezentată de un avocat mandatat, care a fost numit fie de către persoana suspectată sau acuzată, fie de către stat. Totodată, în Directiva menționată mai sus, s-a statuat că „dreptul persoanelor suspectate și acuzate de a fi prezente la proces nu este absolut. În anumite condiții, persoanele suspectate și acuzate ar trebui să aibă posibilitatea de a renunța la acest drept, în mod expres sau tacit, dar neechivoc”.

Reieșind din cele expuse mai sus, propunem introducerea modificărilor respective în Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care vor permite judecarea cauzelor într-un termen rezonabil, iar inculpatul va avea posibilitatea de a-și exprima refuzul de a participa la judecarea cauzei expres, fiind confirmat de către judecător.

*Art. VII. Modificările la Legea nr. 333-XVI din 10 noiembrie 2006
privind statutul ofițerului de urmărire penală*

Proiectul propune completarea introducere a unui criteriu nou de atestare a ofițerilor de urmărire penală. Astfel, la atestarea se va efectua inclusiv în baza indicatorului de performanță „impactul acțiunilor acestuia, în timpul exercitării atribuțiilor, asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora.”.

Includerea acestui indicator de performanță pentru evaluarea activității ofițerilor de urmărire penală vine să responsabilizeze acești subiecți în activitatea pe care o desfășoară, manifestând atenție față de drepturile și libertăților persoanelor, cât și față de activitatea agenților economici cu care interacționează în exercitarea atribuțiilor lor.

Art. VIII. Modificările la Codul Contravențional

Modificarea și completarea Codului contravențional urmărește concretizări și concordări de norme juridice în limita cadrului juridic național și internațional, precum și majorări de sancțiuni orientate spre atingerea scopurilor prevăzute de art. 2 din Codul contravențional al Republicii Moldova, astfel:

Articolul 425, 427 – completările vor reglementa modul, condițiile și procedura ridicării de bunuri în cazul contravențiilor date în competența organelor de control de stat al activității de întreprinzător, ceea ce ar asigura garantarea respectării drepturilor agenților economici.

Articolul 428 – completarea în cauză va reglementa aspectele vulnerabile în cadrul desfășurării perchezițiilor, care pot genera abuzuri, acte de corupție și care pot fi însoțite de încălcări ale dreptului omului.

Prevederile articolului 439³ „*Punerea sub sechestru*” sînt corelate cu modificările de la art. 425, 427, 428, scopul cărora este să limiteze abuzurile la aplicarea sechestrului, acțiuni care pot periclita activitatea agenților economici.

*Art. IX. Modificări la Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat
asupra activității de întreprinzător*

Proiectul prevede indică aplicabilitatea pentru Serviciului Fiscal de Stat a prevederilor art. 4 alin. (1²) – (1⁶) din Legea 131/2012, care instituie reguli pentru efectuarea controlului de stat planificat și inopinat – la distanță sau prin solicitare directă de informații de la persoana controlată.

Normele propuse reglementează obligația organului de control de a examina prioritatea efectuării controlului „la distanță” (prin solicitare directă de documente și informații de la persoana controlată) și abia după aceasta a controlului la fața locului – fie că e vorba de control planificat, fie inopinat.

De asemenea, normele stabilesc niște reguli de acțiune între organul de control și persoana supusă controlului – termen de solicitare/prezentare a informațiilor solicitate.

Articolul 19: Completarea propusă vine să diminueze și să impună respectarea condițiilor generale pentru efectuarea controlului inopinat și în cazul recepționării de către organul de control a unor petiții, plângeri sau solicitări, inclusiv cele ale organelor de drept sau ale altor organe de stat.

Pentru a evita interpretarea alin. (2¹) separat de prevederile și rigorile statuate de alin. (1) și (2) din art. 19, norma a fost completată, astfel, încât este impusă respectarea acestora din urmă inclusiv în cazul petițiilor, plângerilor, sesizărilor sau solicitărilor.

Articolul 28: Proiectul stabilește că:

- 1) în procesul-verbal de control, în cazul când organul de control identifică indici ai unor infracțiuni, trebuie să descrie indicii infracțiunilor pe care i-a constatat, cât și să indice articolul din Codul penal care indică asupra faptei penale ai căror indici i-a constatat;
- 2) persoana controlată în activitatea căreia, în urma controlului, au fost identificați indici ai infracțiunii, are dreptul să conteste procesul-verbal de control, măsurile, prescripțiile, acțiunile inspectorului în procedură prealabilă;
- 3) sesizarea organului de urmărire penală trebuie să se facă doar după ce persoana controlată a contestat procesul-verbal de control sau după expirarea a 5 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei organului de control asupra contestației depuse de persoana controlată sau, în cazul în care persoana nu a depus contestație – în termen de 5 zile lucrătoare de la data expirării termenului în care aceasta ar fi avut dreptul să conteste procesul-verbal de control;
- 4) în cazul în care încălcarea depistată în cadrul procedurii de control prezintă indici de infracțiune și, suplimentar, s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții sau sănătății persoanei, sesizarea organului de urmărire penală urmează să se facă în termen de până la 3 zile lucrătoare;
- 5) amendamentele reglementează numărul de exemplare în care trebuie să se încheie procesul-verbal de control atunci când are loc identificarea indicilor de infracțiune, cât și modul de sesizare a organului de urmărire penală, a materialelor care se transmit acestuia.

Astfel, au fost aduse în concordanță și corelate cu modificările efectuate prin prezentul proiect de lege la Codul penal și Codul de procedură penală.

Articolul 29: Amendamentele prevăd obligativitatea pentru organul de control ca, în cazul în care identifică indici ai infracțiunii (dacă nu au fost aduse prejudicii vieții și sănătății persoanei), să dispună o prescripție pentru înlăturarea încălcării identificate și să dispună restituirea prejudiciului pe care l-a stabilit, în limita capacităților și competențelor pe care le are.

Termenul maxim prevăzut pentru executarea prescripției în cazul în care vorbim despre încălcări care prezintă indici ai infracțiunii nu va putea fi mai mare de 30 de zile. Termenul este dictat de gravitatea faptei și de posibilele riscuri pe care aceasta le comportă.

La **articolul 30:** Amendamentele prevăd imposibilitatea contestării în procedură prealabilă a proceselor-verbale care idnică asupra încălcării cu indici de infracțiune care au cauzat prejudicii vieții și sănătății persoanei.

De asemenea, amendamentul al doilea propus pentru acest articol indică asupra faptului că, în cazul procesele-verbale de control în care se identifică indici ai infracțiunii vor putea fi contestate doar în procedură prealabilă, nu și în instanța de contencios administrativ. Astfel, persoanei controlate i se acordă posibilitatea contestării doar în recurs administrativ, nu și judiciar. Acest fapt

este dictat de faptul că, fapta care indică indici ai unei infracțiuni va fi examinată în cadrul unui proces judiciar separat și vor exista alte posibilități de control judiciar asupra acesteia.

*Art. X. Legea nr. 3 din 25 februarie 2016
cu privire la Procuratură*

Prin intermediul proiectului se propune ca lista indicatorilor de performanță pentru evaluarea activității procurorului să conțină și indicatorul „*impactu asupra drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a impactului negativ asupra acestora*”, de rând cu criteriile prevăzute de Consiliul Superior al Procurorilor.

Includerea acestui indicator de performanță pentru evaluarea activității procurorilor vine să responsabilizeze acești subiecți în activitatea pe care o desfășoară, manifestând atenție față de drepturile și libertăților persoanelor, cât și față de activitatea agenților economici cu care interacționează în exercitarea atribuțiilor lor.

Art. XI. Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr. 48 din 30 martie 2017

Prin adoptarea Legii nr.48 din 30.03.2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale s-au instituit reglementări ce se referă la procedura identificării, urmăririi, recuperării, sechestrării și confiscării bunurilor infracționale. Domeniul de aplicare a Legii nr.48 din 30.03.2017 se referă la bunurile infracționale care pot să rezulte din comiterea unui șir de infracțiunilor, însă a fost omisă infracțiunii prevăzută de art.362¹ din Codul Penal (Organizarea migrației ilegale) care este o infracțiune conexas traficului de ființe umane și este generatoare de foloase ilegale.

În această ordine de idei, la investigarea fiecărui caz de organizare a migrației ilegale se impune necesitatea de a efectua investigații financiare paralele pentru a identifica, sechestra și confisca bunurile rezultate din acțiunile ilegale.

3. Impactul proiectului

Adoptarea prezentului proiect de lege are ca și impact îmbunătățirea climatului investițional crearea unui mecanism de liberare de răspundere penală în cazul infracțiunilor care nu au fost săvârșite prin aplicarea constrângerii psihice, fizice, nu s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau organizație criminală.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de față nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat. Dimpotrivă, proiectul poate contribui la creșterea veniturilor bugetare din contul sancțiunilor, preponderent, pecuniare, aplicate persoanelor culpabile și vor fi economisite surse necesare pentru întreținerea instituțiilor de detenție, precum și a persoanelor deținute.

Boșoroc D. C. / Dumareș D. C. /

Deputați în Parlament

[Signature]
[Signature]
[Signature]

Redacția art.244 Cod Penal PÂNĂ în 2018

Articolul 244. Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor

(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor fie prin includerea în documentele contabile, fiscale sau financiare a unor date denaturate privind veniturile sau cheltuielile, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea unor obiecte impozabile, dacă suma impozitului care trebuia să fie plătit depășește 1500 unități convenționale, (1.500 * 50 = 75.000)

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2350 la 3350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune:

[Lit.a) exclusă prin Legea nr. 277-XVI din 18.12.2008, în vigoare 24.05.2009]

b) care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3350 la 5350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Redacția art.244 Cod Penal DUPĂ în 2018

[modificat prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare 17.08.2018]

Articolul 244. Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor

(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tănuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, (7953 * 50 = 397.650)

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune:

[Lit.a) exclusă prin Legea nr.277-XVI din 18.12.2008, în vigoare 24.05.2009]

b) dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Redacția art.244 Cod Penal DUPĂ în 2018

[modificat prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare 17.08.2018]

Articolul 244. Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor

(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tăinuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 50 de salarii medii lunare pe economie prognozate stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptelor, (7953 * 50 = 397.650)

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune:

[Lit.a) exclusă prin Legea nr.277-XVI din 18.12.2008, în vigoare 24.05.2009]

b) dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptelor,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Propuneri în politica fiscală 2020: alineatul (1), textul „50 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptelor.” se substituie cu textul „depășește 8000 unități convenționale la momentul săvârșirii faptelor.”, textul „până la 2 ani și 6 luni” se substituie cu textul „până la 3 ani”;

la alineatul (2) litera b) textul „până la 5 ani” se substituie cu textul „la 4 la 10 ani”.

Articolul 244. Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor

(1) Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor prin includerea intenționată în documentele contabile, fiscale și/sau financiare, inclusiv în cele electronice, a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile care nu au la bază operațiuni reale ori care au la bază operațiuni ce nu au existat, fie prin tăinuirea intenționată a unor obiecte impozabile, acte contabile, fiscale și/sau financiare, dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește depășește 8000 unități convenționale la momentul săvârșirii faptelor, (8.000 * 50 = 400.000)

se pedepsește cu amendă în mărime de la 3500 la 5000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceeași acțiune:

[Lit.a) exclusă prin Legea nr.277-XVI din 18.12.2008, în vigoare 24.05.2009]

b) dacă suma cumulativă a impozitului, taxei prevăzute de Codul fiscal, contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii sau primei de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente unui an fiscal depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptelor,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 7000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 16000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

<p>Redacția art.244 Cod Penal DUPĂ în 2018 <i>[modificat prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare 17.08.2018]</i></p>	<p>Propuneri în politica fiscală 2020:</p> <p>Nu conține propuneri de modificări/completări la Articolul 91¹. Liberarea de pedeapsă penală în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și al reparării prejudiciului</p> <p>La Art. XXII. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>Nu conține propuneri ce ar afecta reglementarea infracțiunii prevăzute la art.244 Cod Penal</p>
<p>2. Codul se completează cu articolul 91¹ cu următorul cuprins: "Articolul 91¹. Liberarea de pedeapsă penală în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și al reparării prejudiciului</p> <p>(1) Persoana este liberată de pedeapsă penală în cazul săvârșirii unei infracțiuni prevăzute la art.241, 242, 244, 244¹, 246, 246¹, 250, 257, 258 și 262 din Partea specială a prezentului cod dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) nu a fost liberată anterior de pedeapsă penală pentru comiterea aceleiași fapte;</p> <p>b) a înlăturat încălcările și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune;</p> <p>c) a achitat la bugetul de stat o sumă egală cu valoarea prejudiciului material cauzat, dar nu mai mică decât dublul limitei maxime a amenzii prevăzute de sancțiunea articolului corespunzător din Partea specială a codului.</p> <p>(2) Persoana este liberată de pedeapsă penală în condițiile alin.(1) doar dacă fapta nu a fost săvârșită prin aplicarea constrângerii fizice sau psihice, nu s-a soldat cu cauzarea de prejudicii vieții și sănătății persoanei sau nu a fost săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală."</p>	<p>Nu conține propuneri de modificări/completări la Articolul 91¹. Liberarea de pedeapsă penală în cazul săvârșirii infracțiunii pentru prima oară și al reparării prejudiciului</p> <p>La Art. XXII. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>Nu conține propuneri ce ar afecta reglementarea infracțiunii prevăzute la art.244 Cod Penal</p>

RPD2 nr. 10
24 iulie 2018

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

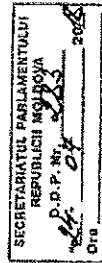
Biroul Permanent

al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și
art. 47 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, se înaintează cu titlu
de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor
acte legislative.

Anexă:

- 1. Proiectul de lege
- 2. Nota informativă

Deputați în Parlament:

Popovici / Birou b.c. / Dubnicorod
St. Crenguș / C.E.T.
Ch. Bănuș / Pop. Monica / C.E.T. / Dubnicorod
15.5.2018 / St. Crenguș / H. H. / Dubnicorod
19.6.2018 / St. Crenguș / M. Răducan

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI
DIN REPUBLICA MOLDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, str. S.Lazó, 1
Tel./fax: (+373 22) 23 27 55
inj@inj.gov.md, www.inj.md

NATIONAL INSTITUTE OF JUSTICE
REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2004, Chișinău, 1 Serghei Lazó, St.
Tel./fax: (+373 22) 23 27 55
inj@inj.gov.md, www.inj.md

26.11.2020 nr. 261-277

Domnului Serghei PUȘCUȚA,
Ministru al Finanțelor

Stimate domnule Ministru,

Prin prezenta, Institutul Național al Justiției intervine respectuos cu solicitarea de a examina avizul Institutului Național al Justiției vizavi de Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*număr unic 940/MF/2020*), în continuare Proiect.

INJ a analizat prevederile Proiectului în cauză prin prisma discuțiilor purtate în cadrul ședinței organizate de către Ministerul Finanțelor, în scopul consultării propunerilor de buget prezentate pentru anul 2021 din 3 noiembrie 2020 și a respectării principiilor de organizare și funcționare a instituției, comunicând următoarele.

La Art. XXXVI. - Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441-447, art. 715), propunem:

I. La anexei nr.4, tabelul 2:

textul „97” se substituie cu textul „104”

textul „7,44” se substituie cu textul „8,62”.

II. La punctul 5 al notei de tabel:

Nota propusă se va complete la final cu sintagma, „Costul unei ore academice constituie salariul de bază raportat la norma didactică” având următorul cuprins:

„Salariul pentru funcția de formator în Institutul Național al Justiției, conform codului funcției B6018, este prevăzut pentru o norma didactică anuală de 1400 de ore academice pe un an de studii, care include activități didactice auditoriale, activități didactice metodice neauditoriale și activități de cercetare. Costul unei ore academice constituie salariul de bază raportat la norma didactică”.

Constatări/obiecții

Modificarea propusă de a substitui textul „7,44” cu „8,62”, reiese din calculul salariului la momentul actual al formatorului care constituie 14000 lei, iar propunerea actuală introdusă de către Ministerul Finanțelor în proiectul de lege constituie un echivalent de aproximativ 7,44 * 1650 (valoarea de referință 2020) = 12276.

Suma propusă reprezintă o diminuare semnificativă a salariului formatorilor INJ, fapt care instituie o încălcare a dreptului dobândit anterior introducerii formatorilor în Anexa 4 la Legea 270/2018.

Completarea punctului 5 al notei de tabel cu sintagma „Costul unei ore academice constituie salariul de bază raportat la norma didactică” este necesară din considerentul că în cadrul INJ sunt angajați formatori ocazionali care sunt remunerați pe unitate de timp. Angajarea acestora pe normă întreagă devine imposibilă datorită faptului că formatorii respectivi prestează un număr mai mic de ore fiind antrenați pe domenii înguste de predare.

Cu respect,

Diana SCOBIOALĂ

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		
DATA	27. NOV. 2020	
CODUL	A-3882	

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 25-22-93
e-mail: cancelaria@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. HH429 din 26.11 2020
La nr. 18-23-10640 din 25.11.2020

Ministerul Finanțelor
copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Apărării a examinat proiectul de hotărîre *cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 940/MF/2020)* și în limita competenței funcționale, comunică lipsă de obiecții și propuneri asupra proiectului respectiv.

Ministru

Victor GAICIUC

Executant: Vasile Coclea
tel. 022 25-23-81
e-mail: vasile.coclea@army.md

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	1
DATA	26. NOV 2020
CODUL	1-3861

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 233940 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.gov.md>

Nr. DI/3/041-10923 din 26 noiembrie 2020
La nr. 18-23-10589 din 24.11.2020

Dlul Dorel NOROC,
Secretar de Stat al Ministerului Finanțelor

Stimate domnule Secretar de Stat,

Cu referire la scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-23-10589 din 24 noiembrie 2020, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene aduce la cunoștință că, a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 940/MF/2020) și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

I. La proiectul de Lege: a exclude prevederile art. XVIII.

Comentarii:

Statutul membrilor personalului serviciului diplomatic este reglementat de legislația națională, precum și de prevederile tratatelor internaționale, în timpul exercitării mandatului peste hotare (Convenția de la Viena din 18 aprilie 1961 cu privire la relațiile diplomatice, Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 24 aprilie 1963, ș.a.). Astfel, pe perioada mandatului, în scopul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, autoritățile statului de reședință garantează personalului misiunilor diplomatice și consulare acreditat imunități și privilegii, care și-au găsit expresia și în legislația națională a statelor, prin acordarea anumitor înlesniri. Specificul acestor înlesniri vizează, inclusiv, bunurile pe care le posedă persoana și care fac parte din gospodăria acesteia.

Regimul bunurilor, inclusiv al mijloacelor de transport, este stabilit separat și presupune exonerarea de plata drepturilor de import și de alte plăți stabilite la import de legislația fiscală și vamală în mai multe state europene, precum Italia, Belgia, Cehia, România, Polonia, Slovacia, ș.a. În unele cazuri, scutirile sunt condiționate prin (i) termenul de procurare a bunului (în Belgia – nu mai târziu de 6 luni până la finalul mandatului), (ii) termenul oferit pentru înregistrarea în țară (în Italia mijlocul de transport urmează a fi înregistrat în perioada ce nu depășește 1 an), (iii) termenul de proprietate obligatoriu (în Slovacia dreptul de înstrăinare apare peste un an de la înregistrarea mijlocului de transport în țară). O serie de state agreează introducerea în țară a două automobile, în cazul revenirii din misiune a unei familii, în care și soțul și soția dispun de mijloc de transport (Polonia, Cehia).

Digitally signed by Revenco Eugeniu
Date: 2020.11.26 16:04:04 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	26. NOV 2020	
CODUL	A-3868	

În legislația națională, reglementările evocate s-au regăsit, prin analogie, în LP nr.761/2001 cu privire la serviciul diplomatic, art. 22 al căreia, în redacția inițială, statua că: "Membrii personalului misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare, precum și membrii familiilor lor, la revenirea în Republica Moldova după încheierea misiunii, pot introduce în țară, cu scutire de taxa pentru valoarea adăugată, de taxele vamale și de alte taxe și accize de import, bunuri procurate pentru uz personal în perioada aflării lor în misiune." Ulterior, norma în cauză a fost limitată la „... numai un singur mijloc de transport auto, procurat fie de membrul personalului misiunii diplomatice sau al oficiului consular, fie de membrul familiei acestuia în perioada aflării în misiune diplomatică sau consulară.” (actualmente, art.21, alin.(2)).

În context, atragem atenția la faptul că, oricare ar fi scopul reglementării ce ține de lipsirea integrală de fapt a personalului serviciului diplomatic de înlesnirile în ceea ce privește importul autoturismelor personale la revenire din misiune, acesta trebuie examinat prin prisma proporționalității măsurii propuse în raport cu obiectivul urmărit, în așa fel încât să nu fie lezat concomitent interesului legitim al beneficiarului.

Specificăm că, în practica internațională și europeană, se aplică diferite mecanisme funcționale care permit atât realizarea scopurilor centrale ale politicii bugetar-fiscale în domeniu cât și protejarea intereselor personalului instituțiilor serviciului diplomatic. Astfel, de exemplu, se instituie cerințe normative care oferă facilități fiscale pentru personalul respectiv la revenire în țară, atunci când autoturismul a fost procurat pentru uz personal cu 6-12 luni înainte de revenire, iar vânzarea, la fel, este permisă peste o anumită perioadă de timp (nu imediat după revenire). Suplimentar, pot fi prevăzute și anumite plafoane exacte în ceea ce privește capacitatea cilindrică a motorului autovehiculului introdus în țară ș.a.

II. La Nota informativă

Autorul menționează că "...un obiectiv primordial al Guvernului ... este consolidarea veniturilor bugetare printr-o administrare fiscală și vamală eficientă și nu prin majorarea poverii fiscale."

Inserarea în proiect a art. XVIII nu contribuie la realizarea obiectivului propus și are un caracter discriminatoriu vis-à-vis de o categorie de contribuabili. Prin aprobarea prevederilor articolului în speșă, aceștia vor suporta direct majorarea poverii fiscale, nefiindu-le asigurate alte modalități/mecanisme/norme, care ar contrabalansa această discrepanță. De menționat, că în raport cu alte categorii de contribuabili (producătorii agricoli, producție agricolă, reprezentanții profesiilor juridice, ș.a.), pârghiile de contrabalansare sunt prezentate în proiect, ceea ce denotă tratamentul fiscal neuniform față de diferite categorii de cetățeni.

În capitolul Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, la Legea nr. 761/2001 cu privire la serviciul diplomatic, este menționat doar rezultatul aplicării articolului XVIII din proiect (anularea facilităților), fără a fi prezentată latura inovativă a

reglementării, care ar aduce beneficii (cel puțin nu ar defavoriza) unor categorii distincte ale contribuabililor.

III. La Analiza Impactului de Reglementare

Urmare examinării compartimentului 1 *Definirea problemei*, propunerea de a anula facilitățile aferente introducerii unui mijloc de transport fără achitarea drepturilor de import pentru personalul misiunilor diplomatice și membrii familiilor acestora la reîntoarcerea acestora din misiune, poate fi atribuită doar la Problema nr.16 *Existența prohibițiilor la importul mijloacelor de transport*.

Însă, analizând conținutul, cauzele și evoluția problemei, dar și impactul noilor prevederi asupra soluționării acesteia, este lesne de înțeles că anularea menționată *supra*, nu face parte din problemă, deoarece prohibițiile la importul mijloacelor de transport vizează interzicerea de plasare sub regimurile vamale de import a unor anumite categorii a mijloacelor de transport, distincte pe criteriile tehnice, dar în nici un fel nu vizează calitatea proprietarului bunului.

În confirmarea concluziei expuse, servește, inclusiv, lipsa calculelor concrete și analizei economico-financiare, atât în NI cât și în AIR, privind beneficiile scontate urmare modificării propuse la LP761/2001.

Până în prezent, Ministerul Finanțelor/Serviciul Fiscal/Serviciul Vamal nu au semnalat cazuri de abuz la importul mijloacelor de transport, comise de membrii personalului serviciului diplomatic la revenire din misiune. Dacă asemenea cazuri există, MAEIE solicită a fi informat despre acestea, pentru aplicarea sancțiunilor ce se impun în vederea respectării integrității angajaților serviciului diplomatic.

IV. Restituirea TVA diplomaților, ambasadelor acreditate în RM

Cu referire la personalul misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova, reiterăm, că completarea Codului fiscal cu art. 101⁵ (și abrogarea art. 104 lit. c) care [...] *reglementează mecanismul de restituire a sumelor TVA aferente procurărilor de mărfuri și/sau servicii destinate uzului sau consumului personal de către membrii personalului acestor misiuni diplomatice, oficii consulare sau a reprezentanțelor organizațiilor internaționale, precum și de către membrii familiilor lor care locuiesc împreună cu ei, prin limitarea sumei pasibile restituirii la suma TVA calculată din 2 salarii medii pe economie*, a fost efectuată fără a fi solicitat avizul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE).

Modificarea care a fost operată la Codul fiscal, în perspectivă medie și de durată, va aduce prejudicii de imagine Republicii Moldova ca stat care și-a asumat respectarea prevederilor Convenției de la Viena cu privire la relațiile diplomatice din 18 aprilie 1961 și ale altor tratate internaționale la care statul nostru este parte și va determina guvernele statelor în care Republica Moldova are misiuni diplomatice să aplice principiul reciprocității vizavi

de personalul acestora. Nu este exclus faptul că unii parteneri de dezvoltare ai Republicii Moldova ar putea să-și reconsidere politica de acordare a asistenței. MAEIE, deja, a recepționat câteva semnale în acest sens, deocamdată, pe canale neoficiale, din partea unor ambasade acreditate la Chișinău. Demersul oficial la subiect din partea Departamentului de Stat al SUA către Ambasada RM la Washington se anexează.

Reieșind din cele menționate, MAEIE propune abrogarea, cât mai curând posibil, a articolului 101⁵ din Codul fiscal și revenirea la prevederile articolul 104 lit. c) aplicat până în iunie curent.

Totodată, Ministerul exprimă disponibilitatea de a colabora cu Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat în vederea elaborării unui mecanism de restituire a TVA personalului misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și reprezentanțelor organizațiilor internaționale acreditate în Republica Moldova, bazat pe principiul reciprocității.

V. Concluzii

- a) excluderea articolului XVIII din *proiectul de Lege* și eficientizarea colaborării interinstituționale MAEIE-Ministerul Finanțelor pentru elaborarea/dezvoltarea unor precizări/condiții suplimentare, ce se referă la înlesnirile aplicate la importul autoturismelor de către membrii personalului instituțiilor serviciului diplomatic;
- b) completarea politicii bugetar-fiscale cu prevederile articolului 104, lit.c) din Codul Fiscal, menționate mai sus care au fost abrogate.

Cu respect,

Eugeniu REVENCO
Secretar General

20-1560

The Department of State refers to its note No. 20-742, dated May 4, 2020, and wishes to bring to the attention of the Embassy of the Republic of Moldova a disparity in the treatment accorded the members of the United States Embassy in Chisinau, and that accorded the members of the Embassy of Moldova in the United States, with regard to the extension of diplomatic tax relief privileges.

In its note 20-742, the Department informed the Embassy of tax privileges accorded to the Embassy of Moldova and its members in the United States and requested that on the basis of reciprocity, the Government of Moldova eliminate the monthly maximum reimbursement limit for the members of the U.S. Embassy in Moldova. On May 5, 2020, the U.S. Embassy in Chisinau received confirmation from the Government of Moldova that it will be cancelling reimbursement limits. However, on July 29, 2020, the U.S. Embassy received diplomatic note No. PD-10/1/6633, from the Ministry of Foreign Affairs, informing the U.S. Embassy that it will be reinstating the limits on the amount of value-added tax (VAT) for which the members of the U.S. Embassy can be

DIPLOMATIC NOTE

---

reimbursed per month, and effectively, the members of the U.S. Embassy will only be reimbursed up to \$150 per month.

The Department considers any level of taxation of purchases of goods and services by its diplomatic mission and its members contrary to Articles 23, 34 and 37 of the Vienna Convention on Diplomatic Relations (VCDR). Therefore, in accordance with its obligations under the VCDR, and in order to preclude the imposition of reciprocal restrictions, the Department requests that, on the basis of reciprocity, the Government of Moldova eliminate the monthly maximum reimbursement limit for the members of the U.S. Embassy in Moldova.

If the Government of Moldova does not show significant progress toward improving the extension of tax relief privileges to the members of the U.S. Embassy in Moldova by December 1, 2020, the Department's Office of Foreign Missions (OFM) will start restricting tax privileges extended to the members of the Embassy of Moldova. All of the personal tax cards of the Moldovan members will have an expiration date of 9 months from the date the cards will be issued and the members will not be able to get a replacement card until three months have transpired after the expiration date of the previous cards.

The Department's Office of Foreign Missions and the U.S. Embassy in Chisinau are prepared to work with the Embassy of Moldova and the Government

---

of Moldova respectively, to develop practical modalities for the provision of full, reciprocal diplomatic tax relief privileges.

Department of State,

Washington, October 16, 2020.

JML

MĂRASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A RESTAURANTELOR
ȘI A LOCALURILOR DE AGREMENT
DIN REPUBLICA MOLDOVA

MD-2068, STR. MATEI BASARAB 2, OF.83

ANETA.ZASAVITCHI@GMAIL.COM

+373 68 666 333

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Nr.17 – S/20 din 26 noiembrie 2020

Propuneri pentru politica fiscală 2021

Prin prezenta, Asociația Națională a Restaurantelor și a Localurilor de Agreement din Republica Moldova (MĂR), Vă salută cordial și vine către Dvs. cu propuneri pentru politica fiscală 2021 în vederea susținerii și stimulării activității economice a sectorului HoReCa.

Menționăm că, Asociația MĂR are drept scop reprezentarea, promovarea și protejarea intereselor economice, tehnice și juridice ale membrilor săi în raport cu entitățile juridice de drept public și/sau privat, naționale și internaționale. De asemenea, Asociația MĂR este membru cu drepturi depline în Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova și în Consiliul Economic pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Începând cu 16 martie 2020, odată cu instalarea stării de urgență în Republica Moldova vizând răspândirea infecției COVID-19, activitatea sectorului HoReCa a fost sistată totală. Pe parcursul lunilor aprilie și mai, Asociația MĂR a obținut în colaborarea cu Comisia Situații Excepționale permisiunea de a activa în format de delivery, take away și vânzare la geam. Serviciile permise reprezintă 5% din activitatea unei unități de alimentație publică, un procent nesemnificativ pentru menținerea unei activități economice și menținerea salarizării angajaților din sector, nici măcar a șomajului tehnic. Până în data de 15 iunie, timp de trei luni angajații din domeniul alimentației publice au stat acasă fără careva venituri, iar afacerile zilnic îndatorându-se față de stat, cât și arendatari și furnizori. Până în prezent, sectorul HoReCa nu a beneficiat de niciun suport din partea autorităților, fiind plătitori de taxe și impozite ani la rând.

Efectele sistării activității economice pe durata stării excepționale au fost resimțite acut de majoritatea sectoarelor pentru care interacțiunea nemijlocită cu clientul este fundamentală. Cu toate acestea, mult mai costisitoare sunt efectele pe termen mediu legate de diminuarea veniturilor populației și, în consecință, diminuarea cifrei de afaceri. Cel mai puternic au fost afectate industria HoReCa, turismul și comerțul nealimentar. Pentru mulți agenți economici din aceste sectoare, diminuarea fără precedent a pieței înseamnă închiderea definitivă a afacerii.

Situația epidemiologică din țară ne îngrijorează mult. Înțelegem că în dependență de aceasta se vor lua decizii la nivel de gestionare epidemiologică care se va răsfrânge asupra mediului de

afaceri, însă mediul de afaceri are nevoie de predictibilitate în acțiuni în dependență de desfășurarea situației epidemiologice concomitent cu acțiuni de suport real business-ului.

Venim cu 3 propuneri de caz: una în cazul unui potențial lockdown; solicitare de măsuri pentru moment pentru a face față crizei sanitaro-economice pentru a nu pierde 70% din afacerile sectorului HoReCa; și a treia categorie pentru reabilitarea business-ului post-pandemie:

Lockdown:

1. Declararea Forței majore per industrie;
2. Stoparea tuturor relațiilor contractuale: public vs privat; privat vs privat;
3. Stoparea tuturor taxelor, impozitelor, plăților către bugetul de stat;
4. Achitarea șomajului tehnic de către Guvernul Republicii Moldova direct angajaților păstrând contractul individual de muncă, fie prin intermediul companiilor.

În perioadă pandemie:

1. Zero TVA pentru industria HoReCa;
2. Subvenționarea taxelor salariale;
3. Prelungirea subvenționării dobânzilor la creditele în suma a trei luni echivalente fondului salarial până la finele anului 2021;
4. Taxe și impozite proporționale restricțiilor în funcție de scăderea vânzărilor, conform datelor Inspectoratului Fiscal de Stat.

Post-pandemie:

1. Impozit pe venit „zero” la reinvestire;
2. Impozit pe venit „zero” pentru persoanele până în 25 ani;
3. Impozit pe venit „zero” pentru persoanele juridice pentru primii doi ani de activitate;
4. Eliminarea primei de asigurări medicale pentru studenții deja asigurați din partea Guvernului.

De asemenea, ținem să salutăm inițiativa Ministerului de Finanțe al Republicii Moldova în propunerea de a reduce TVA-ul de la 15% la 12% pentru sectorul HoReCa. Această măsură ne va prelungi viața sectorului pentru o scurtă perioadă de timp, cu zero profitabilitate. Sperăm că între timp se vor accepta și alte măsuri economice pentru reabilitarea mediului de afaceri.

Cu respect,

Aneta ZASAVITCHI
Președinte Asociația MĂR

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md
www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat IDNO 1006601000130

Nr.42/4537 „26” noiembrie 2020

La nr.18-23-10640 din 25.11.2020

Ministerul Finanțelor
Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (numărul unic 940/MF/2020) și comunică următoarele.

Reieșind din scopul și rațiunea proiectului menționat, se impune completarea **Articolului XXXVI (modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar)**, după cum urmează.

1. La articolul 4 se propune definirea noțiunii de „unitate bugetară”, or lipsa unei astfel de noțiuni creează impedimente la aplicarea prevederilor articolului 12 alineatul (4).

2. Articolul 12 se va completa cu alineatul (12¹) cu următorul cuprins:

„(12¹) Funcționarii publici cu statut special/militarii din domeniul apărării naționale, securității statului și ordinii publice în funcție de categoria de calificare deținută beneficiază de salariul de bază, determinat în condițiile prezentei legi, majorat cu 2 clase de salarizare succesive pentru specialist categoria a II-a, 4 clase de salarizare succesive pentru specialist categoria I, 6 clase de salarizare succesive pentru specialist categoria superioară maestru.”

Propunerea vine în contextul în care, conform prevederilor alineatului (2) al aceluiași articol, salariul de bază se stabilește în funcție de categoria de calificare, iar conform actelor normative în vigoare, pentru angajații cu statut special sunt stabilite 3 categorii: specialist categoria superioară maestru, specialist categoria I și specialist categoria a II-a și spor pentru acestea, iar legea nu reglementează care este impactul categoriei de calificare asupra clasei de salarizare pentru funcționarii cu statut special.

3. În anexa nr. 6, compartimentul *Note* urmează a fi completat cu punctul 9 cu următorul cuprins:

„9. Pentru personalul din cadrul aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne, responsabil de elaborarea și promovarea politicilor, clasele de salarizare specificate pentru aceste funcții în tabel se majorează cu 6 clase succesive față de cele indicate în tabel pentru aceste funcții”.

Este de menționat că, Ministerul Afacerilor Interne are misiunea de a analiza situația și problemele din domeniile de activitate gestionate, de a elabora politici publice eficiente în domeniile prevăzute de *Hotărârea Guvernului nr. 693/2017*, precum și de a monitoriza implementarea acestora.

În acest scop, pentru asigurarea misiunii instituționale, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne activează personal/salariați din categoria funcționarilor publici și funcționarilor publici cu statut special, ambele categorii fiind instituite pentru elaborarea politicii statului, reieșind din domeniile atribuite.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	27. NOV. 2020	
CODUL	A-3844	

În aceste condiții, funcționarii publici și funcționarii publici cu statut special, având aceleași sarcini „*elaborarea și monitorizarea calității politicilor și actelor normative*”, sunt salariați în mod diferit, astfel fiind defavorizată una din categoriile de personal (fpss).

Suplimentar, la anexa nr. 6, se propune revizuirea claselor de salarizare ale conducătorilor autorităților indicate în această anexă, care nu dețin funcții de demnitate publică, precum șefii inspectoratelor generale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Funcțiile indicate presupun o responsabilitate enormă, având în subordine peste 9.000 de persoane/angajați.

Menționăm că în cazul altor autorități din subordinea ministerelor (spre exemplu, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal), legiuitorul a stabilit o clasă de salarizare similară celorlalți conducători ai autorităților/organelor prevăzute în grupul ocupațional „Ordine publică și securitate a statului (D)”.

Astfel, se consideră necesară echivalarea claselor de salarizare ale șefilor inspectoratelor generale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu clasele de salarizare ale celorlalți conducători ai autorităților/organelor prevăzute în grupul ocupațional „Ordine publică și securitate a statului (D)”.

În acest context, compartimentul *Note* la anexa nr. 6 se va completa cu punctul 10, cu următorul cuprins:

„10. Prin derogare de la prevederile articolului 12 alineatul (4), conducătorilor autorităților/organelor prevăzute în prezenta anexă li se stabilesc treptele de salarizare corespunzător vechimii în serviciu”.

Precizăm că, în virtutea restricției prevăzute la articolul 12 alineatul (4) din Legea nr. 270/2018, diferența de salarizare dintre conducătorul direcției generale și conducătorul autorității bugetare este intangibilă. Mai mult, conducătorul direcției generale are un nivel de salarizare mai mare în raport cu conducătorul adjunct al autorității, în condițiile în care primul se află în subordinea ultimului, iar responsabilitatea și complexitatea atribuțiilor este incomparabilă.

Derogarea propusă are menirea să sporească interesul persoanelor cu experiență vastă în domeniu pentru a opta la o funcție cu responsabilitate complexă, în detrimentul funcției cu responsabilitate minoră, dar care în prezent este remunerată cu un salariu mai mare.

4. În continuare, reieșind din aceleași raționamente, se propune completarea proiectului cu două articole (*ceea ce impune revizuirea numerotării proiectului*) cu următorul cuprins:

„Art. XXXVII. – Articolul 53 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 40–49, art. 85), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul (1):

la litera c), după sintagma „de creație” se completează cu textul „, de participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență în cadrul autorității în care este angajat”, în continuare după text;

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) în calitate de expert antrenat în proiecte implementate peste hotarele țării, cu excepția cazului în care raporturile de serviciu sînt suspendate pe perioada respectivă în condițiile legii.”

2. Se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Nu se află în situație de incompatibilitate, în sensul prevederilor alineatului (1), funcționarul public cu statut special care este desemnat, prin act administrativ, pentru a face parte din echipa de proiect investițional sau de proiect de asistență tehnică, finanțate din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat, rambursabile sau nerambursabile, ori din contul granturilor acordate Guvernului, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, cu excepția funcționarilor publici cu statut special care exercită atribuții de audit sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul acesteia și a funcționarilor publici cu statut special pentru care activitatea desfășurată în cadrul echipei de proiect generează o situație de conflict de interese cu funcția publică pe care o exercită.”

„Art. XXXVIII. – Articolul 27 din Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462–466, art. 770), va avea următorul cuprins:

„(1) Pe perioada exercitării serviciului, carabinierul se supune regimului de interdicții și restricții prevăzute de Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor.

(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1) interdicțiile și restricțiile în activitatea carabinierului nu se aplică atunci când militarul este desemnat, prin act administrativ, pentru a face parte din echipa de proiect investițional sau de proiect de asistență tehnică, finanțate din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat, rambursabile sau nerambursabile, ori din contul granturilor acordate Guvernului, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, cu excepția militarilor care exercită atribuții de audit sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul acesteia și a militarilor pentru care activitatea desfășurată în cadrul echipei de proiect generează o situație de conflict de interese cu funcția pe care o exercită.”

Este de menționat că, în prezent, pentru implementarea proiectelor de asistență, care constituie baza procesului de reformare al Ministerului Afacerilor Interne, partenerii externi contactează persoane și echipe de proiecte din afara sistemului, care nu cunosc specificul activității Ministerului Afacerilor Interne și care sunt remunerați cu salarii mult peste cele ale funcționarilor publici cu statut special/militarilor.

Astfel, completarea Legii nr.288/2016 și Legii nr.219/2018 va crea o echitate între funcționarii publici cu statut special/militarii și funcționarii publici (Legea nr.158/2008), oferind posibilitatea și dreptul de a aplica prevederile articolului 20 din Legea nr. 270/2018.

Sumând cele expuse, solicităm respectuos considerarea propunerilor înaintate de către Ministerul Afacerilor Interne la definitivarea proiectului actului normativ.

Digitally signed by Erhan Ianus
Date: 2020.11.27 08:45:03 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar general al ministerului

Ianus ERHAN

Ex: Olesca Junea
Tel: 0 22 255-464/079524905
e-mail: olesca.junea@mail.gov.md

Nr. 08-09/6680 din 27.11.2020

La nr. 18-23-10589 din 24 noiembrie 2020

Ministerul Finanțelor
Copie: Cancelaria de stat

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a examinat proiectul hotărârii Guvernului *Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 940/MF/2020)* și comunică susținerea acestuia cu următoarele propuneri.

Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar:

La articolul 14:

Se propune completarea alineatului (2) cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Sporul se calculează de la data conferirii titlului științific și/sau științifico-didactic de către instituțiile abilitate cu condiția confirmării de către Agenția Națională de Aigurare a Calității în Educație și Cercetare.” Completarea este necesară întru evitarea confuziei privind data de la care se poate calcula sporul la salariu pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic. Astfel, prin introducerea acestei norme, va fi clar că sporul se calculează din data conferirii acestora de către instituțiile organizatoare de studii doctorale, postdoctorale și doar dacă acesta este confirmat de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, în conformitate cu prevederile art. 75 din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004.

La anexa nr. 7 a Legii, Note:

Ministerul reiterează necesitatea modificării punctului 12 din Note la Tabelul nr. 1 în sensul stabilirii clasei de salarizare tuturor funcțiilor didactice, enumerate la art. 53 al Codului educației nr.152/2014, similară funcției E4018 „profesor în învățământul general” (clasa de salarizare 56, coeficientul 3,16). Aplicarea prevederilor actuale ale punctului 12 pentru stabilirea clasei de salarizare altor funcții didactice instituite în instituțiile de învățământ, decât cele prevăzute în Tabelul nr. 2, reprezintă de fapt un tratament inechitabil. Astfel, considerăm incorectă atribuirea acestor funcții didactice o clasă de salarizare inferioară funcției ”profesor în învățământul general”, în condițiile în care pentru ocuparea acestora este necesară o calificare profesională cu studii superioare, masterat, iar obținerea gradelor didactice se realizează în aceleași condiții stabilite de către minister. Totodată, psihologii, logopezii, cadrele didactice de sprijin și psihopedagogii activează zilnic 7 ore, respectiv 35 ore săptămânal, oferind asistență metodică specializată altor cadre didactice care activează cu copiii/elevii aflați în dificultate.

La anexa nr. 8 a Legii, Note:

Se propune completarea Notelor la tabel, cu un nou punct 11) cu următorul conținut:

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	27.11.2020
CODUL	A-3890

„Conducătorii instituțiilor de cultură pot presta munca prin cumul la o altă unitate sau la unitatea pe care o conduc, în limita a 0,5 funcție, de asemenea, pot cumula atribuțiile funcției de bază cu atribuțiile unei funcții vacante sau temporar absente la unitatea pe care o conduc.” Necesitatea reglementării acestei prevederi derivă din motivul că, actualmente, directorii teatrelor nu pot cumula funcția de actor/regizor sau altă funcție, deși în majoritatea spectacolelor aceștia au roluri și le joacă fără a fi remunerați sau unii directori ai instituțiilor de cultură nu pot activa în calitate de profesori în cadrul școlilor de arte.

Totodată, în contextul modificărilor propuse la **Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice și anume la articolul 2**, se propune redacția literei r) după cum urmează: “r) autovehicul de epocă – mijloc de transport auto de orice model sau tip a cărui producție a încetat, cu o vârstă mai mare de 30 de ani, ce se găsește în starea lui originală, fără să fi suferit modificări substanțiale ale șasiului, caroseriei, sistemului de direcție, de frânare, de transmisie sau de suspensie, ale motorului, aripilor etc., și reprezintă o valoare culturală a timpurilor trecute.”.

Consecvent, la art. 20, alineatul (4) din Codul Vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2020, la prima poziție, sintagma “(cu excepția autovehiculelor de colecție de interes istoric sau etnografic al căror termen de exploatare este mai mare de 50 de ani)” urmează a fi substituită cu sintagma „(cu excepția autovehiculului de epocă, care reprezintă mijloc de transport auto de orice model sau tip a cărui producție a încetat, cu o vârstă mai mare de 30 de ani, ce se găsește în starea lui originală, fără să fi suferit modificări substanțiale ale șasiului, caroseriei, sistemului de direcție, de frânare, de transmisie sau de suspensie, ale motorului, aripilor etc., și reprezintă o valoare culturală a timpurilor trecute)”.

Modificările propuse derivă din faptul că, sintagma „autovehicul de colecție de interes istoric și etnografic” în sensul domeniului examinat este confuză, deoarece lipsesc prevederi normative care ar reglementa evaluarea din punct de vedere etnografic al automobilelor ori criteriile care ar determina pasibilitatea autovehiculului de a deveni de colecție. Deci, conceptual, sintagma autovehicul de colecție de interes istoric și etnografic face parte din noțiunea autovehicul de epocă care reprezintă o valoare culturală a timpurilor trecute.

Lilia POGOLȘA

Ministru

COMPANIA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI ÎN MEDICINĂ

MD-2012, mun.Chîșinău, str.Vlăicu Pârcălab, 46; tel. 022 780 240; fax.022 222 032; www.cnam.md; e-mail: secretariat@cnam.gov.md

26.11.2020 Nr. 01-02/2127
La nr.16/6544 din 25 noiembrie 2020

Digitally signed by Buliga Valentina
Date: 2020.11.26 16:22:48 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

Urmare a examinării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2021), Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM), în limita competenței funcționale, reiterează necesitatea includerii în proiectul supus avizării a următoarelor modificări.

I. Potrivit art.5 alin.(1) lit.b) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală (AOAM) se organizează și funcționează având la bază și principiul egalității, potrivit căruia tuturor participanților la sistemul de AOAM (plătitori de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, prestatori de servicii medicale și beneficiari de asistență medicală) li se asigură un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Același articol prevede că fondurile AOAM se constituie pe baza primelor de asigurare achitate de către plătitorii stabiliți de legislație, or, asigurarea obligatorie de asistență medicală a persoanelor angajate, începând cu 01.01.2021, se va realiza din contul mijloacelor salariaților, iar asigurarea obligatorie de asistență medicală a persoanelor neangajate și neasigurate din contul bugetului de stat se realizează în mod individual, prin achitarea primei de asigurare stabilite în sumă fixă, în mărimea, modul și termenele prevăzute de legislație.

Art.17 din aceeași lege prevede că prima de AOAM reprezintă o sumă fixă sau o contribuție procentuală la salariu și la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului asigurat al persoanei, conform prevederilor legislației, acestea stabilindu-se ca contribuții financiare în mărimi suficiente pentru îndeplinirea Programului unic și desfășurarea activității asigurătorului.

Prima de AOAM în sumă fixă este menținută, din anul 2014, la nivelul a 4 056 lei, ceea ce este mai puțin decât suma de 7 533 lei care reprezintă contribuția procentuală de 9 % din salariul mediu pe economie prognozat pentru anul 2019 – 6 975 lei sau, coraportat la salariul mediu pe economie pentru anul 2020, în mărime de 7953 lei, pentru care contribuția procentuală de 9 % constituie 8 589 lei. Aceasta în pofida faptului că, în conformitate cu art.17 alin. 4 din Legea nr.1585/1998, mărimea primei de asigurare în formă de sumă fixă se calculează prin aplicarea primei de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariul mediu anual, prognozat pentru anul respectiv în baza indicatorilor macroeconomici.

Drept exemplu, unui angajat care va primi salariu mediu lunar în mărime de 8 422 lei (conform prognozelor preliminare a indicatorilor macroeconomici pentru anii 2021-2023, Anexa nr. 1 HG nr. 776 din 28.10.2020 cu privire la aprobarea Cadrului

bugetar pe termen mediu (2021-2023)) i se va reține din acest salariu prima de AOAM în sumă anuală de 9 096 lei ($8422 \cdot 9\% \cdot 12$ luni), pe când acel beneficiar care va achita asigurarea medicală în baza sumei fixe în valoare integrală va achita anual prima AOAM în mărime de 4 056 lei adică, de aproximativ 2,2 ori mai puțin în comparație cu angajatul în cauză, însă ambii vor beneficia de același volum și valoare de servicii de asistență medicală.

Mai mult ca atât, în cazul în care persoanelor care se asigură în mod individual le sunt aplicate facilități prevăzute în legea fondurilor (reduceri de 75%, 60% sau 50% din suma fixă a primei de AOAM), inechitatea în comparație cu angajații ce achită primele de AOAM stabilite în formă de contribuție procentuală la salariu și alte recompense este foarte mare, deoarece aceștia din urmă nu beneficiază de careva facilități similare la achitarea primei de AOAM. 20.11.2020 01-04/2091

În acest context, art. 23 alin. (2) din Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, prevede că persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la legea prenotată, care pe parcursul anului se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1, în speță devin angajați și care confirmă achitarea primei de AOAM în sumă fixă pentru anul respectiv, nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru perioada respectivă.

Având la bază cele relevate supra, CNAM a solicitat Serviciului Fiscal de Stat informația privind numărul de persoane care, conform Notei de informare privind salariul și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților, precum și plățile achitate rezidenților din alte surse de venit decât salariul și impozitul pe venit reținut din aceste plăți (Forma IALS18), au atestat venituri îndreptate spre achitare în perioada fiscală A/2019, dar nu au atestat prime de AOAM achitate din salariu și alte recompense (orice altă sumă decât salariul, plătită de angajator în folosul angajatului său, precum și alte drepturi și venituri plătite persoanelor fizice, cu excepția drepturilor și veniturilor, prevăzute la art. 20, 89, 90, 90¹ din Codul fiscal, la care nu se calculează prime de AOAM), precum și suma totală a venitului îndreptat spre achitare persoanelor respective.

Astfel, conform datelor prezentate de către Serviciul Fiscal de Stat, numărul de persoane care au atestat venituri îndreptate spre achitare în perioada fiscală A/2019, dar nu au atestat prime de AOAM achitate din salariu și alte recompense constituie 45 003 persoane, iar suma totală a venitului îndreptat spre achitare din plățile salariale, constituie 2,17 mld lei.

Reieșind din cele expuse supra, propunem să fie operate modificări la Legea nr. 1593/2002, prin reglementarea faptului că persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la legea prenotată, care pe parcursul anului se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1, vor fi scutite de plata primei de AOAM în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru perioada respectivă, doar în cazul în care au achitat integral prima de asigurare în sumă fixă stabilită prin legea fondurilor pentru anul de gestiune.

Acest fapt, ar asigura achitarea unei prime de asigurare în sumă fixă de către persoanele care ulterior devin angajate și sunt scutite de plata primei în formă de contribuție procentuală, aproximativ echitabil cu acel achitat în formă de contribuție procentuală de persoanele care au statut de persoană angajată.

În acest context, propunem modificarea Legii nr. 1593/2002, după cum urmează:

1. La art.23 alin.(2) se completează după sintagma "care confirmă achitarea " cu textul "integrală a ";

2. Articolul 23, alineatul (4) sintagma „, , de asemenea nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală din alte drepturi și venituri obținute pentru perioada respectivă” se exclude.

II. Propunem modificarea Legii nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.38-39, art.280), prin completarea alin.(1) din art.7 cu propoziția: ”Acordarea asistenței medicale în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală nu cade sub incidența cadrului normativ aferent achizițiilor publice.”.

Această propunere de completare are drept scop excluderea disputelor și opiniilor contradictorii vis-a-vis de contractarea prestatorilor de servicii medicale și farmaceutice, inclusiv, ca urmare a controlului efectuat de Inspekția Financiară în lunile august-octombrie 2019, în care s-a invocat faptul că serviciile medicale sunt contractate fără a utiliza procedurile de achiziții publice. Justificarea propunerii respective se regăsește într-un șir de acte normative aprobate, precum și celeritatea necesară pentru încheierea contractelor după aprobarea Legii fondurilor pentru anul următor anului de gestiune.

Articolul 13 alin. (1) al Legii nr.1585/1998 prevede că în cadrul AOAM, asistența medicală se acordă de prestatorii de servicii medicale, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare, care activează în conformitate cu legislația. Prestatorii de servicii medicale, în temeiul art. 7 alin. (1) și (2) al Legii nominalizate, încheie cu asigurătorul CNAM contract de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul AOAM, conform căruia se obligă să acorde persoanelor asigurate asistență medicală calificată, în volumul și termenele prevăzute în Programul unic, iar asigurătorul - să achite costul asistenței medicale acordate.

Totodată, menționăm că Contractul-tip de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală este aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1636/2002. În virtutea prevederilor legale enunțate, încheierea contractelor respective sau, altfel spus, finanțarea prestatorilor de servicii medicale (atât publici cât și privați) în cadrul AOAM este atribuția CNAM.

Actualmente, selectarea prestatorilor de asistență medicală în cadrul sistemului AOAM se efectuează în baza Procedurii de selectare (aprobată prin ordinul CNAM) de către Comisia CNAM de coordonare a contractării instituțiilor medico-sanitare, instituită prin Ordinul directorului general al CNAM. Pentru a fi selectat, prestatorul de servicii medicale prezintă CNAM lista actelor necesare pentru întocmirea dosarului și oferta serviciilor medicale care trebuie să corespundă Programului unic al AOAM.

Încheierea contractelor cu prestatorii de asistență medicală în cadrul AOAM se efectuează conform Procedurii de contractare a prestatorilor de asistență medicală (aprobată prin ordinul CNAM) și în temeiul Ordinului CNAM cu privire la contractarea instituțiilor medico-sanitare pentru anul respectiv.

Este de menționat că demararea procesului de contractare a prestatorilor de servicii medicale și farmaceutice are loc după aprobarea Legii fondurilor AOAM pentru anul următor anului de gestiune, condiții în care contractarea este necesar să fie efectuată într-un termen rezonabil pentru anul următor pentru ca beneficiarii AOAM să nu fie lipsiți de posibilitatea de a beneficia de servicii medicale prevăzute în Programului unic.

În anul 2020 au fost contractați 455 prestatori de servicii medicale și prestatori de servicii farmaceutice, care presupune un efort maxim din partea CNAM pentru încheierea contractelor în luna decembrie (lună în care, de regulă, este aprobată legea fondurilor AOAM pentru anul următor).

De asemenea, contractarea prestatorilor de servicii medicale nu poate fi realizată în standardele normative impuse de reglementările din domeniul achizițiilor publice, deoarece:

- unul din componentele esențiale ale accesului la serviciile medicale ține de accesul geografic la acestea, ceea ce presupune că serviciul medical urmează a fi acordat în condiții apropiate de locul de trai a pacientului;

- urmează a fi respectat dreptul pacientului la libera alegere a locului de prestare a serviciului medical;

- în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală este prevăzută etapizarea pacienților între instituțiile medicale de diferit nivel conform Normelor metodologice de aplicare a Programului unic;

- timpul „de aur” în cazul stărilor de urgență;

- prezența rețelei naționale de instituții medico-sanitare publice păstrarea căreia este obligatorie;

- volumele de asistență medicală care vor fi necesare pe parcursul anului de gestiune nu pot fi stabilite cu exactitate cu un an înainte, când are loc semnarea contractelor. Volumele contractuale pe parcursul anului se revăd în dependență de necesitățile reale ale populației în servicii medicale și mijloace financiare disponibile în fondurile AOAM;

- serviciile medicale sunt extrem de diverse, astfel încât la momentul actual Programul unic al AOAM prevede o listă de stări de sănătate care sunt acoperite prin servicii medicale, dar nu o listă exhaustivă a acestor servicii;

- în cadrul asistenței medicale primare contractarea se face după principii unice pe țară după metoda „per capita”;

În final este relevant și faptul că tarifele pentru serviciile medicale sunt aprobate prin Hotărârea Guvernului cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare nr. 1020/2011. La încheierea contractelor cu prestatorii de servicii medicale, prețul serviciului medical oferit nu trebuie să depășească tariful aprobat prin Hotărârea nominalizată. Or, CNAM în cadrul contractării prestatorilor de servicii medicale, în caz de oferte de servicii identice, selectează prestatorul care a oferit cele mai mici prețuri.

Director general

Prezenta scrisoare a fost semnată cu semnătură electronică care are aceeași forță juridică ca și documentul semnat cu semnătură olografă pe suport de hârtie – a se vedea art. 5 alin. (2), art. 13 alin. (1) și alin. (4) – (6) din Legea privind semnătura electronică și documentul electronic.

Valentina BULIGA

Ex.: D. Sarco
Tel.: 022 780 296
A.Rotaras
Tel.:022 780 235

**Casa Națională de Asigurări Sociale
a Republicii Moldova**

2028, mun. Chișinău, str. Gh. Tudor, 3
tel./fax: 73-51-81; tel.: 25-78-25
c/f 1004600030235
IBAN MD84TRPFAH518710A01691AA

**Национальная Касса Социального
Страхования Республики Молдова**

2028, мун. Кишинэу, ул. Георге Тудор, 3
тел./ факс: 73-51-81; тел.: 25-78-25
ф/к 1004600030235
IBAN MD84TRPFAH518710A01691AA

26.11.2020 nr. 149

La nr. 16/6544 din 25.11.2020

**Ministerul Sănătății,
Muncii și Protecției Sociale**

Casa Națională de Asigurări Sociale a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 940/MF/2020) și în limita competențelor funcționale comunică următoarele propuneri.

1. La Art. XII:

1) La punctul 5, la sfârșit de completat cu cuvintele ”, iar alineatul (12) se exclude”;

2) Punctul 8 va avea următorul cuprins:

”8. La articolul 24 alineatele (1), (2) și (4) se abrogă”;

2. La Art. XIII, la primul alineat textul „pentru anul respectiv, determinat în modul stabilit de Guvern” de substituit cu textul „, stabilit de Guvern, pentru anul în care s-a produs riscul asigurat”.

3. La Art. XXIII, la punctul 5 textul „pentru anul respectiv, determinat în modul stabilit de Guvern” de substituit cu textul „, stabilit de Guvern, pentru anul în care s-a produs riscul asigurat”.

4. La art. XXXVI, punctul 3 la final se completează cu textul „la alineatul (3) după cuvintele „fiscale și vamale” se completează cu cuvintele ”, administrarea sistemului public de asigurări sociale”.

Argumentare la pct.4.

Personalul Casei Naționale de Asigurări Sociale prin activitatea sa zilnică a demonstrat atitudinea responsabilă și profesionistă față de toate sarcinile puse în scopul îmbunătățirii gradului de protecție socială a cetățenilor. Actele normative, adoptate de Guvern și Parlament, sunt puse în aplicare și realizate în termen restrâns, fără a atrage consultanți, experți, resurse externe. Mai mult ca atât, anual se suplimentează activitatea CNAS cu noi procese, noi responsabilități fără a majora efectivul de personal, astfel crescând considerabil intensitatea asupra specialiștilor activi.

Spre deosebire de multe alte autorități publice, pe întreaga perioadă a situației de urgență în sănătate publică, CNAS activează cu tot personalul disponibil, în regim deplin, necătînd la creșterea numărului de infectați cu COVID 19, dar constientizînd faptul că cetățenii au nevoie să fie deserviți, iar serviciile CNAS nu pot fi oferite de la distanță.

Volumul de lucru, responsabilitatea și intensitatea sporită, necesitatea activității peste orele de program, contingentul specific de cetățeni deserviți, remunerarea necorespunzătoare eforturilor depuse nu contribuie la menținerea și atragerea specialiștilor în instituția noastră. La situația 01.11.2020 gradul de ocupare a posturilor de muncă constituie 78%, iar în aparatul central și unele subdiviziuni teritoriale sunt peste 40% de posturi neocupate. La concursurile anunțate pentru angajare pe durată lungă nu avem candidați. Angajații CTAS sunt supuși unui presiuni psiho-emoționale continue. Începând cu luna ianuarie 2021 la subdiviziunile CNAS, pe lângă asigurarea proceselor de bază, se preconizează să fie deserviți circa 18 mii de cetățeni pentru reexaminarea pensiei pentru limită de vîrstă, iar deciziile asupra rezultatului reexaminării trebuie aprobate în cel mult 30 zile – sarcină enorm de mare pentru actualii specialiști.

Specificul activității în cadrul CNAS poate fi calificat ca unul cu risc deosebit (pierderea specialiștilor este un risc major în asigurarea continuității derulării proceselor) și din aceste considerente intervenim cu solicitarea de a accepta și susține completarea articolului 17 al Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018 cu prevedere distinctă privind acordarea sporului cu caracter specific angajaților din domeniul asigurărilor sociale de stat obligatorii.

Director general

Digitally signed by Țibirnă Elena
Date: 2020.11.26 14:46:29 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Elena ȚIBÎRNĂ

ex.: A.Coliban, tel.: 022-257-831
Z.Mantaluța tel.: 022-257-822
N.Varbani tel.: 022-257-762
T.Casapu tel.: 022-257-633

MINISTERUL
SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY
OF HEALTH, LABOUR AND
SOCIAL PROTECTION OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2009, Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 2
Tel. + 373 22268818; Fax. + 373 22738781
e-mail: secretariat@msmps.gov.md
www.msmps.gov.md

2, Vasile Alecsandri street, Chisinau, MD-2009
Tel. + 373 22268818; Fax. + 373 22738781
e-mail: secretariat@msmps.gov.md
www.msmps.gov.md

Nr. 16/6617 din 27.11.2020

Ministerul Finanțelor

În vederea executării indicației Cancelariei de Stat nr. 18-23-10589 din 24.11.2020, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a examinat proiectul de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 940/MF/2020), și în limita competenței sale funcționale comunică următoarele:

1. Cu referire la Art. IX, care prevede abrogarea alineatului (18) al art. 4 din Legea nr. 1417/1997 pentru punerea în aplicare a titlului III a Codului fiscal, solicităm excluderea din proiect a articolului menționat reieșind din următoarele considerente.

Anularea scutirilor de T.V.A. la materia primă, materialele, articolele de completare și accesoriile necesare procesului propriu de producție, importate de către organizațiile și întreprinderile societăților nevăzătorilor, societăților surzilor și societăților invalizilor, și a scuturilor de la vărsarea la buget a sumei T.V.A. pentru mărfurile produse și serviciile prestate, va afecta activitatea acestora, inclusiv activitatea societăților și asociațiilor obștești ale persoanelor cu dizabilități, care le-au fondat - capitalul statutar este deținut în proporție de 100%.

Întreprinderile menționate asigură incluziunea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, în special a celor care nu pot fi angajați/nu pot activa în condiții obișnuite, precum și pentru realizarea scopurilor statutare proprii ale societăților și asociațiilor obștești ale persoanelor cu dizabilități. Astfel, din veniturile întreprinderilor se susțin și diferite activități culturale, sportive, recreative și de petrecere a timpului liber a persoanelor cu dizabilități/membrilor societăților și asociațiilor obștești.

2. Referitor la litera a) din ART. XVI din proiectul de lege, cu privire la micșorarea de la 2,5 la sută din venitul obținut la 1,5 la sută a taxei pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă:

Potrivit prevederilor Legii Fondului de susținere a populației nr. 827/2000, taxa pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă este o sursă de finanțare a fondului de susținere a populației. Acest fond este creat pentru finanțarea programelor cu destinație specială și finanțarea pachetului minim de servicii sociale.

Pachetul minim de servicii sociale include serviciile sociale primordiale pentru cele mai defavorizate categorii ale populației și anume persoanele cu dizabilități severe, copii aflați în diferite situații de dificultate și persoanele/famiiliile defavorizate.

Propunerea înaintată în proiect privind micșorarea taxei pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă de la 2,5 la sută la 1,5 la sută va determina micșorarea veniturilor în fondul respectiv. Această propunere condiționează dificultăți în contextul finanțării pachetului minim de servicii sociale. Or, prioritatea finanțării serviciilor sociale incluse în pachetul minim, a fost o măsură de a susține autoritățile administrației publice locale în contextul reformei de descentralizare financiară, precum și asigurarea unor garanții din partea statului grupurilor defavorizate.

Digitally signed by Dumitru Vlad Viorica
Date: 2020.11.27 13:31:52 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	2
DATA	27.11.2020
CODUL	A-3897

În acest context, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale propune ca în anul 2021 să fie identificate surse suplimentare pentru acumularea veniturilor în fondul respectiv, sau, preluarea finanțării din bugetul de stat a unor programe cu destinație specială.

Concomitent, propunem revizuirea alin (1), subpct. 2) din ART. XXXIX din proiectul de lege.

3. La Art. XXIII, la punctul 5 textul „pentru anul respectiv, determinat în modul stabilit de Guvern” de substituit cu textul „, stabilit de Guvern, pentru anul în care s-a produs riscul asigurat”.

4. Cu referire la Art. XXXVI – Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar menționăm, că la art. 1 din Legea nr. 270/2018 este stabilit că, scopul legii constă în asigurarea unui sistem de salarizare a personalului din sectorul bugetar transparent, echitabil, atractiv, simplu de gestionat, capabil să reflecte și să remunereze performanța, în cadrul căruia salariul de bază să reprezinte principalul element al remunerației personalului.

Respectiv, considerăm că stabilirea sporului de 120% din salariile de bază (pct. 3 la Art. XXXVI) contravine prevederilor legii.

La pct.6 ce ține de modificarea art. 211 din lege propunem:

- la alin. (1) cuvintele „poate beneficia” să fie substituite cu cuvântul „beneficiază”;

- la alin. (4) textul „se utilizează mijloacele fondului de salarizare în mărime de până la 50%” se va substitui cu textul „se planifică/alocă mijloace financiare în fondul de salarizare în cuantum de 50%”.

În cazul în care nu se vor planifica mijloace în fondul de salarizare pentru plata premiului anual, art. 211 ca normă juridică separată, nu este oportun de a fi reglementată.

În acest caz, urmează a fi completat alin. (1) al art. 21 cu „premiul anual” și de exclus limitarea de 5%, iar art.211 să fie exclus.

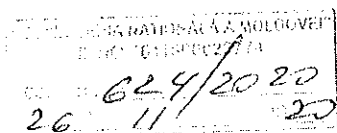
Totodată, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a solicitat examinarea proiectului de lege menționat și de către Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină fiind instituțiile care administrează sistemul public de asigurări sociale și respectiv, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală (copia avizelor se anexează).

Anexă : 6 file.

Ministru

Viorica DUMBRĂVEANU

Ex. Cebotaru Diana
Tel. 022-26-88-04
Viorica Revenco
079769764
Cușcă Vasile
Tel. 022 262 142
Bujor Galina
Tel. 022 262146

**Ministerul Finanțelor
al Republicii Moldova**

*str. Constantin Tănase, 7, mun. Chișinău,
MD-2005, Republica Moldova*

Prin prezenta, S.A., „Loteria Națională a Moldovei” în calitate sa de organizator de jocuri de noroc care constituie monopol de stat și „NGM Company” S.R.L., în calitate sa partener privat conform Contractului de PPP nr.1/09 din 23 aprilie 2018, în contextul consultărilor publice¹ pe marginea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2021), prezintă anexat propunerile sale privind modificarea și completarea acestuia.

Anexă – 5 file.

Cu respect,

**Director general interimar
S.A., „Loteria Națională a Moldovei”**

Vadim Dermenji

Director „NGM Company” S.R.L.

Plamen Milanov

¹ <http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=7947>

PROPUNERILE „NGM COMPANY” S.R.L.
pe marginea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative
(politica fiscală și vamală pentru anul 2021)

La articolul VI, în partea ce ține de modificarea Codului fiscal propunem următoarele modificări:

1. Articolul se completează cu punctele 1¹ - 1³ cu următorul cuprins:

„1¹. La articolul 6 alineatul (6) litera d) după sintagma „administrativ-teritoriale” se completează cu textul „cu excepția loteriilor desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice organizate de S.A. ”Loteria Națională a Moldovei”;

„1². La articolul 12 punctul 14) textul „sau la jocurile de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice reprezintă valoarea diferenței pozitive dintre suma câștigată și suma mizată, confirmată documentar” se substituie cu textul „reprezintă valoarea diferenței pozitive dintre suma câștigată și suma mizată, iar la jocurile de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, câștigul reprezintă valoarea totală a sumei retrase din contul de joc;

„1³. La articolul 20 litera p¹) se completează la final cu textul „, cu excepția jocurilor de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice organizate de S.A. ”Loteria Națională a Moldovei””.

2. În partea ce ține de modificarea articolului 90¹ din Codul fiscal, **punctul 17** se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„la alineatul (3¹) liniuța întâi după cuvintele „pariuri sportive” se completează cu textul „altele decât cele desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice organizate de S.A. ”Loteria Națională a Moldovei””.

3. În partea ce ține de modificarea articolului 289 din Codul fiscal, **punctul 48** se modifică și va avea următorul cuprins:

„48.La articolul 289 alineatul (2):

litera b) după sintagma „administrativ-teritoriale” se completează cu textul „cu excepția loteriilor desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice organizate de S.A. ”Loteria Națională a Moldovei””;

literele c) și n) se abrogă;”

4. În partea ce ține de modificarea articolului 290 din Codul fiscal, **punctul 49** se modifică și va avea următorul cuprins:

„49.La articolul 290:

litera b) după sintagma „administrativ-teritoriale” se completează cu textul „cu excepția loteriilor desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice organizate de S.A. ”Loteria Națională a Moldovei””;

literele c) și n) se abrogă;”

5. În partea ce ține de modificarea articolului 291 din Codul fiscal, **punctul 50** se modifică și va avea următorul cuprins:

„50.La articolul 291 alineatul (1):

litera b) se modifică și va avea următorul conținut:

„b) la taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale – bunurile declarate la licitație sau biletele de loterie vândute, cu excepția loteriilor

desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice organizate de S.A. „Loteria Națională a Moldovei”;

literele c) și n) se abrogă;”

6. În partea ce ține de modificarea Anexei la Titlul VII al Codului fiscal: la punctul 57 rândul b)

se modifică și va avea următorul cuprins:

b) Taxă de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale <i>cu excepția loteriilor desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice</i>	Venitul din vânzări ale bunurilor declarate la licitație sau valoarea biletelor de loterie vândute	0,25 %	0,25 %	0,25 %	Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar
---	--	--------	--------	--------	--

Proiectul se completează cu articolul XXXVII¹ cu următorul cuprins:

„Art. XXXVII¹ - Articolul 51 din *Legea nr. 291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 2–8, art. 3), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Sesiunea de joc în cazul jocurilor de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, înseamnă perioada de timp din momentul primei depuneri a mijloacelor bănești în contul de joc al jucătorului (în cadrul sesiunii respective)- începerea sesiunii, până la momentul retragerii de bani din contul de joc (în cadrul sesiunii respective) -încheierea sesiunii, indiferent de numărul de jocuri soldate cu pierderi sau câștiguri petrecute în această perioadă.”

În susținerea propunerilor înaintate venim cu următoarele argumente:

În anunțul său, privind principalele puncte referitoare la Politica fiscală și vamală pentru anul 2021, Ministerul Finanțelor, la capitolul „Optimizarea taxelor locale” propunea eliminarea a 4 taxe locale cu un randament fiscal scăzut, și anume: taxa pentru parcaj; taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale; taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei); taxa pentru posesorii de câini.

Taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, este, în viziunea noastră, o taxă perimată, care și-a pierdut din actualitatea juridică odată instituirea monopolului de stat în acest domeniu (organizarea și desfășurarea loteriilor). Or, la moment, singurul organizator de jocuri de noroc de tipul loteriilor este S.A. „Loteria Națională a Moldovei”- agentul economic cu cotă integrală de stat. Jocurile desfășurate de S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, de comun cu partenerul privat selectat pentru acest domeniu, presupun organizarea loteriilor cu acoperire pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Rațiunea existenței acestei taxe, ca și taxă locală, rezulta din prevederile *Legii nr. 285-XIV din 18 februarie 1999 cu privire la jocurile de noroc (abrogată prin LP 291/2016)*, conform căreia puteau fi organizate loterii regionale, adică pe teritoriile a cel mult 3 autorități ale administrației publice locale. La moment, singurul organizator de aceste jocuri de noroc este S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, iar loteriile sunt de tipul celor „naționale”.

Conform *Contractului de parteneriat public-privat nr.1/09 din 23 aprilie 2018, pentru dezvoltarea activităților loteriei naționale din sectorul loteriilor pariurilor la competiții/evenimente sportive, inclusiv prin intermediul rețelelor de comunicații electronice,*

această taxă este acoperită de către și din contul S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, fapt care duce la reducerea veniturilor societății pe acțiuni cu cotă integrală de stat, amintind că dividendele achitate de această companie ar urma să fie virate integral în bugetul de stat. Din aceste considerente optăm pentru excluderea acestei taxe locale.

În cazul păstrării acestei taxe, intervenim cu propunerea de a reduce plafonul maxim de la 0,3 % din valoarea biletelor emise la 0,25 % **din valoarea biletelor vândute**. Achitarea în avans a sumelor pentru biletele emise, generează cheltuieli anticipate curente pentru compania de stat și, în esență, duce la o reflectare neobiectivă a proceselor, iar în cazul acceptării propunerii privind achitarea taxei respective, având ca bază de calcul Venitul din Vânzări, Organizatorul jocurilor de noroc va reflecta obiectiv situațiile financiare pentru anul în gestiune.

Practica, pe care o au membrii echipei Organizatorului de jocuri de noroc de la noi din țară, arată că numărul total al biletelor vândute, în cadrul unei loterii momentane, deseori nu depășește 50 % din întregul tiraj, jocul de noroc fiind încetat (fapt care poate dubla suma taxei achitate în avans), iar desfășurarea propriu zisă a jocului de noroc de tipul loteriilor momentane poate dura 3, 4 sau chiar 7 ani.

Vedeți mai jos informația privind achitarea taxei de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ teritoriale în anii 2019-2020 și estimările privind taxa respectivă în cazul modificării formulei de calcul. Modificarea formulei de calcul ar motiva organizatorul jocurilor de noroc să inițieze noi jocuri de loterie momentană, fapt care ar majora numărul vânzărilor și eventual câștigurilor acordate.

	2019 0,1 % de la valoarea biletelor emise (Lei)	2020 0,3% de la valoarea biletelor emise (Lei)	2121 Prognozat 0,25% de la valoarea biletelor vândute (Lei)
Achitarea taxei de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ teritoriale	900 000,0	525 000,0	1 250 000,0

Necesitatea instituirii excepției privind loteriile desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, rezidă și din practica internațională, unde serviciile prestate prin intermediul internetului sunt supuse unor rigori speciale și nu au tangențe cu autoritățile publice locale unde își are sediul organizatorul, ori însuși jocul de noroc, de cele mai dese ori, excedă teritoriul unității administrativ teritoriale respective sau chiar și a țării, unde cadrul normativ național permite acest fapt.

În partea ce ține de modificarea formulei de impozitare a jocurilor de noroc desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, inclusiv prin completarea Legii nr. 291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc, aceasta are la bază necesitatea aplicării echitabile a normelor legate de impozitare prin definirea noțiunii de sesiune de joc pentru jocurile de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice. Or, la moment, **art.12 pct.14 din Codul fiscal** definește câștigurile ca fiind „veniturile brute obținute de la jocurile de noroc, loterii și de la campaniile promoționale atât în formă monetară, cât și nemonetară. În scopul aplicării prezentei noțiuni, câștigul de la jocurile de noroc

realizat în cazinouri, la automatele de joc, la pariuri pentru competițiile/ evenimentele sportive sau la jocurile de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice reprezintă valoarea diferenței pozitive dintre suma câștigată și suma mizată, confirmată documentar. În celelalte cazuri, câștigul reprezintă suma totală câștigată.”

În aceeași ordine de idei, art.2 din Legea 291/2016 cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc, definește câștigul impozabil ca fiind „diferența pozitivă, rezultată în urma participării jucătorului în cadrul jocurilor de noroc și impozitată conform legislației în vigoare, dintre suma de bani sau echivalentele mijloacelor bănești, obținute de jucător după încheierea jocului ori a sesiunii de joc și prezentate de către organizator, și suma mizei de joc depuse”

În mod normal, pentru a impozita echitabil un participant la jocurile de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, ar trebui să luăm în calcul câți bani efectiv a depus acesta în contul de joc, raportat la cât a retras. Acest principiu se aplică în cazul participării la jocurile de noroc organizate în sălile cu automate de joc cu câștiguri bănești, având la bază prevederile art.51 alin.(4) din Legea 291/2016.

Sesiunea de joc în cazul jocurilor de noroc organizate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice ar presupune perioada de timp din momentul primei depuneri, a mijloacelor bănești în contul de joc al jucătorului, până la momentul retragerii de bani din contul de joc, indiferent de numărul de jocuri soldate cu pierderi sau câștiguri petrecute în această perioadă.

Introducerea noțiunii de sesiune de joc pentru jocurile de noroc desfășurate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice ar stabili clar când se încheie jocul de noroc, fapt nereglementat la moment de legislație și când apare dreptul/obligățiunea de reținere a impozitului.

Un argument în plus în susținerea celor invocate ar fi că, la moment, Republica Moldova nu are un mecanism de luptă cu site-urile ilegale, iar acestea pot fi accesate cu ușurință de către cetățenii de pe teritoriul țării noastre. Impozitarea participanților la aceste jocuri de noroc (vădit ilegale, având în vedere prevederile actuale ale legislației) nu va putea fi efectuată în condițiile actualelor prevederi ale legislației fiscale. Or, nu va fi posibilă determinarea corectă a bazei impozabile, organizatorii respectivi nu vor furniza informațiile respective autorităților din Republica Moldova. Singurele informații veridice vor fi cele prezentate de operatorii națională de plăți electronice, care vor putea furniza doar depunerile și retragerile din conturile presupuse a fi create în vederea participării la jocuri de noroc.

Propunerea înaintată de noi, în calitate de Organizator de jocuri de noroc, presupune varianta impozitării integrale a sumei retrase din contul de joc, fiind astfel simplificată procedura de administrare a acestui tip de impozit.

Având în datele înregistrate de site-ul 7777.md, la moment, singurul site legal autorizat pentru organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc, putem menționa că în ultimele trei luni de activitate, rulajul pe acest site a constituit 26,4 mln.lei.

În condițiile în care se vor efectua modificări în modalitatea de impozitare a câștigurilor obținute pe această cale, dar și vor fi întreprinse acțiuni în ceea ce privește combaterea jocurilor de noroc ilegale, site-ul Organizatorului de jocuri de noroc care constituie monopol de stat planifică, pentru anul 2021 un rulaj de 800 mln.lei.

Ținând cont de sumele de bani retrase din cont în ultimele 3 luni de activitate, raportate la rulaj și prognozele pentru anul 2021, presupunem că, în următorul an de gestiune, vom reține în calitate de impozit pe câștiguri, obținute de persoanele fizice, în mărime de cca.5,44 mln.lei (vedeți tabelul anexat).

În cazul în care, actuala formulă de impozitare va fi păstrată, în calitate de organizator de jocuri de noroc care constituie monopol de stat, estimăm suspendarea desfășurării jocurilor de noroc prin intermediul site-ului 7777.md, astfel încât impozite din aceste tipuri de venituri nu vor fi transferate.

ESTIMĂRILE
ORGANIZATORULUI JOCURILOR DE NOROC CARE CONSTITUIE
MONOPOL DE STAT ÎN CAZUL MODIFICĂRII FORMULEI DE CALCUL A
IMPOZITULUI PE VENIT ACHITAT DE PERSOANELE FIZICE OBTINUT DIN
JOCURILE ON-LINE, INCLUSIV CA URMARE A ÎNCHIDERII SITE-URILOR
ILEGALE

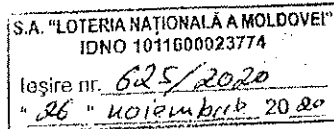
DE FAPT	lei	% din rulaj
Rulaj 01.09-26.11.2020 (3 luni)	26,442,184.00	
Retrageri de numerar din conturile de joc	1,495,524.00	5.7%
Impozit	179,462.88	0.7%
ESTIMATIV		
Rulajul estimativ pentru anul 2021 cu condiția închiderii site-urilor ilegale	800,000,000.00	
Estimările privind impozitele reținute de la persoanele fizice	5,440,000.00	
Veniturile estimate ale LNM (companie cu cotă integrală de stat)	16,000,000.00	

LOTERIA NAȚIONALĂ Ă MOLDOVEI

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

str. Constantin Tănase, 7, mun. Chișinău,
MD-2005, Republica Moldova
corina.alexu@mf.gov.md
cancelaria@mf.gov.md

Prin prezenta S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, în calitate sa de gestionar al activităților din domeniul jocurilor de noroc ce constituie monopol de stat (*conform prevederilor art. 3 din Legea nr. 291 din 16.12.2016*), având în vedere procesul de consultare, de către Ministerul Finanțelor a proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative ce vizează ajustarea cadrului legislativ din domeniul fiscal și vamal, înaintează următoarele propuneri privind modificarea proiectului de lege menționat:

Articolul VI, cu referire la modificarea Codului fiscal, se modifică după cum urmează:

se completează cu pct. 1¹ cu referire la modificarea art. 20 din Codul fiscal, va avea următorul cuprins:

„La articolul 20:

litera p¹) va avea următorul cuprins:

„ p¹) câștigurile de la loterii în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește mărimea scutirii personale stabilite la art. 33 alin. (1).”

litera u¹) se abrogă”;

pct. 17, cu referire la modificarea art. 90¹, alineatul (3³) din Codul fiscal, va avea următorul cuprins:

„6. La articolul 90¹, alineatul (3³) liniuța întâi va avea următorul cuprins:

„- 12% din câștigurile de la jocurile de noroc, cu excepția câștigurilor de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește mărimea scutirii personale stabilită la art. 33 alin.(1);”

la pct. 58, cu referire la noua redacție a Anexei la Titlul VII din Codul fiscal, se propun următoarele modificări:

a) La litera e) coloana a treia cuvântul „trimestrial” se substituie cu cuvântul „anual” la fiecare din cele trei poziții enumerate;

b) La prima trimitere din notele de subsol a Anexei („*”) pct. 1¹ se exclude.

În susținerea celor expuse supra menționăm următoarele:

Modificările Codului fiscal al Republicii Moldova, în parte ce ține de impozitarea câștigurilor obținute la loterii și pariuri sportive (Legea 115/2019), care au intrat în vigoare la 01 ianuarie 2020, au scos în evidență o serie de lacune ale legislației în vigoare care, în esență, țin

01 ianuarie 2020, au scos în evidență o serie de lacune ale legislației în vigoare care, în esență, țin de lipsa unui mecanism clar impozitare a veniturilor obținute pe această cale, dar și de contracararea a jocurilor de noroc ilicite.

Modificări propuse la articolul 20:

Prezumă în sine impozitarea câștigurilor obținute la loterii și pariuri sportive, după modelul câștigurilor obținute la campaniile promoționale. Acestea se propun să fie impozitate doar în partea în care valoarea fiecărui câștig depășește mărimea scutirii personale stabilite de Codul fiscal. Or, această inechitate fiscală, în raport cu câștigătorii la loterii și campaniile promoționale, nu poate fi explicată.

În aceeași ordine de idei, odată cu introducerea impozitului de 12% pentru câștigurile obținute ca urmare a participării la jocurile de noroc de tipul loteriilor și pariurilor la competițiile și evenimentele sportive, se poate observa o tendință de diminuare considerabilă a veniturilor S.A. „Loteria Națională a Moldovei.

Dacă pe parcursul lunii ianuarie 2020, se mai menține trendul ascendent, atunci în lunile februarie și martie se observă o diminuare semnificativă a veniturilor din vânzarea biletelor de loterie, comparativ cu perioada similară a anului precedent. Pentru reprezentativitate vedeți tabelul de mai jos.

Perioada	2019	2020	Diferența 2019/2020	%
Ianuarie	39 634 905,00 MDL	41 253 863,20 MDL	1 618 958,20 MDL	+4,1%
Februarie	41 581 402,50 MDL	30 664 071,94 MDL	-10 917 330,56 MDL	-26,3%
Martie (01.03-15.03)	21 362 186,25 MDL	14 250 000,00 MDL	-7 112 186,25 MDL	-33,3%
Total diminuare venituri			16 410 558,62 MDL	
Diminuare prognozată pentru 2020			78 770 681,35 MDL	

În cazul în care trendul se va menține, presupunem o diminuare a veniturilor S.A. „Loteria Națională a Moldovei cu cc 78 milioane lei.

Modificări propuse la articolul 90¹, aliniatul (3³)

Ca și în cazul modificărilor propuse la articolul 20, presupun în sine modificarea Codului fiscal în vederea impozitării câștigurilor obținute la loterii și pariuri sportive, după modelul câștigurilor obținute la campaniile promoționale, argumentele economico-financiare fiind valabile aceleași.

Modificări propuse la Anexa la Titlul VII

Salutăm inițiativa Ministerului Finanțelor de a stabili limitele maxime ale cotelor taxelor locale pentru unitățile comerciale și/sau prestări servicii, având în vedere argumentele expuse de S.A. „Loteria Națională a Moldovei în demersurile sale anterioare.

Totuși, presupunând că autoritățile locale acționa discreționar aprobând, de fiecare dată, taxe locale la cotă maximă permisă, solicităm respectuos revizuirea mențiunilor care prevăd valoarea împătrită a cotelor aplicabile pentru unitățile legate de noroc și pariuri. Or, acestea nu sunt unele fezabile, cel puțin în accepțiunea S.A. „Loteria Națională a Moldovei”, **entitate împuternicită prin Lege să desfășoare aceste activități, în numele statului.**

La moment, în mun. Chișinău, mărimea taxelor locale/anuale (în 2020) constituie 250 mii lei/an (190 mii în 2019), taxă pe care S.A. „Loteria Națională a Moldovei” o acoperă cu greu, fiind nevoită, la începutul anului, să închidă câteva dintre locațiile sale.

Orașul Durlăști avea stabilit, în 2019, o taxă locală în mărime de 190 mii lei/an. **În 2020 această taxă a devenit 50 mii lei pentru fiecare automat de joc cu câștiguri bănești**, la care se mai adaugă coeficientul de 30% pentru activitate după orele 23.00. În locația din or. Durlăști activitatea a fost sistată imediat cum a fost publicată decizia autorității publice locale.

La modul practic, niciuna din locațiile LNM (*în speță*, Săli cu automate de joc cu câștiguri bănești), având în vedere rezultatele obținute în anul 2019, nu ar fi în stare să acopere o taxă locală de peste un milion de lei, după cum am menționat, întimpinăm dificultăți la acoperirea taxelor locale de 250 mii lei.

Menționăm că investițiile pentru amenajarea unei săli cu automate de joc, cu o suprafață de cc 100 m², ar constitui aproximativ 700 mii lei (reparație, sistem de pază, aer condiționat, mocheta). La moment, S.A. „Loteria Națională a Moldovei” se află în proces de închidere a mai multor subdiviziuni ale sale, unul din motive fiind și taxele locale excesive stabilite în anul 2020, toate investițiile făcute în vederea amenajării și dotării acestora fiind, în linii mari, compromise.

Impactul economic pentru Administrația Publică Locală în cazul desfășurării activității sălilor cu automate de joc este identic ca și al altor activități, respectiv APL nu suportă cheltuieli suplimentare în cazul desfășurării activității Sălilor cu automate de joc, ceea ce ar motiva majorarea acestora cu coeficientul 4 față de alte genuri de activitate.

**Director general interimar
S.A. „Loteria Națională a Moldovei”**

Vadim DERMENJI

**Poziția avocaților
referitor la Proiectul politicii fiscale,
publicat de Ministerul Finanțelor la 23.11.2020**

Referitor la impozitul pe venitul exponenților profesiiilor juridice

În pofida multiplelor discuții din ultimii ani, observăm că proiectul în cauza nu rezolva problema discriminării profesiiilor juridice față de alte activități la subiectul impozitării.

Discriminarea profesiiilor juridice a apărut în anul 2018, când toți contribuabilii, cu excepția profesiiilor juridice, au fost transferați la cota de impozitare unică de 12%. Observăm că proiectul actual continuă consolidarea cotei de 12% drept o cotă unică. Proiectul presupune alinierea mai multor cote de impozitare a veniturilor la nivelul cotei generale de 12%.

Conform notei informative la proiectul în cauză, *promovarea măsurilor de uniformizare a cotelor de impozitare a veniturilor reprezintă o necesitate, care rezidă din faptul că actualul sistem de impozitare a veniturilor în Republica Moldova este caracterizat prin cote de impozitare fragmentare (18%, 12%, 10%, 7%, 6%, 5%, 4%).*

În acest context, propunem ca la articolul 69⁴ al Codului Fiscal, cifra „18% ” să se substituie cu cifra „12%”.

Menținerea disproporționalității cotelor de impozitare stabilite pentru persoanele ce practică activități profesionale în domeniul justiției, în raport cu alte categorii de contribuabili, nu este justificată nici din punct de vedere economic, nici a egalității de tratament, dar nici a eficienței fiscale.

Atât timp cât un întreprinzător individual continuă să plătească 12% din venituri după deducerea tuturor cheltuielilor, atunci și un avocat, notar sau executor judecătoresc trebuie să beneficieze de același drept fiscal.

Cota de 12% trebuie să fie introdusă cu păstrarea dreptului general de a deduce toate cheltuielile profesionale, conform articolul 69³ al Codului Fiscal.

Referitor la asigurarea socială a exponenților profesiiilor juridice

Proiectul analizat propune ca profesiile juridice să achite contribuții de asigurări sociale aferente mărimii salariului mediu pe economie pentru a putea beneficia de toate tipurile de prestații de asigurări sociale prevăzute de sistemul public de asigurări sociale.

Această normă, deși nu este menționată expres în proiectul analizat, face ca povara de contribuții sociale ale exponenților profesiiilor juridice să crească de la 10740 lei în anul 2020 până la 24255 lei în anul 2021. O asemenea majorare a sarcinii fiscale de circa 230% timp de un an de zile este cea mai mare majorare fiscală din întreg proiectul propus.

Nici o altă sarcină fiscală nu a fost majorată pentru nici un contribuabil cu 230%.

Spre marele regret al profesiiilor juridice, nota informativă face trimitere la documentul de Analiză privind contribuțiile liber profesioniștilor din domeniul justiției la sistemele publice de asigurări sociale și medicale din Republica Moldova, efectuată cu asistența proiectului „Consilierea Guvernului Republicii Moldova în politici economice” implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (**Analiza GIZ**). Profesiile juridice au criticat dur concluziile acestei Analize GIZ, fapt pentru care considerăm că Analiza GIZ nu poate sta la baza elaborării politicilor de asigurare socială pentru profesiile juridice. Studiul de analiza critică a Analizei GIZ se anexează.

Sistemul de asigurare socială pentru plătitorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătitorii de contribuții fixe. Dacă se reformează sistemul, atunci reforma trebuie să vizeze pe toți, dar nu numai profesiile juridice. Este inadmisibilă crearea unor sarcini contributive mai mari numai pentru anumite profesii sau activități.

Dacă sistemul existent de contribuții sociale în sumă fixă urmează a fi păstrat pentru alți contribuabili, atunci acest sistem trebuie să fie accesibil și profesiilor juridice. Cu alte cuvinte, dacă un întreprinzător individual sau titular de patentă va avea opțiunea de a se asigura social contra unei sume de 12.136 lei/an, atunci și un avocat ar trebui să aibă aceeași opțiune.

Sistemul de asigurării sociale, propus de proiect pentru profesiile juridice, trebuie să fie **opțional**, disponibil nu doar pentru contribuabili din rândul profesiilor juridice, dar și celorlalte categorii de plătitori de contribuții sociale în sumă fixă (întreprinzători individuali, titulari de patentă, alții).

Pentru restabilirea principiului solidarității și echității se impune instituirea a două categorii de plăți:

1. **contribuabilii, care vor continua să plătească suma de bază de 12.136 lei/an**, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu $\frac{1}{2}$ din mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021; $\frac{1}{2} = 4.211$ lei);
2. **contribuabilii, care vor opta să plătească 24.255 lei/an**, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021).

Cu alte cuvinte, în cazul asigurărilor sociale, se propune păstrarea modului de plată a contribuțiilor de asigurări sociale în sumă fixă pentru liber profesioniștii din domeniul justiției, cu extinderea prestațiilor de asigurări sociale după cum urmează:

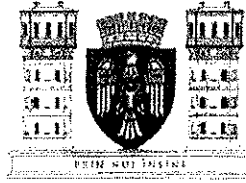
- contribuție fixă minimă (obligatorie) – 12 236 lei / an – cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul lunar asigurat egal cu $\frac{1}{2}$ din salariul mediu pe economie prognozat pentru anul respectiv;
- contribuție fixă calificată (opțională) – 24 255 lei / an – cu toate prestațiile de asigurări sociale calculate din venitul lunar asigurat din mărimea salariului mediu pe economie în anul respectiv.

Referitor la asigurarea socială și medicală a profesiilor juridice cu venituri scăzute

Circa o jumătate din toți avocații înregistrează venituri sub suma de 100.000 lei/an.

Pentru asemenea contribuabili (din toate domeniile, inclusiv pentru profesiile juridice) trebuie să existe un sistem unic de reduceri:

- 50% de la contribuția fixă de asigurare socială de bază;
- 50% de la prima fixă de asigurare medicală;
- Plata sumelor reduse să se facă lunar, dar nu până la 31 martie a anului curent.
- Asigurarea medicală să fie activă de la 1 ianuarie, dar nu de la momentul plății.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

nr. 04-109/4331 din 26.11.2020
la nr. _____ din _____

**Ministerului Finanțelor al
Republicii Moldova**

Urmare a examinării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, Primăria municipiului Chișinău comunică următoarele.

1. Referitor la modificările propuse în Codul fiscal nr. 1163/1997 privind introducerea plafonării la cotele taxelor locale.

Această inițiativă nu poate fi susținută și admisă, ea fiind în contradicție cu principiile constituționale ale autonomiei locale și contrară deciziei Curții Constituționale a Republicii Moldova din 2014, care statuează expres că stabilirea mărimii cotelor taxelor locale este prerogativa excepțională a APL.

2. Modificările propuse referitor la excluderea a 2 taxe locale (taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) și taxei pentru parcaj din lista taxelor locale, nu pot fi acceptate din următoarele considerente:

- Actualmente, se analizează mecanismul de aplicare a taxei pentru parcaj în municipiul Chișinău, în baza Conceptului privind dezvoltarea și managementul sistemului de parcări urbane în municipiul Chișinău, elaborat conform recomandărilor formulate de organizațiile internaționale de specialitate și implementate pe larg de către autoritățile orașelor din Uniunea Europeană. Documentul conține și măsurile pe care municipalitatea le propune spre realizare, ceea ce presupune dezvoltarea managementului parcărilor și parcajelor în oraș, cum ar fi amenajarea parcărilor în stradă, implementarea sistemului Park&Ride și a parcărilor cu plată.

- În municipiul Chișinău, cota taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) în ultimii 5 ani nu a fost modificată (majorată) și nu constituie o povară pentru mediul de afaceri.

3. La capitolul anulării facilității ce vizează dreptul la o reducere cu 15% a sumei impozitului pe bunurile imobiliare, considerăm că achitarea cu reducere stimulează cetățenii să achite până la data de 30 iunie, astfel încasările constituie cca 80% din totalul anual aprobat la impozitul menționat. Ținând cont de specificul procesului bugetar – cheltuielile lunare în luna iunie sunt mai mari cu circa 50% (achitarea indemnizațiilor de concediu angajaților din sfera socială), această sursă de venit este importantă pentru luna iunie.

Totodată, considerăm că propunerea nu este oportună și din considerentul că Agenția Servicii Publice, cu sprijinul Agenției Proprietății Publice și Agenției Relații Funciare și Cadastru, a inițiat un proiect finanțat de Banca Mondială, prin care se prevede realizarea, în anii 2020-2023, a înregistrării și evaluării funciare, asigurându-se cartografierea a 100% din terenuri și înregistrarea drepturilor de proprietate, respectiv, conform datelor actualizate, valoarea de impozitare ar putea crește, ceea ce ar majora povara financiară a plătitorului.

În cazul acceptării propunerii privind menținerea facilității, termenul de achitare a impozitului poate rămâne: „nu mai târziu de data de 25 septembrie”.

4. Referitor la modificările termenului de plată a taxei pentru salubritate, propuse în anexa la Titlul VII al Codului fiscal: „Lunar, până la data de 25 a lunii imediat următoare lunii de gestiune”, solicităm menținerea posibilității pentru APL privind stabilirea condițiilor de plată a taxei, din motivul că administrarea acestei taxe prin modalitatea propusă va crea cheltuielile bugetare suplimentare considerabile pentru înștiințarea *lunară* a subiecților impunerii taxei pentru salubritate (tipărirea și expedierea avizelor de plată). În acest context, în proiectul de lege prezentat, în art. 297 alin. (7), propunem introducerea lit. p).

5. În vederea clarificării mecanismului de administrare a taxei de la posesorii de câini propunem următoarele modificări:

- la articolul 293 alineatul (1), după textul „cu excepția celor stipulate la alin. (2) lit. p)”, se introduce lit. k);

- la articolul 293 alineatul (2), după textul „calculul taxei stipulate la art. 289 alin. (2) lit. p)”, se introduce lit. k);

- la articolul 297 alineatul (7), după textul „Pentru taxele locale specificate la art. 289 alin. (2) lit. p)”, se introduce lit. k).

Totodată, este important de menționat că pentru administrarea eficientă a acestei taxe, nu există cadrul legal privind obligativitatea declarării de către proprietar a faptului deținerii animalelor de companie. Solicităm completarea

legislației sub aspectul introducerii obligativității de a înregistra animalul la autoritatea publică locală.

6. În partea ce ține de introducerea în componența veniturilor bugetelor UAT a taxelor speciale, considerăm că este necesară modificarea cadrului legal în complex, în scopul stabilirii domeniului și modului de aplicare a taxelor menționate.

7. Suplimentar la proiectul de lege nominalizat, ținându-se cont de practica aplicării prevederilor Legii nr. 163/2010 „Privind autorizarea executării lucrărilor de construcție în municipiul Chișinău”, solicităm modificarea art. 27 din legea menționată, prin stabilirea mărimii plăților pentru emiterea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare eliberate de către APL, în funcție de suprafața obiectului. În aceste condiții de diferențiere după suprafața construită/desființată vor fi eliminate condiții inegale pentru beneficiari care există la moment reieșind din cuantumul plăților care constituie 50 de lei pentru emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare sau a certificatului de urbanism informativ și 100 de lei pentru emiterea autorizației de construire/desființare.

 PRIMAR GENERAL
Ion CEBAN

Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova
(mun. Chișinău, str. Constantin Tănase 7, MD-2005)

Din partea **Companiei "Darwin" ("Glamis" SRL)**
(mun. Chișinău, str. Bucuriei 1/6, MD-2004)

PROPUNERE

/în temeiul Proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2021/

Darwin este o entitate comercială care vinde cu amănuntul o gamă largă de produse și servicii („retailer”), de la telefoane și accesorii pentru telefoane; tablete, laptopuri, PC și accesorii pentru acestea; produse TV, foto și de optică, până la transport electric; electrocasnice; produse sport, de sănătate și îngrijire personală, etc.

Vinderea produselor și serviciilor menționate se face prin intermediul magazinelor propriu-zise, amplasate în Chișinău și în mai multe raioane ale Republicii, cât și prin intermediul magazinului online.

Darwin s-a lansat în Republica Moldova în martie 2013 și la moment este dealer autorizat al mai multor companii cu renume mondial, cum ar fi: Apple, Samsung, Fly, Philips, Nokia, Acer, Lenovo, Dell, Asus, Intel, JBL, Beats by Dr. Dre, Skullcandy și altele.

Analizând Proiectul de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2021, **în special aspectul cu privire la revizuirea tratamentului fiscal al mărfurilor transportate prin intermediul trimiterilor poștale internaționale, se constată ca fiind reală și necesară o asemenea măsură, materializată prin diminuarea “plafonului” neimpozabil pentru coletele ce sunt achiziționate de la companii nerezidente.** Adaptarea pragului în cauză conform practicilor țărilor europene se impune din mai multe considerente, printre care:

1. **Plafonul vădit mai mare (200 de Euro, și chiar și 100 de Euro) decât cel din țările Uniunii Europene (22 Euro) pentru coletele internaționale „netaxabile” oferă accesibilitate comerțului electronic abuziv și ilegal.** Odată ce, legea permite persoanei fizice efectuarea unor achiziții internaționale neimpozitate și netaxate, până la o sumă destul de mare, și mai ales că aceste achiziții nu sunt limitate legislativ ca număr per perioadă de timp – fenomenul în cauză a devenit un “trend” în rândul pseudo-comercianților persoane fizice. La moment nu există încă un mecanism real de verificare a comenzilor efectuate de către fiecare persoană fizică

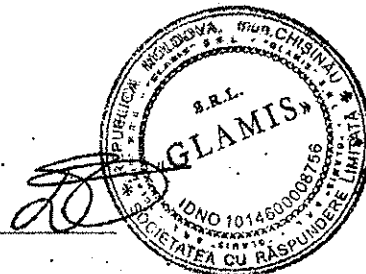
în parte și a modului de utilizare (pentru consum propriu) a bunurilor comandate prin intermediul trimiterilor poștale.

2. **Situația în cauză dezavantajează comercianții persoanele juridice a căror acțiuni și activitate este condiționată de legislație; care se conformează mai multor măsuri și proceduri de achitare a taxelor atât de import, cât și a impozitului pe venit, etc. Se schițează astfel condiții și circumstanțe de concurență neloială. Totodată, nu sunt protejate corespunzător nici drepturile consumatorilor.**
3. **Limita neimpozabilă (200 sau chiar și 100 de Euro) „blochează” acumularea la bugetul de stat a unor taxe cuvenite, legale și justificate, care ar putea fi utilizate în procesul dezvoltării economice.** Tranzacțiile comerciale prin intermediul trimiterilor poștale internaționale, fără achitarea drepturilor de import, a mărfurilor de valoare mică, adesea au caracter comercial, de fapt. Aceste tranzacții ascund de fapt un business al persoanelor care profită de facilitățile legislative în cauză. Dar de pe urma acestui business, nu se încasează în bugetul de stat veniturile cuvenite.
4. **Practica țărilor europene privind stabilirea plafonului neimpozabil de doar 22 de Euro pentru colete poștale internaționale demonstrează că această măsură este una eficientă, care “nu dăunează” nimănui, ba din contra, previne situațiile de eschivare fiscală, concurență neloială sau comerț electronic ilegal.**

“Darwin” (“Glamis” SRL) manifestă respect și apreciere pentru inițiativele Ministerului Finanțelor de a supune consultării publice proiectele de lege și măsurile propuse spre adoptare, oferind participanților vizați oportunitatea de a-și expune poziția.

Cu înalte considerațiuni,

“Darwin” (“Glamis” SRL)
Administrator Victor DOROGANICI

Către: Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
(MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase 7)

De la: Compania "Panda shop" ("Eliteh Trade" SRL)
(MD-2044, mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân 8/2)

În legătură cu Proiectul de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2021,

Compania "Panda shop" ("Eliteh Trade" SRL) Vă adresează prezenta

Propunere

de stabilire a plafonului neimpozabil pentru mărfurile transportate prin intermediul trimiterilor poștale internaționale de 22 euro, conform practicilor europene

Conform Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr. 1569/2002:

Articolul 5. Introducerea bunurilor pe teritoriul Republicii Moldova

„(1) Persoanele fizice au dreptul:

d¹) prin derogare de la lit. d), de a primi, în cadrul tranzacțiilor comerciale (B2C – de la business la consumator), prin intermediul trimiterilor poștale internaționale, fără achitarea drepturilor de import, mărfuri care nu au caracter comercial, nu depășesc limitele cantitative stabilite de legislație și a căror valoare intrinsecă nu depășește suma de 200 de euro per expediere. Mărfuri care nu au caracter comercial sînt mărfurile care, cumulativ, prezintă un caracter ocazional, sînt destinate exclusiv uzului personal al destinatarului sau al familiei sale și care, prin natura sau cantitatea lor, nu sînt destinate activității comerciale sau de producție...”

Prin Proiectul de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2021 se propune revizuirea tratamentului fiscal al mărfurilor transportate prin intermediul trimiterilor poștale internaționale și stabilirea, în legătură cu aceasta, a sumei de 100 de Euro, în loc de 200 de Euro (actuală la moment) ca prag neimpozabil pentru aceste colete.

Compania "Panda shop" ("Eliteh Trade" SRL) consideră această măsură una binevenită și cu "potențial" de ajustare conform practicilor europene – până la suma de 22 de euro.

În calitatea sa de agent economic/comerciant, "Panda shop" este dezavantajată, în raport cu pseudo-comercianții – persoane care cumpără frecvent produse de peste hotarele țării, ca fiind pentru consum propriu, în limita permisă de lege fără taxare și impozitare, și pe care ulterior le comercializează pe teritoriul țării. Acest fenomen a devenit foarte intens și

frecvent în ultima perioadă de timp, odată cu apariția a tot mai multor site-uri de genul Aliexpress, Joom, etc.

Facilitățile fiscale pentru tranzacțiile comerciale (B2C – de la business la consumator), prin intermediul trimiterilor poștale internaționale, fără achitarea drepturilor de import, a mărfurilor de valoare mică și care nu au caracter comercial, se pare că sunt interpretate și utilizate tot mai abuziv. Tot mai multe sunt situațiile când, de către persoane fizice se achiziționează produse de valoare neînsemnată (căști, huse, alte accesorii, etc) în cantitate mare (până la 200 de euro, spre exemplu) și ulterior aceste produse sunt vândute pe siteuri de comerț electronic intern.

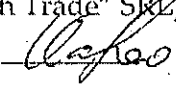
Această stare de lucruri determină o concurență neloială cu producătorii locali și cu importatorii rezidenți și se manifestă ca o susținere a comerțului electronic ilegal. Pe de o parte, se defavorizează agenții economici care activează în conformitate cu legislația, care achită taxe de import și taxe pe venit. Pe de altă parte, nu se încasează în bugetul de stat veniturile cuvenite.

Mai mult decât atât, plafonul stabilit la moment (și chiar și cel de 100 de euro care se propune a fi instituit) este permisiv pentru business-ul ilegal, lipsit de taxe și impozități, care nu este limitat de lege nici prin numărul de "comenzi internaționale". Or, legea nu prevede la moment numărul sau cantitatea de colete poștale de care ar putea să beneficieze săptămânal/lunar o persoană.

Compania "Panda shop" ("Eliteh Trade" SRL) consideră oportună stabilirea pragului neimpozabil, pentru coletele ce sunt achiziționate de la companii nerezidente, în mărime de 22 de euro, așa cum se practică în tot spațiul UE – motiv pentru care adresează prezenta propunere și speră în acceptarea acesteia.

Cu respect,

Compania "Panda shop" ("Eliteh Trade" SRL)

Administrator Vasili GARCIOU

26 noiembrie 2020

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

SERVICIUL FISCAL DE STAT

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ГОСУДАРСТВЕННАЯ НАЛОГОВАЯ
СЛУЖБА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase nr.9
tel. (373 22) 82-33-53, Fax (373 22) 82-33-54, mail@sfs.md
www.sfs.md

„26” 11 2020 Nr.26-12/2-16/67788

Ministerul Finanțelor

Serviciul Fiscal de Stat, cu referire la scrisoarea nr.09/1-13/322 din 24.11.2020 ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2021, informează că a examinat proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative și în limitele competenței sale comunică următoarele.

1. Considerăm necesar ca în tot textul proiectului de lege cuvintele „se introduce” de substituit cu cuvintele „se completează” și cuvintele „se înlocuiesc.” de substituit cu cuvintele „se substituie”.

2. La art. VI, în partea ce ține de modificarea Codului fiscal:

1) La pct.1 textul „punctul 28 alineatul b)” de substituit cu textul „punctul 28) lit. b)”.

2) La art. VI la pct. 14 textul „și pentru suma care depășește plafonul de 1,2 milioane lei să achite impozitul pe venit la cota stabilită la art.15 lit.a), fără a lua în calcul suma impozitului pe venit reținut la sursa de plată.” să fie modificat după cum urmează „doar pentru venitul care depășește plafonul de 1,2 milioane lei și să achite impozitul pe venit la cota stabilită la art.15 lit.a), fără a trece în cont suma impozitului pe venit reținut potrivit art. 69¹⁸. ”.

Modificarea propusă are caracter de concretizare, deoarece reieșind din prevederile art. 69¹⁸ alin. (2) din Codul fiscal agentul economic efectuează reținere finală și respectiv persoana fizică urmează să declare doar depășirea plafonul de 1,2 milioane lei fără dreptul de trecere în cont al impozitului reținut.

3) La pct. 17, modificarea propusă la art.90¹ alin.(3¹) de exclus textul „și nerezidente și/sau persoane juridice nerezidente”, deoarece impozitarea nerezidenților se efectuează în baza art. 91 „Reținerile din veniturile nerezidentului” din Codul fiscal.

Totodată, menționăm că dat fiind faptul că potrivit art. 73 alin. (3) și (4) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 actul normativ produce efecte doar cît este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, considerăm oportun de specificat expres în Codul fiscal că nu se va efectua reținerea impozitului pe venit din dividendele achitate din profitul anului 2021. Concretizarea respectivă este condiționată și de faptul că potrivit art. 80¹ din Codul fiscal persoanele juridice au dreptul să achite dividende acționarilor (asociațiilor) săi pe parcursul perioadei fiscale din profitul perioadei fiscale în curs. Astfel, pot exista agenți economici care au achitat dividende din profitul anului 2020 și au reținut impozit.

4) La pct.22, considerăm pertinent stabilirea dreptului la deducere a TVA aferent procurărilor nu numai a mărfurilor care au fost distruse în urma calamităților, dar și TVA aferent, mărfurilor, serviciilor procurate și utilizate în procesul de producție, ce sînt întrucipate în producția în curs de execuție sau producția finită.

5) La pct. 25, în partea ce ține de obligația de înregistrare ca plătitor a TVA în urma reorganizării, dat fiind faptul reorganizarea poate avea loc prin mai multe căi, consecințele cărora sînt diferite, se propune expunerea redacției alin.(5) al art.112, în modul care va specifica obligația de înregistrare, în dependență de tipul reorganizării, după care va după cum urmează.

„(5) Subiectul căruia, în cadrul reorganizării prin fuziune, dezmembrare sau transformare, i-au fost transmise drepturi și/sau obligații de către întreprinderea reorganizată, deținătoare a statutului de plătitor a TVA, se consideră înregistrat în calitate de subiect impozabil cu TVA din data înregistrării de stat a noilor persoane juridice, cu excepția reorganizării prin absorbție, pentru care data înregistrării în calitate de subiect al impunerii cu TVA data înregistrării modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice absorbante.

Subiecții sînt obligați să înștiințeze oficial Serviciul Fiscal de Stat, în termen de 5 zile lucrătoare din data înregistrării de stat a noilor persoane juridice, cu excepția reorganizării prin absorbție, pentru care termenul de 5 zile lucrătoare începe a curge din data înregistrării modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice absorbante.”

Subiecții sînt obligați să înștiințeze oficial Serviciul Fiscal de Stat, în termen de 5 zile lucrătoare din data înregistrării de stat a noilor persoane juridice, cu excepția reorganizării prin absorbție, pentru care termenul de 5 zile lucrătoare începe a curge din data înregistrării modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice absorbante. ”

6) La pct. 27 prevederile din proiectul de lege referitoare la obligația emiterii facturii fiscale în ziua livrării, la solicitarea cumpărătorului ce a efectuat procurarea cu amănuntul în locurile special amenajate, în cazurile în care achiziția va fie efectuată după orele de program a serviciului financiar a furnizorului sau într-o subdiviziune teritorială, amplasată în altă localitate decît locul unde se află subdiviziunea contribuabilului ce emite facturi fiscale, va fi imposibilă de executat de către furnizori.

În acest sens se propune specificarea unui termen de cîteva zile lucrătoare în care cumpărătorul va fi în drept să solicite factura fiscală.

7) La pct.28, reieșind din denumirea documentului primar de strictă evidență – ”Avizul de însoțire a mărfurilor” considerăm necesar de substituit sintagma ”avizul de însoțire” propusă prin proiectul de lege, cu sintagma ”avizul de însoțire a mărfurilor”.

8) La pct.40 din proiectul de lege, în partea ce ține de art.226¹⁶ alin.(11), se propune în următoarea redacție:

“(11) Orice informație primită de Serviciul Fiscal de Stat este tratată ca secret fiscal și este prezentată organelor de urmărire penală și instanțelor judecătorești în scopul examinării cazurilor ce țin de competența acestora.”.

9) Referitor la pct. 45, dat fiind că în textul alineatului (1) cuvîntul ”septembrie” se repetă, în scop de concretizare a modificărilor ce se propun, se consideră oportună expunerea acestora în următoarea redacție: ”alineatul (1) textul ”25 septembrie” se substituie cu textul ”31 mai”, iar textul ”nu mai tîrziu de data de 25 septembrie” cu textul ”nu mai tîrziu de data de 25 iulie”;

10) Referitor la pct. 46, în scop de percepere corectă a normelor propuse, se consideră oportună expunerea primei fraze din alineatul 2² în următoarea redacție:

„Se scutesc de impozitul pe bunurile imobiliare bunurile rămase nefinisate timp de 3 ani după începutul lucrărilor de construcție, al căror grad de finisare, determinat de către experții tehnici în construcții sau de către agenții economici cu activități în domeniul expertizei tehnice la solicitarea subiecților impunerii, este mai mic de 50%.

Scutirea în cauză nu se aplică în cazul în care gradul de finalizare a construcției, determinat de către experții tehnici în construcție, de către agenții economici cu activități în domeniul expertizei tehnice sau de către autoritățile administrației publice locale, în baza metodei stabilite de către orfanul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, constituie 50% și mai mult.”.

Totodată, aferent subiecților impunerii cu impozitul pe bunurile imobiliare/impozitul funciar, intervenim cu propunerea ca această calitate să revină nemijlocit proprietarilor de bunuri imobiliare conform situației de la 01 ianuarie a fiecărui an gestionar (exceptând cazurile în care calitatea de proprietar al bunurilor imobiliare o are statul, autoritățile și instituțiile publice). Considerăm că o astfel de abordare ar conduce la simplificarea mecanismului de administrare, având în vedere că actualmente schimbarea în cursul anului a titularilor drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobiliare implică, în cazul contribuabililor:

1) persoane juridice sau fizice înregistrate în calitate de întreprinzător - necesitatea realizării de sine stătător a calculelor repetate, cu determinarea obligațiilor fiscale proporțional perioadei deținerii dreptului de proprietate în cursul anului calendaristic și prezentarea unor dări de seamă corectate aferente obligațiilor ce necesită a fi declarate;

2) persoane fizice-cetățeni - necesitatea realizării de către serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor a calculelor repetate, cu determinarea obligațiilor fiscale proporțional perioadei deținerii dreptului de proprietate în cursul anului calendaristic și înmânarea avizelor de plată corectate sau primare – pentru noii subiecți ai impunerii.

11) La pct. 53, la art. 293:

- alin. (1) sintagma ”cu excepția celei stipulate la alin. (2) lit. p)” se propune de a fi expusă astfel ”cu excepția celor stipulate la alin. (2) lit. k) și p)”;

- alin. (2) se propune de a fi expus în următoarea redacție: „(2) Calculul taxelor stipulate la art. 289 alin. (2) lit. k) și p) se efectuează de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale a autorității administrației publice locale în funcție de baza impozabilă și cota concretă a acestora. În cazul taxei specificate la art. 291 la lit. n) calculul se efectuează anual, iar în cazul taxei specificate la lit. p) - trimestrial.”.

Modificările specificate sunt necesare în circumstanțele în care taxa de la posesorii de câini nu se abrogă din Titlul VII al Codului fiscal. Totodată, necesitatea unei norme care să prevadă periodicitatea calculării taxelor derivă din problematica existentă la momentul actual, în contextul implementării SIA SCITL. Menționăm că actualmente, reieșind din faptul că calcularea și înmânarea avizelor de plată se realizează conform condițiilor stabilite de AAPL (inclusiv perioada de calculare, achitare) și în foarte multe cazuri acestea sunt diferite (luna, trimestru, semestru sau an), acest fapt nu permite stabilirea unui principiu unic de gestionare a sistemului.

De asemenea, întru minimizarea de către serviciile de colectare a impozitelor și taxelor din cadrul primăriilor a cheltuielilor de administrare a acestor două taxe (în special în condițiile în care cota taxei stabilită de către autoritățile locale este una foarte mică) se propune de a stabili periodicitatea de calculare, inclusiv de achitare a acestora: în cazul taxei de la posesorii de câini – anual, iar în cazul taxei de salubritate - trimestrial.

12) La pct. 54, la art. 294 alin. (2) sintagma: „(2) Taxa stipulată la art. 289 alin. (2) lit. p) poate fi achitată” se propune de a fi expusă astfel: „(2) Taxele stipulate la art. 289 alin. (2) lit. k) și p) pot fi achitate”.

Modificările specificate la pct. 54 sunt necesare în circumstanțele în care taxa de la posesorii de câini nu se abrogă din Titlul VII al Codului fiscal.

13) La pct. 56, la art. 297:

- se specifică că se introduce alineatul (1¹), dar nu este specificat conținutul acestuia;
- alin. (7) se propune de a fi expus în următoarea redacție: "În cazul taxelor specificate la art. 289 alin. (2) lit. k) și p), înștiințarea subiecților impunerii cu privire la suma taxei ce urmează a fi achitată se realizează de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale a autorității administrației publice locale prin intermediul avizelor de plată a taxei. Avizul de plată la taxa de la posesorii de câini se remite anual, conform termenului-limită stabilit de către autoritatea administrației publice locale, iar avizul de plată la taxa pentru salubritate - trimestrial, până în ultima zi a fiecărui trimestru."

Argumentele cu referință la acest aspect sunt specificate la art. 293 alin. (2). Totodată, accentuăm că norma respectivă va reglementa periodicitatea și modul de înștiințare a subiecților impunerii cu privire la obligațiile fiscale aferente acestor taxe.

14) La pct. 58, la lit. f) coloana 3 din Anexă se propune de se specifică, similar cotelor maxime stabilite la taxa pentru unitățile de comerț și/sau de prestări servicii, dacă satele, comunele și orașele din componența mun. Chișinău și mun. Bălți se includ sau se exceptează de la categoria cotelor stabilite pentru mun. Chișinău și Bălți.

La lit. p) coloana 4 se propune expunerea în următoarea redacție: "Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar", în contextul argumentelor prezentate la art. 293 alin. (2).

Totodată, menționăm că cotele maxime, prevăzute în Anexă, se referă doar la perioada anilor 2021-2023. Considerăm necesară includerea unei norme care să stipuleze expres mărimea cotelor aplicabile după anul 2023.

Mențiunea "1" specificată sub Anexa la titlul VII al Codului fiscal se propune de a fi expusă în următoarea redacție: "Pentru cazinouri și alte tipuri de unități care desfășoară activitate în domeniul jocurilor de noroc cota maximă stabilită se multiplică cu 4.";

15) La pct. 62, propunerea expusă la alin. (5) nu este susținută, din considerentul că organul abilitat cu eliberarea autorizațiilor pentru efectuarea, în zona drumului public și/sau în zonele de protecție a acestuia din afara perimetrului localităților pentru efectuarea lucrărilor de construcție și montaj, este organul abilitat al administrației publice centrale, care urmează să fie responsabil atât deținerea evidenței tuturor autorizațiilor eliberate, cât și de raportarea informațiilor cu referință Serviciului Fiscal de Stat.

3. La art. X din proiectul vizat, propunerile la art. 3 alin. 1) litera d) din Legea nr. 1466/1998 cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe, nu este susținută.

Conform art. 1 alin.(2) din Legea nr. 1466/1998, obiectivele principale ale Legii menționate sunt protecția suveranității și asigurarea securității economice a țării, dezvoltarea economiei naționale prin intermediul stimulării activității economice externe, asigurarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe.

Prin urmare, data apariției dreptului de a încasa mijloace bănești poate fi pe un termen nedeterminat sau pe un termen foarte mare.

4. Referitor la art. XV:

art. 4 :

alin. (7) lit. b) textul „până la 15 iunie a anului fiscal în curs” se propune de a fi substituit cu textul „până la 25 iunie a anului fiscal în curs pentru terenurile dobândite până la 31 mai inclusiv”, corespunzător modificărilor propuse la Titlul VI al Codului fiscal;

alin. (9) lit. a) se propune de a se expune în următoarea redacție: ”,a) persoanele juridice și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător calculează de sine stătător suma anuală a impozitului pe bunurile imobiliare, pornind de la valoarea contabilă a bunurilor imobiliare conform situației din 1 ianuarie a anului fiscal în curs, iar în cazul bunurilor imobiliare dobândite/apărute în cursul anului, inclusiv în cazul bunurilor imobiliare la care se schimbă subiectul impunerii în cursul anului – conform valorii contabile de la data dobândirii/apariției acestora. Calculul impozitului pe bunurile imobiliare, să prezintă anual, până la data de 25 ianuarie a anului următor anului fiscal de gestiune, utilizând, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în condițiile stipulate la art.187 alin. (2¹) din Codul fiscal. Pentru bunurile imobiliare existente, dobândite și/sau apărute până la 31 mai inclusiv a anului fiscal în curs, persoanele juridice și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător achită impozitul pe bunurile imobiliare la bugetele locale, conform amplasării obiectelor impunerii, nu mai târziu de 25 iulie a anului curent. Pentru bunurile imobiliare dobândite și/sau apărute după 31 mai a anului fiscal în curs, persoanele juridice și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător impozitul pe bunurile imobiliare se achită până la 25 martie a anului următor anului fiscal în curs.”.

Completarea în cauză se necesită prin prisma faptului că norma expusă în proiectul legii nu reglementează termenul de achitare a impozitului pe bunurile imobiliare în cazul persoanelor juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător.

5. La art. XXXVI, considerăm necesar de a revizui pct.3, deoarece nu este clar care alineat din art.17 din Legea 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, se completează cu lit.b¹).

Totodată, Serviciul Fiscal de Stat prezintă, suplimentar, sinteza propunerilor de perfecționare a legislației, pentru a fi incluse în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (se anexează).

Director

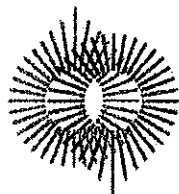
Ludmila BOTNARI

Digitally signed by Lichii Iuri
Date: 2020.11.26 22:47:30 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Coordonat cu (funcția/subdiviziunea)	Prenumele, Numele	Data	Semnătura
Director adjunct	Iuri LICHII		
Șef adjunct al DEJ	Pavel Dima		
Coordonat cu	Marin Morcov	Digitally signed by Morcov Marin Date: 2020.11.26 18:29:02 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova	
Executor Telefon e-mail	Claudia Popescu 82-33-63 Popescu Claudia@sfs.md		

Guvernul Republicii Moldova
Agenția Proprietății Publice
„TERMoeLECTRICA” S.A.
MD-2024, mun. Chișinău, str. Tudor Vladimirescu, 6
Tel.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Cod fiscal: 1003600026295, Cod TVA: 0400008
Cod IBAN: MD63ML000000002251328842
B.C. „Moldindconbank” S.A., sucursala „Burebista”

TERMoeLECTRICA S.A.

Правительство Республики Молдова
Агентство Публичной Собственности
„TERMoeLECTRICA” A.O.
MD-2024, mun. Кишинэу, ул. Тудор Владимиреску, 6
Тел.: +373-22-43-64-59, fax: +373-22-49-50-97
E-mail: anticamera@termoelectrica.md
Фискальный код: 1003600026295, НДС: 0400008
Код IBAN: MD63ML000000002251328842
B.C. „Moldindconbank” A.O., отделения „Burebista”

TIC 15 100 1710058 ISO 9001:2015

Nr. 79/804 din 26.11.2020
La nr. _____ din _____

Dnei Zinaida GRECEANȚI
Președintele Parlamentului RM
Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 105

Dlui Ion CHICU
Prim-ministru al Republicii Moldova
Piața Marii Adunări Naționale, 1

Dlui Serghei PUȘCUTA
Viceprim-ministru, Ministru al Finanțelor
Str. Constantin Tănase, 7

Dlui Ghenadie ȚEPORDEI
Director general al Agenției Proprietății Publice
Piața Marii Adunări Naționale, 1

Dlui Anatol USATȚI
Ministru al Economiei și Infrastructurii
Piața Marii Adunări Naționale, 1

Dnei Anna AKHALKATSI
Director al biroului Băncii Mondiale în RM
Str. Pușkin, 20/1, mun. Chișinău

Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. ca rezultat al examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2021), plasat opiniei publice, și anume modificarea conform pct.23 și pct.29 din Art. VI - **Codul fiscal nr.1163/1997**, ce se referă la articolul 104 litera c¹) liniuța a doua și ultima propoziție și articolul 124 alineatul (3) litera b) și ultima propoziție; pct.1 La articolul 28 litera n) și pct.2 Nota la Anexa nr.2 punctul 1 din Art. VII. – **Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal**, Vă comunică următoarele:

Având drept activități principale, producerea și distribuția energiei termice precum și producerea energiei electrice în regim de cogenerare, „Termoelectrica” S.A. asigură cu agent termic cca 80% din fondul locativ al municipiului Chișinău sau peste 500 mii locuitori și asigură cu energie electrică cca 15% din necesitățile Sistemului Electroenergetic al Republicii Moldova.

Acest fapt impune atât o responsabilitate deosebită față de impactul asupra Securității Energetice a Republicii Moldova, cât și asupra Societății în întregime.

Astfel, la 21 noiembrie 2014 Banca Mondială (BM) a aprobat Proiectul de Îmbunătățire a Eficienței SACET (în continuare PIESACET 1) în valoare de 40,5 milioane USD, având obiectivul de a contribui la îmbunătățirea eficienței operaționale și viabilității financiare a noii întreprinderi de termoficare „Termoelectrica” S.A. și de a îmbunătăți calitatea și fiabilitatea serviciilor de termoficare furnizate populației din mun. Chișinău.

Ca rezultat, pe parcursul anilor 2015-2020 au fost realizate un șir de măsuri orientate spre redresarea și stabilizarea complexului termoenergetic deținut de întreprindere, unul din principalele fiind implementarea PIESACET 1, care a fost finalizat cu succes la 30 iunie 2020.

Pentru a continua dezvoltarea în baza eforturilor de reabilitare tehnică, comercială și financiară a „Termoelectrica” S.A., începute în 2015 și a investițiilor în rețeaua SACET realizate în cadrul PIESACET 1, acum direcția prioritară pentru noi investiții este infrastructura de producere a energiei termice și electrice, precum și continuarea investițiilor în infrastructura de distribuție și alimentare a consumatorilor pentru îmbunătățirea eficienței alimentării cu energie termică și îmbunătățirea și eficientizarea consumului și a controlului asupra consumului energiei termice. Infrastructura de producere a energiei termice și electrice a „Termoelectrica” S.A. este învechită – peste 40 ani de exploatare (cu eficiență redusă de utilizare a combustibilului) și se apropie de sfârșitul termenului/duratei de exploatare.

Astfel, „Termoelectrica” S.A. în anul 2020 în condiții financiare dificile cu surse proprii a realizat modernizarea cu prelungirea termenului normat de viață a **Unității de Generare nr.1 a CET Sursa 1**, care încă în anul 2019 a expirat termenul de exploatare normat.

Însă, acest lucru este imposibil de realizat din sursele proprii ale întreprinderii pentru celelalte Unități de Generare la care termenul normat de exploatare expiră în anul 2021 pentru Unitatea de Generare nr.2 și pentru Unitatea de Generare nr.3 în anul 2022.

Fără modernizare, această situație prezintă pericol pentru alimentarea neîntreruptă cu energie termică în mun.Chișinău și pentru securitatea energetică a țării. În scopul abordării acestui risc, în 2018 Guvernul Republicii Moldova a solicitat asistență pentru efectuarea unui studiu privind optimizarea SACET Chișinău.

În continuarea asistenței oferite anterior pentru reformele în sectorul SACET din Republica Moldova, Suedia a oferit asistență financiară prin intermediul programului ESMAP pentru realizarea unui astfel de studiu cu supravegherea din partea Băncii Mondiale.

Tot în același context, în anul 2019 a fost realizat un amplu studiu de sistem, care a stat la baza pregătirii și ratificării recente a acordului între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Republica Moldova pentru finanțarea celui de-al doilea Proiect de Îmbunătățire a Eficienței Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică în valoare de 92 mln EUR (în continuare PIESACET 2), cuantumul acestuia fiind calculat în condițiile politicii fiscale și vamale valabile la momentul elaborării ”scutirii de TVA cu drept de deducere, a accizei, taxei vamale și taxei pentru efectuarea procedurilor vamale la importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organisme financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului)”.

Realizarea studiului și respectiv, ratificarea acordului a fost impusă din considerentul că, pe parcursul ultimilor 5 ani, la instalațiile de cogenerare la CET Sursa 1, care asigură cca 73% din energia termică livrată în SACET Chișinău și 90% din energia electrică livrată de „Termoelectrica” S.A. în Sistemul Electroenergetic Național, numărul de deranjamente cu necesitatea de oprire a utilajului s-a dublat, iar disponibilitatea puterii instalate a scăzut substanțial, ceea ce confirmă gradul avansat de uzură a echipamentului. În același timp utilajul de generare respectiv a depășit deja termenul normat de funcționare și necesită reabilitare sau înlocuire urgentă.

Impactul major prognozat ca rezultat al implementării celui de al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței SACET, finanțat din cadrul surselor Acordului de împrumut nr. 9134-MD și anume reconstrucția capacităților de generare la CET Sursa 1 și înlocuirea capacităților de generare ale CET Sursa 2, va fi obținerea următoarelor rezultate:

- Capacitatea propusă a instalațiilor noi de cogenerare va acoperi sarcina termică de vară necesară (109,4% din sarcina termică);

- Modernizarea blocului energetic nr.2 al CET Sursa 1 va extinde durata de exploatare a acesteia cu 8 ani, va majora capacitatea brută de producere a energiei electrice de la 80 MWe la 95 MWe și va îmbunătăți randamentul de producere a energiei termice cu 1%.
- Reparația capitală a blocului energetic nr.3 la CET Sursa 1 va extinde durata de exploatare estimativ cu 8 ani .
- Instalarea a capacităților noi de cogenerare la CET Sursa 3 și la CT-Vest va avea următoarele beneficii:
  - Producerea suplimentară de energie electrică netă va fi de 304 100 MWh/an, o creștere de 52,4% față de nivelul actual de producere
  - Producerea suplimentară de energie termică în regim de cogenerare de înaltă eficiență va crește cu 266 700 Gcal/an (24,4%). Energia termică produsă folosind cazane cu apă fierbinte și cogenerare de eficiență redusă va scădea cu 46,5%.
- Fiabilitatea și flexibilitatea alimentării cu energie termică a consumatorilor va crește considerabil.
- La implementarea investiției poate fi utilizată infrastructura electroenergetică existentă.
- Investiția micșorează considerabil povara creșterii tarifului la energia termică.

Astfel, din valoarea totală a împrumutului de 92 mln EUR, cuantumul Componentelor pentru modernizarea surselor de cogenerare constituie 87,2 la sută sau 80,2 mln EUR fără TVA.

Prin aplicarea noilor prevederi privind eliminarea scutirii de TVA cu drept de deducere și a accizelor, taxei vamale și taxei pentru efectuarea procedurilor vamale la importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor și serviciilor costul de realizare a componentelor se va majora cu cel puțin 30% sau 24,06 mln EUR și **va consisti 104,26 mln. EUR**, mărime ce depășește semnificativ valoarea împrumutului total acordat. ***Prin urmare, diminuând cuantumul taxelor aplicate din valoarea aprobată pentru aceste 2 componente (80,2 mln EUR – 24,06 mln EUR) sursele disponibile în mărime de 56,14 mln EUR nu vor acoperi costul efectiv al acestora respectiv, realizarea proiectului va fi imposibilă.***

Totodată, ținem să menționăm că, implementarea PIESACET 1 a căzut sub incidența Hotărârii de Guvern nr. 246 din 08.04.2010, fiind inclus în Anexa nr.2 "Lista împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului Republicii Moldova/Republicii Moldova sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organismele financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, destinate realizării proiectelor de asistență investițională, din contul cărora vor fi importate sau achiziționate mărfuri (lucrări, servicii) scutite de TVA cu drept de deducere, scutite de accize, plata taxei vamale, a taxei pentru efectuarea procedurilor vamale, a taxei pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului" **ceea ce a facilitat implementarea cu succes a acestui proiect și respectiv obținerea beneficiilor majore ca rezultat al implementării lui.**

Totodată, în cazul semnării Acordului de implementare între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, SA „Termoelectrica” și Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei cu privire la al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (P172668), „Termoelectrica” S.A. își exprimă îngrijorarea privind implementarea acestuia în condițiile aprobării noilor prevederi la Politica fiscală și vamală pentru anul 2021, **deoarece achitarea impozitelor și taxelor enumerate ar duce la majorarea costurilor de Proiect sau realizarea parțială a acestuia, lucru inadmisibil în condițiile unor prevederi deja stabilite: valoarea împrumutului și costurile pe fiecare element al proiectului conform Caietului de sarcini.**

Mai mult ca atât, prin realizarea proiectului, urmare a modificărilor propuse în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (politica fiscală și vamală pentru anul 2021), va duce la încălcarea gravă a Articolului 6, alin. (8), lit. c) „echitatea fiscală” din Codul Fiscal al Republicii

Moldova, nr. 1163 din 24.04.1997, or majorarea costurilor proiectului, prin aplicarea suplimentară a impozitelor și taxelor la **BUGETUL CENTRAL**, va avea impact direct asupra contribuabililor din mun. Chișinău (consumatori de energie termică), prin împovărarea facturilor pentru energia termică primite de persoanele fizice și juridice (inclusiv instituțiile de stat, sau cele finanțate din bugetul de stat, cum ar fi: instituțiile medicale, de asistență socială, de învățământ, etc.).

Reieșind din cele expuse, prin analogie vis-a-vis de condițiile de care am beneficiat în cadrul proiectului PIESACET 1, intervine necesitatea urgentă a suportului Dvs prin includerea PIESACET 2 în Anexa nr. 2 la Hotărîrea de Guvern nr. 246 din 08.04.2010, decizie despre care rugăm să fim informați.

Or, în cazul unei decizii nefavorabile sub aspectul nescutirii de impozitele și taxele descrise mai sus în procesul implementării PIESACET2, „Termoelectrica” S.A. nu poate asigura implementarea totală a proiectului și prin urmare obținerea rezultatelor scontate, conform Acordului de împrumut nr.9134-MD din 30 septembrie 2020.

De menționat că, toate măsurile incluse în PIESACET 2 sunt minime și strict necesare, iar nerealizarea lor în condițiile actuale va duce la colapsul sistemului termoenergetic al mun. Chișinău și a întregului sistem energetic din Republica Moldova.

În vederea asigurării fiabilității sistemului energetic în Republica Moldova, contăm pe susținerea instituției Dvs.

Cu respect,

Director General

Veaceslav ENI

Către: **Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova**
/mun. Chișinău, str. Constantin Tănase 7, MD-2005/

Din partea: **“Ultra Distribution” SRL**
/mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân 8/2, MD-2044/

Stimate Minister al Finanțelor,

“Ultra Distribution” SRL apreciază înalt inițiativele Dvs. de a supune consultării publice măsurile legislative propuse a fi adoptate și oportunitatea oferită publicului de a participa activ și responsabil în procesul de examinare a acestor măsuri.

Cu referire la Proiectul de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2021, în special măsura propusă ce vizează revizuirea tratamentului fiscal al mărfurilor transportate prin intermediul trimiterilor poștale internaționale,

“Ultra Distribution” SRL Vă adresează prezenta

PROPUNERE

/privind stabilirea pragului neimpozabil pentru coletele ce sunt achiziționate de la companii nerezidente – în cuantum de 22 de Euro/

pentru următoarele **MOTIVE:**

Art. XIX din Proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative propune modificarea Legii nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 185-189 art. 1416), cu modificările ulterioare, după cum urmează:

„2. La articolul 5 litera d¹), cifra „200” se substituie cu cifra „100”.

La momentul actual, Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice la art. 5 lit. d¹ prevede următoarele:

„(1) Persoanele fizice au dreptul:

d¹) prin derogare de la lit. d), de a primi, în cadrul tranzacțiilor comerciale (B2C – de la business la consumator), prin intermediul trimiterilor poștale internaționale, fără achitarea drepturilor de import, mărfuri care nu au caracter comercial, nu depășesc limitele cantitative stabilite de legislație și a căror valoare intrinsecă nu depășește suma de 200 de euro per expediție. Mărfuri care nu au caracter comercial sînt mărfurile care, cumulativ, prezintă un caracter ocazional, sînt destinate exclusiv uzului personal al destinatarului sau al familiei sale și care, prin natura sau cantitatea lor, nu sînt destinate activității comerciale sau de producție. În cazul în care mărfurile

au caracter comercial, depășesc limitele cantitative stabilite de legislație sau valoarea intrinsecă a acestora depășește limita neimpozabilă de 200 de euro, drepturile de import se calculează pornind de la valoarea mărfurilor în vamă, iar limita neimpozabilă menționată nu micșorează valoarea impozabilă a acestora;”

Conform Notei informative la proiectul de lege menționat, se justifică necesitatea adaptării prevederilor Codului Fiscal al RM, nr. 1163/1997 în vederea revizuirii tratamentului fiscal al mărfurilor transportate prin intermediul trimerilor poștale internaționale. Propunerea este formulată în conformitate cu practicile europene, unde „plafonul” fără taxe este de 22 de Euro. Astfel, se menționează că, obiectivul pe termen lung este de a uniformiza dimensiunea „plafonului” fără taxe cu țările Uniunii Europene.

Cu referire la inițiativa în cauză, **“Ultra Distribution” SRL consideră corectă și chiar necesară stabilirea pragului neimpozabil pentru coletele ce sunt achiziționate de la companii nerezidente de chiar 22 de Euro, și nu 100 de Euro, cum se propune.** Modificarea în cauză se impune ca sarcină principală pentru susținerea business-ului local și preîntâmpinarea abuzurilor din partea persoanelor fizice care în ultima vreme sunt din ce în ce mai multe și se dau drept comercianți pe platforme de genul www.999.md.

Comerțul electronic a crescut rapid și continuă să se intensifice, ceea ce a dus la o **concurență neloială** cu producătorii locali și cu importatorii rezidenți. Or, tot mai multe persoane fizice, profitând și chiar făcând abuz de facilitățile oferite de lege, fac achiziții internaționale săptămânale sau chiar la câteva zile distanță, în suma “liberă de taxe vamale” – produse pe care le comercializează ulterior în Republica Moldova, la prețuri chiar mai mari decât prețul de achiziție și livrarea. Acest fapt reprezintă o **încurajare a comerțului electronic ilegal**, ce are un impact negativ asupra statului.

De asemenea, prin astfel de acțiuni se defavorizează agenții economici care activează legal, respectând legislația, achitând taxele vamale și de impozit. Situațiile în cauză reprezintă un generator de **concurență neloială** între mărfurile importate/autohtone și cele procurate prin intermediul trimerilor poștale.

În aceeași ordine de idei, **pragul neimpozabil major reprezintă o amenințare pentru baza încasărilor fiscale.** Statul are de suferit, prin faptul că nu se obțin veniturile cuvenite, nu se respectă principiul echității fiscale și acumulării adiționale a veniturilor bugetare.

“Ultra Distribution” SRL Vă remite prezenta Propunere, mizând pe dorința reală a ajustării graduale a legislației Republicii Moldova la practicile europene, pe asigurarea unei concurențe loiale în rândul comercianților și pe acumularea corectă de legată a taxelor la bugetul de stat, din partea organelor reprezentative ale Republicii Moldova.

Cu respect,

“Ultra Distribution” SRL
Administrator Alexei Loboda

**Uniunea
Administratorilor
Autorizați din Moldova**

**Authorized
Administrators Union of
Moldova**

MD 2004, Republica Moldova,
mun. Chișinău, str. Toma Ciorbă, 18

BC „Victoriabank” SA filiala nr. 12 Chișinău,
IBAN MD02VI022241200000017MDL
SWIFT:VICBMD2X884, cod fiscal 44005017
Tel./fax: + 373 22 40 38 90, Tel.: + 373 79514541,
email: aolarm@gmail.com

18, Toma Ciorba St,
Chisinau, MD 2004, Republic of Moldova
BC „Victoriabank” SA filiala nr. 12 Chisinau,
IBAN MD02VI022241200000017MDL
SWIFT:VICBMD2X884, fiscal cod 44005017
Phone /fax: + 373 22 40 38 90, Phone: + 373
79514541,
email: aolarm@gmail.com

Nr. 03/11 data 25.11.2020

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
corina.alexu@mf.gov.md

*Cu referire la subiectul „Aviz –
politica fiscală și vamală 2021”.*

Prin prezenta Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova, în contextul analizei proiectului privind politica fiscală și vamală pentru anul 2021, propus de Ministerului Finanțelor, exprimă opțiunea, că proiectul propus nu soluționează problema discriminării reprezentanților profesiilor juridice în raport cu ceilalți contribuabili.

Proiectul supus analizei vine să stabilească regula potrivit căreia reprezentanții profesiilor juridice vor fi obligați să achite contribuții sociale aferente mărimii salariului mediu pe economie pentru a putea beneficia de toate tipurile de prestații de asigurări sociale. Norma vizată, deși nu este indicat expres, stabilește o majorare esențială – apriximativ de două ori - a contribuției sociale pentru reprezentanții profesiilor juridice. Uniunea apreciază propunerile formulate drept discriminatorii și lipsite de justificare și în sensul expus exprimă dezacordul cu proiectul propus.

Ținând cont de activitatea practică desfășurată de administratorii autorizați în cadrul reglementat de Legea insolvenței și Legea cu privire la administratorii autorizați, Uniunea exprimă opțiunea, că sistemul de asigurare socială pentru plătitorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătitorii de contribuții fixe. În sensul expus, dacă se reformează sistemul, atunci reforma trebuie să vizeze toți contribuabilii, dar nu numai profesiile juridice. Este inadmisibilă crearea unor impozite mai mari numai pentru anumite profesii. Or, profesiile juridice nu reprezintă nici 5% din totalitatea plătitorilor de contribuții sociale în sumă fixă.

Totodată Uniunea optează pentru păstrarea sistemului existent de prestații sociale minime. Dacă sistemul existent de contribuții sociale în sumă fixă urmează a fi păstrat pentru alți contribuabili, atunci el trebuie să fie accesibil și profesiilor juridice. Cu alte cuvinte, dacă un întreprinzător individual sau titular de patentă va avea opțiunea de a se asigura social contra unei sume de 12.136 lei/an, atunci și profesiile juridice ar trebui să aibă aceeași opțiune. Pe această dimensiune considerăm rezonabil a lărgi spectrul de prestații sociale pentru toți contribuabilii de sume fixe. Sistemul propus de Ministerul Finanțelor trebuie să fie **opțional**, disponibil nu doar pentru contribuabilii din rândul profesiilor juridice, dar și celorlalte categorii de plătitori de contribuții sociale în sumă fixă (întreprinzători individuali, titulari de patentă, alții).

Astfel:

a. **contribuabilii, care vor continua să plătească suma de bază de 12.136 lei/an,** trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar

asigurat egal cu $\frac{1}{2}$ din mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021; $\frac{1}{2}\% = 4.211$ lei);

b. **contribuabili, care vor opta să plătească 24.255 lei/an**, trebuie să beneficieze de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat egal cu mărimea prognozată a salariului mediu pe economie în anul respectiv (8.422 lei în anul 2021).

Pe dimensiunea achitării primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, calculată în sumă fixă pentru persoanele fizice prevăzute la pct. 2 din anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002, Uniunea optează pentru o tratare uniformă și echitabilă a persoanelor fizice prevăzute la anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002. În sensul expus, regula, conform căreia persoanele fizice care achită prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, în termenul stabilit la art. 22 alin. (1) din Legea nr. 1593/2002 (până la 31 martie), beneficiază de o reducere de 50% din suma stabilită, urmează a fi extinsă asupra tuturor categoriilor de persoane prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002. Aici urmează să fie luat în calcul faptul, că asiguratorul (CNAM) activează polița de asigurare medicală obligatorie după achitarea integrală a costului primei de asigurare. Sub acest aspect, propunerea înaintată poate avea un efect compensatoriu în situația când, asiguratul achită integral costul poliței de asigurare obligatorie în termenul stabilit la art. 22 alin. (1) din Legea nr. 1593/2002, dar el va fi considerat persoană asigurată nu pentru un termen de 12 luni, după cum prevede legea, dar numai până la data de 31 decembrie.

Cu referire la impozitul pe venit, proiectul presupune alinierea unor cote de impozitare a veniturilor la nivelul cotei generale de 12% și promovarea măsurilor de uniformizare a cotelor de impozitare a veniturilor, totuși, proiectul propus păstrează pentru profesiiile juridice cota impozitului pe venit la 18 %. Pe dimensiunea expusă Uniunea nu susține proiectul propus.

Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova optează pentru reducerea cotei impozitului pe venit de la 18% până la 12%, prin:

- modificarea art. 69⁴ din Codul Fiscal cifra „18%” să fie înlocuită cu cifra „12%”.

Totodată considerăm, prin prisma dispozițiilor legale conținute la art. 6 alin. (8) al Codului fiscal, care consacră principiul echității fiscale, că limitarea deducerilor profesionale sunt inadmisibile, nejustificate și discriminatorii. Odată ce profesiile juridice au cheltuieli identice sau similare cu cheltuielile unor agenți economici din sfera de prestări servicii, atunci limitarea deducerii cheltuielilor ar avea ca efect majorarea plăților fiscale efective în pofida reducerii aparente a cotei de impozit. Ținând cont de cheltuielile administratorilor autorizați prezentate în anexă, în cumul cu faptul, că majoritatea administratorilor autorizați nici nu au angajați, impozitul fără deduceri devine un adevărat impozit pe activitatea operațională. În cazul în care se dorește impozitarea veniturilor profesiilor juridice din activitatea operațională (IVAO), atunci cota adecvată pentru impozitul IVAO nicidecum nu poate fi 12%, ci 4% - așa cum este prevăzut pentru sectorul întreprinderilor mici și mijlocii. În sensul expus, Uniunea optează pentru păstrarea dreptului la toate deducerile profesionale, conform sistemului actual, fără a fi modificat art. 69³ din Codul fiscal.

În contextul celor expuse, Uniunea este continuu disponibilă pentru o colaborare pe dimensiunea identificării modalităților de îmbunătățire a mecanismului de asigurare socială și impozitare a reprezentanților profesiilor conexe justiției.

**Președintele Uniunii Administratorilor
Autorizați din Moldova**

Digitally signed by Popa Ion
Date: 2020.11.25.16:48:13 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ion POPA

unejmoldova@gmail.com

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Kiev 3/A, et. 3
373) 22 876 523, mob. +373 68999104, fax 373 22 876 522

26.11.20 Nr. 1124

Ministerul Finanțelor
Ministerul Justiției

Urmare a lansării în data de 24.11.20 a consultărilor publice referitoare la proiectul de lege privind măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2021, Uniunea Națională a executorilor judecătorești, reieșind din conținutul acestui document afișat pe pagina web a Ministerului Finanțelor, comunică următoarele:

1. respectivul proiect nu conține soluții pentru **abordarea nejustificat diferențiată a profesiilor juridice** în raport cu toate celelalte categorii de contribuabili. Exemplificăm (potrivit art. 15 Cod Fiscal):
în raport cu persoane fizice, întreprinzători individuali și medicii de familie titulari ai practicii, care exercită activitate profesională independentă – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;
în raport cu persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil;
în raport cu gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;
în raport cu întreprinderile mici și mijlocii - 4% din obiectul impunerii.(art. 54³ Cod Fiscal)
Profesiile juridice sunt unicele entități care sunt impozitate la cota de 18%.

În acest sens, mizăm pe consecvența și susținerea Ministerului Justiției în remedierea situației cras inechitabile și nejustificate, prin realizarea efectivă a inițiativei de reducere a cotei de impozitare a profesiilor juridice de la 18% la 12%.

2. Majorarea cuantumului contribuției fixe de asigurări sociale de la 10.740 lei/an, până la 24.255 lei/an (cifra care rezulta din dezbaterile pe conceptul politicii bugetar-fiscale pentru anul 2021), chiar dacă este corelată cu extinderea prestațiilor de asigurări sociale de stat nu este atractivă pentru profesioniștii din domeniul executării silite este una excesivă și nejustificată.
3. Reiterăm în acest context că liber profesioniștii din domeniul justiției sunt și angajatori – astfel, aceștia poartă și sarcina achitării contribuțiilor la BASS/BASM pentru angajații biroului. Această sarcină, corelată și cu plata unor sume fixe,

majorate excesiv, pune o povară pre mare pe un segment de contribuabili, care nu doar realizează și servesc unui interes public, dar și creează locuri de muncă.

4. Prevederile p. 3 al art. XXIII al proiectului (care se referă la modificarea art. 7 al Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale) este formulată într-o manieră pe care o persoană străină domeniului asigurărilor sociale/fiscale este dificil să o înțeleagă. (cităm: „(3¹) Venitul lunar asigurat pentru liber profesioniști ce practică activitate în sectorul justiției se determină prin împărțirea 1/12 taxa fixă a contribuției de asigurări sociale de stat stabilită pentru anul corespunzător la cota tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite taxele fixe a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite începând cu 1 ianuarie 2021.” Astfel încât, a ne expune - în termenul extrem de redus - asupra unei norme neinteligibile este peste posibilitățile noastre. Am sugera redactarea explicită a acestei norme întru evitarea dificultăților în aplicarea ulterioară.
5. Totuși, în cazul în care sensul ultimei propoziții propuse pentru completarea art. 7 din Legea nr. 289/2004 (citate supra) înseamnă îndepărtarea momentului în care liber profesioniștii vor beneficia de unele asigurări sociale – exprimăm dezacordul cu aceasta, motivat de faptul că și până în data de 01.01.21 liber profesioniștii au contribuit la BASS, iar acest stagiul de cotizare nu poate fi ignorat. Nici conținutul art. XXXIX din proiect nu oferă suficientă certitudine acestui aspect, fiind condiționat de ”întrunirea condițiilor”.
6. Corelat cu aceste incertitudini este și conținutul p. 5 al aceluiași alineat al proiectului - este neclar care sunt situațiile când va fi luat în calcul venitul mediu lunar asigurat și când – salariul mediu lunar prognozat pe economie. Menționăm că nici proiectul, nici nota informativă nu oferă claritate acestui aspect.
7. Referitor la modificările aduse Codului Fiscal – art. VI a I proiectului:
  - La p. 37 al acestuia solicităm completarea cu următoarele ”și se exclude sintagma ” și doar în baza avizului pozitiv al Serviciului Fiscal de Stat.”” Motivele dezacordului cu această sintagmă țin de caracterul ei neconstituțional și abuziv, precum s-a arătat detaliat anterior în mai multe adresări către Ministerul Justiției și precum a semnalat și Ministerul Justiției anterior în opiniile adresate Ministerului Finanțelor.
  - La p. 39 a I aceluiași articol din proiect, se propune expunerea completării art. 203 Cod Fiscal după cum urmează: ” „(4) Dacă bunurile sechestrate nu au fost comercializate în decursul a 3 luni din data aplicării sechestrului sau nu a fost achitată suma restanței, acestea, cu excepția motivelor întemeiate, sunt transmise, însoțite de documentul executoriu în baza căruia acestea sunt urmărite și actul de stabilire a valorii bunurilor, în termen de 15 zile lucrătoare, executorului judecătoresc competent teritorial, în condițiile al. 3 al art. 30 Cod de executare, pentru urmărire conform Codului de executare.” Insistăm pe aceste completări din mai multe motive: 1. pentru a nu periclita reglementările legale referitoare la competență teritorială stabilite de Codul de executare 2. pentru a nu admite situația de urmărire a bunului în lipsa unei proceduri de executare (motiv din care este nevoie de document executoriu) 3. Pentru a nu irosi irațional banii bugetari și efectua o evaluare repetată a bunului e nevoie de actul de evaluare de care dispune deja organul fiscal (or, alineatul 1 al art. 203 CF indica clar ca evaluarea trebuie sa fie realizata) 4. Pentru a evita interpretările abuzive ale normei, credem oportun a indica că bunul va fi nu doar comercializat, ci urmărit – or, Codul de executare prevede mai multe modalități de urmărire, nu doar comercializarea. Insistăm pe aceste completări a redacției proiectului,

având în vedere că ulterior aprobării anume executorii judecătorești vor fi cei care vor pune în aplicare prevederile menționate mai sus.

În concluzie,

- Reiterăm necesitatea ajustării cotei de impozitare aplicabile profesiilor din domeniul justiției la cuantumul de 12%, cu aplicarea tuturor cheltuielilor deductibile. În acest sens, propunem ca la articolul 69⁴ al Codului Fiscal, cifra „18% ” să se substituie cu cifra „12%”.
- Dezaprobăm menținerea și instituirea unor norme noi ”dedicate” profesiilor din domeniul justiției și apreciem ca nejustificată, discriminatorie și nocivă această practică
- Optăm pentru reglementarea unui sistem de asigurării sociale **optional** atât pentru profesiile juridice, cât și pentru celelalte categorii de plătitori de contribuții sociale în sumă fixă (întreprinzători individuali, titulari de patentă, alții) - care ar permite un acces în condiții cu adevărat echitabile tuturor contribuabililor în funcție de veniturile lor.
- Insistăm pe reglementarea **posibilității de achitare în cuantum de 50% a plăților** la BASS de către contribuabilii ce le achită în sumă fixă, prin inserarea completărilor în proiect.;
- este o regretabilă constantă oferirea unui termen **critic de mic** pentru avizarea proiectelor ce țin de domeniul bugetar-fiscal, în disonanță atât cu **prevederile art. 33 al Legii cu privire la actele normative, cât și cu volumul (79 de pagini) și complexitatea proiectului**. Am aprecia mult dacă această practică ar fi remediată de autorul proiectului și descurajată prin reacțiile autorităților competente pentru avizare, or acești termeni pun o presiune mult prea mare pe angajații responsabili pentru avizarea proiectului și afectează calitatea procesului de consultarea și avizare.

Cu considerațiune,

Președinte

Valeriu Devderea

MINISTERUL
AGRICULTURII,
DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY
OF AGRICULTURE,
REGIONAL DEVELOPMENT AND
ENVIRONMENT OF THE REPUBLIC
OF MOLDOVA

MD-2005, Chisinau, 9 Constantin Tanase Str
Tel. 20 45 81; Fax 22 07 48, E-mail: cancelaria@madrm.gov.md, WEB: www.madrm.gov.md

27.11.2020 Nr. 02-05/5420

Cancelaria de Stat
CC: Ministerul Finanțelor

În contextul solicitării Ministerului Finanțelor privind avizarea proiectului de Lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 940/MF/2020), Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului remite anexat propunerile de modificare asupra proiectului sus-menționat.

Secretar de Stat

Ghenadie IURCO

Anexă: 10 file.

Ex: Petru Tataru
Tel: 022 204 537 / e-mail: petru.tataru@madrm.gov.md

MINISTERUL AGRICULTURII, DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI MEDIULUI AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	30. NOV. 2020
CODUL	A-3812

Modificări:

La Art. I.

➤ **Pct. 1 din proiect:** completările propuse la art. 6 privind drepturile de efectuare a plăților în numerar în sumă ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, în cazul când întreprinderea evaluează în calitate de cumpărător a bunurilor și serviciilor și în limita a 100 000 de lei pentru fiecare tranzacție pentru bunurile sau serviciile comercializate -- în calitate de vânzător, nu corelează între ele și respectiv plafoanelor în cauză nu pot fi diferite, deoarece a doua parte, în relațiile de vânzare - cumpărare a bunurilor și serviciilor, este de asemenea o întreprindere.

Diferențierea plafoanelor de efectuare a plăților în numerar poate fi efectuată sub aspectul raporturilor întreprinderii cu un contribuabil sau necontribuabil, cu o persoană juridică sau cu o persoană fizică. A doua abordare poate fi diferențierea plafoanelor sub aspectul valorii bunurilor și serviciilor (de mică valoare, mijloace circulante și fixe).

➤ **Pct. 2 din proiect:** modificarea propusă la art. 7¹ pct.1 privind substituirea textului „în aceeași perioadă, volumul” cu cuvintele „pe parcursul anului calendaristic precedent, venituri” nu asigură o claritate în varianta modificată a punctului respectiv. Pentru omiterea deficienței în cauză urmează a fi substituite și cuvintele „de vânzare a” cu cuvântul „au”. De asemenea, necesită a fi folosită aceeași abordare a subiectului substituirii -- „text” sau „cuvinte”.

➤ **pct. 3, articolul 10:** intenția de expunere în redacție nouă a punctul 5, propunem substituirea cuvântului „cetățenii” din alineatul doi al punctului menționat cu textul „persoanele fizice”, întrucât, în opinia noastră, fiind în prezența unor raporturi de drept civil, subiecții de drept apar în ipostaza de titulari ai drepturilor și obligațiilor civile, deci în calitate de persoane fizice, fiind irelevant, în speță, calitatea acestora de a fi cetățeni -- titulari ai drepturilor politice;

➤ **punctul 5¹,** în opinia Ministerului prima propoziție este inutilă, întrucât potrivit principiilor de drept orice normă conține ca element component sancțiunea, și incertă, atâta timp cât nu face trimitere la articolele propuse a fi inserate în Codul contravențional. Obiecție valabilă și pentru punctul 9 și 10.

La Art. VI

➤ **Pct. 20, art.96 litera b):** liniuța a cincea, nu se susține majorarea TVA de la “8%” la “12%”.

Ăceastă majorare de TVA va afecta inevitabil activitatea agenților economici din sectorul agricol, având și un impact direct și asupra veniturilor. Efectele condițiilor climaterice nefavorabile din anii 2019-2020 și pandemiei COVID-19 au influențat drastic activitatea agenților economici;

➤ **Pct. 30 din proiect:** în Anexa nr. 1 la titlul IV „Mărfurile supuse accizelor” rândul cu poziția tarifară 2208 se propune a fi expus în redacție nouă cu următorul cuprins:

	Denumirea mărfii		Cota accizelor
--	------------------	--	----------------

Poziția tarifară		Unitatea de măsură	Anul 2021	Anul 2020	Anul 2023
220820	Distilat de vin sau de tescovină de struguri	Litru alcool absolut	104,33 lei	104,33 lei	104,33 lei
220830	Whisky	Litru alcool absolut	109,55 lei	115,02 lei	120,77 lei
220840	Rom și alte rachiuri obținute prin distilare, după fermentarea produselor din trestie de zahăr	Litru alcool absolut	109,55 lei	115,02 lei	120,77 lei
220850	Gin și rachiu de ienupăr	Litru alcool absolut	109,55 lei	115,02 lei	120,77 lei
220860	Voteă	Litru alcool absolut	109,55 lei	115,02 lei	120,77 lei
220870	Lichioruri și siropuri (cordial).	Litru alcool absolut	109,55 lei	115,02 lei	120,77 lei
220890	Altele	Litru alcool absolut	109,55 lei	115,02 lei	120,77 lei

Majorarea cotei accizelor pentru „poziția tarifară – 2208 la capitolul „Distilat de vin sau de tescovină de struguri” va avea impact negativ și va influența în mod special dezvoltarea sectorului vitivinicol în condițiile actuale de criză din mai multe considerente:

Conform datelor, înregistrate în Registrul vitivinicol al Republicii Moldova, în luna octombrie s-a constatat existența unui stoc impunător de produse vinicole (peste 18 mil. dal), astfel distilarea acestuia și producerea distilatului reprezintă o soluție primordială pentru eliminarea stocurilor de vin în exces. Mai mult, acțiunea nr. 3.8 din „Matricea de Politici pentru recuperarea economică în condiții de pandemie Covid-19”, elaborată de Consiliul Economic pe lângă Prim-Ministru, prevede „implementarea unor soluții de parteneriat public-privat în domeniul distilării vinului destinat vânzării în vrac și prelucrarea deșeurilor din fabricarea vinului”. În acest sens, aprobarea majorării accizelor la poziția tarifară - 2208 va avea impact de lungă durată și nu va crea beneficii, doar cheltuieli și condiții dificile pentru comercializarea ulterioară a distilatelor:

Sectorul de producere a distilatelor de vin este în diminuare (de la 6 mil dal de vin direcționate la distilare în anul 2014 la cca 2 mil dal în anul 2020) și majorarea, în continuare, a accizelor va duce la distrugerea și mai avansată a acestuia.

Totodată: Cota accizelor pentru motorină și gaz lichefiat pentru o tonă să fie la nivelul anului 2020 (2508 și respectiv 3580 lei), astfel precum este prevăzut pentru păcură. Menținerea cotei accizelor neschimbate pentru următorii 3 ani va permite o stabilitate nu

năuăi în sectorul agricol, dar și transportatorii de mărfuri și pasageri, întreprinderi de procesare și prelucrare, etc.

Dacă majorarea cotelor accizelor pentru produsele din tutun, produselor alcoolice sunt justificate prin faptul că vin să educe consumatorul prin reducerea consumului acestor produse, atunci majorarea tradițională a accizelor la produse petroliere, periodice, provoacă nemulțumirea atât a mediului de afaceri cît și a societății în întregime.

Creșterea PIB poate fi prognozat prin majorarea altor taxe indirecte, care nu au impact direct și imediat asupra mediului de afaceri/producătorilor agricoli.

➤ pct. 43, la articolul 277 alineatul (1) litera a) și b): atragem atenția asupra faptului că arendatorului bunurilor imobiliare agricole deține în același timp și calitatea de proprietar al bunurilor imobiliare, deci se regăsește în categoria reglementată la litera a). Astfel, în cazul unui contract de arendă, prin prisma normei analizate, arendatorului, în calitate de proprietar, îi revine obligația de plată a impozitului pe bunurile imobiliare. Cu toate acestea, din redacția literei b) se deduce contrariul și anume că în cadrul raporturilor de arendă obligația de plată a impozitului pentru bunurile imobile revine arendașului, iar, ca excepție, această obligație ar reveni arendatorului, adică proprietarului bunului imobil. În această ordine de idei, considerăm că la litera b) urmează a fi indicat în calitate de subiect al impunerii arendatorul, iar arendașul va plăti acest impozit doar în cazul în care contractul de arendă va prevedea preluarea acestei obligații.

➤ pct. 56, la art. 297: propunerea de completare cu alineatul (1¹) nu conține textului alineatului propus;

referința la alineatul (9) se face atât în intenția de modificare al alineatului (8) și (9) cît și la alineatul (9) și (10). În opinia Ministerului intențiile de modificare menționate urmează a fi comasate.

➤ **Totodată, modificările propuse în proiectul de Lege nu reflectă sectorul de producere de carne și ouă, neccătînd la faptul că au fost nenumărate solicitări către Ministerul Finanțelor de examinare a unificării TVA pe întreg lanțul de producere.**

La Art. XI.

Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 54-55 art. 378) cu modificările ulterioare

Se propune completarea acestuia cu modificări ce vizează plățile pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor, după cum urmează:

➤ **Articolul 1:**

- la litera b), după cuvintele „de colectare” se completează cu cuvântul „valorificare.”, cuvântul „(deversărilor)” se substituie cu textul „și deversărilor”, iar textul „de producție și” se înlocuiesc cu cuvântul „... inclusiv”;

- la litera c), textul „fondurilor ecologice” se substituie cu textul „Fondului Ecologic Național”, iar textul „calității mediului” se înlocuiește cu textul „calității și protecției mediului înconjurător.”

➤ **Articolul 2:**

- alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Subiecții prezentei legi sunt persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare, care desfășoară activitate de întreprinzător în baza actelor permise de mediu.”

- la alineatul (2) textul „, emisiile (deversările) de poluanți în mediu și depozitarea deșeurilor de producție.” se substituie cu textul „, emisiile de poluanți în aerul atmosferic, deversările de ape uzate în emisare și depozitarea deșeurilor.”

➤ **Articolul 3:**

- În tot textul Legii cuvintele „ape reziduale” se substituie cu cuvintele „ape uzate”;
- Noțiunile concentrație maximă admisibilă (CMA), deversare limitat admisibilă (DLA) și emisie limitat admisibilă (ELA) se înlocuiesc cu altele noi, după cum urmează:
- „concentrație maximă admisibilă (CMA) de poluanți – concentrație maximă admisibilă a poluanților din atmosferă, permisă de reglementările în vigoare pentru anumite zone și intervale de timp, care nu are acțiune negativă asupra mediului, normative de calitate a aerului localităților, criteriu de calitate a aerului;
- emisie limitat admisibilă (ELA) de poluanți – emisie limitat admisibilă a poluanților evacuați, stabilită prin calculul dispersiei în aerul atmosferic de la suprafața solului de o sursă sau de un grup de surse de emisie, care nu depășesc normativele calității aerului, prevăzute pentru populație, regnul animal și vegetal;
- concentrația maxim admisibilă (CMA) în apele uzate a substanțelor poluante la deversarea lor în rețeaua publică de canalizare, în stația de epurare sau emisare:

deversare limitat admisibilă (DLA) – cantitatea de poluanți conținută în apele uzate maximal admisă spre deversare într-o unitate de timp în apele de suprafață în regimul și locul stabilit cu scopul asigurării normelor de calitate în secțiunea de control sau neînăutățirii calității formate dacă este mai joasă în raport cu cea normativă”.

➤ **Articolul 6:**

- la alineatul (2) cuvântul „Normativele” se substituie cu cuvântul „Normativul”, iar textul „calcul ale” se înlocuiește cu „calcul al”;

➤ **Articolul 9:**

- Alineatul (1) se modifică după cum urmează:

„(1) Plata pentru deversările de ape uzate în emisare se percepe de la subiecții ce admit:

a) deversări de ape uzate a căror valori de încărcare cu poluanți sunt în limitele normativelor stabilite;